Final Report
on
Monastic Scholarship

Submitted to:
IUCN/NEMP

By:
Himalayan Heritage Foundation
GPO Box 2551, Kathmandu, Nepal.

Contents

1. Need of the Project Study 1
2. Project Objectives 1
3. Project Activities 1
4. Monitoring Programs 2
5. Achievements of the Project ... 5
6. Problems in Implementation 6
7. Future Programs 6
8. References 7

1. Need of the Project Study:

The ancient tradition of the lamaism and its importance to the life of the people of the northern part of Nepal are under threat of disappearance because of lack of conservation efforts in this respect and the end of traditional patronage from Tibet. The lamas stand as the symbol of respect and source of cultural inspiration for the local people. But due to lack of social and economic incentives, the young generation has not been attracted to this vocation. It is feared that after a few generations, the whole tradition will die out unless the youngsters are encouraged to learn and pursue it. This stands out as a question of cultural survival.

It is felt necessary to combine traditional art and Tibetan medicinal training with the religious vocation in order to provide the new generations of lama priests a source of economic sustenance.

There is presently a crisis of finding young lamas to perpetuate the ancient religious traditions. Most of the young people from the north either choose to work as porters to mountaineers and trekker or go abroad for inter-border trade. The economic gains are too attractive to spare any bright young boy to choose the religious priesthood. Moreover, those willing to embrace it do not find a proper avenue for appropriate training and support for such training, if any.

2. Project Objectives:

The project on monastic scholarship has following objectives:

2.1 Conservation of monastic heritage in Nepal,

2.2 Promoting monastic ethics of Buddhism for conservation of nature and natural resources,

2.3 Promoting monastic training through inviting students from all over Nepal.

3. Project Activities:

Under this project, the following activities will be undertaken:

3.1 The monastic teaching program of Tengboche Monastery in SoluKhumbu district will be enlarged to incorporate practical training on thangka painting and traditional Tibetan medicines.

3.2 Preparation of a long-term training schedule by two competent teachers in the two areas of traditional interest. The HHF will facilitate to develop curricula and physical facilities for furnishing laboratory and workshop.

3.3 Preparation of a rapid inventory of raw materials (plants, animals, minerals) in collaboration with the students of the monastery.

3.4 Coordination with other centers of learning and teaching of Lamaism in Nepal on the preparation of the training courses.

3.5 Preparation of a scheme for promoting monastic training and education for Nepalese students and other interested people.

4. Monitoring Process:

The activities were carried out by two competent resource persons by visiting different places in Nepal, Bhutan, Sikkim and India for information collection and finding out the current status of Tibetan medical teaching and thangka painting training facilities.

4.1 Place and date of visit--Dharmashala: April-May, 1994

Duration of stay--30 days

Tibetan Medical College, Khara-danda Road, Dharmashala-17215, District Kangra, H.P., India.

Principal: Wangel
There are 4 teachers
1961 foundation year

120 doctors trained between 1961 and 1993. Five years course for the doctor training with the additional year of practicing.

Only a few from Nepal. Students from Ladakh, Sikkim, Bhutan, Lahulspiti, Darjeeling

Mostly from the Himalayan region.

12 code of conduct for the students
3 periodic examinations--quarterly, half-yearly and annual.

Tibetan Arts Academy:

Principal --Rinjin Penjong
3 Teachers
20 Students

A book on illustrations and explanations of Buddhist iconography and iconometry.

5-year course
3 more years for practicing.

4.2 Place and date of visit--Bhutan: May, 1994

Duration of stay--10 days

Royal Bhutanese Institute of Buddhist Medicine, Thimpu
Principal--Pema Dorji
5-year course

4 teachers
Established in 1978
35 doctors trained till now
Current number of students 30.

3 periodic examinations in a year.

Final examination conducted by the Principal of Chagpori institute.

One affiliated hospital established in 1968. There is also a pharmacy of Tibetan medicines.

No system of apprenticeship.

Two different concepts in Dharmasala and Chagpori, Darjeeling.

Dharmsala concept on medicine and astrology
Darjeeling concept on medicine and spiritualism.

The difference is attributed to the traditions in Tibet.

In Chagpori system, the doctors are simultaneously the monks.
4.2

4.3 Place and date of visit--Darjeeling: June 1994

Chagpori Tibetan Medical Institute, Chagpori--Established in 1992, it is reviving the old system of medical teaching as practiced in Tibet. It is known for its unique tradition of

combining medicine with spirituality. It believes that one must study medicine along with religious training so that one becomes spiritually pure in an approach toward an altruistic state.

Duration of stay --17 days in Chagpori

Perons met --Dr. Trogawa Rimpoche, founder and President and 3 following teachers: Prof. Ngawang Jinpa, Tenzin Jimpa, Dhugwu Tenda

The number of students in that institute is 20.

Place of visit--Gumba Chyang, painting school at the monastary:

Persons met--Teachers 2, including Rinjin,
The number of students is 25.

Syllabus: Thangka painting

There are independent painting practitioners in this center.

Khumjo Chhangbo, one of the most prominent painters, is teaching here.

Place of visit--Kurseong:

There are independent painters in this place.

Chheten, 70 years old is working with some students who are taking lessons from him.

Visited all gumbas --like Dali Gumba, Jorbangla Gumba, Ghum Gumba, Bheluga Gumba, Kainju Gumba

4.4 Place and date of visit--Sikkim: June, 1994

Duration of stay--3 days

Tibetan Medical and Astro Institute, Gangtok

Dr. Nawang Khyentse, officer-in-charge

Nyingma Institute, a centre of religion and philosophy.

Sikkim Research Institute of Tibetology

Sikkim Institute of Higher Nyingma Studies, Government of Sikkim, Deorali, Gangtok.

Research and Development Centre of Sikkim Research Institute of Tibetology

Painting and handicraft centre, Sealdanda, Gangtok
5-year course
25 students
Principal--Phunchok
3 teachers

4.5 Place of visit--Kathmandu:

Tibetan medical clinic, Chabahil, run by the Tibetan-exile government. 2 doctors. Chief doctor--Ms Chhyoki. Free service to the poor. Fifty per cent concessions to Tibetan officers in exile.

Private clinic called Kunfel in Kshetrapaty run by Dr. Kunsang. 2 doctors. There is also a pharmacy.

5. Achievements of the Project

5.1 Training manual on Tibetan traditional medicines (see Appendix 1).

This manual has the following contents:

a. Background:

i. History of Tibetan medical colleges in Dharmasala, the syllabus prescribed there, examination system adopted, and disciplines for students and teachers.

ii. History of Chagpori Tibetan Medical Institute in Darjeeling.

iii. History of Tibetan Medical Institute in Thimpu, Bhutan.

b. Field findings:

i. Name of medicinal plants identified and found in Khumbu area of Solokhumbu district. Altogether 129 items have been named.

ii. Traditional Tibetan medicinal drugs. 85 medicines have been enumerated.

c. Suggested course for medical training:

i. Fiveyear course with each year's breakdown.

5.2 Training manual on thangka paintings (See Appendix 2).

This manual has the following contents:

i. Introduction to thangka paintings and statue making.

ii. History of thangka paintings and statue making.

iii. Suggestions for five-year course with each year's breakdown.

5.3 Photo albums (see Appendix 3)

It contains the pictures of the places visited and institutes studied and the persons met during the study.

6. Problems in Implementation:

6.1 Language problem -- As the two Tibetan speaking resource persons cannot communicate in other languages except in Tibetan, there was some difficulty felt in consultations for report preparation in English. However as the project coordinator can communicate fairly well in Tibetan and other languages, the problem was overcome with relative ease.

6.2 Physical movement -- The resource persons had to undergo a great hardship during their visit to different places for their study. There was public disturbance in Dharmashala during their visit. A violent situation had developed in that area between the Tibetan refugees and the local people. The visiting team had to obtain a special permission from the Indian authorities to visit this place. Similarly, in Gangtok, the team had to undergo a strict survellance of the border authorities as Sikkim was disturbed due to the political issue arising out of the chief minister, Mr. Bhandari's ouster from power. In Bhutan, the team identified themselves as the Tibetans and not as Nepalese to avoid the suspicions of the Bhutanese officials.

7. Future Programs:

As a result of the study and recommendations made under the project, the follow-up steps have to be undertaken. A separate project has been submitted with this report to carry out the tasks in tune with the suggestions made under this study. (See Appendix 4)

The proposal has two parts--one dealing with the monastic scholarship and the other on pharmaceutical establishment for the training purposes.

8. References:

8.1 Handbook of traditional Tibetan drugs--by T.J. Tsarong, published by Tibetan Medical Publications, Kalimpong.

8.2 Gyusum Medical Book--by Lekshe Namgyal, published by Konchhog, Lhadrepa, Delhi.

8.3 Chagpori News, a publication of Chagpori Tibetan Medical Institute, Feb. 1993.

8.4 Chagpori News, spring, 1994.

8.5 Tibetan Review, Sept. 1994.

8.6 New-Sun-Self-Learning Book on the art of Tibetan paintings, by Sherig Parkhang, published by Tibetan cultural printing press, Dharmashala.

8.7 Illustrations and explanations of Buddhist iconography and iconometry according to the Sman-rnyin School of Central Tibet--by Rig-'dzin dpal-'byor, Dharmashala.

8.8 Principles of Tibetan Art--by Gega Lama.

8.9 Bhoki Sorik Merig Serbe Melong, Vol. I, by Dr. Dawa, published by The Tibetan Medical and Astro. Institute, Dharmashala, H.P. 176215.

8.10 Journey into the Mystery of Tibetan Medicine Book I by Dr. Dolkar, Yarlung Publications, New Delhi 1990.

:MONASCHO.HHF:

(Appendix I)

History of Tibetan medical colleges in Dharmasala, the syllabus prescribed there, examination system adopted, and disciplines for students and teachers.

R.

ཧཱུྃ། གསོ་བ་རིག་པའི་[illegible]།། [illegible]་ཀྱི་ལག་ལེན

གསལ་བ་[illegible]།། [illegible]་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་།

ཆོས་[illegible]་བཞུགས་སོ།། ༎

[illegible]

[illegible]

༡ [illegible]

༢ [illegible]

༣ [illegible]

༤ [illegible]

༥ [illegible]

༦ [illegible]

༧ [illegible]

༨ [illegible]

༩ [illegible]

༡༠ [illegible]

[illegible]

༡ [illegible]

༢ [illegible]

༣ [illegible]

༤ [illegible]

༥ [illegible]

༦ [illegible]

༧ [illegible]

༨ [illegible]

༩ [illegible]

༡༠ [illegible]

Appendix 1

/ 10

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No 1

Date ....

[illegible]

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No 2

Date ....

[illegible]

12

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No 3

Date ....

[illegible]

13.

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No 4 *Date* ....

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

14

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No 5

Date ....

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

15

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No 6 *Date* ....

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No 7 *Date* ....

[illegible]

17

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No ༨ *Date* ....

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

༡། [illegible]
[illegible]

༢། [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

༣། [illegible]
[illegible]
[illegible]

༤། [illegible]
[illegible]
[illegible]

18

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No ༡

Date ....

པ། [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ཕ། [illegible]
[illegible]

བ། [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ཀ། [illegible]
[illegible]

ཁ། [illegible]

ག། [illegible]

ང། [illegible]
[illegible]

ཅ། [illegible]

ཆ། [illegible]

ཇ། [illegible]

ཉ། [illegible]
[illegible]

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No 10 *Date* ....

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No 11

Date ....

༤། [illegible]

༥། [illegible]

༦། [illegible]

༧། [illegible]

༨། [illegible]

༩། [illegible]

༡༠། [illegible]

21

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No 12

Date ....

[illegible]

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No 13 *Date* ....

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No 14

Date ....

[illegible]

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No 15 *Date* ....

[illegible]

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No 16.

Date ....

[illegible]

༄། །བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་མཐོ་སློབ་ཁང་།

TIBETAN MEDICAL COLLEGE

Khara-danda Road,
Dharamsala — 176215
Distt. Kangra, H.P.
INDIA

Ref. No 17

Date ....

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

History of Chagpori Tibetan Medical Institute in Darjeeling.

C.T.M.I.

in commemoration of
Chagpori, Tibet (1696 - 1959)

Chagpori Tibetan Medical Institute

Hawks' Nest
2, A. J. C. Bose Road
Darjeeling - 734 101
West Bengal, India

[illegible] 1696 [illegible]

1959 [illegible]

Chagpori Tibetan Medical Institute

Hawks' Nest
2, A. J. C. Bose Road
Darjeeling - 734 101
West Bengal, India

C.T.M.I.

in commemoration of
Chagpori, Tibet (1696 - 1959)

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

A non profit institute for the preservation and promotion of traditional Tibetan medicine
Registered under the Government of West Bengal Societies Act XXVI of 1961
Dr. Trogawa Rinpoche, founder director

History of Tibetan Medical Institute in Thimpu, Bhutan.

Bhutan 31

CHAKPORI

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Chakpori Medical Institute
Trogawa House, North - Point, Darjeeling 731 104
West Bengal, India.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Chakpori Medical Institute
Trogawa House, North - Point, Darjeeling 731 104
West Bengal, India.

1,

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Chakpori Medical Institute
Trogawa House, North - Point, Darjeeling 731 104
West Bengal, India.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Chakpori Medical Institute
Trogawa House, North - Point, Darjeeling 731 104
West Bengal, India.

དཔལ་ལྡན་འབྲུག་གཞུང་།

ཆར་པའི་གསོ་རིག། སློབ་གཉེར་ཁང་། བདེ་ཆེན་ཆོས་གླིང་། ཐིམ་ཕུག།

མིང་གསལ་……………………………

མིང་ཐོ་ཨང་གྲངས་…………

སྦྱངས་ཡོན་རྣམ་དབྱེ་	སྔོ་འཛིན་	དོན་འགྲེལ་	དྲི་ཚིག་	ཉམས་མྱོང་ཕྱིན་བསྡོམས་	བསྡོམས་
ཡང་རིམ་སྟ་བ་	༡༠༠	༡༠༠	༡༠༠	༡༠༠	༤༠༠
རེས་ཐོབ་ཚད་གཞི	༥༠	༥༠	༥༠	༥༠	༢༠༠
རྒྱུན་སྒྲིལ་ཡང་ཐོབ་					

གནམ་ལོ་………ཟླ་……ཚེས་……ལ། སྤྱི་ལོ་……ཟླ་……ཚེས་…ལ།

སློབ་སྦྱོང་དབུ་འཛིན།། ཆོས་རྒྱུགས་ཞིབ་དཔྱོད་པ།

སྐྱུགས་ཡོངས་བསྡོམས་	ལོ་རྨི་ཡང་ཐེན།	དྲན་གསོ་

ཚོས་རྒྱུགས་ཞིབ་དཔྱོད་པ།

དཔྱ་བཛིན།
ནང་པའི་གསོ་རིག་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ།

གསོ་བ་རིག་པ་	ཨང་ཚིམ་ རྩ་བ་	ངེས་ཐོབ་ ཚད་གཞི་	ལོ་སྨད་ ཚོད་རྒྱུགས	ལོ་འཁོར་ ཚོད་རྒྱུགས་	སྤྱུགས་བསྡོམས།
སློ་འཛིན།	༡༠༠	༥༠			
དོན་འགྲེལ།	༡༠༠	༥༠			
དྲི་ཚིག	༡༠༠	༥༠			
ཉམས་མྱོང་ཕྱོགས་བསྡོམས་	༡༠༠	༥༠			
རྒྱུགས་སྤྲོད་ཐོབ་ཨང་	༤༠༠	༢༠༠			
རྩིས་དཀར་ནག	༡༠༠	༤༠			
སློ་འཛིན།	༣༣	༡༣			
བསྐོར་དགེ་བརྩི་ཐབས།	༣༣	༡༣			
དྲི་ཚིག	༣༤	༡༤			
ས་རིས་					
རྒྱུགས་སྤྲོད་ཨང་ཐོབ་					

Bhutan 38.

༄། །དཔལ་ལྡན་འབྲུག་གཞུང་།

ནང་པའི་གསོ་རིག་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ།

སྦྱངས་ཚད་ངོ་སྤྲོད་ལག་ཁྱེར།

མིང་གསལ .... ཡུལ .... རྫོང་ཁག ....

ཕོ་མོ .... གྲལ་ཨང ....

གནམ་ལོ .... ཟླ .... ཚེས་སམ། སྤྱི་ལོ .... ཟླ .... ཚེས་ལ།

Name of medicinal plants identified and found in Khumbu area of Solokhumbu district. Altogether 129 items have been named.

128.

...mosa Hook.

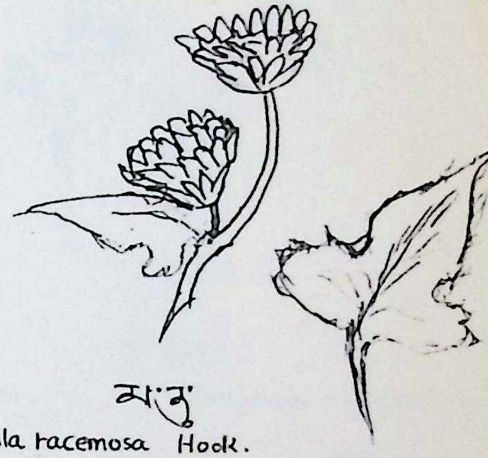

མ་ནུ
Inula racemosa Hook.

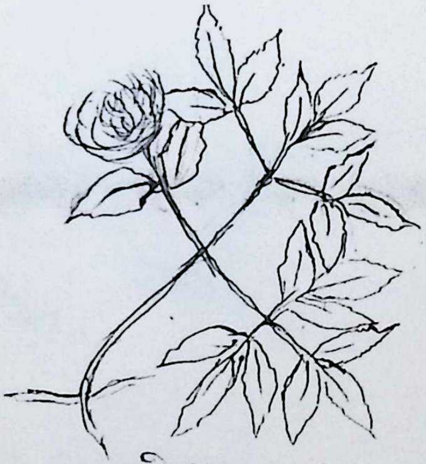

དབྱི་མོང་ཁྲ་པོ
Clematis Pseudopogonandra Finet et Gagnep.

དབང་ལག
Gymnadenia crassinervis Finet

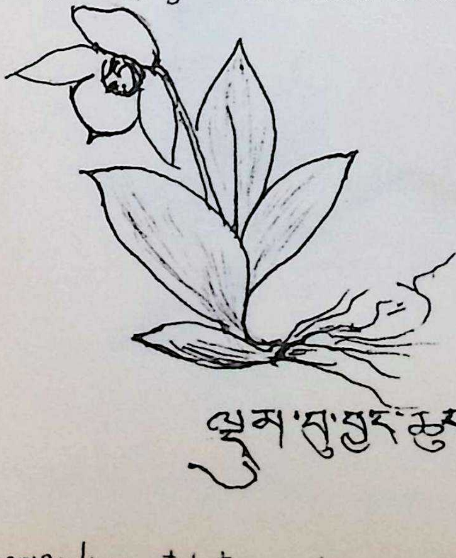

ཕྱམ་བུ་བྲང་རྒྱས།

སྟར་བུ་སེར་

O Cypripedium tibeticum King ex Rolfe

Hippophae rhamnoides

ཀྱི། ཆབ་ཉིལ།

ཀོ་སྙོད་

Carum Carvi L.

སྲོ་སྨན་།

Anemone rivularis Buch-Ham.

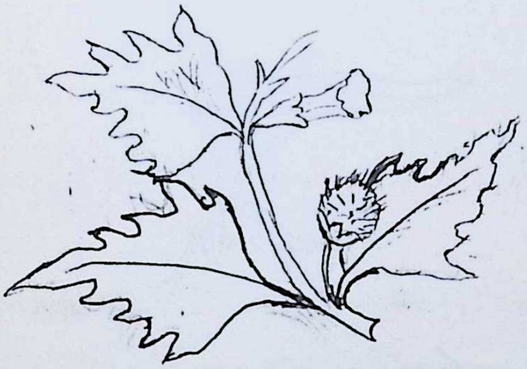

ཐ་ཐུ་ར

Datura Stramonium L.

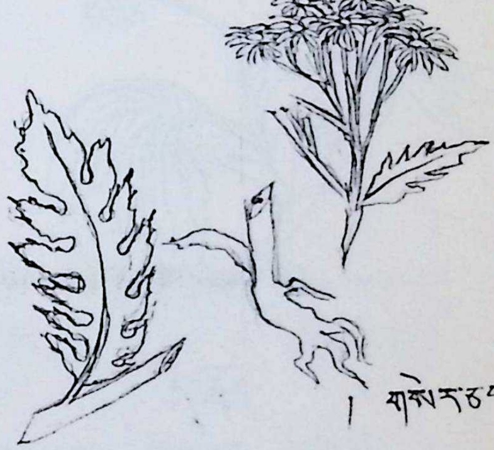

། གསེར་ཚང་མ་ཏོག

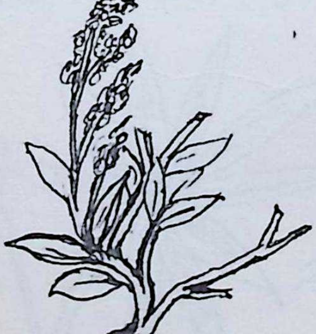

སྣ་ལོ་།

Polygonum perignatoris Pauls

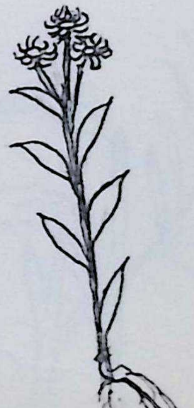

སྤྲ་བ་

Anaphalis nepalensis (spreng) Hand.— Mzt.

ཀྲ། ཚལ་ཤིག

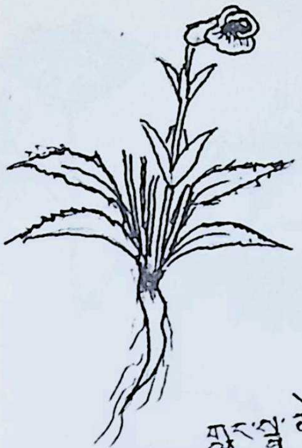

གླང་སྣ་མེ་ཏོག

pedicularis anas Maxim. var. tibetica Bonati

ལོ་མ་གསུམ་ ཙན་ དྲ་བ

Arisaema intermedium Blume

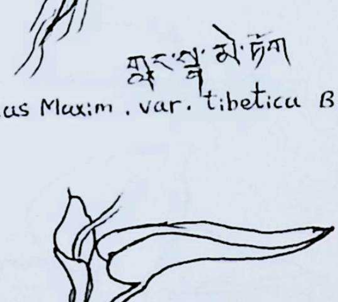

དྲ་བ་ལོ་མ་གཅིག་སྐྱེས་

Typhonium giganteum Engl.

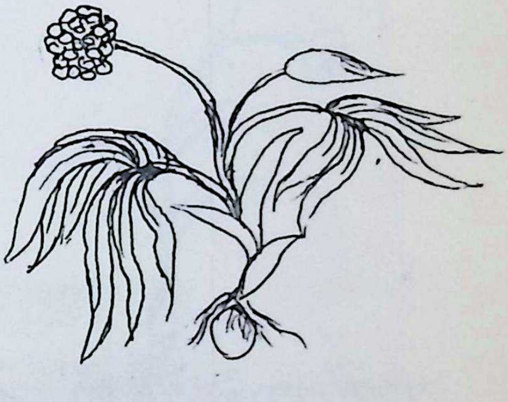

དྲ་ཀོར་

Arisaema flavum Schoot.

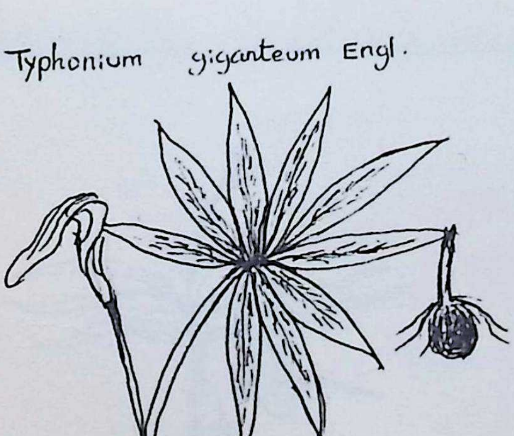

ལོ་རྩེ་ལྔ་བའི་དྲ་ཀོར།

Ligularia tsangchangesis. Hand-Mzt.

ཁྲེའུ་ལེ་ལྕུག

Malcolmia africana (L.) B R Br.

རྡོང་ཞབ་ཕྱིར

Notopterygium incisum Ting.

ལོ་མ་སྨྲ་བའི་སྐྱ་བ

ཟྲ་མ

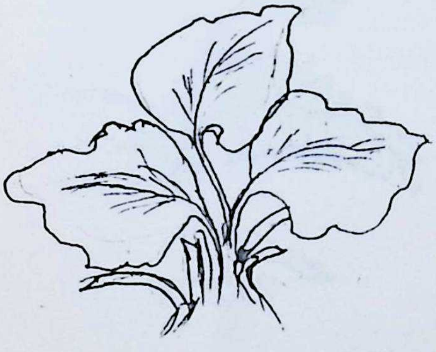

རུ་རྟ

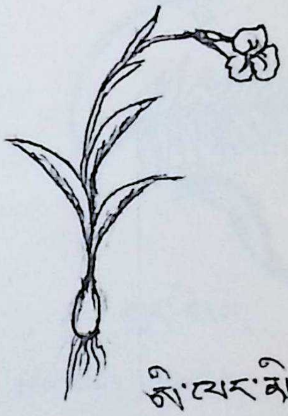

གི་ཡེར་མི་ཡེར

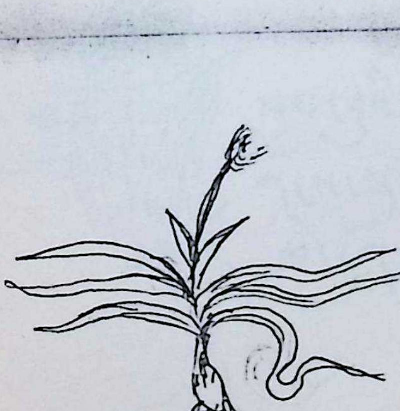

རི་སྙག

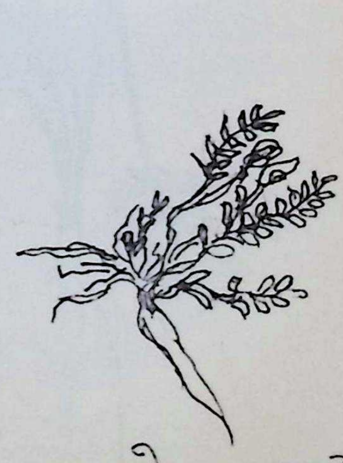

སྲི་ཤྲུན་དཀར་པོ

Astragalus ~~tb~~ tibetanus Benth ex Bge.

སྔོ་ ཞིང་རིག

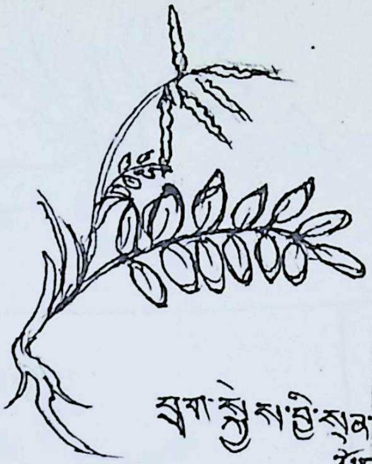

ཐག་སྐྱུ་ས་ཕྲེ་སྣུབ་དཀར་ སྐྱ

Hedysarum Sikkimense Benth.

བྲེ་སྣུན་གང་བུ་ཅན

Astragalus membranaceus (Fisch) Bge.

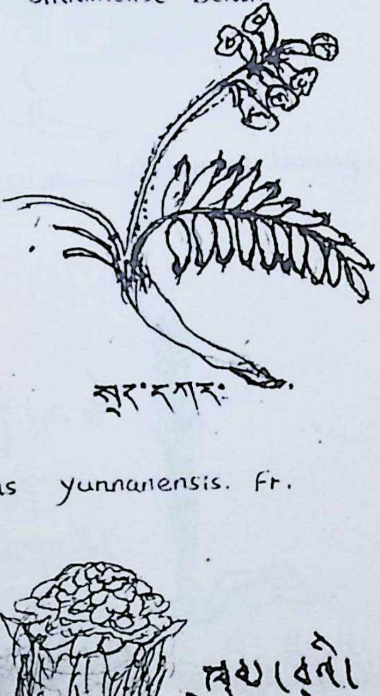

སྲད་དཀར་

Astragalus yunnanensis. Fr.

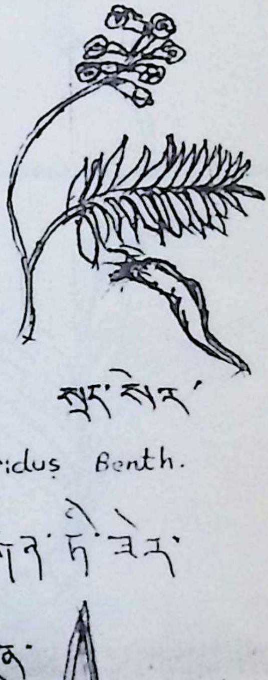

སྲད་སེར་

Astragalus floridus Benth.

རྒྱ། ཁྲེ།
ག། ཁ། སྐྱ།
ཡ། དྲོག།

Saussurea sp.

ཁམ་རྒྱར་རྐན་དེ་ཟེར་
རེ་སྐྱེས་ངེན་
ཚིལ་

ཉེར་ ཚན་པ་དྲུག

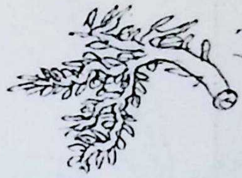

Zanthoxylum tibetanum Huang.

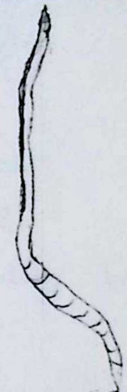

Q Cordyceps sinensis (Berk) sacc.

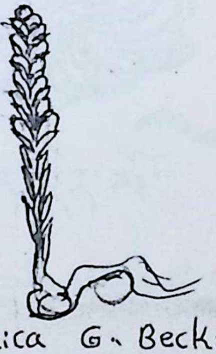

Xylanche himalaica G. Beck:

Acorus Calamus L.

ཆུ་ཀྱི་རྫོམ་པ་ཁ་

Heracleum Candicans Wall. ex DC.

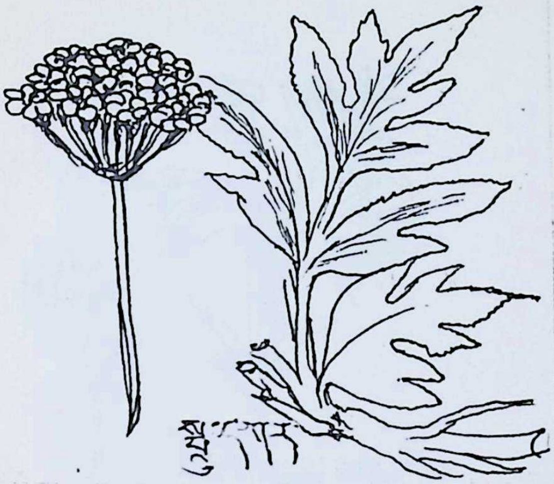

སྟུ་དཀར

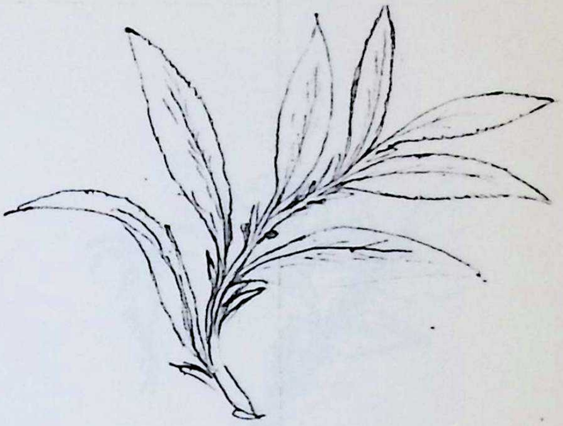

ཀ་ནྲ

Debregeasia edulis Wedd.

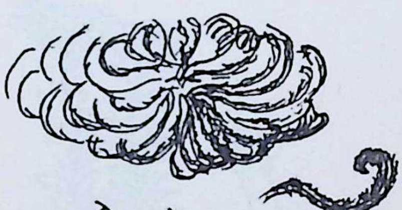

སྡོ་རྒྱ་སྦྲིན་སྡེར་མོ་

Selaginella pulvinata (Hook. et Grev).Maxim.

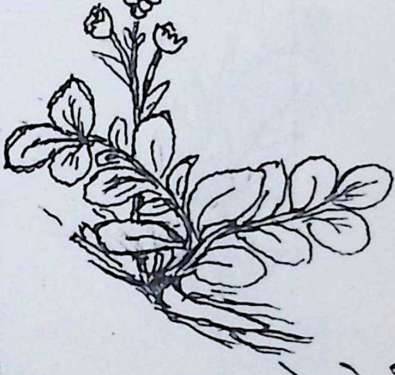

སེང་སེ་ཞེལ་པ་

potentilla fulgens Wall

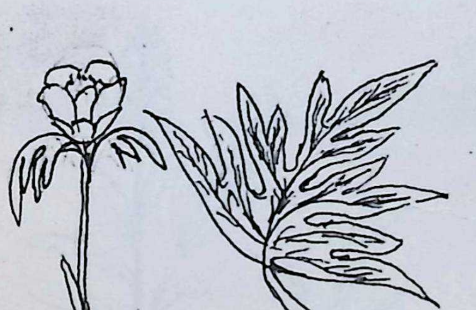

ཨོལ་མོ་སེ་ཡོམ་རྒྱུ་པ

Podophyllum emodii ~~Wall~~ Wall. var chinensis sprague

ཀན་ད་ཀ་རི

Rubus idaeopsis Focke

ཀཀྱིརྩོལམཔཔ

མིག་སྨན་མཚུ་རིང་

Erodium stephanianum Willd.

ཟོང་སལ

Rosa macrophylla Lindl.

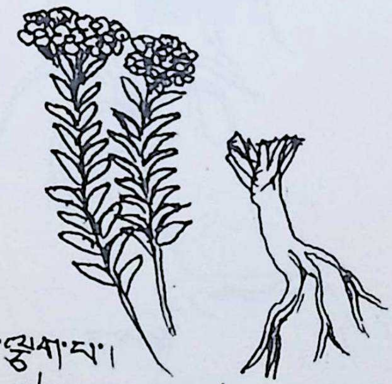

རེ་ལྕག་པ།

Stellera chamaejasme L.

གན་ར་སྣ་ད

Gnaphalium affine D. Don.

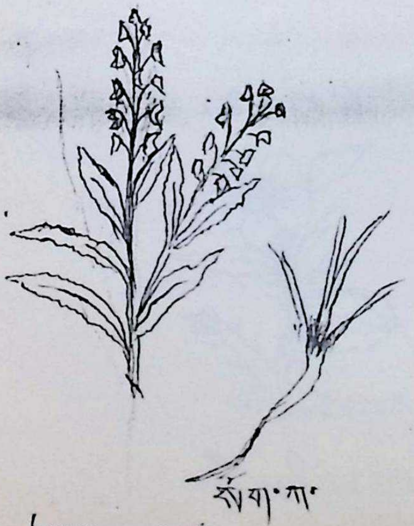

སོག་ཀ་

Capsilla bursa — pastoris (L.) Medie.

ཁུམ་བུར་ཞོར་ཞིམ་ཟེར་

ཙ་ལུ་མེ་
ཏོག་སེར་
ཙོ་ཙན་

ར་ རྩྭ་པ།

ལྕུམ་
Rheum palmatum L.

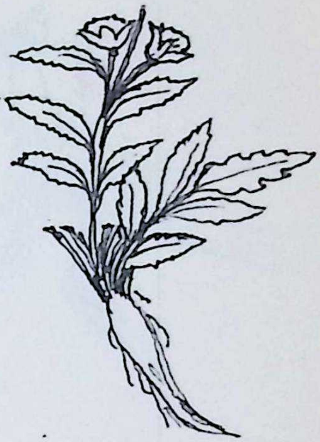

ཀྲུ་མཁྲིས་ཡག་པ་
potentilla viscosa Donn

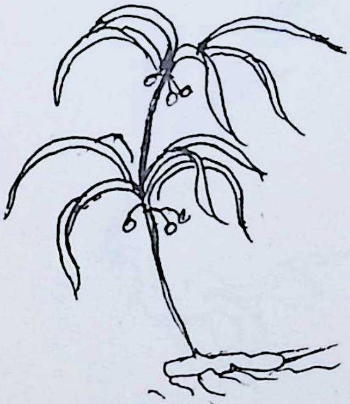

ར་མཉེ
Rpolygonatum Cirrhifolium (wall) Royle.

ས་ཉེ་ཀོ་ད
Iris aff. spuria L.

སེ་བའི་མེ་ཏོག་.

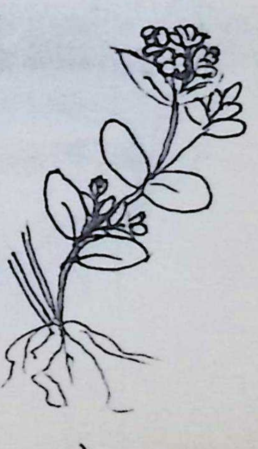

ཏིག་ཏ་སེར་པོ།
Hypericum sp

ཀྱི་ཚལ་པ།

ཨེ་ཏོ་ཤིང

Quercus semicarpifolia Sm.

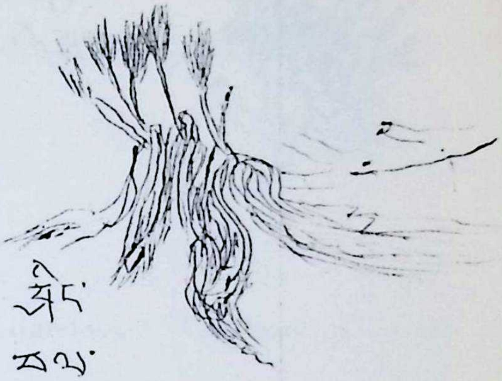

ཨེད་
ཚལ་

Usnea longissima Ach

ལུག་
སུག

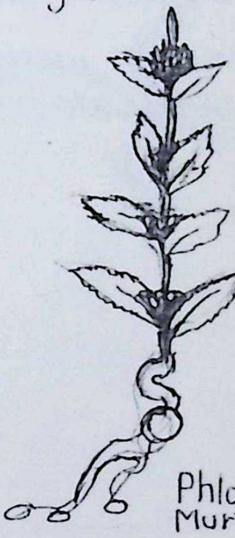

ལུག་མུར

Phlomis kawaguchii Murta.

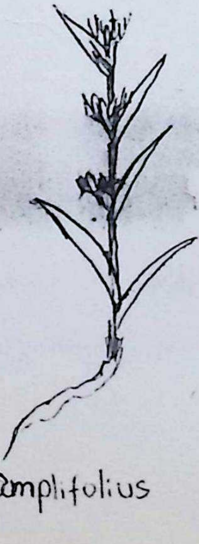

བུ་སྨང་

Juncus amplifolius Camus.

ར་
སུག་

རྡོད་ སྤོས།

Acorus gramineus Soland.

Cupressus torulosa D. Don.

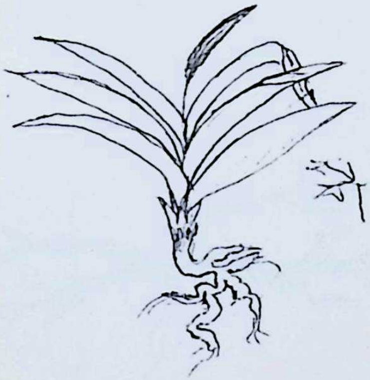

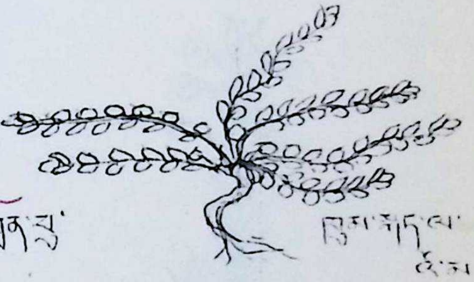

ཁ་རྡེ

ཨར་ཏེ་སི་ཧོང་སྒོད
ཐོང་དཀར་གྱི་ནུས་པ་མཚོན

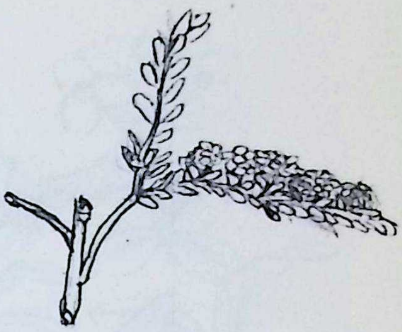

སེམ་གྱི་ནག་པོ་ ཁྲམ་སྒོད་དམར་ཉིས།

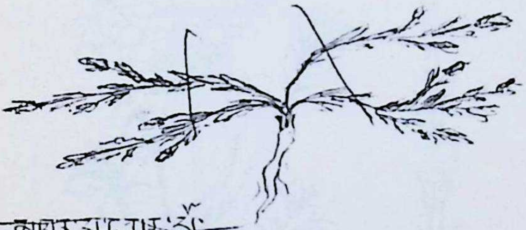

མཁན་བ་དཀར་པོ

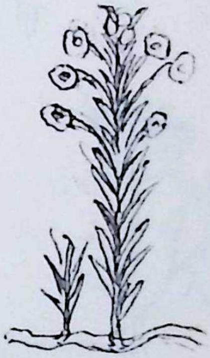

སྔོན་པོ་ང ཁྲམ་སྒོད

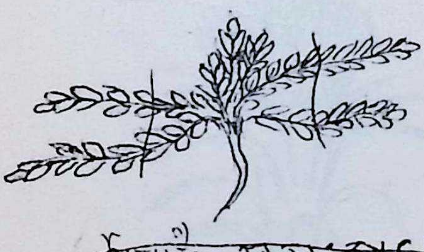

ཧེམ་ཧྲི་ ཁྲུམ་སྒོང་

ཀདས་ཙན
པ་ཙུ

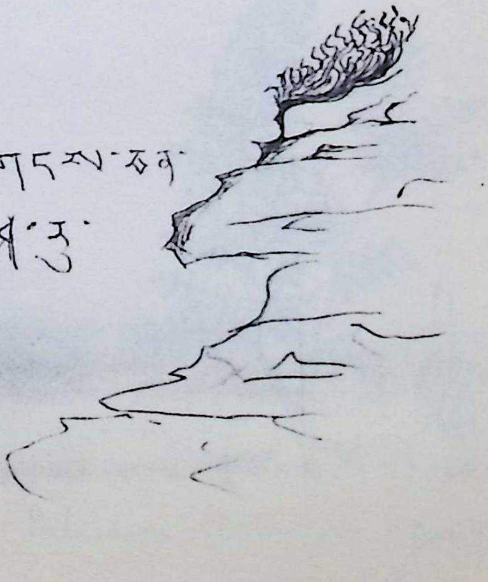

ལེའུ (༢)

(1)

ཀྱི་ལྕེ་

Gentiana tibetica king

(2)

ཐར་ནུ་ནོ་ མ་ཆེ་བ

Euphorbia sp.

|3|

ཐར་བུ་ལོ་མ་ཆུང་བ

Euphorbia sp.

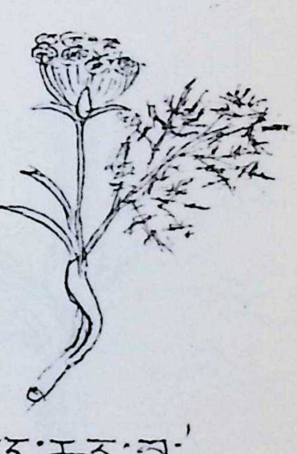

སྟར་རྒྱུར་བ་

Pleurospermum sp.

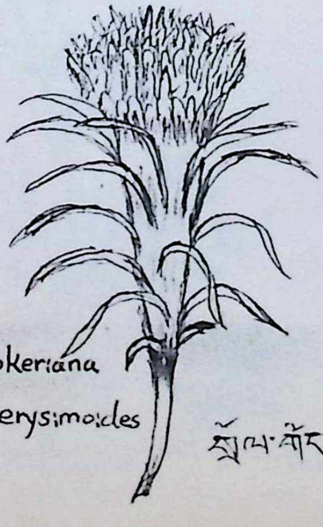

Soroseris hookeriana Stebb ssp erysimoides Stebb.

སྲོལ་ཐོར་སེར་པོ།

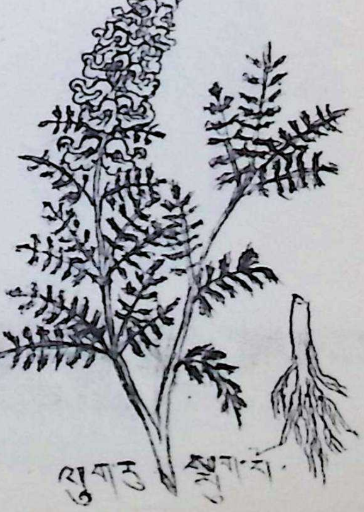

ལུག་རུ་ སྨུག་པ་

Pedicularis Oliveriana prain

ཐཕེལ།(ཞིབ་ཤིག

ལུག་རུ་དམར་པོ།

ཐལ་ཀར་རྡོ་རྗེ

Cassia tora L.

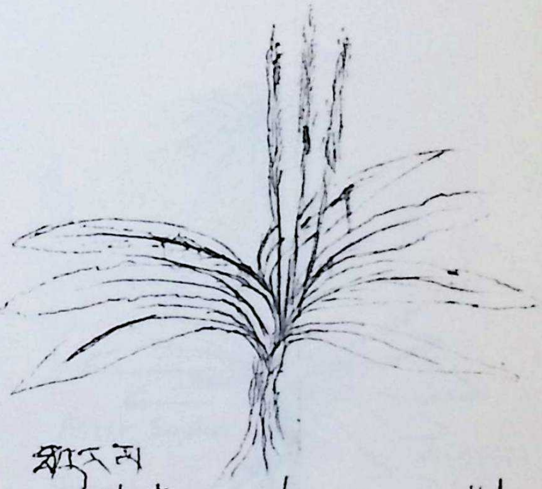

བྲག་སྐྱོས་འབྲིངས ཐ་རམ

Lepisorus waltonii (ching) plantago depressa willd.

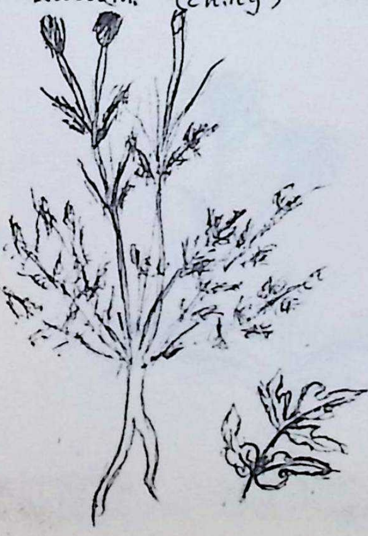

པ་ཡག་|རྩ་བ

པར་པ་ཏ

Hypecoum leptocarpum Hook. f. et Thoms. Lancea tibetica Hook. f. et Thoms.

འཕེལ།

ཏ་ཤྭ་གས་

Lamiophlomis rotata (Beth). Kudo.

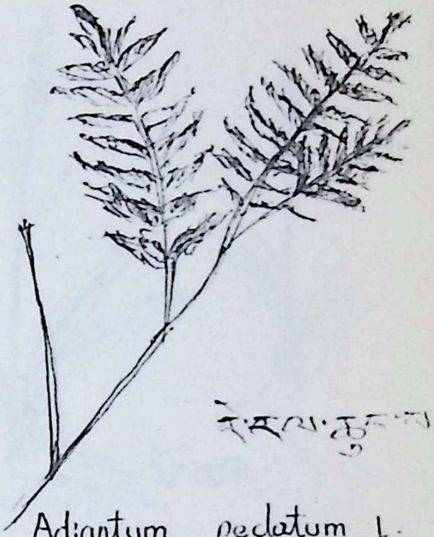

རེ་རལ་རྒྱང་ག

Adiantum pedatum L.

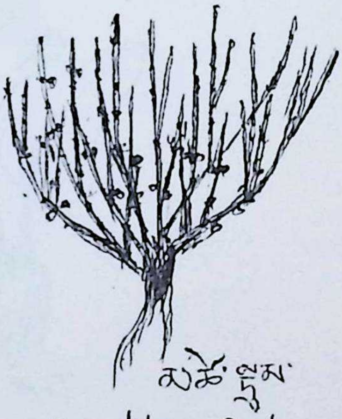

མཚེ་ལྡུམ

Ephedra saxatilis Royle

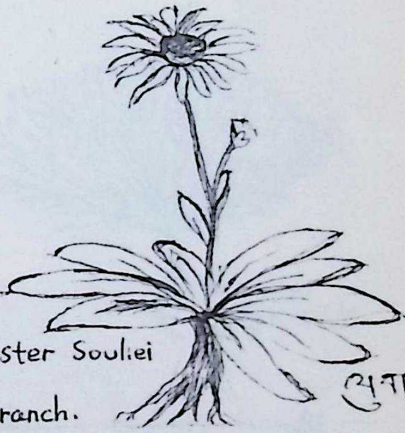

ལུག་མིག

Aster Souliei Franch.

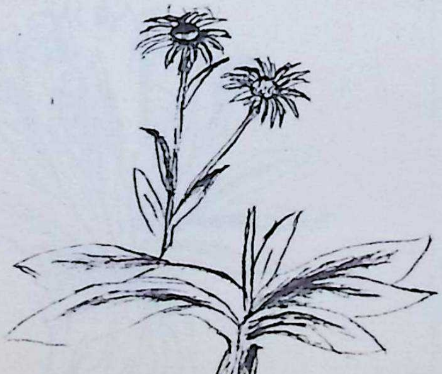

ཨེར་ཚད་སེར་པོ

Pulicaria insignis Drumm

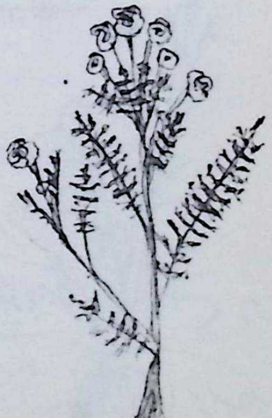

ལུག་རུ་སེར་པོ།

Pedicularis longiflora Rudolph var. tubiformis (Klotz.) Tsoong

[illegible]

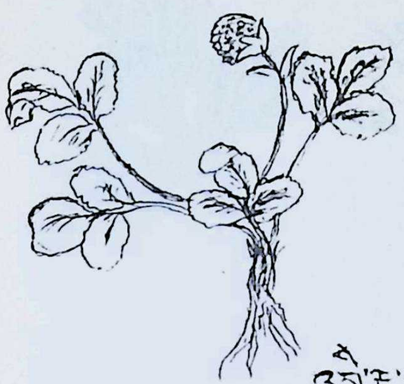

འབྲི་ཏ་ས་འཛིན།

Fragaria nilgeerensis Schlecht.

Polygonum sphaerosta-chyum Meisn.

Polygcum Coriaceum Sam.

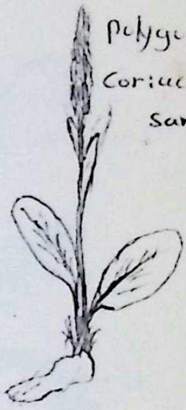

ཡོ་ས་ཆེ་ལ

ཟང་ཚས་[illegible]

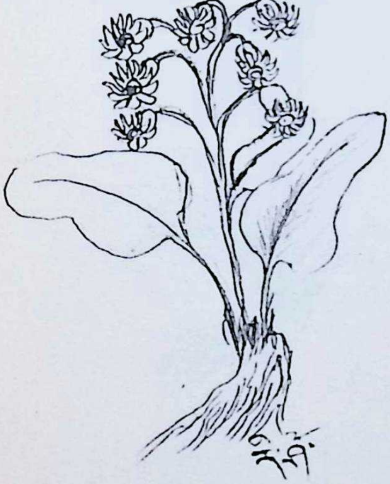

རི་ཀི

Ligularia laesicotal Kitam.

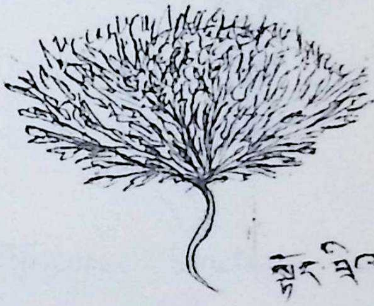

སྤྲད་ཞིལ

Corydalis boweri Hemsl.

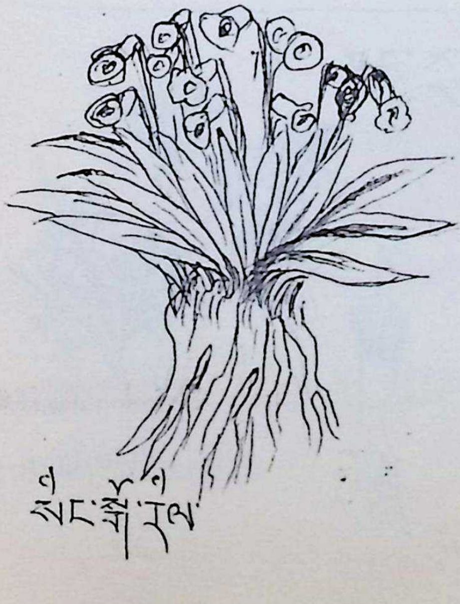

སོང་སྒྲོ་ཀྲོལ

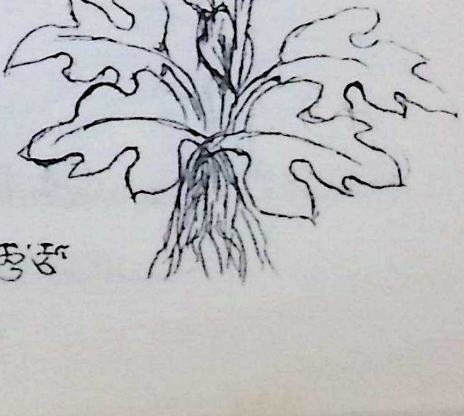

ཆུ་རྟོ

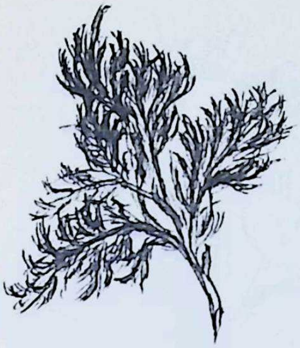

Sabina recurva (Hamiet) Antoine

Codonopsis nervosa (chipp) Nannf.

Nardostachys jatamansi DC.

Myricaria bracteata Royle.

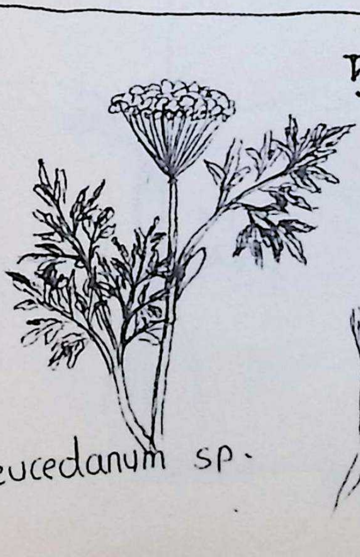

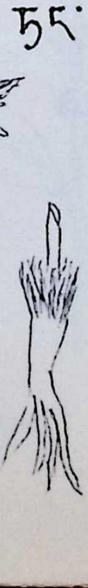
Peucedanum sp.

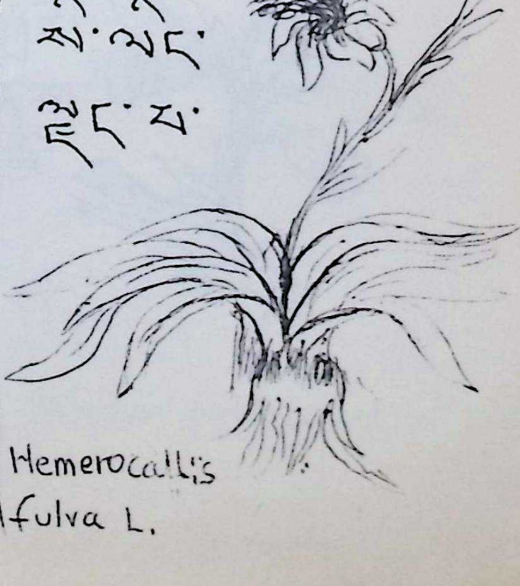

Hemerocallis fulva L.

ཕྲེང་ཚན་དྲུག

Delphinium brunonianum Royle.

Gentiana fillistyla Balf. f et Forrest

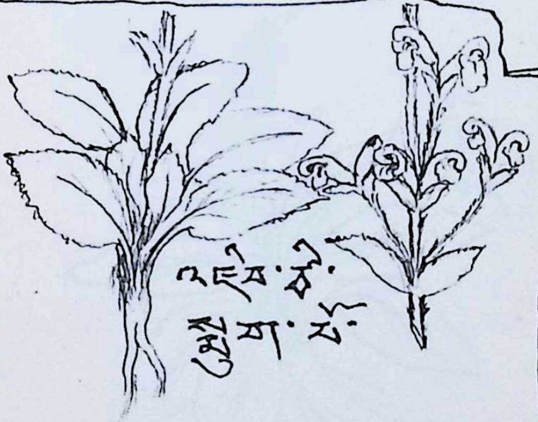

Salvia przewalskii Maxim.

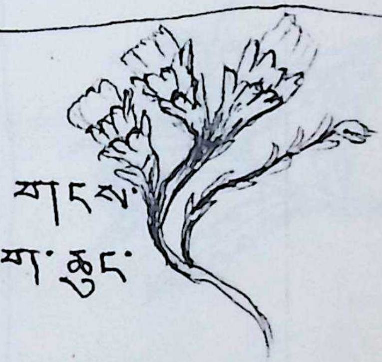

Gentiana Urnula H. Sm.

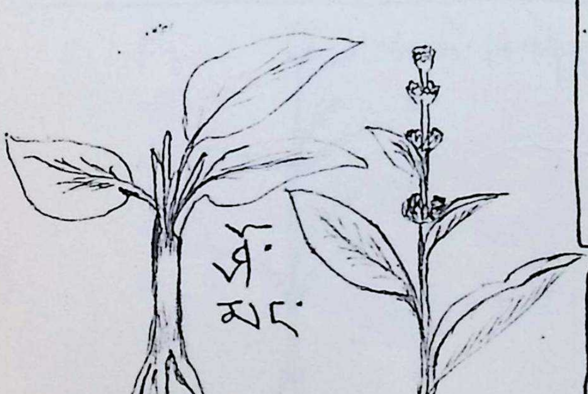

Rumex nepalensis Spr.

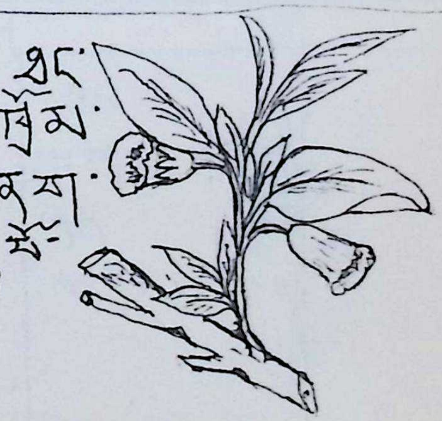

Anisodus luridus Link et Otto

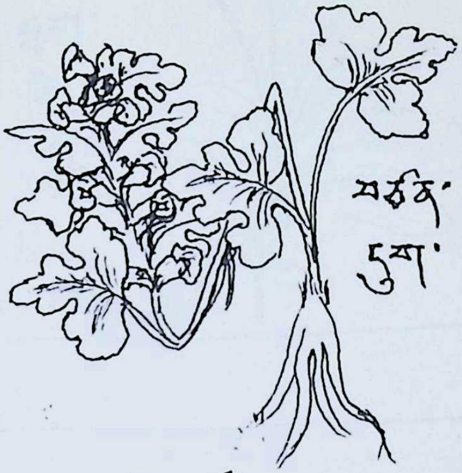

བཙན་
དུག་

ཁུར་མང་

Taraxacum tibeticum Hand.-Mzt

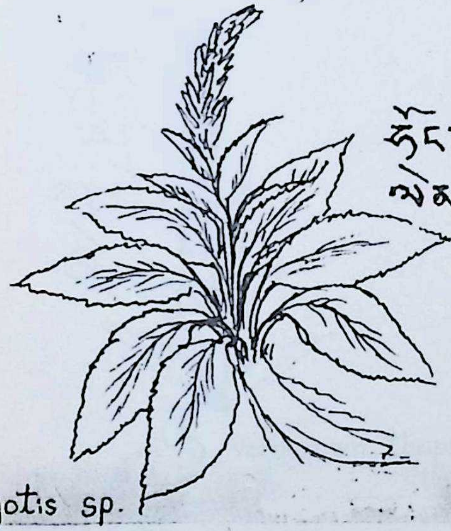

ཧོང་
ལེན་

Lagotis sp.

ཚེར་རྒུང་
སྤྱང་ཚེར་

Carduus acanthoides L.

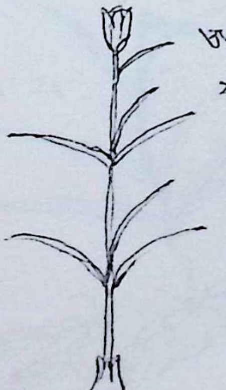

ཨ་བི་ཁ་ཤེར་
བ་

Fritillaria Cirrhosa D. Don

དབང
ལག
ཤིན
བ

Spiranthes Sinesis (pers.) Ames

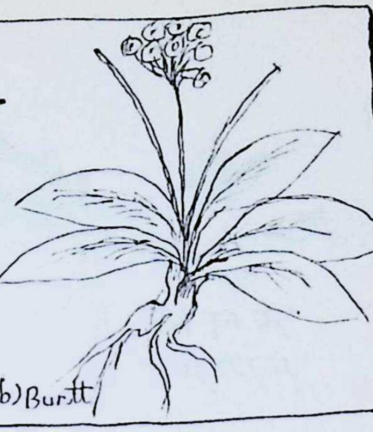

Corallodiscus Kingianus (Craib) Burtt

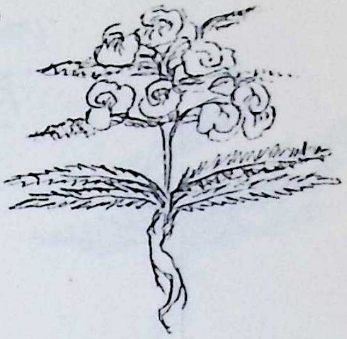

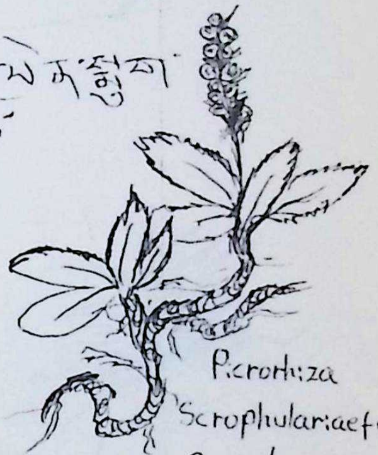

Picrorhiza Scrophulariaefolia Pennel.

Verbascum thapsus L.

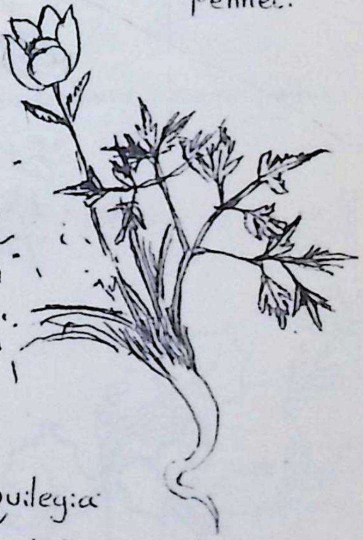

Paraquilegia microphylla (Royle) Drumm. et Hutch

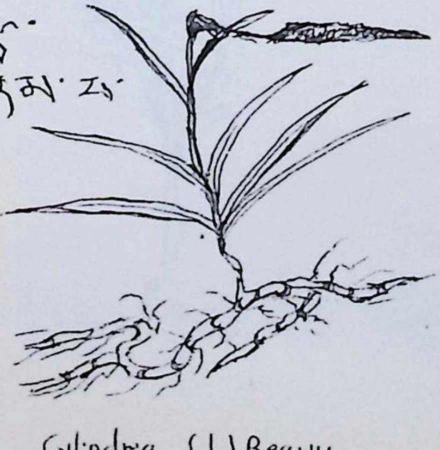

Imperata Cylindria (L) Beauv.

Var. major (Ness). C.E. Hubb.

༄ཕྱེ་ལ།

མཁན་
དཀར་

ཁམས་
པ་བྲ་
ཀ་

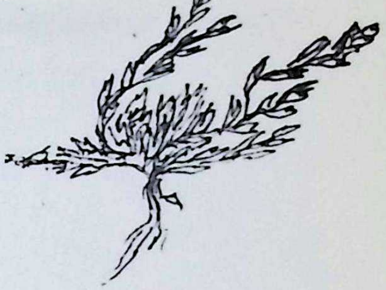

མཁན་
སྨུག་

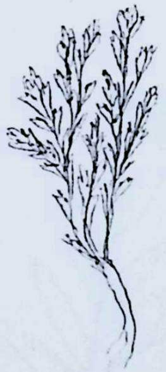

བུ་
ཤེལ་
རྩེ་

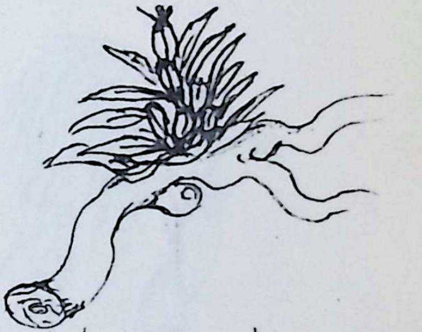

Dendrobium moniliforme (L.) Sw.

མཁན་
ནག་

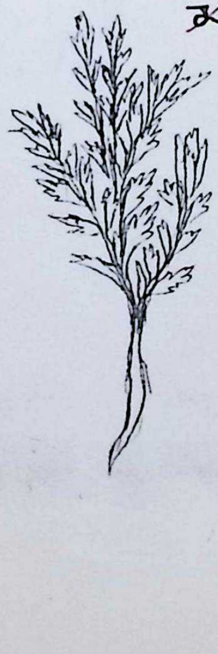

གསེར་
གྱི་མ་
ཏོག་

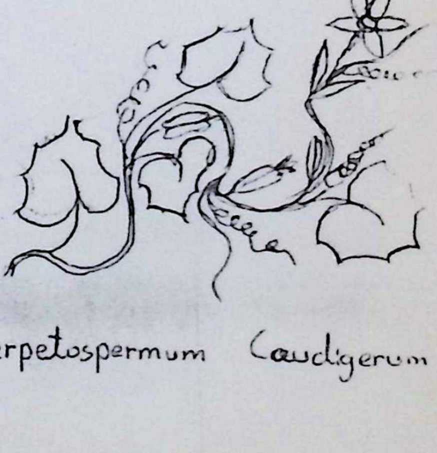

Herpetospermum Caudigerum wall.

བསྐོལ་ཚབ་དྲི་

ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་

ཤ་ཁ་ན་

Meconopsis sp.

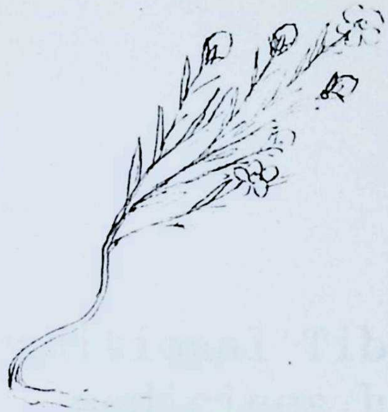

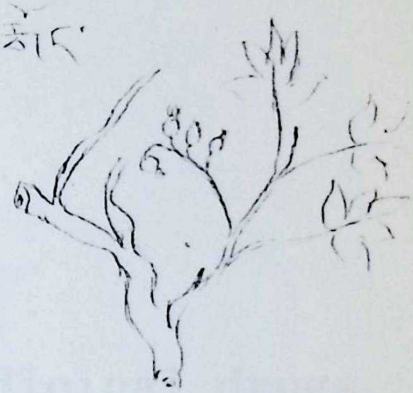

Ribes em

Aristolochia moupinensis Franch.

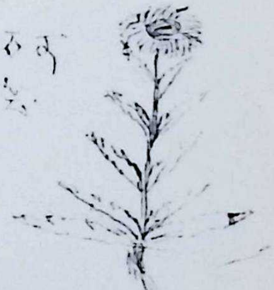

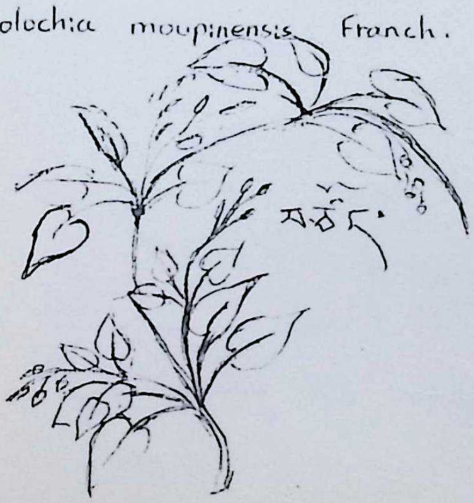

Rubia cordifolia L.

Berberis dictyophylla Franch.
Var. epruinosa Schneid

Traditional Tibetan medicinal drugs. 85 medicines have been enumerated.

(1)

[illegible]

2

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

༣

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(3)

(4)

ཞ (༥)

༢

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

༧༣ (8)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(10)

[illegible]

(ii)

[illegible]

[illegible]

(13)

༢༣

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

《 [illegible] 》

I [illegible]

༡. [illegible]

༢. [illegible]

༣. [illegible]

༤. [illegible]

༥. [illegible]

5. [illegible] 迎香 [illegible]
[illegible]
[illegible] 3—5 [illegible]

6. [illegible] 人中
[illegible]
[illegible]
[illegible]

7. [illegible] 地仓
[illegible]
[illegible]
[illegible] 3—5

8. [illegible] 太阳
[illegible]
[illegible]
[illegible] 5—[illegible]

10 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 1—5

11. [illegible] 听宫
[illegible]

[illegible]
[illegible] 3—[illegible]

12. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 1—1.5 [illegible]

13. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 1—2 [illegible]

14. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

15. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 1—2 [illegible]

16. [illegible]
[illegible]

(15)

[illegible] 1–2 [illegible]

7. [illegible]

[illegible] 2 [illegible]

[illegible]

[illegible]

8. [illegible]

[illegible]

9. [illegible]

[illegible]

10. [illegible] 天枢

[illegible]

[illegible] 膻中

[illegible]

[illegible] 中脘

[illegible]

[illegible] 梁门

[illegible]

(15)

[illegible] 神闕

[illegible]

[illegible] 天樞

[illegible] — 2.5 [illegible]

[illegible] 氣海

[illegible]

[illegible] 關元

[illegible]

[illegible] 中極

[illegible]

[illegible] 大椎

[illegible]

[illegible] 定喘

[illegible]

[illegible] 心俞

[illegible]

[illegible] 膈俞

[illegible]

(17)

[illegible] 肝俞.

[illegible]

[illegible] 胆俞 [illegible]

[illegible]

[illegible] 脾俞 [illegible]

[illegible]

[illegible] 胃俞 [illegible]

[illegible]

[illegible] 命门.

[illegible]

[illegible]

[illegible] 气海俞.

[illegible]

[illegible] 大肠俞

Suggestions for five-year course
with each year's breakdown.

Five Year Course

1st Year Course

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

2nd Year Course

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

3rd Year Course

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

2.

ཞ༌ [illegible] ཡིག་ [illegible] །

4th. Year Course

ཁ་དོན་ལ་ [illegible] ཁ་ཚོད་ [illegible]

ཕྱི་ཚེས་ [illegible]

ཕྱི་ཚེས་ [illegible]

ལེགས་བཤད་ [illegible] ཕྱི་ཚེས་ [illegible]

5th. Year Course.

ཁ་དོན་ [illegible] ཁ་ཚོད་ [illegible]

[illegible]

ཕྱི་ཚེས་ [illegible]

(Appendix II)

Introduction to thangka paintings and statue making.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གསུང་རབ་གོར་རིས།
ཚིག་བཅོད་མ་ ཁུར་ཟུར་བཀོར་ བ། དེ་ཡང་
སྔ་སོར་ ཀུ་རྡེའི་ལུགས་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཕྱི་ཚར་ས་པའི
ཚར་ཡིག་ཚིགས་བྱ་བ་ལེ་ས། མི་ཡི་གཙོ་བོ་ས་བདག
ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐུ་ཚལ་གཙོ། ཞེས་དང་།
ཡང་རྒྱལ་པོ་དེ་བཞིན་སྐུ་ཚལ་ཀུན། རི་མོའི་ལེགས
ལེ་ཡང་དག་བརྟེན། ཞེས་སོགས་ས་གདན་རྒྱུད་དུ
བཀོད་ས་བ་སྒྱུར་ན། སྦྱིན་འདོད་མ་གསེར་འདེམས་མི་རྣམས
ཆེ་ཡོ་འཕྲུལ་སྤྲུག་ལེགས་བྲི་བའི་སྐབས་ན། མིའི་ཡུལ
ན་རྒྱལ་པོ་མཛེས་སྡུག་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ།
རྒྱལ་པོ་བོད་ས་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་བཞིན་བསྐྱངས་བས་ཀ།

2.

ཀི་རྣམས་ཆོ་ཡོ་འཕྲུལ་དུ་འཕེལ་ལོ་ ཞེར།

བདེ་སྐྱིར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ལྡན་ བྱུར་ལ། དེ་ནས་

རྒྱལ་པོ་དེ་དཀར་ལྷུམ་ཆེན་པོ་སྐྱུར་ བས་དབར་

ཕྱུག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུར་བོན། ཚངས་བས་ལྷེའི་

མཆོན་དང་དཔག་གིས་ཁྱུར་མི་ཡུལ་ནི་བཟགས

པ་དར། བསྟན་བཙོས་ཟབས་ཅང་ཤེས་པའི།

མཆོག་ཐྱིན་ནོ། དེ་ མི་དར་བར། ཐན་

ཐེ་ཞིག་གི་བུ་ཕྲུ་ཕུར་དུས་མེར་དུ་གི་པ་ན། ཐམ་

ཐྲེ་དེ་རྒྱལ་པོའི་ཐར་དུ་ཡོར་ནས། ཁྱེར་གྱིས་

རྒྱལ་སྲིད་ཚོས་སྒྲུ་ཞིན་ན་ བསྐྱོར་བ་བས།

འཕགས་ལ་དུས་མིན་འཆི་བ་འདི་འདྲ་བྱུང་། བདག་གི
ཕུ་སྨད་ན་སྐྱུ་ལ་ན་འདི་ར་ལྟེན་པོ། ཞེས་ཞུས་པ་ན།
རྒྱལ་པོས་བྲམ་ཟེ་དེ་ཁྲིད་ནས། གཤིན་རྗེའི་རྒྱལ་
པོའི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ། བྲམ་ཟེའི་བུ་མི་སྐྱིལ་བར་ཞུ
ཞེས་སྨྲས་པས། གཤིན་རྗེའི་རྒྱལ་པོས་སྐུ་ ཡང་
ལས་དབང་གིས་འཆི་བ་ལ་ལྡོག་ཏུ་མེད་ཅེས་གསུངས
ཀྱིས་མ་ཉན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲོས་ཏེ་གཤིན་རྗེ་དང་
འཐབ་པ་ན། རྒྱལ་པོས་ལྷའི་མཚོན་གྱིས་གཤིན་རྗེའི་
འཁོར་བཅས་ཐམས་ཅད་བཏུས་པ་ས་གཤིན་རྗེས་ཀྱང་
རྡུག་པ་ཐོགས་ས་འཁྲིད། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་རྡུག་པ

५

ཚོང་ས་སྨོ་ཀོ་ཙན་གྲོགས་པ་དེ་འདོད་གཅིག་ཕན་ནས་
ཙར་དང་དངས་པ་ན། ལྷ་ཆེན་ཚངས་པ་བྱོན་ཏེ།
བྲམ་ཟེའི་བུ་ལེགས་ཀྱིས་ཞི་བས་གཟིར་རྗེས་མ་ཐུབ་
རྒྱལ་པོ་སྒོར་ཕ་བདེ་ན། འོན་ཀྱང་བྲམ་ཟེའི་ རིས་
སོར་སྦྱིན་གྱི་ཅེས་པ་བསྟེན། རྒྱལ་པོས་སྦྱིན་ཏེ
ཚངས་པས་གསོན་པོར་ཕྱིར་སློ་བྲམ་ཟེ་ལ་གདང་
ཡིད་གནས་ལ་གཅེར་བུ་ཞེར་བས་དེ་སྐྱེལ་བ་ལེགས་
སོ་འདུས། རྒྱལ་པོ་ལ་གཅེར་སྐྱེལ་དང་། དང་
པོར་རི་མོ་འབྲི་བ་པོ་ཡིན་བས་དང་པོར་བྲི
འཇིག་བདགས། དེ་ནས་ཚོང་པས་

པ་སྐོས་དེ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་གཉེན་རྩེ་ལ་ཕྱག་མཚོད
ཕྱུས་ཏེ་ཀུན་དགའ་བསྐུར། སྐར་རྒྱལ་པོས་ཆེད་ས
པའི་འདྲིག་རྟེན་དུ་སོང་སྟེ་རི་མོ་བྲི་རྒྱལ་ཞུས་པར
རི་ཡི་མཚོ་ནི་རབ་ཡིན། སྐྱིད་ལེས་ཀྱི་ཐམས
ཀྱི་ནི། གཙོ་བོ་ནམ་མཁའ་སྐྱེར་ཡིན་ནོ། མི་ཡི་གཙོ
བོ་ས་ པར་ས་སྐྱེ། དེ་བཞིན་རི་མོ་སྐྱུ
རྩལ་ལ་གཙོ། སོགས་དང་། རྒྱལ་པོ་དེ་བཞིན་སྐྱུ
རྩལ་ལ་ཀུན། དེ་ནི་ལས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན།
ཞེས་སོགས་སྐྱག་ག་ཤེད་འདྲེན་མོ་སྤྲུར་འདི་ར་རེ་ཉིའི
ཤེས་ཡོན་ཐོག་མ་ རེ་ནྲ་དབར་བཀག་ས་ལ།

༦

འདི་ནི་སྣ།གས་ཀྱི་རོན་རང་ནི་ནང་པ་སངས་
རྒྱས་པའི་སྣུན་བོར་ཞིན་པའི་སངས་རྒྱས་
ཕྱུར་སེ་ནས་སོགས་ཀྱི་སྐུ་རྟེན་ནི་ནོར་སྣེ་བའི་
ཕྲུག་བཞེས་ནི་སྟྲ་ར་གཞུག་སྤུར་བའི་རྩོལ་
ནི། ནི་ཡང་སྤྲིན་པ་འདིའི་རབ་ཏུ་ཕྲུས་
ན། ཞེས་སྐུ་སྨ་འགྲོས་ནི། རྒྱལ་པོ་གཏུགས་
ཅན་སྒྲིར་པོས་སྤྲིན་པའི་གཏུགས་བརྒྱུན་རྩིང་
ནང་དུ་ཤར་པ་ཡང་པོར་སྨར་ས་སྐྱེ་བཞེངས་པའི་
ཕར་སྐུ་རུ་ཡོན་མར་གྲགས་པ་རང་། སྐོན
ཕགས་སེར་ག་ལའི་རྒྱལ་པོའི་གྲུས་མོ་ཁུ

དེས་གྲི་ཤིར་འདྲེལ་བའི་སྐད། སྟོན་པ་ཆེར་ཀྱི་སྐུ
པ་ཙུན་ནེ་མོར་སྲབ་པ་བཀྱུ་ལ་སེར་ག་ལེར་པ་ཛྷ་ངས
པར་མཛད་པ་སོགས་ཡིན་ལ། སྟོན་པ་འདི་ལ
བཞུགས་པའི་སྐབས་ཤིག་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ
གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་དང་། མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་གྲོང
ཁྱེར་སྒྲ་སྒྲོག་གི་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ན་གཉིས་མཛའ
བར་གྱུར་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ནས། རྒྱལ
པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ལ་ནོར་བུའི་གོ་ཁྲབ་འདིར
འཕར་བ་ཞིག་སྐྱེས་སུ་བསྐུར་བའི་ལན་དུ་རྒྱལ་པོ
གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་རི་མོ་མཁན་དག་ལ། སྟོན

༤.

པའི་ཀུ་བརྟེན་ཞེན་བཙུགས་པ་ན། རི་མོ་མཁན

དག་གིས་སྟོན་པའི་སྐུར་མདངས་ལེ་བཞིན་ཚོད་ལྡར

པར་བརྟ་མ་པ་ན། སྟོན་པའི་སྐུ་ཡི་གཟི

མཛིད་ན་བཟོར་པར་ཚད་ལྡན་མ་ནུས པ་ཀ

སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ ཧྲང་གི་འཁྲུན་དུ་ཐོན དབ

སྐུའི་སྐུར་བརྙན་ཀྱི་རེ་ནང་དུ་ཤར་བ་ལ

རབ་ཏུ་ཐུས་ཏེ། སྟོན་པའི་སྐུ་བརྙན་རི་མོར

བྲིས་པ་ རྒྱ་ཡོན་ལར་གྲགས་པ་ དེ

ཡིན་ལ། དེ་ནས་སྐུ་བྲར་དེའི་གཞན་དུ

རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་འགྱུར་དང་། ལེགས

ཕྱོགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ལས་བརྩམས་པའི་གསུང་གི་གདམས
པ་ཡི་གེར་བཀོད་དེ། གསེར་གྱི་སྐྱོ་ཕུན་བཅུག་ནས།
སྤྲུར་བོར་བཀལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ཎ་ལ།
སྐྱེས་སུ་ བརྫངས་པ་ཕྱིར་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ནས་རྒྱལ
པོའི་སྐུ་བརྙན་དེ་མཐོང་བ་མ་ཐག་དད་ནས་ཡིད
དབང་མེད་དུ་འཁྲོགས། ནས་ཤར་སྐྱེའི་གནམ་དུ
བཀོད་པའི་གདམས་ངག་དོན་ཟབ་མོ་བསྒོམ་པས་ཐུབ
གཅིག་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བར་གྱུར། ཡང་སྔོན་པ
ཞལ་ལ་བཞུགས་པ་ རིང། ཤིང་ག་ལའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ
པོའི་ མོ་མུ་ཏིག་ཕྲེང་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་ལ།

སྲས

10.

སྨས

མོ་རིགས་རྒྱ་གར་ནས་འོངས་པའི་ཚོང་
པ་ནྡ་མ་ལེ་ཀ། སྟོན་པའི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་
ཏོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡིན། སྟོན་པ་ལ་དད་པ
མེ་ཟང་པ་སྐྱེས་ཏེ། ཚོང་ར་དེ་དག་བརྒྱུད
ནས་སྟོན་པ་ལ་ལུང་བྱིན་ཕུལ་བ་ན། སྣས
མོ་ལུ་ཏིག་ཕྲེང་གིས་འདུལ་བའི་སྐད། སྟོན
པ་ཕྱིར་ཀྱི་སྐུ་ལེགས་པོར་ཟེར་གསེས་ཏེ་ནས
ཀྱི་གཞི་བཏང་བར་བཙན། སྟོན་པའི་སྐུ་བརྟན
ནི་ཞོར་མཐའ་ཅེར། དེའི་གཞན་དུ་གསུང་གི
གར་མས་ལ་ཡིག་ར་བཀོད་དེ་བརྙར་ན་བགག

གྲུས་པོ་སྤྲུ་ཏིག་གླིང་གླིང་ཐེན་པ་ མཛོད་པའི་
ལེགས་པ་བཀོད་པར་མཛད་པ་ཡིན། དེ་དག་ནི་
བསྟན་པ་འདིར་ནི་གས་སྐུ་སྐྱ་ཕྲེང་སུ་བཤད་ཅིང་།
རིམ་ཅེས་བསྒྱུར་སྐྱེ་དང་ཀུའི་བགྲོ་ལོ་དག་གིས་སྟོན་
པའི་གྲིས་འཕྲུལ་གྱི་སྐུ་བརྒྱུན་བཅད་དུ་བཞེངས་བཀག་ལ།
ཀྲིས་དང་། འཕྲུལ་སྐུ་གཉིས་ཀར། རྣམ་འགྱུར་དང་།
སྒྲུང་ས་སྒྲུབ་པས་སོགས། །བགྲོ་བཀོད་གྱི་ཕྱིར་བར་
ཕུར་ཟར་འདྲ་མི་ཁྱུང་ཞིང་། དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་
འཕྲང་སྟེ་སྐྲ་དུས་འཕགས་པ་ཡུལ་དུ་ནི་ཡི་བགྲོ་
ཀོ་མཁས་པ་དག་གིས་སྐྱོང་བའི་བྲིས་དང་། འཕྲུར

12.

སྐུ་བེ་འཛོམས་པའི་ལེགས་རྒྱན་འདྲ་མིན་ནང་
པོ་འཛིན་དར་སྣོབ་སྤྱོད་པ་ལེགས། དེ་ཡང་
སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ངན་ལེགས་འདུས་རྗེས་
རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་མ་ག་རྗེར། རྒྱལ་པོ་
སངས་རྒྱས་ཕྱོགས་འཇིག་པའི་རྒྱལ་
ཁྲིར་

བཀྲུས་ཤིར

ལ་ཡུལ་དེར། ལྷ་བཙན་མཁས་པ་བེ་ན་
ཅི་ཡུ
ས་རའི་ཧུར་འིར། ལྷ་ཡི་བཙན་པོ་
པའི་སྐུ་བསྟན་གྱི་བཀོད་འགྲེན་ཀ
བཞོངས

ལེ་གཙོ་བོར་དཔེར་བླངས་ནས་བློ་གསར། འགྱུར
སྐུ་གཉིས་པའི་ལེགས་རྒྱུ་ནམ་ཞིག་ཏུ་ངོ་མཚར་ཅན་
སྨྲ་ལེ་བ་ལ་ རྒྱུས་བརྗོད་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། དེ་
བཞིན་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ནས་རྒྱལ་པོ་རང་ཚུལ་
ཅན་ཞེས་པས་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བ་མཁས་ན།
ཡུལ་དེ་ར་ཀླུ་ཡི་བློ་མཁས་པ་སྒྲིག་རྩ་ཞེས་
པ་ གཏེར་སྒྲིན་གྱི་བློ་སོས་བཞེངས་ པའི་
རྒྱལ་པའི་སྐུ་བརྟེན་གྱི་དབྱིབས་བཀོད་ལེ་གཙོ་བོར་གཞི་
བཙོལ་ཏེ་བྲིས་དང་འབུར་གྱི་སྐུའི་ལེགས་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་
སྤེལ་གཏོར་བ་ལ་ཞུ་བ་ཞེས་གྲགས་པ་སོགས་

14.

བྱུར་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་རེ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས
དར་ཆོས་འབྱུང་ནང་ཡོར་གསལ་འདུག
ཡས། རེ་ཧྲ་ན་ གྲིས་ཚ་གཅིག་གྲུའི་རབང
དུ་བྱུས་ན་ ཡང་སྔ་དུས་འཛམ་གསལ་སྤུལ་དུ
སངས་རྒྱས་བྱུང་སེམས་ཀྱི་སྐུ་བ་ཧྱེན
གྲིས་སྐྱངས་ལོ། ཕྱེ་དང་སྐུ། གཏོང་སྤྲིན
སོགས་ཀྱི་བརྗོ་མཁས་པ་སོ་སོའི་རི
ཕྱིར་སྤྲེལ་གཏོང་བའི་རེ་མའི་གྲིས་ཆུགས
དང། རྣམ་འགྱུར། ཚོན་ནར་དངས
སོགས་མ་འདྲེས་པར་ཡོད་པ་གདོན་མི་ཟ།

ལོ། དེ་ཡང་སྤྱི་སྐོར་ས་དངས་རྒྱུས་རྒྱ་མཚོ

སོགས་ཀྱིས་བོད་སྤྲུ་ས་བཞིན་འཕགས་ས་ཡུལ་

ཀྱི་ལྷོ་མ་ཧྲཱོ་ལི་ཡེག་རྒྱུན་དེ་དག་ནི་ས་ཞིག། ཁ་ཆེ་

གཡེ་ཡུལ་དང་། བོད་དུ་དར་རྒྱལ་ཡེ་གཀུང་མཁོར་ཅིག།

ཕྱིགས

དེ་དག་དང་མཚུངས་དེན་པས་རྒྱ་ནག་སོགས་

སུ་རང་ཞ་ནེ། རབེ་རན། སྔོན་པ་ཡུམ་གྱི་རོན

དུ་ཀྲྀ་གནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་སྤྱོན་རིང་། སྒོར་

སྤྱིར་པ་ས་ལ་ལྷུན་གྱི་རྒྱལ་པོས་མཐེར་ཡུལ་ན་སྟོན

པའི་སྐུ་ཚོགས་ཁྲུ་སུར ཙོན་དན་གྱི་སྟོན་པའི་

སྐུ་བཟུན་ཞིག་པཞེར་པ་ས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་

16.

ཧྲིན་གྱི་ས་པ་ལྷ་པས་སྐྱེ་ས་འཕྲོང་བ་ན་རྒྱ་ནག
ཏུ་འགྲོ་བའི་ཐོན་རྒྱུ་ཆེན་མཛད་པ་ལྷུང་རྐྱེན
པ་ཕྲེར་དུས་ཕྱིས་རྒྱ་ནག་ཏུ་བཏང་བ་རྣམས
སྐྱེ་གོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་ལོ་སྒྲར་དུ་མཆོད
པའི་རྟེན་དུ་བཞུགས་པོ། སྐུ་བརྙན་དེའི་པ་གོད
ཁྲིམས་ལ་དཔེ་བསྣུར་བ་སྐྱེ། རྒྱ་ཡི་སྐྱོ
འབྲི་མཁས་པ་དག་གིས་སྐྲུན་པའི་སྐུ་བརྙན
མང་དུ་ཡོད་པ་ལ་རྒྱ་ནག་གི་ཐང་དུ་གཟུགས
པ་སོགས་ཡོ་རྒྱུ་མཚོ་གཟུགས་པ་ཕྲེར་རོ།
རེ་ཕྲན་བལ་ཡུལ་དར་གོར། རྒྱ་ནག།

སོགས་སུ་སར་ས་རྒྱས་བྱུར་སེམས་ཀྱི་གྲིས་

འཁོར་གྱི་སྐུ་བརྒྱན་དེ་ཁྱོར་བཞེངས་པའི་

ལས་རྒྱུན་དེ་སྐྱོར་ཙིག་དང་བ་ཀུན་སྐྱ་དུས་འཕགས

ཡུལ་གྱི་ལྷོ་བཀྲམ་པས་ཡ་དག་གི་བཞེད་སྐྱོང་ཉིད

ལས་བྱུར་བོད། ཡུལ་གར་དང་གར་དུ་དང་བ་དེ་

དང་དེའི་ཡུལ་གྱི་སྐོར་པ་བཀོར་དང་མིའི་ཆ་ཡུགས

།ཞེས་སྐྱོར་སོགས་དང་བསྐྱིན་གྲིས་ ཆར་འགྱུར

ཇེ་ཤེས། ཐུབ་ཏུ་འདྲེ་མིན་བྱུང་པ་ནི། སྟོན་པའི་སྐུ་བརྒྱན

གཅིག་པོའི་བྲི་ལུགས་ལའདྲང། བོད་དབ་རྒྱ་ནག།

ཉི་ཚོར་ སོགས་ཀྱི་གྲིས་ གསལ

ཚའི་སྟོང་ཏམ

18.

སྤོ་རེས་ཕྱུབ། དེ་ནས་

བོད་ཀུ་སྐུ་རྗེན་བྲིས་རྒྱུན་རི་ཕྱེར་ཀར་རྒྱལ་

ལ་རྒྱ་གར་ཡུལ་ལ་དཔུག་སོགས་ནས་ཁ་ཆེ་དང།

དེ་ནས་བོད་དུ་དར་བ་དང་། ཡར་རྒྱ་གར་ནས་

བལ་ཡུལ་དང་། དེ་ནས་བོད་དུ་དར་བ་དང་།

དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་ནས་རྒྱ་ནག་དང་། དེ་ནས་

སྡེན་ཕྱུང རྣམས

བོད་དུ་དར་བའི་རྒྱལ་ལ་ལེ་རྒྱས་ཡུ་གསལ་ལ་ལ།

དེ་ཡར་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་གཙན་སྒམ་པོས་

བལ་ཡུལ་ནས་རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་གོ་ཆའི་

སྲས་མོ་ཁྲི་ གཅིག་བྲི་བཙུན་དང་།

སྤྲིན་ནས། ཡོར་མའི་གྲུམ་མོ་གོང་རེ་གཉིས་བསྟུན

སོར་བ་གསུམ་རྫས་བཞེས་ལྕུ་ལེ་དར་རྒྱ་ནག་ཞམ་བོར་དུ

ལྷོ་བཟོ་མཁས་པ་མར་ཚོན་ཀྱུང་སྤྱི་སོ་སོའི་ལུགས

གཞེན་བྲེས   འབུར་སྤྲོ་སྐུ་བྲེན་མར་དུ་བཞེངས

པ་ལེགས་གྲོགས་ཞར་བོར་དུ་རྒྱལ་བའི་སྐུ་བརྒྱན་བཞེངས

པའི་སྲོལ་དར་ཞིང་། དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན

དར་ཁྱབ་བྱུང

བ་ཡེངས་ར་བྲིའི་བར་ཡོད་ལུགས

ཀྱི་གྲེས་ཚེའི་སྲོལ་ཚེས་དར་རྒྱས་སུ་གྱུར་ལོ།

དེ་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས

རྒྱ་ནག་གི   བཟོ་བོས་ལྷས་ ར

མོ་ ཆེ་རི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒྲི་རེ་བྲུར་

ཀྱི་བཀོད་པ་བཞེངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་བལ་

ཡོའི་ལྷ་བཟོ་བས་ལྷ་ལྡན་ན་ས་ལ་བྲུལ་སྐུར

གི་སྐུ་རྟེན་དག བཞེངས

ཞིས་རྒྱལ་རབས་ ཧོགས་ལྡན་གཞོན

ནུ་སོགས་སུ་གསུངས་ཡོད། དེ་རྗེ་ས་ཆོས་

རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་རིང་ལ་

བལ་པོ་ཀྲྀ་པོ་ལང་པ་ཆེན་དུ་བོས

དཔལ་ལོ་ནི་རེ་བྲུན་ལྷུན་གྱི་སྒྲུབ་པའི

བསམ་ཡས

གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན

མ

གཙོ་ནུས་པ་འདེངས་པ་བསྐྱིན་ ངང་ཆེར། དེ་རིང་

ཆོས་རྒྱལ་སྲི་དལ་གྱི་སྐབས་སུ་རང་ན་བཀྲ་ཤིས་ད་ཝེ་

མེར་ཅེས་སྐྱེ་ཁང་སྨན་གྲུབ་ཚན་དེ་བཞེངས་

པ་ན། རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་ བལ་ཡུལ་བཅས་

ནས་སྐྱེ་བཟོ་མཁས་པ་མང་པོ་བོས་ཏེ་གྲིས་འགྱུར

གྱི་རྟེན་ཁང་པོ་བཞེངས་པར་གྲགས་པ་སྐྱེར། དེ

བལ་ཡུལ

ངུས་བོར་དུ་རྒྱ་ནག་རྒྱ་གར་སོགས་ནས་ཕྱིན་པའི

སྐྱེ་ བཟོ་སོ་སོའི་ལག་རྩལ་ལས་གྲིས་ཆར

བལ་བྲིས་ན་སོགས་སྲིད་རྒྱགས

ཏང་། རྣམ་འགྱུར། རྫོང་མཛེས་བྲང་དང་

མིག་དར་

༄༅། ཁྲབ་བྱུང་བ་ནི་སྔོན་གྱི་དུས་

ཆ་སྒྲིར་པ་རགས་ལ་ མཁལ་ལོ་ན་ལོན་

ཙམ་རོས་འདི་ཡིན་ཁྱེར་སྤུང་པ་ཤྲེ་ཤུང་ཡོང་

ན་འདུག། རྗེས་སུ་རིམ་པས་རི་མོའི་དྲིས་

སྐོལ་རེ་རག་པན་རྒྱུན་འདྲེས་པ་ཤྲེ་བུར་མདོན་

གང་ཤྲེར་ཉིན་པས་རང་རེ་བོར་ཆོ་ལེགས་

གསུམ་ཀའི་ཁྲིན་རུ་རེ་ཤྲེ་ལུའི་དྲིས་ཀྱི་

ལེགས་སྦྱིན་ཆེས་དར་སྔོན་དུ་སྤྱིར་དེ་ས་བྱིབ་

གང་སྲན་ཤྲེ་དྲིམ་མཁས་པ་སྐོར། ཆོགས།

ལྷན་ཁྲོན་ལ། རེ་རེ་ཀ་ལགས་དུ་ས་ཕྱིས་

སྤྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་རྗེ་བ
བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་ལ། སློབ་མ་རང
ལས་མཁས་པ་ སྨན་བླ་དོན་གྲུབ་ཟེར་
པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་སློབ་པ་བའི་གྲིས་རྒྱུ་ར་ལ
སྨན་ཡིག་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དང་།
སྨན་བླ་དོན་གྲུབ་ནི། ཕྱོ་བྲག་སྨན་ཕང་དུ་འཁྲུངས
པ་ན། ས་གནས་དེ་ར་མཚོ་ལ་ཀྱི་གཏེར་ཁ་ཕྱོན
པ་སོགས་དང་ མཆོར་བའི་ལུགས་ནང་དུ
བྱུར་འོང་རྗེས་སུ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུ་འཛིན་བསྒྲུབ་ཏེ
ཡུལ་ངེས་མེད་དུ་འགྲོན་བཞུར་མཛད་པ་ལས།

སྐབས་ཤིག །ཡར་འགྲོས་ སྐྱག་ཁུར་དུ་ཕེར་

སྣོད་དང་བཅས་པ་རྙེད་པ་ནག་བཀྲུར།

ལྐེ་བྲིས་ལ་ཐུགས་ཡིར་འཕྲོས། སྐྱེ་བྲིས་

ཧི་སྐྱིབ་དཔོན་འཚོལ་བར་ཕྱིན་པ་ན།

རྗེ་པ་ཕ་ཀུ་ཤེས་རྒྱལ་པོ་དང་མཇལ་ནས་

ལྐུ་བྲིས་དབྱེས་སྤྲིན་པ་ཐུགས་སྦྱོང་བཟོར

ལ། རྗེས་སུ་སྨན་བླ་རིན་སྤུ་པ་རང་ཉིར

སྐུ་ཚེ་སྨོན་ནར་རྒྱུབ་ཏུ་འབྲུད་སྐུ་སུ་

བྲིས་པའི་རི་བར་དུ་གྲགས་པའི་རི་བོ་

གཞིགས་ན་སྐ་སྨོན་གནས་རྗེས་སུ་དྲན

ལས། རྒྱ་སྲིས་དང་ཕྱེ་བའི་རི་མོའི་བྲིས་
ཚོགས་ཐུགས་པ་སྐྱེ་ལ་མི་རྣར་དེ་ཐྲིས་ཀྱི་
སློལ་ སྐྱིད དུ་བྱུར་བ་གཏོང་ཅིར་སྐྱེ་སྐྱིའི་ཚ་ཚད་
སྐོར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་
གྱུར་མཛད་ལ། ཡང་དུས་སྐབས་དེ་ཙམ་ན་
གོར་ཀར་མཁྱེན་བརྩེ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བྲིས་མཁས་
པ་ཞིག་བྱུང་ལ། དེའི་བྲིས་རྒྱུན་ལ་མཁྱེན་བྲིས་
ཞེས་དེ་མོའི་བྲིས་དང་ཆུང་ངེ འདྲ བ་ཞིག་ཡོད་
རི་ཅུག་ཞལ་
སྨིད་ དེ་བཞིན་ཡར་སྟོད་དུ་འཁྲུངས་པའི་སྨྲ་
སྐྱེ་ཧྲེ་འུ་ཞེས་པས་ཀྱང་སྐྱེ་བྲིས་ཀྱི་སྲོལ་སྨྲ་ན་

གཉིས་དང་ལྡན་པུ་ནི་མཐུན་པ་འཇིགས་སྐྱེ་

བ་སྐྱེ། སྐྱེ་ཕྱིར་གངས་

ཀྲུས་རྒྱ་མཚོས་ཟླ་བཏྲིར་གཡར་སོ་ཡེ་ཤུ་དུས་

ཕྲིས་བོད་རི་བོའི་ལེགས་རྒྱུན་མི་འགྱུར་བ

གསུམ་དང་ཞེས་གསུངས་ཡོད།

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

History of thangka paintings and statue making.

17

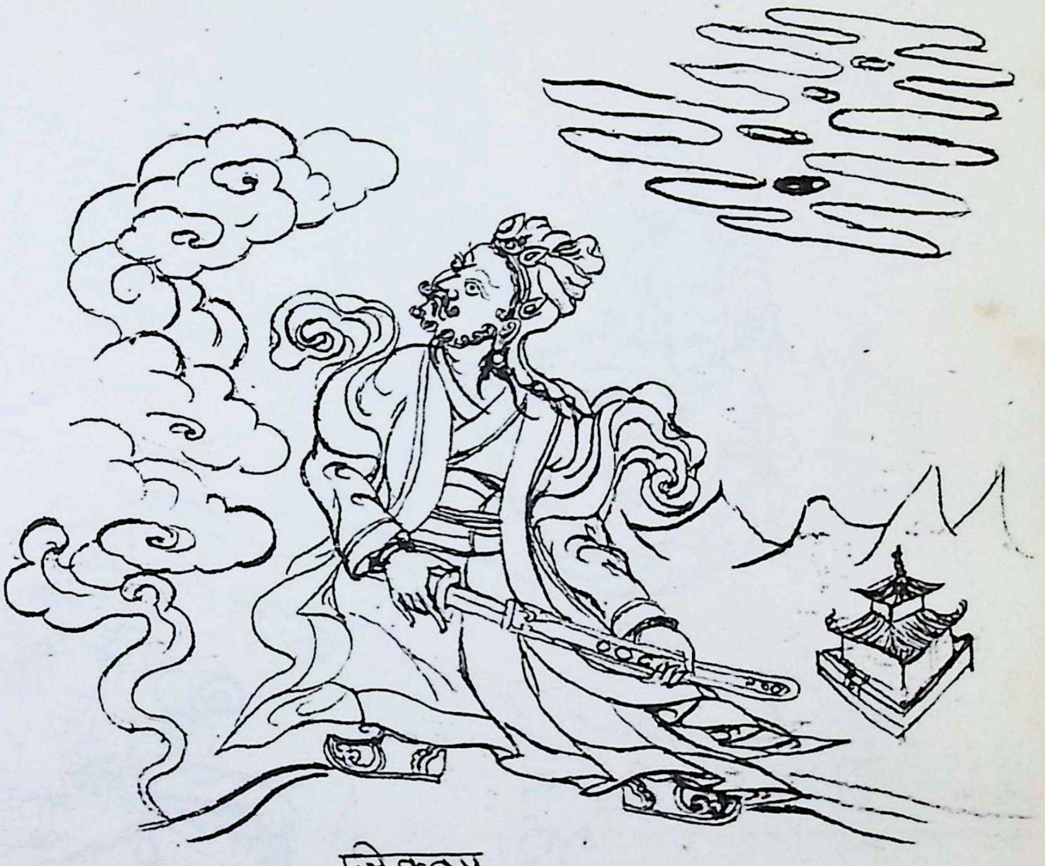

जिकटुप

Juktop

सर्वप्रथम पृथ्वीमा थरकौं [illegible] आगार

༣ [illegible]

[illegible]

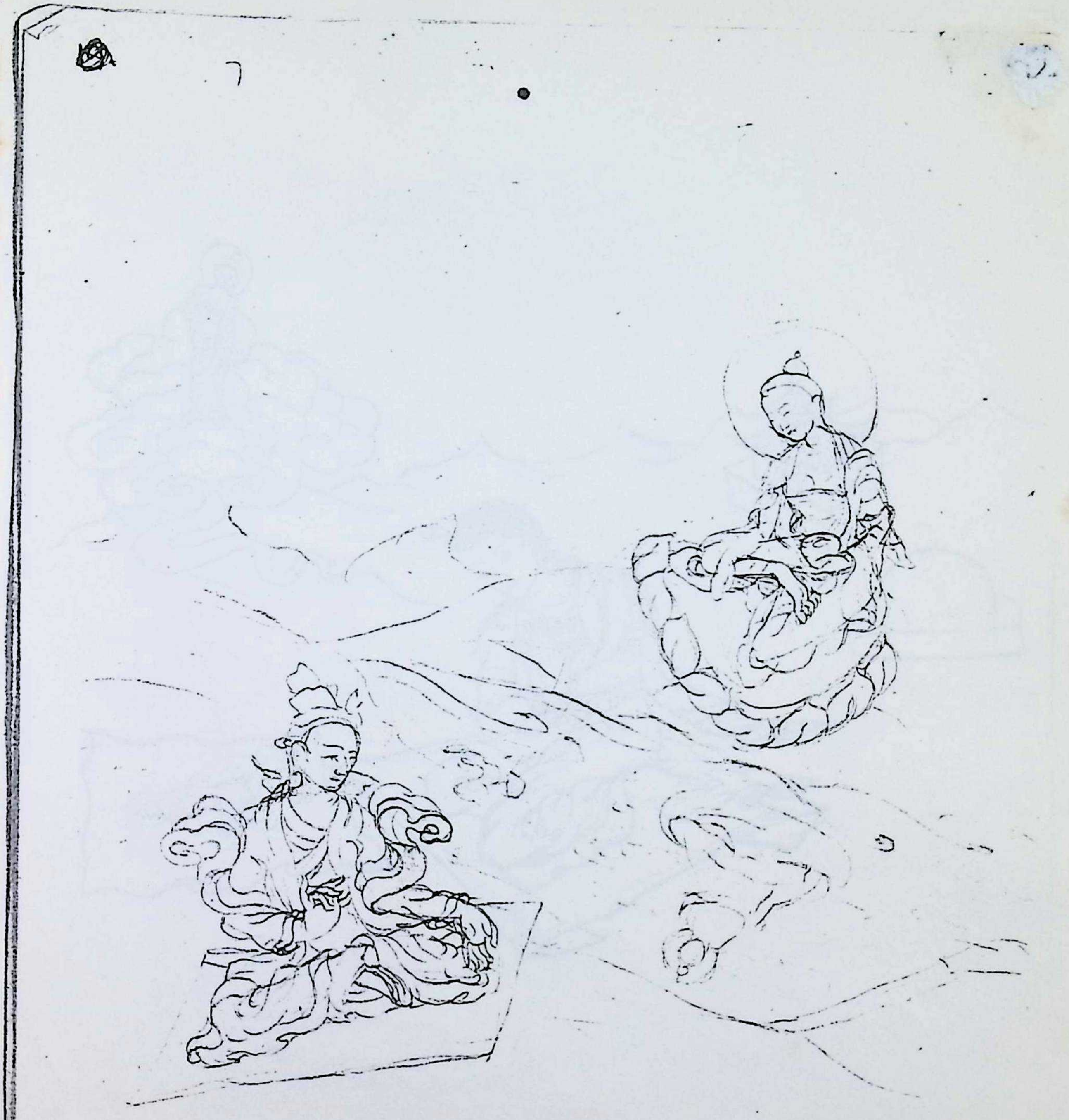

ཀ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Bas-karma

[illegible]

[illegible]

C

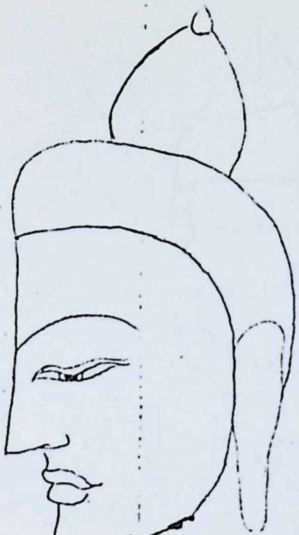

[illegible]

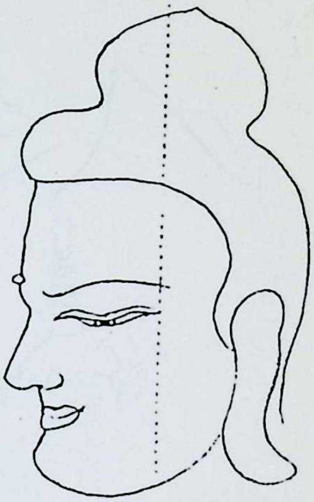

[illegible]

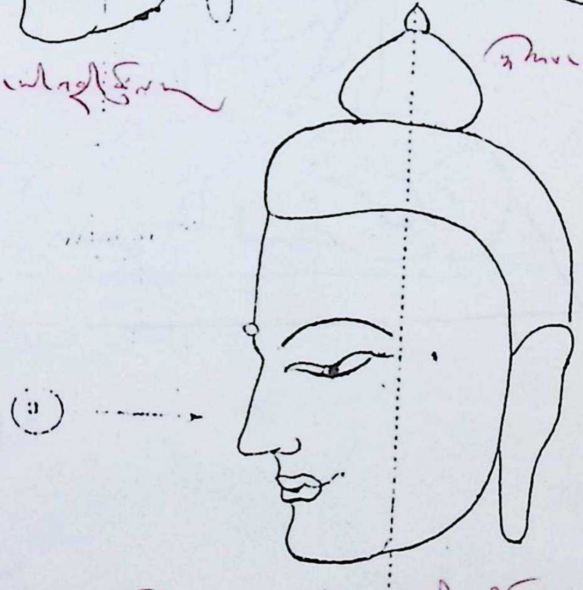

[illegible]

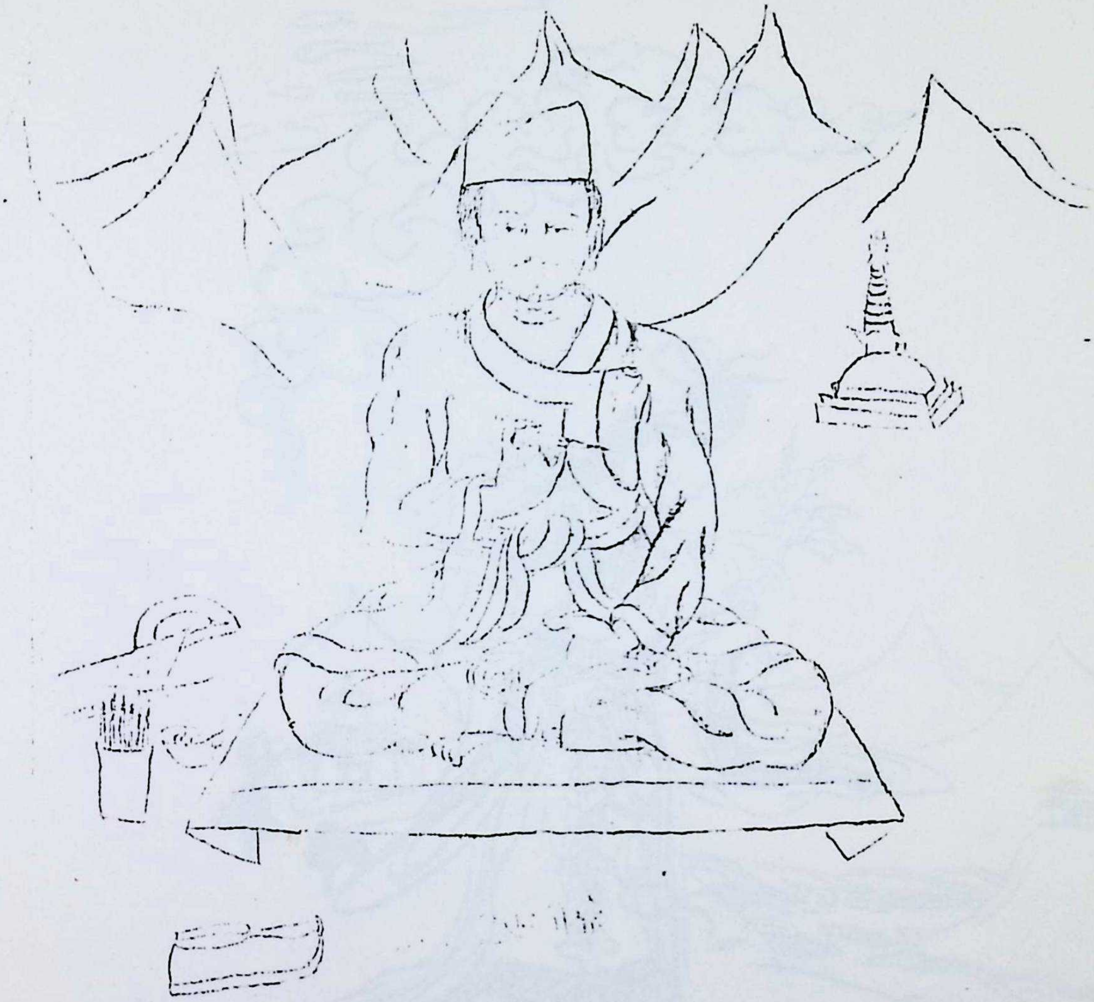

[illegible]

[illegible]

कोङ्जो (चीन)

Konggo (China)

[illegible]

[illegible]

Menla Dhundup
Menthangpa

[illegible]
[illegible]

कर्म ग्यछो टि१००८

Karma Ghaty (tibet)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

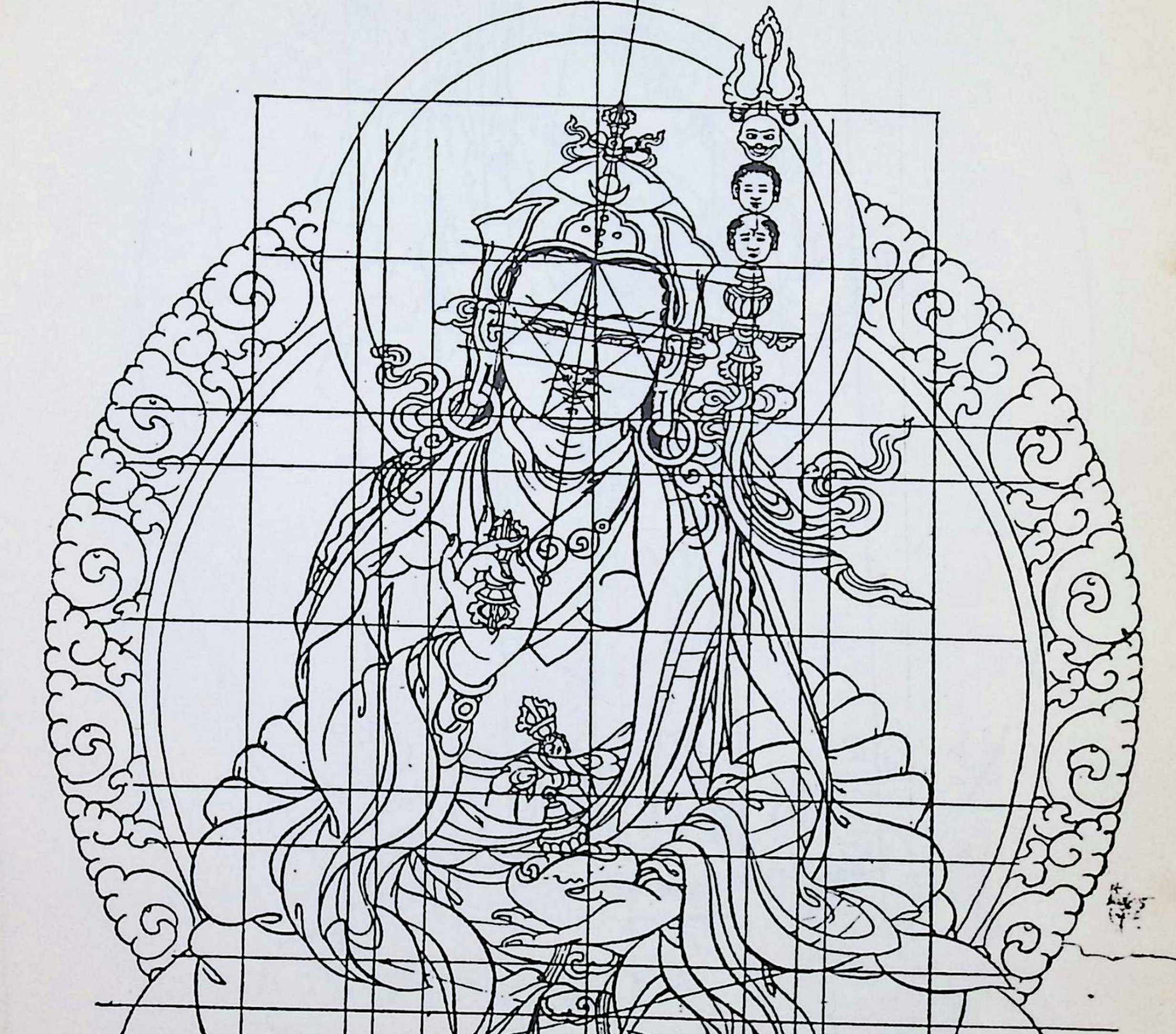

གུ་རུ་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ།

(ཀ)

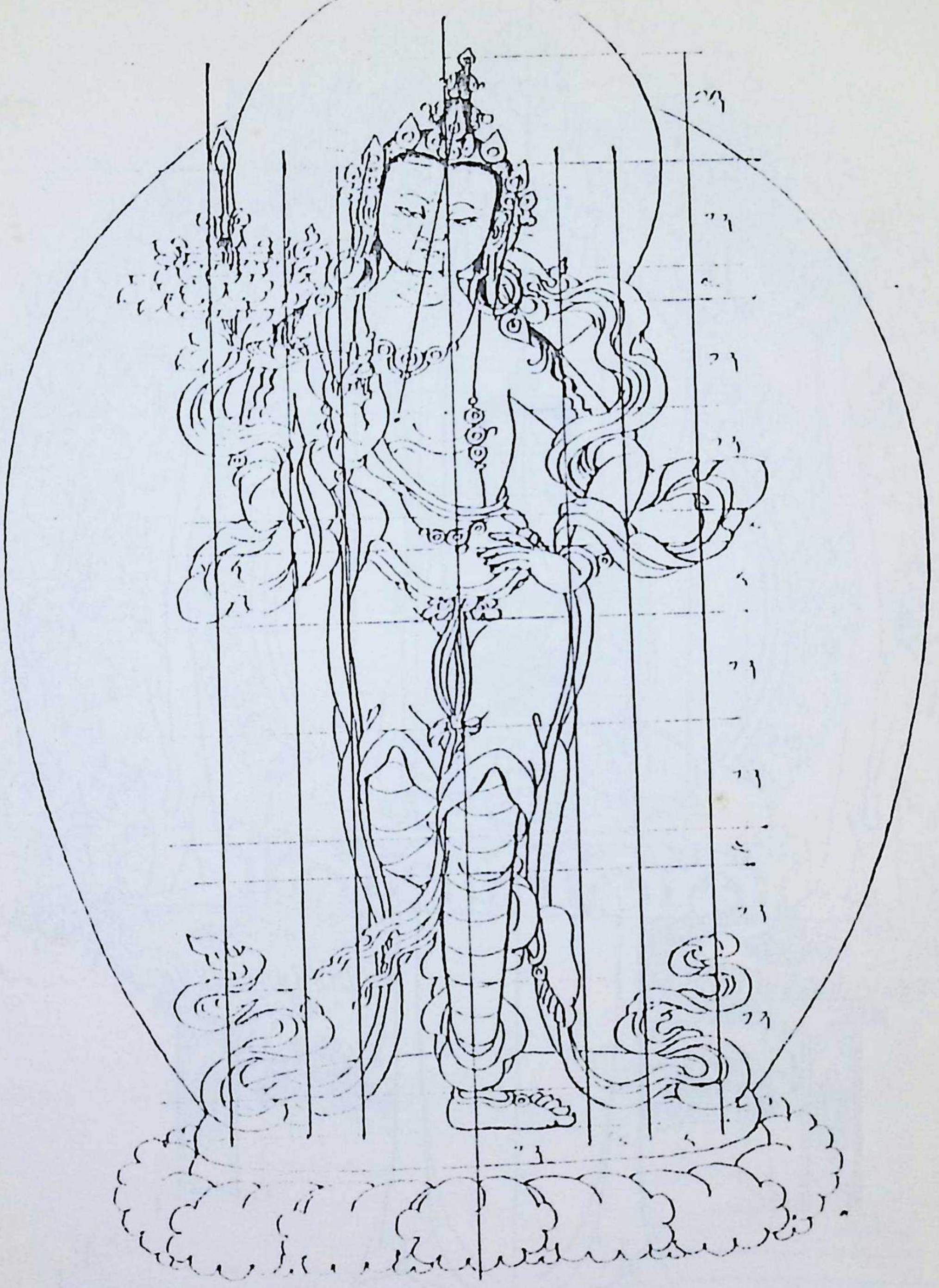

༄། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོ་བཅུ་པ།།

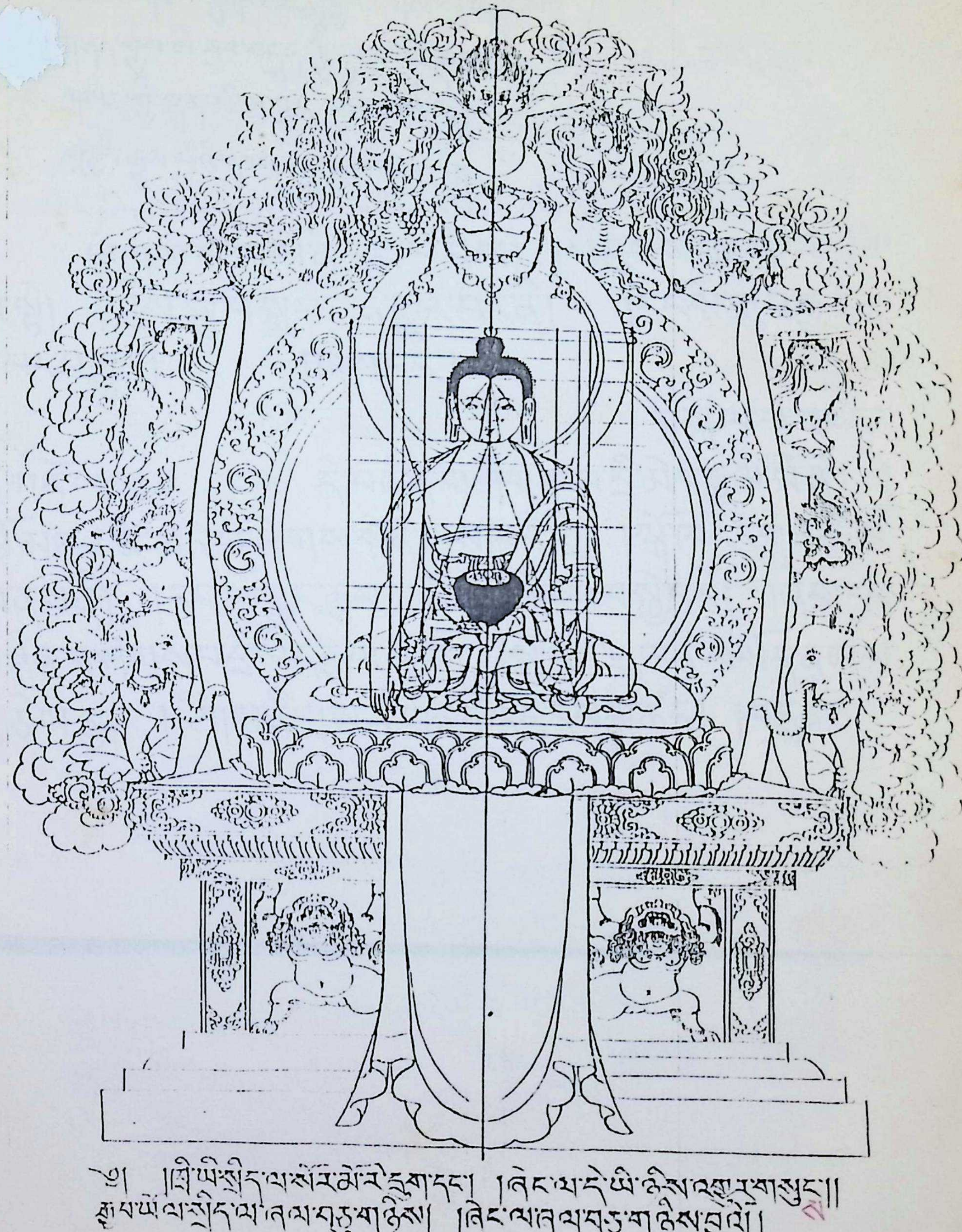

༄། །ཁྲི་ཡི་སྲིད་ལ་སོར་མོ་ནི་དྲུག་དང་། །ཞེང་ལ་དེ་ཡི་ཆེས་འགྱུར་བ་གསུང་།།
སྐུ་པ་ཡི་ལ་སྲིད་ལ་ན་ལ་བཅུ་གཉིས། །ཞེང་ལ་ན་ལ་བཅུ་གཉིས་བྱེའོ།

ཐབས་མཁས་ཐུགས་རྗེ་ཤཱཀྱའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས། །
གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་བདུད་ཀྱི་དཔུང་འཇོམས་པ། །
གསེར་གྱི་ལྷུན་པོ་ལྟ་བུར་བརྗིད་པའི་སྐུ། །
ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

༧། ཀླུ་ཡགས་པ་ལས་ཉེ་དང་པོ་པས། །གཟུགས་བརྟན་ལ་སོང་བྱ་ལ་སྙེ། །བྲིས་སྐུ་བསྒྲུབ་ནུས་ཕྱུར་བར་ནི། །དངོས་གྲུབ་རྒྱ་ཆེན་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།

བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དྲི་མེད་རྒྱལ་པོ་ནི། །རི་མོ་མཁན་ཚེ་བདེ་གཤེགས་སྐུ་གསལ་དེའི། །སྐུ་ཁང་དགུན་རི་མོ་བྲིས་ནས་ནི། །དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དྲི་མེད་རྒྱལ་པོ་ཡི། །སྐུ་ཡི་ཡུལ་ཉི་བསོད་ནམས་འོད་ཅེས་བྱ། །རིགས་ནི་བྲམ་ཟེ་ཡིན་ཏེ་འོད་དཔག་ཚད། །བརྟན་ཏུ…

གཉིས་ཡོད་ཡབ་ཉི་དཔལ་བཟང་ཡིན། །བདུད་རྩི་དགའ་བ་རྒྱལ་ཡུཾ་
ཕྲུས་པོ་ཉི། །སེ་རྡོའི་འགྲོས་ཡིན་ལྷ་ལྡན་རི་མ་གྲོ་པ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་
གནས་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་སྟེ། །རྣམ་པར་ལྟ་བའི་བློ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་ཅན། །
འདུས་པ་ལན་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་ཀུན་ལ་ཡང་། །དྲང་སྲོང་ཐམས་ཅད་དགྲ
བཅོམ་མཚུངས་པ་པོ། །ཐེར་འབུམ་ཐེར་འབུམ་དག་ནི་འདུས་པར་འགྱུར། །
མི་ཚེ་ལོ་གྲངས་དགུ་ཁྲི་དགུ་སྟོང་ཡིན། །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་དམ་པའི་ཆོས་
དག་ཀྱང་། །ལོ་གྲངས་ཉི་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་བར་དུ་གནས། །རྒྱལ་བའི་
མཆོད་རྟེན་དཔག་ཚད་བཅུ་ཙམ་པ། །རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སྟོང་གིས
མཛེས་པར་བྱས། །དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།
དེ་འདིར་རི་མོ་ཁྱན་གྱིས་དཔེར་བླངས་ནས། །དེ་ལྟའི་བདེ་གཤེགས
གོ་འཕང་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཉིད་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་བྲིའོ།
ཞེས་དང་། བསྐལ་བཏུས་ལས། མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་གྱི
ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཡོན་ལྔའི་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་ལས
དགེ་བསྙེན་རྣམ་དག་གཅིག་ལྷག །དེ་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་དགེ་
ཚུལ་གཅིག་ལྷག །དེ་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་དགེ་སློང་གཅིག་ལྷག །
དེ་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་གཅིག་ལྷག །དེ་ཐམས་ཅད་བསྙེ
བཀུར་བ་ལས་ནི་སྐུ་གཟུགས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་མཆོག་གང་བ
ཞིག་བཞེངས་པ་བསོད་ནམས་ཆེས་ཁྱད་པར་འཕགས་སོ།
ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། རས་བྲིས་འབྲིང་པོ་མཐོང་བས…

ཞེ༔ ༔ནད་པ་དག་ཀྱང་ནད་ལས་ཐར། །དབུལ་པོ་དག་ཀྱང་ནོར་རྙེས་
ཅིང༔ ༔བུད་མེད་རྣམས་ཀྱང་བུ་ཐོབ་འགྱུར། །རས་བྲིས་མཐོང་བའི༔
སྐྱེ་བོ་ཡི། །བསོད་ནམས་ཐོབ་པ་དོན་ལྡན་པས། །བསྐལ་པ་བྱེ་བ་
རྣམས་སུ་ཡང་། །བརྗོད་པར་ཡང་ནི་མི་ནུས་སོ། །རས་བྲིས་འདི་ནི་
མཐུ་ཆེ་ལ། །དོན་དུ་གཉེར་དང་བསྒྲུབ་བས་ནི། །མྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་དོན་
ཡོད་ཐོབ། །རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དེ་བཞིན་ནོ། །འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྒྱུད་
ལས༔ ལུས་སྐྱང་བ་བྱས་ལ། རང་གི་ལག་གིས་མཆོད་རྟེན་བྱས་ན།
མཚམས་མེད་པ་ལྔ་བྱས་པས་ཀྱང་འགྲུབ། །མཆོད་རྟེན་འབུམ་བྱས་
ན༔ རིག་པ་འཛིན་པའི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བར་འགྱུར་ཏེ། བསྐལ་ན་
བཅོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་པ་དང་ལྡན་ཅིང་བསྐལ་
པར་གནས་པ་ལ་ཤི་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་རྣམས་སུ་རྒྱལ་པོ་བྱེད་ཅིང་། ངན་སོང་
དུ་མི་འགྲོ་བ་ཡུལ་དབུས་སུ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་
དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །ཐོས་པ་འཛིན་པ་དང་། སྐྱེ་བ་དྲན་པར་འགྱུར།
རས་བྲིས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཞེས། །ཐུབ་པའི་དབང་པོས་གསུངས་པ་ཡི།།
མཐོང་བཙམ་གྱིས་དག་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ནས་སྐད་ཅིག་ཙམ་དུ་དྲན་གྲོལ། །
གང་གི་རྩིག་ངོས་གཟུགས་ཀྱི་རི་མོ་དག །བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཡིད་ལྷ
སུ་རྫོགས་པའི་སྐུ། །གང་གིས་བྲིས་སམ་འབྲི་རུ་བཅུག་ཀྱང་རུང་། །དེ་
དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་འགྱུར།། ཞེས་སོ། མི་གཡོ་བའི་རྒྱུད་ལས། བྲིས་
སྐུ་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དང་། འབྲི་མཁན་ལ་ཡོ་རང་ཇི་ལྟར
འདོད་པའི་ཡོན་ ཕབ་པ་བཞིན་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རབ་ཏུ
གནས་པའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། བཟོ་བོ་མ་མཉེས་པའི་ལྷ་ལ་ནི་ཡེ་ཤེས་པ
མི་འཇུག་སྟེ། རབ་གནས་ཀྱི་ཐོག་མ་བཟོ་བོ་མཉེས་པར་བྱའོ།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྨིན་བདག་གི
དམ་ཆོས་ཁུ་གཙོ་བོར་གསུངས་པས། རྙིང་འགྱུར་དང་གྲགས་པ…
འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏུ་རྟེན་བསྒྲུབས་ཏེ། སེར་སྣ་དང་། ཁྲེལ་འདས…
དང་། དམ་ཚིག་ལ་མི་གནས་པའི་དབང་གིས་བཟོ་བོ་སྲུན་ཕྱུར་པ་
ནི་ལྷ་སྲུན་དཀྱུང་བ་ཡིན་པར་གསུངས ཕས ལྷ་བཟོ་མཁན་པོ་དད་པ…
མ་ལོག་པར་བ-ཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས…
རྣམས་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་བཀུར་སྟི་བྱ་འོ།

༣༽ ཚད་དང་མི་ལྡན་པའི་སྐུ་གཟུགས་བཞེངས་པའི་ཉེས་དམིགས
བརྗོད་པ་ནི། ཡོངས་འཛིན་དྲན་པའི་དགེ་རྒྱན་དང་། མི་ཤེས་པའི་སྤྲུལ།
ཁྲིམས་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རང་གི་སྤྱུག་གོམས་ཀྱི་ལག་ལེན་ནོར་བ
རྣག་བྱས་ཏེ། འདི་དག་ནི་ལོ་བོ་ཅག་གི་རིང་ལུགས་སོ་ཞེས་སྒྲོག་ཅིང་།
ལོག། ཀ་ཆོས ལྟེ་ར་དོན་དུ་གཉེར་ནས། དད་ཅན་གྱི་ཡོ་བྱད་རྒྱུད་གསོན
པར་བྱེད་པ … དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་ནམ་སྨིན་ལྡེ་བར་འགྱུར ཏེ། འགྲོ་བའི…
མགོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་གསུང་གི་བདུད་རྩིས་བློ་གྲོས་ཀྱི
ལུས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་དགེ་སློང་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཚེ་མི་རིང་པ་བསོད་ནམས
འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི་རྟེན་གསུམ་བཞུགས་སྣང་བཅས་པའི…
བཞེངས་ཚུལ་ལ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ལྷ་བཟོ་མཁན
པོ་ཕྱིར་སྣང་ནི། །ཡོན་ཏན་མི་མཁས་འདུག་མི་ཚུགས། །འགྲོགས
པ་མི་བདེ་ཆང་ལ་བརྩེ། །རྒྱང་ཟད་བཞིན་སྐྱོན་པ་འདྲ། །བཀུར་དགའ
ཞེ་ཞེངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། །ཟ་འདོད་མཆུ་ཧྲེ་འདོད་པ་ཆེ། །ཡོན་བཀྲུགས
ལ་སོགས་ཐང་མེད་འཕེལ། །ངེས་ཀྱང་མཆིམ་རྒྱ་རྣམས་བཀྲུ། །ཉེ
བས་དང་གཞན་ལྷི་བ་སྦྱེ་ཡ། །ཡོན་ བདག་དང་པོ་དབང་མེད་འཕྲོག།

དགེ་ལས་སྡིག་པ་དང་བསྒྱུར་མཁན་པོ། །དེ་ཡི་འགྲོ་བ་ངན་སོང་གསུམ།།
དེ་འདྲ་མི་བསྟེན་རྒྱང་རིང་སྤོངས་ཞེས་དང་། ཚད་དང་མི་ལྡན་པའི་···
ལྷ་ལ་ནི་ཡེ་ཤེས་པ་མི་འཇུག་ཅིང་། ས་དབྱེད་ཉམས་འགྲོ་བ་སོ་སྐྱ
ཀྱི་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། དཔེར་ན། སྐྱན་མཆུ་དབྲལ་བ་ཁྲངས···
ཉམས་སྐྱུན་པོ་ན། །ལྷ་ཚོགས་བགེགས་ཀྱིས་ཚེ་སྲོག་འཕྲོག···
པར་ཁད། །སྒྲིན་དུ་གཟིགས་དང་སྡུན་ལས་བསྐྱོད་ལྷ་བུས། །རང་
གི་གནས་ལས་འཕོ་ཞིང་དོན་འཛེམས་འགྱུར། །རྒྱབ་ཡོལ་གཏུགས་
དང་གདན་ཆུ་ང་ཞིང་དོགས་ན། །མཇལ་བོ་མི་སྨན་བརྗོད་དང་དཔལ···
ཉམས་བྱེད། །མདོར་ན་སྨན་དང་ཞལ་སོགས་ཡོ་བ་དང་། །མིག་རྒྱུང
མིག་ཟླུམ་སྙིང་མིག་འདེགས་མིག་དང་། །ཕྱག་རྒྱ་ཕྱག་མཚན་འདུག་སྟངས
ནོར་བ་སོགས། །གྲངས་མེད་སྐྱོན་གྱིས་སྤྲུགས་པ་མ་ཚོར་བར། །རང་སྤྱི
ལྷ་ཚོགས་མངོན་པར་འདུ་བྱས་ཏེ། །ཕྱིན་བུའི་སུག་རྗེས་རི་མོར་མཐོང
ཉམ་པས། །ལྷ་ཚོགས་ག་ཡོ་སྒྱུས་དང་ལྡན་མགོ་བསྐོར་ཞིང་། །སྒྱུ··
རྒྱུར་དམིགས་པའི་དད་རྫས་ཆུད་གཟོན་ནས། །ད་དུང་ཡོན་བརྒྱགས
ཆེད་དུ་སེམས་འཁྲུགས་པས། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ངན··
སོང་གསུམ། །ཕན་ཡོན་ཉེས་དམིགས་མང་ཡང་ཟུར་ཙམ་སྨྲས། །
བློ་གསལ་གཞུར་གནས་དགེ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཞོག །རིག་གནས་བཟོ···
རྣམས་ཚད་ལ་མཁས་པ་འདུས། །ཚད་མེད་བཟོ་རྣམས་སྤྱན་ནག་མདའ
འབྲ་རས་འདྲ། །དེ་ཕྱིར་བཟོ་རྣམས་རང་རང་ཚད་ལ་སློབ། །བཟོ···
མཆོག་གཟུགས་ཚད་མཛེས་ན་མཆོད་པའི་ཞིང་། །ཚད་མེད་བླུན་པོས
རང་བཟོས་བསྒྱུར་བས་ན། །དེ་བས་རང་ལུགས་གཞུང་བཞིན་པ་ཁྲུངས་རྣམས།
ཐོས་རྒྱང་ཤེས་རབ་བྲལ་བས་གོ་བར་དཀའ། །གོ་མཆོན་ཙམ་ཀྱི··

ལག་ལེན་བསླབས་པ་བཞེད། །ཅེས་དང་། །མི་གཡོ་བའི་རྒྱུད་ལས། རི་མོ་མཁན་
ཁྲུས་དག་པར་བྱས་ཏེ། ཁྲམ་ཟེའི་རིགས་སམ་གཙང་སྤྲ་དང་ལྡན་པ་
སྣོ་༔ རབ་དགེ་སློང་། འབྲིང་དགེ་བསྙེན། ཐ་མ་མི་སྐྱ་ཡིན་ཡང་
བསྙེན་གནས་ཐོབ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་སྐུ་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་བཟོ་ལ་ཆེ་དྲང་ཐུང་གི་སྐྱ་བཅོས་དང་། རྙེད་པ་ལེན་
དོན་དུ་མི་གཉེར་བར་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བཟང་པོས་སྒྲུབ་པ་དང་
པ་ཡི་ལེགས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

༄། གང་ལ་འབྲི་བ་རང་སེམས་དང་། །རས་དང་གོས་དར་
རྩིག་རྡོས་ལ་སོགས་པ། །དཀར་མཛེས་འཇམ་སྟོམས་སྦྱུ་འཐེན་
བདེ་བའི་གཞི། །བྲི……མེད་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་རྫས་ཡངས་ལ། །
སློན་འགྲོ་དང་ནི་དངོས་གཞི་རྗེས་གསུམ་མོ། །དང་པོ་སློན་དུ་ཁྱབ་
ལྷ་བཟོ་པས། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་སྙིང་ནས་སྐྱབས་སུ་བཟུང་། །
མ་གྱུར་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ཞི་ལ་བཞག །དོན་གཉིས་ལྷུན་ཚོགས་སྒྲུབ་པར་
སེམས་བསྐྱེད་དེ། །འཁོར་འདས་ཆོས་ཀུན་རང་བཞིན་སྟོང་པར་བསམ།།
སྟོང་པའི་ངང་ལས་མཁའ་ལ་འཇའ་ཚོན་བཞིན། །རང་ཉིད་ལྷ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་
ལྡན་པར་བྱ། །རས་གཞི་ལ་སོགས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དུ་བསམ། །ལག་
ཆ་རྣམས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ལྷར་བསྐྱེད་ནས། །མཆོད་ཅིང་བསྟོད་ལ་འདོད་
དོན་གསོལ་བ་གདབ། །དེ་ནས་ལྷ་དག་འོད་དུ་ཞུ་བ་ལས། །རས་གཞི་
ལ་སོགས་ལག་ཆའི་རྣམ་པར་བསམ། །གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལག་
ཏུ་བླང་ཚུལ་ལ། །རྒྱལ་བའི་སྐུ་གཟུགས་ཐལ་མོ་བཅུ་པ་དང་། །རྒྱལ་
སྲས་རྣམས་ཀྱི་མཐོ་བཅུ་གཞན་པ་དང་། །རྒྱལ་ཡུམ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་
ཚད་དགུ་པ་དང་། །ཁྲོ་ལ་དབང་ཕྲེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གདོང་བརྒྱད་པ།།
ཡིད་བཞིན་གི་ལུས་ཚད་མཐོ་དྲུག་པ། ཞག་ཆེན་ལྔ་སྡེ་ར་ལ་སྦྱར་
བར་བཀོད།།

༄ སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆ་རབ་གསལ་ལེ་ཚིམ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །ན་མོ་མཉྫུ་ཤྲཱི་ཀུ་མཱ་ར་ཡ། ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་རྫོགས་ཡེ་ཤེས་སྐུ།
།སྤྲོ་རྣམ་འཕྲུལ་དྲ་བར་ཀུན་བཀོད་ནས། །ལྷ་ཡི་སྐུ་གཟུགས་ཆ་ཚད་དག ། ཤིན་ཏུ་གོ་བ་དེ་རབ་བཤད་
པར་བྱ། །དེ་ཡང་དུས་འཁོར་དང་སྡོམ་འབྱུང་དང་ཤཱ་རིའི་བུས་ཞུས་པ་སོགས་བཀའ་དང་།
དེའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་བཞིན་སྐུ་གཟུགས་
ཀྱི་ཆ་ཚད་ལ་སངས་རྒྱས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་དང་ལོངས་སྐུ་ཞི་བ་སོར་བཅུ་གསུམ་རེ་ལ་ཞལ
གང་དུ་བརྩིས་པའི་ཞལ་ཚད་བཅུ་པ་དང་། བྱང་སེམས་ནི་སོར་ཕྱེད་སྐར་ཆ་རེ་སོར་བཅུ་གཉིས་ལ
ཞལ་གང་དུ་བརྩིས་པའི་ཞལ་ཚད་བཅུ་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལས་སོར་ལྔས་དམན་པ་དང་།
རྒྱལ་ཡུམ་ལྷ་མོ་རྣམས་མཐོ་དགུ་པ། ཁྲོ་བོ་རྣམས་མཐོ་བརྒྱད་པ། མི་འུ་ཐུང་མཐོ་དྲུག་པ་སྟེ
སྤྱིར་ཐིག་ཆེན་ལྔའི་ཚོག་དབྱེ་བ་ནས་བསྟན་ཏེ་དེ་ལས་གཞན་འབྱུང་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ།
ཐོག་མར་ཞལ་ལམ་མཐོ་ཞེས་པ་དེ་ལ་སོར་བཅུ་གཉིས་སུ་ཆ་བགོ་བ་ནི་སྤྱིར་བ་དང་དུས་རྟེ
བ་ཤད་ན་བདེ་བས། སྐུ་གཟུགས་རྒྱ་ཆེན་ཅི་ཙམ་བྲིད་པ་དེ་ཡི་གཙུག་ཏོར་གྱི་རྩེ་ནས་རྗེ་བའི
བར་དུ་ཆ་བཅུ་མཉམ་པར་བགོས་པའི་ཆ་ཆེན་དེ་ལ། ཞལ་ལམ་གདོང་དང་མཐིལ་དང་ཐལ
མོ་དང་ཆ་ཆེན་དང་མཐོ་གང་གི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། ཆ་ཆེན་རེ་ལ་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བགོས་པའི་ཆ་རེ
ལ་སོར་དང་ཆ་ཆུང་ངམ་ཆ་ཕྲན་ཟེར། སོར་དེའི་བཞི་ཆ་ལ་རྐང་པ་ཟེར། རྐང་པའི་ཕྱེད་ལ་ནས
ཞེས་བརྗོད་པས་བརྒྱད་སོར་གཅིག །ནས་གཉིས་རྐང་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཆ་ཆེན་རེ
ལ་སོར་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་མཐོ་བཅུ་པ་འདི་ལ་སྐུའི་སྟོད་དུ་སོར་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་འབྱུང་བ་འདི
འཛམ་དཔལ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྐུའི་ཚད་དུ་གསུངས་མོད། ང
པོར་འདི་བ་ཤད་ན་གོ་བ་དེ་ལ་བཞེངས་སྐུ་ལ་སྐུའི་རྒྱུས་དྲང་པོར་ཚངས་ཐིག་བཏབ་ནས།
སྤྱིར་དུམ་ར་གཙུག་ཏོར་གྱི་དཔྱང་ས་ལ་སོར་བཞི། དེ་ནས་སྐྲ་ཡི་ཐོད་ཁྱིམ་བར་སོར་བཞི། དེ་ནས
ཀོས་ཀོའི་བར་ཞལ་ཚད་གཅིག....།སྐྲ་མཚམས་ནས་མཛོད་སྤུའི་བར་སོར་བཞི་ཡིན་ན་སྐྲ་མཚམས་ནང་ཀོས་ཀོའི

ཚེ་བར་ཞལ་ཚད་དུ་ཐེ་སོང་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། མཚན་ནོ། དེ་ནས་མགྲིན་པའི་དཔངས་སོར་བཞི། །
དེ་ནས་སོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བྲུབས་ཀ །དེ་བཞིན་ཞལ་ཚད་གཅིག་ལྷེབ། དེ་ནས་ཞལ་ཚད་
གཅིག་གསང་གནས་ཀྱི་མས་ཕྲེག་སྟེ་སྐུ་སྟོད་ལ་ཞལ་ཚད་ལྔའོ། དེ་ནས་དཔྱི་སོར
བརླ་ཞལ་དོ། པུས་མོ་སོར་བཞི། རྗེ་ངར་ཞལ་དོ། ཞབས་དཔངས་སོར་བཞི་སྟེ་སྨད་
དུ་སོར་མོ་བརྒྱ་ཉི་ཤུའོ། གཙུག་ཏོར་རྩེ་འི་ནོར་ཏོག་སོར་གཉིས་པ་ནི་དེ་རིས་མི་བགྲང་ངོ།
ཞེང་དུ་བྲུགས་དབུས་ཚངས་སྐྲིག་གནས་མཆན་རྩེ་བར་ཞལ་གང་། དཔུང་པ་སོར་ཉི་ཤུ
ཕྱག་ངར་བཅུ་དྲུག །ལྷག་མ་གོ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། གཡས་གཡོན་བསྡོམས་པས།
སོར་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་པ་སྟེ་ཞེང་གབ་གའོ། སྙོམ་འབྲུ་ཀླང་རབ། དཔྱི་སོར་ལྔ། པུས་མོ
སོར་གསུམ། ལོང་བུ་སོར་གཅིག་དུ་གསུང་གཞན་འདྲ། དེ་ལྟར་གཙུག་ཏོར་རྩེ
ནས་མཐེ་བོའི་སྐུ་བར་དང་། དེ་ནས་རྐྱང་ལྟེ་གསང་གནས་བཞི་ཞལ་རེ་རེ། བརླ
ཞལ་དོ། རྗེ་ངར་ཞལ་དོ། དཀྱིལ་ ། ། མོ་ཞབས་དཔངས་སོར་བཞི་རེ་སྟེ་ཕྱེད་ཞལ
གང་བཅས་སྨྱིད་དུ་མཐོ་བཅུ། ཞེང་དུ་ཚངས་ཐིག་ནས་མཆན་ཁུང་བར་ཞལ་གང་། དཔུང
པ་ཞལ་གང་སོར་བརྒྱད། ཕྱག་ངར་ཞལ་གང་སོར་བཞི། ཕྱག་མཐིལ་གང་སྟེ་གཡས
གཡོན་བསྡོམས་པ་ན་ཞེང་དུ་མཐོ་བཅུའོ། བཀུག་པ་སྐྱིལ་ཀྲུང་རྩེ་ནས་གསང་གནས་
བར་ཞལ་ཚད་ལྔ་ཡོད་ཅིང་། མན་ཆད་ཀ་ཞལ་བཀུག་པ་སྐུ་རྐང་ཅན་གྱི་ཐིག་ཞེ་ཞོ་ཁུ་བ་ཚང་
དོ། འདི་དག་གིས་ཆ་ཚད་སྤྱི་ལ་ཡར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཆ
ཆེན་རེ་ལ་སོར་རྩེད་བཅུ་གསུམ་རེ་བཅོས་པ་བརྒྱུ་ཞེང་དུ་སོར་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་པ་ཡིན་པས་གོང
བསྟན་གྱི་ཆ་ལས་སོར་ལྔ་ལྔ་ཀ་དེ་ཆ་ཆེན་བཅུ་བོ་རེ་རེ་སོར་རྩེད་རེ་ལྔ་གང་དོར་འཕེལ་བ་དགོང
ལ། དེ་ཡང་སྐུ་ཁྲིམ་ལ་སོར་རྩེད་འཕེལ་བ། དེ་བཞིན་གོས་གོའི་རྩ་བ། ཕྱག་ལྷག་གསང
བའི་མཐར་རེ་རེ་སྤྱི་སྐུ་སྟོད་ལ་སོར་རྩེད་པ་དང་ལྔ་འཕེལ། བརླ་ལ་སོར་གཅིག །རྗེ་ངར
སོར་གཅིག །ཞབས་དཔང་ལ་སོར་རྩེད་དོ། དེ་ལྟར་སོར་རྩེད་པ་ལྔ་སྐུ་སྨད་དུ་འཕར
དགོས་ཤིང་སོར་རྩེད་ནི་རྒྱུ་བོའི་བསྡོམ་པས་རིན་ལ་སོར་ལྔ་ལྷག་པའོ། དེ་བཞིན་ཐང་ཀའི

ཞེང་དུ་ཡང་། ཕྱག་པ་དཔུང་ནས་མཆན་ཁུང་ཆེ་བ་ལ་སོར་བརྒྱད། གྲུ་མོ་ནས་མཁྲིག་མ་ལ་ཆེ་བ་
ལ་སོར་རེ་རེ་འཕེལ་རབ་ཡོད། འཁྱུད་ཞེང་གིས། མཁྲིག་མ་ཚིགས་ལ་སོར་བཅུ། ཕྱག་སོར་
ལ་སོར་བྱེད་འཕེལ་རབ་བྱེད། གང་ལྟར་ཀྱང་གཡས་གཡོན་ཡོང་བཅས་སོར་བརྒྱ་ཆེ་རགྱུ་
ཆུ་ཞེང་གཞན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་བ་རིང་བཞིན་བསྡུས་བརྒྱ་བ་ཡིས། རྒྱལ་བོ་ཐབས་ཀ་བའི་
གཙུག་ཏོར་ནས་ཞི་མཛོད་སྤུ་དང་བ་ལ་སྤྱིད་དང་བར་གྱི་ཞི་མཐིལ་སོར་དགུ་བརྒྱུར། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ཞིབ་པ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། འདི་སྐབས་སུ་རྟོགས་པར་དེ་ཡོད་དེ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བཞེངས་སྐུ་ལྟ་བུ་ཆེ་རྒྱུ་གང་བྱེད་ཀྱང་། དེའི་གཙུག་ཏོར་ནས་ཞབས་མཐིལ་བར་དུ་ཆ་
བཅུ་ཆ་ཀ། ང་བགོས་པའི་ཆ་ཆེན་རེ་ལ་ཆ་ཆུང་སྡེ་བཞི་གསུམ་དུ་བགོས་པའི་ཆ་ཆུང་རེ་
ལ་ཞལ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཆ་ཆུང་སྡེ་འཕེལ་བཅུ་ནས་པ་རེ་རེ་ཞིང་། དེ་སོན་
རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ཆ་ཚད་ཚད་དེ། སོར་བཅུ་གཉིས་རེའི་སྐྱེད་མཐུ་བཅས་ཀྱི་སྐུ་ཆེན་
ལྟར་གྱི་སོར་བྱེད་རེ་ཆད་པས། མཐར་ཚུལ་ཞིང་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐུ་སོར་བརྒྱ་ཙམ་ཡུ་བ་དང་བཀྲ་ལ།
གནས་སོ་སོའི་རིང་ཐུང་མི་འདྲ་བཅས་དུ་གྱུར་པ་ལ་འདི་ནི་གོང་བ་འབུམ་བསྟན་དུ་བཀོད་
ཚོགས་སོ། དེས་ན་བཞེངས་སྐུ་ཐལ་མོ་བཅུ་པ་ལ་མཆོད་ན། གཙུག་ཏོར་སྤྱོད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་
བར་ཆ་བཅུ་མཉམ་པར་བགོས་པའི་ཆ་ཆེན་རེ་ལ་ཆ་སྦྲན་བཅུ་གཉིས་སུ་བགོས་ཚེ་ཆ་གཟུགས་
ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཤེས་པར་དགོས་ལ། དེ་ཡང་བརྩམ་ས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་ཞལ་ཚད་
རེ་ལ་ཆ་སྦྲན་བཅུ་རེ་འཕེལ་རབས་ཁྲུ་གང་ཆ་སྦྲན་བཞི་བཅུ་ཐ་མ་དང་། ཁྲུ་ཕར་དགུ་ཁྲུ་
སེམས་ཀྱི་སྐུ་ཆེ་དུ་འཛིན་གོས་ཏེ། དཔེར་ན་མཐོང་དུ་ཆེ་བ་ལ་བཞིན་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྐུ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ལ་དཔེར་མཚོན་ན། སངས་རྒྱས་མཐོ་ཁང་པ་དེའི་ཚེན་
དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐུ་ཕྲིས་ན། ཆ་སྦྲན་ལྔ་བཅུ་ཚོག་ལ། བྱང་སེམས་མཐོ་ཁང་གི་སྐུ་དེའི་ཚེན་
དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཕྲི་ན། གཞི་དེ་ལས་ཆ་སྦྲན་ལྔ་མཆེད་བསྐོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་དགོས་ཀྱི།
ཞལ་གདང་ལ་སོར་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐོས་དང་། ཕྱེད་བཅུ་གསུམ་དུ་བསྐོས་ཀ་ཚད་ཀྱི་ཁྱད་
པར་དུ་བཟུང་ན་ཡོན་ཏན་མི་འགྲིབ་པས་པས། ཞལ་གདང་ལ་ཆ་སྦྲན་བཅུ་གཉིས་སུ་ཀ་བའི་འདི

སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐལ་མོ་བཅུ་པ་དང་། རྒྱལ་ཡུམ་ཐལ་མོ་དྲུག་པ་སོགས་ཀུན་ལ་
སྦྱོར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་ལོ་ཏོག་སྨྲ་བ་འདི་ལ་གངས་ཅན་པའི་ཐོག་ཏུ་ཤེས་པ་
ཀུན་གྱིས་དཔྱད་འཚལ་ལོ། འདི་ནི་གྲོས་འདུར་བྱུང་སོང་གི་ཞལ་སོགས་ཀྱི་ཐིག་རིས་ཞིབ་
པར་བྱེད་ན་ནོར་ཏོག་སོར་གཅིག་པའི་མཐའ་སྐོར་སོར་དྲུག །འདིར་ས་བྱེར་བ་ཐམས་ཅད་སྐུ་
ཆེ་ཆུང་གང་ཡིན་ཡང་ཞལ་ཚད་རེ་ཆ་ཕྲན་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྒོ་བ་བས་ཆེད་དེས་གཞལ་བར་བྱ་བ་ཡོང་དོག་ཀུན་དུ་ཤེས་
སྒོར་ཡིན་ཆ་རེ་རེ་ལ་སྒོ
པར་བྱའོ། མཚམས། གཙུག་ཏོར་ཅན་གྱི་རྒྱ་དང་དཔངས་ཡངས་པར་བྱའོ། མཐའ་སྐོར་སོར་བཅུ་གཉིས་
པ་ཡུང་བཞི་སྐུ་ག་འཚམ། འབྲུ་ཡི་སྒུར་པ་ལྟར་རྩེ་མོ་རྨི་ཡས་ཐབ། ཚངས་སྤྱོད་ལྟར་རེས་
པར་ནས། སྐུ་ཞབས་ཐེར་ཁྲིམ་ཀྱི་ངང་ལས་སོར་བཞི། སངས་རྒྱས་ལ་སོར་བྱེད་ལྟ། །
སྐུ་མཚམས་ཐེད་ཁྲིམ་ཞབས་པགས་དྲུག་ཀྱི་ལྷུར་རྒྱུ་ ། ཐབ་འཁོར་སོ་གཞི་ལུས་འཁོར་བ།
འབྱུང་པོ་ཆེན་ཟུར་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཞེང་གཡས་གཡོན་དུ་སོར་དགུ་དགུ་རེ་བྲུ་ལ་
དེའི་མཚམས་ས་སུ་སྐུ་མཆེ། མཆེ་ལ་རྩ་བ་ཚེས་ ། གཞུ་ལྟ་ར་ཀུ་ག་པར་བྱའོ། ནོར་
ཏོག་གི་རྩེ་ཡི་ཆེ་རས་ནི་ཀ་ནས་དཔྲལ་ཐིག་དང་སྣ་རྩེའི་སྤྱི་ཐིག་གཉིས་སྲིད་མཚན་ང་
གཡས་གཡོན་དུ་ཐིག་བཏང་བ་ལ་གཙུག་ཏོར་རྒྱ་ཆེར་རྟོགས་སོ། ། ཀོས་ཀི་རྡེ་སྣ་སྦྲེང་
གི་ཆེ་བ་ཀ་ལྟ་དེས་གཡས་ལ་ཡང་སོར་དང་རེ་གཞན་བཞག །སྐུ་མཚམས་འཕྲེད་
ཐིག་ཆེ་ ། ཤོག་འདུས་པར་ཆེ་ཐེང་ ། རྩེ་རྩམ་ ། ཐུབ་པ་རེས་ ། གཞི་བར་དང་
ལ་ས་དང་ཞལ་གྱི་ནི་ ། རྟོགས་སོ། ། སྐུ་མཚམས་ནས་ཐོད་བཞི་སར་ཀ་ཞལ་
ཀ་སྨིན་མཚམས་ཀྱི་འཕྲེད་ཐིག་དེས་ལྟ་བཀྲི་ཏུ་ དང་སྨིན་མ་རྣམས་ཡོད་པ་རྟེན་ ། །
སྐུ་ས་ཆམ་ལ་ཆེས་པ་ཏེ་ན་ནས་ཤེ་དུས་ཆེ་འི་ཕྱག་སྤྱན་ཆ་རང་དང་མཚམས་ལ་སྤྱིལ་བས་
སྤྱན་གྱི་ཕྱི་དབྱིབས་གྲུ་བྱུར་རྟོགས། སྤྱན་མཚམས་འཕྲེད་ཐིག་སྤྱན་ཆ་ཤོག་པ་མཚམས་
ནས་གོས་ཀི་ཐིག་རྩ་བར་གཉིས་སུ་ནར། གཡས་ནས་ག་ཡེད་ ། གཡས་
སུ་བསྐྱུ་མར་བཏང་ ། ས་སྤྱི་དེའི་ཐིག་ ། རྣ་བ་ རྣ་མཆུ་ ། མཆུ་
ག་དེར་བཅས་ཀྱི་ཆེ་དེ་རྟོགས་སོ། སློབ་དཔོན་ཆེས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱིད་དུ་མཛད་ ། སྐུ་མཁར་མོ་གཅིག

པ་ཀླུ་མ་དཀར་ནག་པ་པ་སྐྱུ་འཕྲིལ་བ་རྩེ་སྤྱིན་དུ་སྟུག་པ་པ་བོ། དེ་ན་པ་ད་ག་གཉིས་དོ་རི་
བཅས། སྐྱེད་པ་ཚེས་ཚེ་གི་ཀད་པ་ཀ་ཡུམ་ག་པན་རན་ཀ་རེ་འབྲེད་དུ་གཞལ་བ
ནས་སྐྱིད་མ་སྐྱེ། དཀྲུ་ག་ལ་ནན་དབུས་སྟོམ་པའི་ཚོད་དུ་ཀ་རབ་གཅིག །བློ་ཆེས་ལུར
རིམ་པས་སྨ་ཞིང་མཛོས་ལ་སྒུག་པ། དེའི་དཀྱིལ་དབུས་སྤྱིན་དུམ་ཐོབ་པའི་སྟེང་ནས་སྐྱ་མཚམས
ལ་སོར་ག་ཏ་མོ། མདོར་སྤྱི་འོག་ཏུ་མར་ལ་སོར་གཉིས་གཞལ་བའི་ནི་སྟེ་སྐམ་སྤྲིན་གྱི
མ་ལྷིར་ཀྱི་ཕྱིག་སྟེ། རེ་ཕར་ཚོས་ཐིག་སྟེང་ནས་གཡས་ག་གཡོན་དུ་སོར་བཞི་རེ་རེ་མཚམས
ནས་སྤྱིན་གྱི་ནང་གི་གུ་ག་ཏུ་ཁྱབ་འབྲས་ཏེ། དེ་ལ་ཚས་མ་ག་ཏ་བཀྲམ་པ་རྒྱས
ཀྱི་སྤྱན་ནི་འབྲེད་དཀྱུས་ལ་སོར་བཞི། ཞིང་ལ་ནས་གཉིས་པ་སྐྱུར་དགྲིས་པ་གཞུ་འདྲ་སྤྱན
མཐུན་རིས་པ་སྐྱ་སྟོམ་པ་སྤྱིན་དུ་སྟོག་ས་བོ། དེ་ཀ་ར་ཀ་ཆད་ནི། མིག་གི་ཀྲ…
དུ་ཀ་གཉིས་པ་ཤར་རས་རོས་ཀྱ་གྲ་ཏ། སྨིན་རིས་ལ་ཏུ་པ་ཕྲུག་ཟེར། སྤྱན
དཀྱུས་སོར་བཞི་ལས་གྲ་གཉིས་ཀ་གཅིག་དོར་ལུག་སོར་གསུམ་ནི་སྤྱན་སྐྲས་པམ
དབུས་ཀྱི་དཀར་ནུམ་ཡིན་པ་དེའི་ཞེང་སོར་གཞིས་སོ། དེའི་དབུས་དུར་པོར་ཀ་ཡི་ཏ་ཞེས
པ་ནག་པོ་སོར་གཅིག་གནམ་པོའོ། དེའི་དབུས་ན་སུ་ཀ་ཡི་ཞེས་མཐར་ཤིག་གམ་རྒྱལ་མ་སོར…
གཅིག་གི་ཕྱེད་ནུམ་པོ་ཡུལ། དེའི་མཐར་སོར་གཅིག་གི་ཕྱེད་འཁྱུད་ཉུམ་པོ། ཞིང་ར
གསེར་དང་ཁྲི་བོ་ལྟ་དང་ནང་སྟོབ་བཟུང་། སྤྱན་གྱི་གྲ་ཀ་ཉིས་རབ་རབ་སོགས། སྤྱན་དཀར
ནག་འབྱེས་ཏེ་ཨུ་ཏྤལ་གྱི་འདབ་མ་ལྟར་ཡངས་པ་ལ་མཛེས་སོ། སྤྱན་གཞན་སྨན་གྱི་ཟུར
གཏོད་པ། སྤྱན་འཕྱར་ཞེས་སྤྱན་རོག་ཀུན་ཀྱི་རྒྱ་མ་སྐྱིབ་མའི་རིག་ནས་མ་ལྷུག་པ་ཀྱི་ཚ་བ་ཡང
སོར་དེ་སྨོ། སྨིན་རྩེའི་འབྲེད་ཐིག་ནས་མ་རབ་སོར་གཅིག་གི་སྤྱན་ཏ་ར། དེ་ནས་སོར་གཅིག་གིས
སྤྱན་དཀྱིས་ཀྱི་སྤྲིན་ཚད་དུ་ལ་རབ་ཞེད། སྨྱད་ག་ཞེས་པ་སོགས་སུ་གྲགས་པ་བསྐྱུན་ཀྱི་ཡ་ལྟིར་བ
ལྟེ་བམ་སྐྱུན་ལྷགས་ཕྱིར་ར་ལུར་བའི་འཆི་ནས་གཉིས་ཀྱིས་མཐོ་བའོ། སྤྱན་གཉིས་ཀྱིས་ར་དུ
སོར་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ཡི་དབུས་སུ་ཤར་ས་ཀྱི་ཚ་བ་སྐྱེ། དེའི་ཞེང་ལ་སོར་གཅིག་ལ་སུམ་ཆ་ནང
པ། ལག་ལས་སོར་གཅིག་ཏུ་ཕྱེད་པ་འང་ཡོད། དཔང་ལ་སོར་གཅིག་པ། ཚ་བ་ནས་རིམ…

པས་སྐོར་བའི་ཤངས་ནི་དཀྱུས་སོར་བཞི་བ། མདོར་ན་མགོ་བོ་ཞི་རི་ལ་བ་སྐ་སྐྱེད་པས་ཡིད་འཕྲོག་
གཞི་རི་ལ་ཁྱུར་བཞིན་མཛེས་པ་བ། ཤངས་ཀྱི་རྩེ་མོའི་རྒྱུད་འབྲེང་ང་དེ་སོར་གཉིས། ཀྱི་དཀྱུ
དཔང་ལ་སོར་ཕྱེད་གཉིས། ཤངས་བུག་གཉིས་དང་དབུས་ཀྱི་ཀ་བ་གསུམ་པོའི་ཁྱོན་དུ་སོར
ཕྱེད་དོ། དཔང་སོར་ཕྱེད་དེ། གཞན་ཡང་ཤུག་པ་དང་ཀ་བའི་ཞེང་སོར་རེ་རེ་ཡོད་དེ་ལྟར
ཤངས་ཞེང་སོར་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཚུལ་མི་ལེགས་པ་འདྲ། ཤངས་ཀ་ལོག་རྒྱ་ཕ་བཅས་བ་གཉིས།
ཤངས་ཕུག་ཟླ་བ་ལ་སུ་སོར་གཅིག་གོ །ཤངས་རྩེ་བྲུམ་པོའི་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་སོར་གཅིག
དང་ནས་གཅིག་གོ །ཤངས་རྩེའི་ཕྱོགས་ནས་སོར་བ་ཞེ་ལ་ཐད་རས་རི་ར་ཚད་ཡིན་ཀྱང་། ཤངས
ཀྱི་རྩེ་མོ་སོར་ཕྱེད་ཚམ་གྱིས་ཁྱིམ་པས་ཁྱིར་འཁྱུར་བ་ར་བྱུང་། ཤངས་ཀྱི་རྩ་བ་ནས་ཡ
མཆུའི་བར་སོར་གཅིག །གཡས་གཡོན་ཞལ་ཕྱག་བར་མཐའ་ཞལ་དཀྱུས་སོར་བཞི་པའི
དབུས་སུ་ཤངས་ཀྱི་ཀ་བའི་ཕྱོགས་ནས་ཡ་མཆུའི་ག་ལེ་ཕྱིར་ཕྱེད་དུ་སོར་གཅིག་པ་པད་ཏྲ་ཀ་ཀྱི
འབྲི་བ་ཅན་ཞེང་ཆེ་བ་ར་ན་སྟུག །ཞབས་སུ་རུས་གཅིག་གི་སྐྱ་ཕའ་བ། པདྨ་ཡུར་དགའ་ར་དེའི
མཆུ་སྐྱོར་ཡལ་ས་མཐའ་ལས་ཡ་མཆུ་དངོས་ཀྱི་སྤྱན་འཁྱུག་པོ་དེ་སྟེང་ན། མིར་འགྱུར་ཆེ་ཟེར་ ཁར
བ་གསུམ། ཁ་ཅིག་སོར་གཅིག་ཕྱེད་པའང་ཡོད། གཡས་གཡོན་དུ་དཀྱུས་ལ་སོར་རེ་སྤྱི
ཁྱོན་གཉིས། དེ་ཙ་ངོ་བྲུ་ཡི་ག་རོའི་འདྲ་བ་རྒྱུད་ཀ་ཚམ་གྱིས་ཁྱུང་ཐར་དབུས་ན་མཐོ་མཐའ
དམའ་བ། ཚོམས་ཀྱི་མཁའ་ནམ་མཆུ་འཆར་ཐབས་ལ་སོར་གཅིག །ཁ་ཅིག་ལ་མཆུ
དང་འདྲ་བར་བྱེད་པ་ཡོད། བར་ཆུང་དུ་སོར་རེ་མཐའ་མཐོ་བ་དང་དབུ་། ཆུང་ང་མཁའ་བ་ལ་མཆུ
དང་མ་མཆུ་རྡོས་ཀྱི་མཐར་ཞལ་གྱི་ཟུར་པི་འཛུམ་སྐོར་སོར་རེ་རེ། ནག་ཅིག་ནས་ཟླ་གདུ
གྱེར་བ་འདྲ་བ་ཡོད། ཞལ་གྱི་ཟུར་ཡི་དཀར་ནས་གཅིག་གིས་ཕྱེད་དུ་འདོན་པ་ཆར་པོ་ཡོད། དེ་ལྟར
མཆུ་སྐྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་དཀར་སོར་ཕྱེད་བ་ཉིས་སམ་བ་ཉིས། ཞལ་ནས་ཀ་མཐར་དཀྱུ་ཚེ་སོར
བཞི། ཞལ་གྱི་ཟུར་ཚུང་ནི་ཕྱེན་དུ་ཐོག་པ་ཀ་ཛེ་ཏ་པོའི་རྣམ་ཅན་ཟེར། མ་མཆུ་ཅི་སོར་དུ
ཀྲོ་ཀའི་དང་དང་ལ་སོར་གཉིས། འབྲེད་དུ་སོར་བཞི་པ་བཅུ་མ་ལ་ཡ་ཀ་ཀ ཤངས་ཀླུ
མཁལ་ནས་ཆུང་ཀོ་ས་ཀ་ཅན་ཐབས་ཀྱི་ཀླུ་འཁྱུད་པ་ཡང་དང་ཞེང་སོར་བཞི་དེ། མཆན

ཅི་འི་དབུས་ཀྱི་འབུར་ལ་སོར་གཉིས་སོ། ཀོ་ཀོའི་ཚ་བ་ནས་སྣ་ནས་གྱི་ཚ་བའི་བར་གྱི་འགྲམ་པའི་དཀྱུས་ལ་སོར་དྲུག །ཞེང་སོར་བཅུ་གསུམ། སྣ་དང་མཇུར་མོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཞལ་འགྲམ་གྱི་དཔངས་ཞེང་ལ་སོར་བཞི་རེ། འགྲམ་པ་བཟླུམ་ལ་རྒྱ་བ་པ་མེ་ལོང་གི་ངོས་སུ་ཤམ་རིས་གི་ཟ་འགྲམ་ལྟ་བུར་བྱའོ། ཟ་འགྲམ་གྱི་མཐའ་ནས་ཤངས་ཀྱི་རྩ་བར་གྱི་བར་དང་། མིག་ཟུར་ནས་ཀྱི་སོ་ནས་འབྱུང་བ་སོར་གསུམ་བཟླུམ་པོའི་དབུས་སུ་ཟ་འགྲམ་བ་སོར་གཅིག་གི་ཚད་དོ། དེ་ལྟར་ཀོས་ཀོ་དང་ཁ་འགྲམ་གྱི་ཕྱི་ཟུར། མིག་ཕྲས་དང་ཟུར་ཐུན་ཐིག་ནང་སོར་མཚམས་ལ་དེ་བཞིན་མིག་གི་ཆུ་ཟུར། ཤངས་ཀྱི་ཕྱི་མཐའ་ཀོས་ཀོའི་རྩེ་རྣམས་ཐིག་དང་བོར་མཚམས། སྨིན་དཀྱུས་མཐོ་བ་དང་། སྤྱན་རྩེ་ཐད་ཀར་མཚམས་སོ། སྤྱན་གྱི་ཉ་ག་ནས་འཁྲིད་ལ་སོར་བོ་རྩེད་ལྟ་སོར་མཚམས་ཟ་འགྲམ་ཚ་བ་ནས་སྤྱན་ཞེང་སོར་གཉིས། དཀྱུས་སོར་བཞི་རུ་མཐུད་ལྟ་སྟུ་ཀོས་ཀོའི་མ་ཐིག་འོག་སོར་བ་ཞེང་ཕྱེད་མཐུད་ད་འོ། སྣའི་ཀྱི་ལྟ་བའི་འབུར་ལ་སོར་བྱེད་གཉིས། སྤྱན་གཏུག་གི་ཕ་ཀྱི་ཟ་འགྲམ་ཚ་བར་རྣ་ཐུག་གི་མ་ཐུད་དུ་ཤ་འབུར་མེ་ཏོག་དབུ་ཁྱུད་དཀྲིས་ཅན་ནུ་བའི་འདབ་མ་འདྲ་ཅན་ཞེས་གྲགས་པ། རྒྱ་དཔང་ངམ་ལོག་སའི་འབུར་ལ་སོར་ཕྱེད་པ། དཀྱུས་སོར་ཀ་ཅིག་གོ །དེའི་ཤོག་འགྲམ་དྲུ་བའི་ཀ་སྣེ་དང་ཞེང་སོར་ཕྱེད་པ། དེའི་ལྟག་མཉམ་མོ་རྡོག་ཞེང་ལྟ་བུ་ཀྱི་དཔང་འཕྱུར་ལ་སོར་རེ་རེ། དེའི་སྟེང་དུ་རྣ་བའི་རྩ་ཕྱོགས་ནས། ཤ་ཀུ་ལེ་ཞེས་པ་ཞེང་ནས་གཉིས་པ་ཤིག་ཡོད་ལུས་རྡོ་གཞོང་དཀྲིས་ལ་བསྐོར་བ་རྒྱས། དེའི་བར་ཆོས་དྲུ་བའི་འདབ་མའི་ཤོག་ཟླུམ་ནས་བརྩམ་ས། རྩ་བ་ཚེག་པ་ལྟ་བུ་ལ། རྩེ་མོ་ཀཱ་ནི་སྣ་གྱི་བ་པའི་དུ་ལྟ་བུ་ཅེ་གཉིས་པའི་འབྱུར་གྱི་རྣ་ལུག་གི་རྩེ་མོའི་སྟེང་བར་དུ་འཁོར་བ། ཀའི་ཤིག་ཁའི་ནུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཕྱེན་དུ་སོར་གཉིས་ཞེང་དུ་སོར་མོ་གཅིག་པའི་ཤ་ཡོད་ཟུར་ལྡན་པ། རྣ་ཤལ་གྱི་སྟེང་ནས་ཕྱེན་དུ་སོར་ཕྱེད་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་སུ་ཀ་ཞེའི་རྒྱབ་དུ། རྒྱུད་པ་དཀར་པོ་གཅིག་གི་ཀ་ཡོད་ལུས། ཤ་འབུར་གྱི་ནོག་ནས་བཙམས་སྣེ་རྣ་བའི་ཚེ་མོའི་བར་བསྐོར་ཅེས་བསྟེ་ནས་པ་བཀྲ་ཞིང་ཡར་སྣེ་ག་ཡོད་ལུས་འགོ་བ་རྒྱལ་དུ་འཁྱིལ་བའོ། དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་རྣ་བ་འཁྱིལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བསྒྲུས་པའི་རང་བཞིན་ཞེང་སོར་ཕྱེད་དམ་བཞི་ཆས་ཡང་སྤྱིན .... ད་ནི་དེའི་སྟེང་ནས་ཞེས་གསང

སེལ་ལས་སོ། ད་ནི་ཀྱི་སྐོར་ནས་འགེབ་པ་ལྔ་ར་ནང་དུ་འཁྱིལ་ཞིང་། མར་རྟེན་ཉལ་ཀྱི་
ཕྱུར་བར་དུ་ན་བའི་མཐའ་སྐོར་དེ་གནས་པ་དེ་ལ་བ་རེ་ཀ་རེས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། ནུབ་འི་ནང་དུ་
ག་ཤེད་ཟླུ་བི་ཆེན་མས་སྟེ་རྒྱ་བཅུ་ན་ར་དུ་ཕྱུར་ཆད་ཀྱི་རྒྱ་ཅུ་ག་ཤེད་སྐུ་སྐྱུར་པའོ། སྐྱེ་ཉལ་
མ་རེས་གསུངས་ཀྱང་ཟླིས་ཆར་སོར་བཞི་འམ་ལྔ་ལས་མི་རྩི་བར་བྱ། ཤ་སོར་ར་གཉིས་
པ་མདུན་དུ་འ་ཞ་ཞར་མཛེས་པར་བྱའོ། ཕྱུར་སླུ་འི་ནུབ་ཁ་མ་ཆ་ཀྱི་ཞལ་ཞེང་སོར་སོ་
བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་ལ། ཁྲིས་ཆར་སོར་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེད། ནུ་ར་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་བཀྱི་པར་ཆད་སོར་
བཅུ་བཞིའོ། ནུ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བའི་ཚད་སོར་གཉིས་རེ་གཉིས་རེ་སྐྲ་དེ་ལྟར་ན་ཟླུ་ཡི་མཐའ་
སྐོར་གྱི་ཁྲིག་ལ་སོར་མོ་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་འཁོར་རོ། ནུབ་གཉིས་རྒྱ་ཡོགས་སུ་སོར་རྩེད་
གཉིས་འཕྱར་བའོ། དེས་དབུ་ཡི་ཕྲིག་སོང་། དེ་ནས་ཀོ་ཀོ་འཕྱུར་བའི་རྩ་བའི་ཚོག་ཏུ།
མགྲིན་པའི་དཔར་ཚད་སོར་བཞི། ཞེང་སོར་བརྒྱད་པ། ཟུམ་པ་ལྟར་ཟླུམ་ཞིང་སྐད་རྒྱལ་
ལ་མཛེས་པ། རི་མོ་གསུམ་པ་སྟེ། ཀོས་ཀོ་ནས་མ་རྐྱོར་གཅིག་ཆ་ཆད་པས་དབུས་པར་
རི་མོ་དང་པོ། དེ་ནས་སོར་གཅིག་དང་ཆ་དང་པ་གཅིག་གཞལ་བར་གཉིས་པ། དེ་ཚོག་སོར་
གཉིས་གཞལ་བ་མགྲིན་པའི་རྩ་བ་གསུམ་པ་སྟེ། རི་མོ་དེ་རྣམས་དབུས་ནས་མཐར་རིམ་
པས་ཟླ་ཞིང་རྩེ་མོ་ཕྱེད་དུ་ཕྱོགས་པ། མགྲིན་པ་ཚོས་ཀྱི་དུང་གསུམ་ཚངས་པའི་དབྱངས་
འཕྱུར་བའི་གནས་སོ། མགྲིན་པའི་མཐའ་སྐོར་སོར་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྟེ། ཟླུམ་པོ་རྣམ་པ་
ཁྲིས་ཕྲིག་གི་ཞེང་ཚད་གསུམ་འགྱུར་དུ་བྱས་པ་མཐའ་སྐོར་གྱི་ཚད་ཡིན་ནོ། མགྲིན་པའི་མདུན་
ནས་ནྲ་ཀ་ར་འཕྲེད་དུ་སྐུ་དཔུང་ཚངས་ཕྲིག་གི་གཡས་གཡོན་དུ་འཕྲེད་ལ་ཞལ་གདང་གི་ཚད་ཏེ
ས་ང་རྒྱས་ལ་སོར་དྲུག་ལྷག་པ་དྲུག་པར་བྱའོ། ཕྲག་པ་རེ་ཡང་རྒྱས་ལ་ཟླུམ་པ་ལྷུར་
རིམ་གྱིས་ཐམ་པ་ཐམ། དེ་ནས་ལར་ལ་དཔུང་མགོ་སོ་ར་བཞི་ཟླུམ་ཞིང་ཕྲག་མགོ་རྒྱས་
པ་བྱའོ། དཔུང་མ་གོས་མཆན་ཁུང་གི་རྩེ་ར་འཕྲེད་ལ་སོར་ཉུག་དང་ནས་གསུམ་མཆན་
ཁུང་གི་རྩེ་ནས་ཕྲག་གོང་དུ་སོར་ར་གཤུ་བ་ལ། མཐའ་སོར་ཞེར་བཞི་འཁོར་བའོ། མཆན་
རྩེ་འི་ཐང་ར་ནས་དཔུང་ལྷུ་སོ་ར་མོ་ཚེ་ཤུ། ལྷག་དང་སོར་མོ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཞིང་། འཕྲུར་ལ་

དེ་གཉིས་རང་རང་གི་དཀྱུས་ཚད་ཀྱི་རྩ་བ་འཁོར་བའི་ཚད་ཀྱིས་ཕྲ་སྦོམ་ཞེས་སོ། མཐེ་ནས་
སྨ་ཆས་ཀྲང་མོའི་རྩེ་བར་ཕྱག་མཐོ་སོར་བཅུ་གཉིས་སོ། འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་
གྲུ་མོ་དང་མཁྲིག་ཚིགས་ལ་ས་ར་རེ་བསྣན་འཕར་རང་མཁྲིག་ཚིགས་ཕྱག་སོར་ཐུང་བསྣན་
པ་གདང་བ་ཞེས་བགོས་སོ། རང་རང་གི་སྤྱིད་ཚད་དང་ལ་མཐའ་འཁོར་གྱི་ཁྱབ་ཚད་ཉི་སྦྲིས་ཚ
ལ་ཐད་ཞེ་ཁ་མ་ཕྱག་འགགས་སྤྲ་ས་ར་ཁེ་ལ་མཐའ་སྐོར་བཅུ་གཉིས་སོ། མཁྲིགས་
མ་ནས་ཀུང་མའི་རྩ་བའི་བར་ཕྱག་མཐིལ་སྟེང་དུ་སོར་བདུན་ཞེང་དུ་ནང་ངེ་ལྔ་དྲུག འདི་ལ་
སོར་བཅུ་སྟེ་ནས་ལ་ནི་དང་ནས་གཙོ་བོ་རྒྱུག་ཆ་ཙམ་བསྣན་པ་ཡོད། མཐེ་བོང་ནས་
མཐེ་ཆུང་གི་བར་དུ་སོར་བདུན་ཏོ། ཕྱག་མཐིལ་འདི་རྣམ་བསྐྲད་པ་དང་། བརྩམ་
པའི་ཁམས་འགྱུར་ཕྱག་ན་མ་གཏོགས་རང་བཞིན་ཆུ་ཞེང་མཉམ་པའོ། སོར་མོ་རྣ
ཝེ་སྐྱིལ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱང་ཞེང་སོ་ར་ལྔ། མཐེབ་མོའི་རྩ་བ་ནས་མཐེ་བོའི་རྩ་བར་སོར་
གསུམ། མཁྲིག་མ་ནས་མཐེའུ་ཆུང་གི་རྩ་བར་སོར་ལྔ། གུང་མོ་རིང་ཐུང་སོར་ལྔ། དེ་
ལ་ཡང་དེ་སྟེང་ནས་གསུམ་དང་ནས་གཅིག་ལ་དུག་ཆ་དམན་པ་ཙམ་རང་བར་མཛད།
གདང་མོ་དེ་ལ་སོར་ཕྱེད་ཀྱིས་དམན་པ་མཛུབ་མོ་དང་སྲིན་ལག ། དེ་ལས་ཆ་གཅིག
གིས་ཐུང་བ་མཐེའུ་ཆུང་ངམ། སོར་མོ་བཞི་པོ་དེ་ཚིགས་གསུམ་པ་རང་གི་རྩེ་མོའི་བར་ཀྱི
ཚིགས་བར་ཆ་མཉམ་པ་རང་རང་གི་སྲིད་ཚད་ཆ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་ཡིན། སོར་མོ་དེ་བཞི་རང་རང་
གི་སྲིད་ཚད་ཀྱི་ཚིགས་ཀྱི་རྩ་བ་འཁོར་ཞེང་། དེ་ལས་སུམ་ཆ་བྲི་བ་ཚིགས་དབུ་མ་སུམ
གཉིས་ཡི་ནས་ཚིགས་སྟེང་མའི་མཐའ་སྐོར་འཁོར་བའི་སྦོམ་ཕྲ་ཅན་ནོ། དེ་ལྟར་རིམ་བཞིན
ཕྲ་ཞིང་ཟླུམ་ལ་རྒྱས་ཤིང་མཛེས་པའོ། མཁྲིག་མ་ནས་མཐེ་བོང་གི་རྩ་བ་རགས་ཤད་དཀྱུས་སོར
བཞི་ཞེང་སོར་གསུམ་པའི་མཚམས་སུ་ཡོད་པ་བར་སྐྱིལ་བའི་མཐེ་བོང་ནི་ཕྲང་སོར་བཞི་ན
ཚིགས་གཉིས་པ། དཀྱུས་ཚད་ཀྱི་རྩ་བ་འཁོར་བ་དེའི་ལྟར་ཆ་བྲིས་ཚིགས་ཐུང་ཐུང་ངོ། ཕྱག
མཐིལ་ལྷུན་འཁོར་ལོ་སོགས་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྟགས་མཚན་པའོ། སོར་མོ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི
རང་རང་གི་ཚིགས་བར་མོའི་སྲིད་ཚད་ཀྱི་སེན་མོ་དཀྱུས་མདའ་ཞེང་ཟླུམ་རྣམ་ཞིང་

ལྔ་པ་ནི། མཁྱེན་པ་ཀུན་གྱི་ཡུམ་ལ་ཡུ་ག་ཀ་ཅེད་དེ་བོད་པ་ཤེད་ལྡན་ར་དང་ལ་དང་།
རྒྱལ་ལ་སོར་སྡུད་དེ་བཅང་ནས་གཏང་། མཆན་བུ་ཅུ་ནས་ཅིག་ཀ་ཅེ་པོ་ན་རྟོན་···
ཤིང་པ་ཞེ་ར་ཕྱུག་པ་དུང་པ་ཅི་ལ་ཀར་ཡོད། པ་དང་རྒྱལ་ལ་སོར་ཤར་ཡོད་ན། མཆན
ཁུང་གོ་ཡིག་ག་པ་ས་གཡས་ར་གཅིག་ལ་ཕྱག་ཐང་ར་བརྒྱུད་དེ་སྤྱི། ཕྱིན་ཆད་སྤྱོད་ཀྱི་···
མཐའ་ལ་ས་ར་བྱུག་ཅུ་ཙ་ཕྱག་གིས་འཁོར་བའོ། ཕྱག་པ་ཀའི་ཚང་ས་ཐོག་སྣོད་ནས་ཀྱིན་དུ་
སོར་ཕྱེ་ར་གསུམ་གཞལ་བ་ར་ག་ན་གཡས་དང་གཡོན་དུ་སོར་དྲུག་དང་བཅུ་དང་གཅིག
གཞལ་བ་ར་ནུ་རྡོག་ནས་པ་ག་ཅི་གཟུགས་སྐོར། དབའ་མཐར་སོར་ཕྱེ་དང་བ་སྐོར་བའི་···
གཟུགས་ཅན་ནོ། ནུ་རྡོག་གི་སྟེང་ནས་མཆན་ཅེ་འི་བར་སོར་མོ་དྲུག །ཉུ་མ་གཉིས་ཀྱི་
བར་དུ་ཞལ་གང་། ནུ་རྡོག་ནས་གཡས་གཡོན་མཆན་ཁུང་དང་སོར་ལྔ། ནང་ངོས་ལྟེ་
བའི་ཁར་སོར་བཅུ་གཞི། ནགས་ཀྱི་རྒྱ་ཁ་ར་ལ་ར་སྟེ་ནས་གསུམ་ཅུ་ལ་ལོགས་
གཉིས་སུ་སོར་བཅུ་གཅིག་དེ་པ་ར་ལྷ་མཐའ་བསྐོར་ནས་སྐོར་ཆོ་རྒྱ་ཆུ་ར་པ་ས་འཁོར་བའོ།
ཕྱག་ས་ཀའི་མ་དང་རྒྱལ་པ་སོར་ཅེ་ཤུ། ལོགས་གཉིས་བཅུ་དྲུག་སྤྱི་ཕྱིན་ནས་ཕྱག་ཅུང་···
མཐའ་སྐོར་ཅན་ནོ། སྤྱི་བོ་ནས་ཡོད་མ་དང་ཞེང་སོར་བཅུ་ལྔ་སྐོར་བས་གསུམ་འགྱུར་དེ་
བཞི་བཅུ་རྩ་ལྔ། སོར་སྐྱབས་ཕྱེད་ཅིང་ཕྱ་བའི་ཕྱེད་ཀ་འོ། ལྔ་དྲུག་གི་ཕྲ་དག་ཀར་སོར་དོ
བཅུ་དྲུག་སྐོར་བས་གསུམ་འགྱུར་ཏེ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་དོ། ཕྱེད་ཀྱི་དཔང་སོར་གཅིག
པ་ཌ་ ཟླ་དང་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བའོ། ལྟེ་འོག་ནས་མར་སོར་བཞུད་ཀྱི་མཐར། །
དཔྱི་འི་ལྡུ་ཉུང་བྲི་ཆ་ལ་སོར་བཅོ་བརྒྱད་དམ་འཁྱུར་ལ་བཅུ་དགུར་བཞེད། མཐའ་སྐོར་
ནས་ཟུམ་སྒྲུར་ཏེ་པར་དང་བ་དགའོ། དེའི་འོག་ཏུ་མ་ར་སོར་བྱེད་ལྔ་གཞལ་བར···
གསང་གནས་ཏེ། ཆགས་བྲལ་གྱི་སྐུ་དགོས་པར་བསྐྱར་བའམ་ཧཾ་ཅང་ཤེ་ས་བཞིན
དུ་སྤྱད་ནས་ཐུབ་ནས་སྤྱར་མཚོན་པར་མི་དཀའ། ཚིག་ནི་རྒྱུད་ལྡེའི་སྐུ་ཆས་སུ་ཞེ་གནས
འཆད་པ་ལྟར་རོ། རྒྱལ་ཀྱི་འདོད་ཚོས་ཟུམ་པ་སོར་བརྒྱད་པ། དཀྱིལ་འཁྱུ་བར···
སོར་གསུམ། དཔྱི་སོར་བཞི། བརླའི་རྩེ་བའི་ཞེང་ཞལ་གང་སྐོ་སོར་བཅུ་གཉིས···

༎

བསྐོར་བ་སུམ་འགྱུར་ཏེ་སོར་སུམ་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་གོ །རིང་ཐུང་ཞལ་ངོ། བཀླག་པ་ལུས་སུ
ཞེང་སོར་བཅུ། མཐའ་སུམ་འགྱུར་ཏེ་སུམ་ཅུ། ལུས་མོའི་ཚད་དུ་སོར་བརྒྱ། མཐའ
སྐོར་ཉེར་གཅིག ཕྱུམ་མོའི་དཔང་ལ་སོར་བཞི། ཚད་ཞེང་སོར་བརྒྱད། རྩེ་ར་རི
ཐུང་ཞལ་ངོ། ཙ་བའི་ལྷ་སྒོམ་སོར་དྲུག །དཀྱུས་ཀྱི་སྐོར་སོར་རྒྱུད། འདི་ཡི་ཚེ
བཤམ་པ་ཞེང་སོར་ལྔ་ལྔ། དེ་ནམ་མ་རང་རང་གི་སུམ་འགྱུར་གྱིས་མཐའ་བསྐོར་བ
ར་སྐྱོར་དེ་ལ་གོ་བ་རྒྱུ་ཆ་རྣམས་དེའི་ཕྱག་གིས་རིམ་པ་བཞིན་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཐིག
པ་འདི་ལ་རི་དགས་ཡིན་པ་ལྷ་ཡུམ་ལ་རྒྱུས་ཤིང་རིམ་པས་བཞི་མཛེས་པ་དང་།
ལུས་མོའི་ལྷ་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱི་འབྱུང་མ་མཐོན་པའོ། སངས་རྒྱས་ལ་བསྟུ་ན
ཐིག་པའི་ཞལ་ཚད་བཞི་ལ་སོར་གཉིས་ཕྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞབས་བར
གྱི་དཔང་སོར་བཞི། སངས་རྒྱས་ལ་སོར་ཕྱེད་ལྔའོ། ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་རྟིང་པའི
རྩེ་ནས་སོར་མོའི་རྩེ་བའི་བར་སོར་བཅུ་གཉིས། ཞབས་ཀྱི་མཐེ་བོང་གི་སྲིད་དུ་སོར
གཉིས་ཏེ། ཞབས་མཐིལ་སོར་བཅུ་བཞི་བ་དུས་འཁོར་ལྟར་ལ་སྒོམ་ཀྱང་རུང་ངོ།
སོར་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བཤད། སོར་མོའི་རྩ་བའི་ཞབས་མཐིལ་གྱི་ཞེང་ལ་ར་དྲུག་ལུས
ཞེང་ལ། རྟིང་པའི་ཞེང་སོར་བཞི། རྟིང་པའི་སོར་གཅིག་མཐོ་ར་ཐུར་བའོ། མཐེ་བོ
མཐེ་བོང་དང་ཡ་རིར་ཐུང་མ་ཉམ། དེ་ཡི་སྲིད་ལ་བརྒྱད་ཆ། ཐུང་བ་ཀུན་མོ་དེ་ལས་བརྒྱད
ཆ་ཐུང་གཞིང་མེད་དེ་རྣམ་མཐུ། དེ་ཡི་བརྒྱད་ཆ་ཐུང་བ་དེ་མཐེ་ཆུང་ངོ། མཐེ
བོང་སྐྱོམ་ལུ་སོར་ཕྱེད་འཁོར། ལྷག་མ་བཞི་དང་དང་གི་དབུ་མ་ཆེ་ཀྱི་མཐའ་འཁོར
མཐའ་སྐོར་དང་ཡི་རང་ཆ་ལ་ཆེ་བའི་བ་ཆ་ཞེང་ རྒྱུ་ཆ་ལ་དྲུ་ཚེ་རྣམ་པ་བྱ་ གི་ཚེ་དུ་བཅུ་ང
ངོ། སོར་མོ་ལྔ་པོ་རྐྱེན་གཉིས་པ། སེན་མོ་རྣམས་ཚེགས་ཀྱི་འབྱེད་ཚ་ཙམ་པ། མཐེ
བོང་གི་རྩ་བ་ནས་ཞབས་ཀྱི་དཔང་སོར་གཉིས། མཐེ་བོ་རྒྱུད་ནས་རྟིང་པའི་བར་གྱི་དཔང་མཐུག
ར་མས་སོར་གཅིག་གོ །ཞབས་གཉིས་ཀྱི་མཐིལ་རུས་སྦལ་གྱི་ལྟོ་བ་ལྟར་མཉམ་ཞིང་འཁོར
ལོ་སོགས་དགེ་མཚན་གྱི་རི་མོ་དང་ལྡན་པ། ཞབས་ཀྱི་བའི་ཆ་ཐེར་འབབ་པས་ཤིང་རྟེང་བ

ཡང་ས་པ། ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་སྐོར་སྐོ་རྣམས་ནས་དང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་ཤ་ཡི་དྭགས་འབྲེལ་
བ་ཡིན་ནོ། འདི་ར་རྡོ་རྗེའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་དུ་བཞུགས་སྐུའི་ཐིག་འདེབས་ན། སྐུ་དུ་རུས་ཀྱི་
ཚངས་ཐིག་བཏབ་ལ། དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཚངས་རེ་གཞལ་བའི་རྒྱན་ཐིག་ཉེ་ཐུག་པའི་
ནང་ཐིག །དེ་ནས་ཕྱིར་ལ་སོར་བཞི་གཞལ་བ་ཕྱི་ཐིག །འདིར་ལ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་
ཕྲིན་ཚལ་སོར་བརྒྱ་ཞི་ཤུ་བ་ལྟར་ལ་འབྱུང་ལ་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་ཡིན་ཞེས་བཞེད་པ་ཡོད། མཆན། དེ་ནས་སོར་
གཉིས་རྩིས་དཔུང་པའི་ཕྱི་ཐིག །དེ་ནས་ཡར་སོར་བརྒྱད་བསྐྱེད་པས་དཔུང་མགོའི་ཕྱི་ཐིག་སྟེ།
དེ་ལྟར་གཡས་གཡོན་སྤྱིན་ཐིག་བཞི་རེ་བཞི་རེག་དང་པོ། འཕྲེད་ཐིག་གི་དཔུང་ཀྱི་ཚངས་ཐིག
གི་སྟེང་ནས་ཡར་དུ་སོར་དོ་ནོར་ཏོག་ས། དེ་ནས་མར་སོར་བཞི་གཙུག་ཏོར་གྱི་དཔང་། དེ་
ནས་སོར་བཞི་ཐོད་ཚེམས་ཀྱི་དཔང་སྟེ་སྐྲ་མཚམས་ཀྱི་ཐིག་གོ །སྐྲ་མཚམས་ནས་སོར་བཞི་
མཛོད་སྤུ། དེ་ནས་སོར་བཞིས་ཤངས་རྩེ། དེ་ནས་སོར་བཞིས་ཀོས་ཀོ་སྟེ། སྐྲ་མཚམས་
ནས་ཀོས་ཀོའི་རྩེ་བར་ཞལ་ཚད་གང་ལ། འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྲ་ལ་སྐྲ་ཕྲེང་དང་ཀོས་ཀོའི་
རྩ་བར་སོར་ཕྱེད་རེ་འཕར་ལ་དྲན་པར་བྱ། ཞལ་གྱི་ཐིག་ཞེང་པ་གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་
དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།ཀོ་ས་ཀོན་ནས་མགྲིན་དཔ་རུ་སོར་བཞི། དེ་ནས་ཞལ་ཚད་གཅིག་གི་ཐུགས་ཀ
དེ་ནས་ཞལ་ཚད་གཅིག་གིས་ལྟེ་བ་སྟེ། དེ་གཉིས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུར་སོ་སོའི་མཐར་
སོར་ཕྱེད་རེ་འཕར་དགོས་ཤིང་། ལྟེ་བ་ནས་ཞལ་ཚད་གཅིག་གིས་གསང་བའི་མས་ཀྱི་
འཕྲེད་ཐིག་སྟེ། སྐུ་བ་སྟོང་ཞལ་ཚད་ལྔའོ། ལྟེ་ཐིག་དང་གསང་བའི་བར་གྱི་ཞལ་ཚད་འདི་
ལ་ནང་གསེས་སུ་ཡས་ནས་མར། སྐེད་པ་འཆམ་གསུམ་པར་སོ་རབ་བཞི། སངས་རྒྱས་ལ་
སོར་ཕྱེད་ལྷག་གོ། དེ་ནས་སོར་བརྒྱད་ཀྱི་སྣ་གསང་བའི་འཆམས་ཐིག་དང་སྐྱིལ་ཀྲུང་བསྒྱིལ་མཚམས་
སོ༔ སྐྱིལ་ཀྲུང་གི་རྡིང་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེད་ལ་སོར་བཞི་རྡིང་པའི་དཔང་རྐྱེན་དུ་སོར་གསུམ།
སྐྱིལ་ཀྲུང་བསྒྱིལ་མཚམས་ནས་མར་ལ་སོར་བཞིས་ཞབས་ཀྱི་བསྒྱིལ་མཚམས་མས་ཐིག
།དེ་ནས་སོར་བཞིས་བྱུས་མོའི་མ་མཐའི་ཐིག་སྟེ་སྐུ་སྨད་སྐྱིལ་ཀྲུང་ནི་དཔང་ལ་སོར་བརྒྱད་
ཡིན་ནོ། དེ་ཚོག་བླ་གདན་སོར་བཞི། པདྨ་ཞལ་ཚད་གཅིག་གྲུ་འོ། དེ་ཡང་བཞུགས་སྐུའི་

ཐིག་ལ། པུས་མོའི་མ་མཐའི་ཚྭ་ཏན་ཐིག་དང་། དབུས་ཀྱི་ཚངས་ཐིག་འབྲེལ་མཚམས་ནས
བཟུང་སྟེ། མགྲིན་པའི་ཡས་ཐིག་གོས་གོའི་མས་ཀྱི་འཕྲེད་ཐིག་དེ་དང་། ཕྲག་པའི་ཕྱི་ཡི
ཀྱེན་ཐིག་འཕྲད་མཚམས་སྟེ། འདི་ཚངས་ཐིག་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་སོར་བཅུ་དྲུག་གཞལ
མཚམས་ཡིན་ལ། འདི་སྟེང་ཐིག་འཕེན་པས་ཕུར་དཔལ་ཕུར་བསྣུན་ལྟ་བུར་འབྱུང་། གོས་ཀོ
དང་མགྲིན་པའི་མཚམས་ཀྱི་ཐིག་དང་། ཚངས་ཐིག་འཕྲད་མཚམས་ནས་བཟུང་སྟེ། སྐྱིལ
ཀྲུང་མས་ཐིག་སོར་བཞིའི་དབུས་འཕེན་པས་ཟེར་དཔྱད། པུས་མོའི་མ་མཐའི་ཐིག་དང་།
གོང་གི་ཕྲག་པའི་ཕྱི་ཡི་རྐྱེན་ཐིག་འཕྲད་ས་ནས་མགྲིན་པའི་ པུས་མཐའི་ཐིག་སྟེང་དུ་རྐྱང་བ་སོར་དེ་བཞིའི་ཐིག
བཏབ་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། ཡས་ཐིག་ཚངས་སྟེང་ཐིག་བཏབ་པས་ཕུར་དཔལ་ཀྱེན་བསྣུན་ལྟ་བུའོ།
དེ་ལྟར་ཐིག་བཞི་བསྐོལ་བའི་ཕུར་དཔལ་ཕུར་བསྣུན་དེ་དང་ཕྲུགས་ཀའི་འཕྲེད་ཐིག་འཕྲད་མཚམས
ནས། ཕྲག་ཐལ་མཚན་ཁུང་གི་མགོ་བཟུང་ནས་སྐུ་ཡི་ཞེང་དེ་དང་བསྣུན་དེ་ལྟེ་བའི་མ་ཐིག
དང་འཕྲད་མཚམས་སུ་ཞེང་རྫེ་རྒྱུད་དུ་འགྲོ། དེ་ནས་ཕུར་དཔལ་ཀྱེན་བསྣུན་གྱི་ཐིག་བར
གསུམ་པའི་ཕྱི་རིམ་རྫེ་རྒྱུས་སུ་དེ་དང་བསྣུན་ལ་བསྐྱོད་དེ་ཐིག་དང་ཚངས་འཛོམ་མཚམས་ནས།
པུས་མོའི་ཕྱི་མཐའི་རྒྱེན་ཐིག་དང་། གསང་བའི་མས་ཐིག་འཕྲད་མཚམས་སྦྲེལ་བས། ལྟེ་བ
བརླ་དང་པུས་མགོ་གསལ་ལོ། དེ་ནས་སྐྱིལ་ཀྲུང་གི་ཚད་འབྲི་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་གདན
ཐིག་དང་ཚངས་ཐིག་འཛོམ་པ་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་སོར་བཅུ་བཞི་བར་མཚན་མ་བྱ། གདན་གྱི
འཕྲེད་ཐིག་དང་ཚངས་ཐིག་འཕྲད་པའི་ས་ནས་རྒྱེན་དུ་སོར་བརྒྱད་གཞལ་ལ་གསང་ཐིག་གི་ཚངས
ཐིག་དེས་བཏབ། དེ་ནས་གཡས་དང་གཡོན་དུ་སོར་མོ་བཅུ་ཕྲག་གཞལ་བ་དང་། ཉེར་དྲུག
གཞལ་བ་གཉིས་སུ་མཚན་མ་རེ་བྱས་ལ། འོག་གི་བཅུ་བཞི་པའི་མཚན་མ་གཉིས་སོ། སྟེང
གི་བཅུ་དྲུག་པའི་མཚན་མའི་སྟེང་དུ་གཡས་གཡོན་ཕན་ཚུན་བསྐོལ་མར་འཐེན་པས་སྐྱིལ་ཀྲུང
གི་ཞབས་རགས་པ་དང་། སྟེང་གི་ཉེར་དྲུག་པའི་མཚན་མ་ནས། ལྟེ་བའི་དབུས་ཀྱི་ཚངས
འཕྲེད་འཛོམས་སུ་འཐེན་པས་སྐྱིལ་ཀྲུང་གི་ཞབས་རྫོགས་པར་སྟོན་ནོ། སྐྱིལ་ཀྲུང་གི
པུས་རྩེ་ནས་པུས་རྩེ་བར་ཐད་ཞེང་ཞལ་ཚད་བཞི་དང་སོར་བཞི། ཤངས་ཀྱི་རྩེ་ནས་ཞབས

ཀ་དནུ་བར་ཞལ་ཚད་བཞི་དང་སོར་བཞི་སྟེ་རྒྱ་ཞེང་མཉམ་པའོ། ཕྱག་ས་གནོན་ཅན་ལ་པུས་
མོའི་སྟེང་ནས་སོར་བཞིས། ཕྱག་རྩེ་རིང་བསྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞེངས་སྐུ་ལ་ཡང་སྐུམ་···
པ་བཏུད་ཀྱང་ཕྱག་གི་པུས་མོའི་ལྷང་ངར་ལྟེབ་པས་ཕྱག་རིང་ཞིང་རྒྱས་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ།། ༤ །།འདིར་སངས་རྒྱས་རྡོར་སྐྱིལ་དུ་བཞུགས་པའི་ཕྱག་ཚ་རགས་པ་ནི། ཚད་ལྡན་
པའི་ཕྱག་ནས་ཕྲུར་དུ་བྱེད་ལ་ནི་སོར་གཉིས་བཞི་བཞི་ཞལ་གང་སོར་བཞི་དང་། ཞལ་གང་
ཞལ་གང་སོར་བཞི་སོར་བརྒྱད་དང་། སོར་བཞི་སོར་བཞིར་འཕྲེད་ཕྱེད་བཅུ་གཅིག་བདབ།
རིམ་བཞིན་ནོར་ཇོག་གཙུག་ཏོར་སྐྲ་ཁྲིམ་དང་། ཞལ་ཁྲིམ་མགྲིན་པ་ཕྲུགས་ཀ་ལྟེ་བ་དང་།
སྨ་ཁྲུར་བརྙིགས་སང་སྐྱིལ་ཀྲུང་བསྐྱིལ་སོར་རྩེ། ཕུས་མོའི་ལྷ་དེའི་བོས་བཅུག་ཅིག་རྟགས།
ཀྱིན་ཕྱིག་རྒྱལ་ལས་ཞལ་ཕྲིག་རྒྱས་པ་དང་། ཚངས་པའི་གཡས་གཡོན་སོར་གཅིག་སོང་
གཅིག་དང་། །སོར་བཞི་སོར་གཉིས་ཕྱིག་བཞི་ནོར་ཇོག་དང་། །གཙུག་ཏོར་ཞལ་ཁྲིམ་སྨན་
ཀྱི་ཞེང་ཚད་རྟགས། །མགྲིན་པའི་ཚངས་ཐིག་སྟེང་ནས་གཡས་གཡོན་དུ། །ཞལ་གང་···
སོར་བཞི་སོར་དོ་སོར་བརྒྱད་སྟེང་། །ཕྱིག་བཞི་བདལ་པས་ཕྲག་པའི་ནང་ཕྱིག་དང་། །དེ་ཡི་···
ཕྱི་ཕྱིག་དཔུང་པའི་ཕྱི་ཕྱིག་དང་། །ཞབས་ཀྱི་པུས་མོའི་ཕྱི་ཐིག་ཆ་ཚད་སྟོན། །གཞན་ཡང་
ཕྱིག་དེས་ཞབས་ཀྱི་སོར་རྩེ་དང་། །ཕྱག་གི་མཐེ་བོའི་ནང་ཡང་སྟོན་པ་ཡིན། །སྐྱིལ་ཀྲུང་
འཕྲེད་ཕྱིག་འཛུད་ན་ལེགས་པས་མཉམ། །སངས་རྒྱས་སྐུ་གཟུགས་ཐལ་མོ་བཅུ་ལ་ཡང་། །
སོར་མོ་ཕྱེད་པ་བཅུ་ཡིས་འཕར་བའི་ཚུལ། །གོང་དུ་བཤད་པ་རྗེ་བཞིན་དབྱུ་བར་བྱ། །
དེ་ལྟ་གི་སངས་རྒྱས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་ཐིག་བཤད་པ་ཡིན་ལ་ཆགས་བྲལ་རབ་བྱུང་གི···
རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་ནི་ཆོས་གོས་གསུམ་གསོལ་ཞིང་མཚན་དཔེས་མཛེས་པ་ཡིན་པས།
མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཡིད་ལ་ངེས་པར་བྱས་ན། དེ་དག་གི་རྣམ་པ་བཟོ་བོས་སྐབས་སུ་
ཡོད་པ་རྣམས་ཅི་ནུས་སུ་མཛེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། མཚན་དཔེ་ནི་སྨོམ་གྲུང་ལས། ཕྱག་
ཞབས་འཁོར་ལོས་མཚན་དང་ཞབས་མཐིལ་མཉམ། རྟིང་པ་འཕགས་པ་པའི་ཞབས་
ཡངས་འབུར་མི་མངོན། །བྱིན་པ་ཨེ་ན་ཡ་འདྲ་ཕྲག་རིང་མཛེས། །ཕྱག་ཞབས···

སོར་མོ་རིང་ཞིང་འདྲ་བས་འབྲེལ། །བ་སྤུ་རེ་རེར་གཡས་སུ་འཁྱིལ་ཞིང་གྱེན་དུ་སྐྱེས། །པགས་པ་
གསེར་མདོག་སྲབ་ལ་འཇམ་པ་དང་། །དཔུང་པའི་མགོ་ཟླུམ་རོ་སྟོད་སེང་གེ་འདྲ། །ཕྲག་
ཞབས་གཞོན་འཇམ་སྐུ་ཡི་གནས་བདུན་མཐོ། །ཁྲམ་པ་ཟླུམ་རྒྱས་ལྷུགས་རིང་རོ་མཆོག
སྣང་། །ཚེམས་དཀར་ཚད་མཉམ་ཐགས་བཟང་བཞི་བཅུར་ལྡན། །མཐོན་མཐིང་སྤྱན
མཛེས་ཁྱུ་མཆོག་རྫི་འདྲ་བ། །ཐལ་གོང་རྒྱས་བཅས་སྐུ་ནི་ཆེ་ཞིང་དྲང་། །ལྕེ་ཞེང་གབ་སྐུ
གསང་བ་སྦུབས་སུ་ནུབ། །མཛོད་སྤུས་མཛེས་ཤིང་གཙུག་ཏོར་བལྟར་མི་མངོན། །ཚངས་པའི་
དབྱངས་ལྡན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཚན། །གང་མཐོང་དགའ་བསྐྱེད་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོར་མཚོན། །
སེན་མོ་ཟངས་མདོག་མདོག་སྣུམ་མཐོ་བ་དང་། །སོར་མོ་ཟླུམ་ལ་རྒྱས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་ཕྲ། །རྩ་
རྣམས་མི་མངོན་རྩ་ཡི་མདུད་པ་མེད། །ལོང་བུ་མི་མངོན་ཞབས་མཉམ་གོམ་པ་སྙོམས། །སེང་
གེ་གླང་ཆེན་ཁྱུ་མཆོག་ངང་པའི་འགྲོས། །དྲང་དང་གཡས་སུ་འཁྱིལ་ཞིང་མཛེས་པ་བར་ག་ཤིགས་པ་དང་།
།དབུ་ཟླུམ་སྐྲ་མཚམས་ལེགས་འབྱེས་དཔྱལ་དབྱེས་རྒྱས། །དབུ་སྐྲ་གནག་གཅེར་སྟུག་ལ་
འཇམ་པ་དང་། །མ་འཛིངས་མི་གཤོར་མཆོག་ཏུ་དྲི་ཞིམ་ལྡན། །ཨུཏྤལ་འདབ་འདྲ་དཀར་
ནག་འབྱེས་པའི་སྤྱན། །ཤ་རི་མེད་ཅིང་གཉེར་མ་ཉམས་པར་དག །རྗེ་མ་སྡུག་ཅིང་སྨིན་
ཚུགས་རིང་པ་དང་། །སྐུ་འཇམ་མདོག་སྣུམ་སྐུ་རྣམས་རིང་ཐུང་མཉམ། །སྙན་གཉིས
ཚད་མཉམ་ཉམས་པ་རྣམ་པར་སྤང་། །ཤངས་ཀྱི་གཟེངས་མཐོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉིད། །
ཞལ་ཀྱི་འཚམས་མཛེས་བིམྦ་ལྟ་བུའི་མཆུ། །པདྨ་ལྟར་མཉེན་སྲབ་ལ་དམར་བའི་ལྗགས།
།མཆེ་བ་བཞི་ཟླུམ་རྩེ་རྣོ་མདོག་དཀར་ཞིང་། །རིང་ཐུང་ཚད་མཉམ་བྱིན་གྱིས་ཕྲ་ཞིང་མཛེས།
འབྲུག་སྒྲ་ལྟར་བརྗིད་མཉམ་འཇམ་ལྡན་པའི་གསུང་། །ཕྱག་རི་རྒྱས་ཤིང་ཤིང་བལ་ཀྱང
ལྟར་འཇམ། །ཕྱག་རིས་མདངས་ལྡན་ཟབ་ཅིང་རིང་དུ་སོང་། །འཁྲིལ་བ་བག་ཆགས་པ་དེས
པར་འཚམ་པའི་སྐུ། །ཆ་ཤས་ཀུན་རྫོགས་བོ་ལྷག་ཡངས་ཤིང་བཟང་། །འཇམ་ཞིང་
གཞོན་ཤ་ཅན་གྱུར་ཞུམ་མེད་རྒྱས། །ཤིན་ཏུ་བྲིམ་ལྡན་ཡན་ལག་རྣམ་པར་འབྱེས། །སྐུ་བ
གནག་སྐྱག་མེད་ཅིང་སྒྲོན་གྱིས་དག །དྲི་མས་བག་ཆགས་ཞིང་བྱེ་རྡོར་བྲུས་པ་འདྲ། །དཀུ་ཟླུམ་སྐབས

ཕྱིན་མ་རྣོག་ལ་བྱུང་རེ་བ། །ལྟོ་བ་གཏིང་ཟབ་རི་མོ་གཡས་སུ་འཁྱིལ། །ཀུན་སྤྱོད་གཙང་
ཞིང་ཀུན་ནས་ལྷན་སྡུག །བཀྲ་ཤིས་རི་མོས་མཚན་ཞིང་ཀུན་ཡིད་འཕྲོག །འདི་དག་ཐུབ···
ཆེན་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་སྟེ། །ལྷུར་བཅས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱིས་བསྔགས་པ་ཆོས་ཉིད། །ཅེས་
བཤད་པའི་དོན་རྣམས་མཁས་འཇུག་ས་སོགས་ལས་གསལ་པོར་བཀྲལ་བ་ལྟར་ཡིད་ལ་ངེས་
པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་ཆ་ཚད་བཤད་པ་དེ་བཞིན། ལོངས་
སྐུ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་ཆས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་། སྐུ་དཔོས་ཀྱི་ཆ་ཚད་དེ་དང་ཁྱད་མེད་ལ། རྒྱན་
ཆས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། ལོངས་སྐུའི་གཙུག་ཏོར་ནི་དབུ་སྐྲ་ཐེད་ཀྱེན་དུ···
བཅིང་བའི་འཁོར་ས་སུ་བསྐོར་བ་པས་ཚད་ལོགས་སུ་མེད་ལ། གཙུག་ཏོར་གྱི་སྟེང་དུ་ཐོར་ཚུགས་
སམ༑ ཅོད་པན་རིན་པོ་ཆེའི་ཅེར་ཅན། ཆ་བའི་ཞེང་ནི་གཙུག་ཏོར་གྱི་སྟེང་ནས་ཡིན་པས
སོར་བཞི། རྩེ་མོའི་ཞེང་སོར་དང་། སོ་སོའི་མཐའ་སྐོར་ལུམ་ལྕུར་ཅན། གཙུག་ཏོར་གྱི་
སྟེང་ནས་ཕྱིན་དུ་ཐོར་གཙུག་སོར་བརྒྱད་དམ་བཅུ་འཕགས་པ། རིགས་བདག་སོར་དོ་སྐྲ···
མཚམས་ནས་དབུ་རྒྱན་རིན་ཆེན་པོ་གཞུ་ཞལ་གང་གི་ཚད་ཅན། དབུ་སྐྲ་ཕྱེད་བཅིངས་པའི···
ལྷག་མ་ཟུར་ཕུད་དུ་མར་འཕྱང་བའོ། ཐོར་ཚུགས་འདི་ལ་སོར་བཅོ་ལྔ་བྱེད་པ་དང་། གཙུག
ཏོར་གྱི་སྟེང་ནས་ཞལ་གང་གི་ཚད་བྱེད་པའི་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་། རིང་ཚེས་ནུབ་མི་མཛེས
པས་ཐོར་ཚུགས་སོར་བརྒྱད་དོར་ཏོག་སོར་གསུམ། རིན་ཆེན་པོག་ཞུ་སོར་དྲུག་དུ་བཟོ···
མཁས་པ་དག་བཞེད། སྐུ་ལ་དར་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཆས་ཀྱིས་མཛེས་པར་བྱའོ།། ༥ །།
གཞན་ཡང་ཡིད་ཙམ་ཁྲིམས་པ་དུས་འཁོར་བདེ་མཆོག་སོགས་ནི་དྲང་སྲོང་ཁྲིམས་པ་ལྔ་བུ་ཞེས
ཟེ་ལ། འདི་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པས་ཚད་ནི་སོར་མོ་བརྒྱ་ལྔ་ཉི་ཤུ་པ་གོང་དུ···
བཤད་པ་དང་ཁྱད་མེད་པས་ཐིག་འཁོར་འདི་རང་གཏོགས་ཤིང་། ཆོས་ཀྱང་གཙུག་ཏོར་གྱི་སྟེང་
ནས་ཐོར་ཚུགས་སོར་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འཕགས་པ་དང་། རིགས་བདག་སོར་དོ་བཅས་ཞལ་གང་
དང་༑ ཞབས་ཚོམ་གྱི་གདན་འཛིན་བྱེད་དུས་མཚན་གྱི་དཔང་སོར་བརྒྱད། ཉི་གདན···
སོར་གཅིག །པདྨ་སོར་གསུམ་བསྡོམས་པས་ཞལ་གང་དེ་ཐལ་མོ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཐ···
སྙད་མཛད་པ་ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་སྨོས་འབྱུང་ལས། །མཐིལ་ལམ···

ཐལ་མོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི། །ལྷ་ཡི་སྐུ་གཟུགས་བྲིས་པ་ལ། །ཞེས་དང་། ཟབ་མོ་རྡོ་རྗེ་ཅན་ཀྱི་ལྷ། །ཆ་ནི་བཅུ་གཉིས་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཕྱིར་རྒྱུ་གྲུ་སོར་བཅུས་འཐགས་པ་ལ། སྐྲ་མཚམས་ནས་རིན་ཆེན་པོག་ཞུ་ཞལ་གདུང་སྲུ་ལ་པས། དབུ་རྒྱན་གྱི་སྟེང་དུ་ཕོར་ཚུགས་སོར་དྲུག་གིས་མཐོ་བ་ཡིན་ནོ། འདི་དག་གི་ཆ་ཚད་ཐམས་ཅད་ཕྱོམ་བཞིན་ལས་སྐུ་འཕྱིར་སྣང་ངས་ཀྱི་དབང་གིས་བརླ་ཞལ་དོ་ཡོད་པའི་གཅིག་འགྲིབ་ནས་ཞལ་གང་གི་ཚད་དུ་སྒྱུར། གཞན་དག་ཞལ་དོ་འགྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ལུགས་ལ་བརླའི་ཞལ་གང་དང་བྱེ་བ་ནས་སོར་བརྒྱད། དབྱི་ཡི་སོར་བཞི་དོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་ཕོས་ཀྱི་ལག་རྗེས་བཟང་པོར་ཞུགས་པས་ཚོག་གོ །ཞི་མཁྲེའི་རྣམ་པ་འདི་དག་གི་ཞལ་གྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྱན་ནི་ལྡངས་རྒྱས་ཞི་བའི་སྐབས་དང་མཚུངས་པར་བྱེད་པ་འདྲ་ཡོད་མེད༔ དེ་ལ་སོར་གང་གིས་ཕྱེན་དུ་གདངས་པ། དཀྱུས་སོར་གསུམ་པ་ཙམ་དུ་ཞལ་ཆེར་བྱ། སྐྲ་མཚམས་ནས་ཐུར་དུ་སོར་གང་ནས་མཛོད་སྤུའི་ནང་ནང་དཔྲལ་བར་ཕྱིན་བསླང་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་དཀར་ནག་གི་ཆ་སོགས་གཞན་འདྲ་བ་དང་བཅས་པའི་སྤྱན་གསུམ་པ། དཔྲལ་བར་ཁྲོ་གཉེར་ཅུང་ཟད་བསྐྱུས་པ། ཞལ་གདངས་ནས་མཆེ་བའི་སྦྲུ་གུ་ཅུང་ཟད་གཙིགས་པ་ཅན་ཡིན་པས། གཙོར་ཞལ་ལ་སོར་གཅིག་བྲུམ་པའི་ཚེ། གོས་ཀོའི་ཕོག་གི་མཐེབ་པའི་དཔང་ཆ་ལས་ཟུར་གོས་ཤིང་། ཅུང་ཟད་གདངས་པའི་ཞལ་ནས་ལྕེ་ཙམ་རྗེན། ཚེམས་ཀྱི་ཕར་དུ་ནས་གཉིས་བྱེད་དོ། འདི་དག་རྣམ་སྤྲོད་ཁྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཡི་ཚུལ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། ཕྱིར་ཞལ་གྱི་ཕྱི་དབྱིབས་བཞིར་བཤད་དེ། ས་འབྲས་ལྟ་བུར་ཟླུམ་པོ། བ་ཡིག་ལྟ་བུ་གྲུ་བཞིའི་ཁམས་ཅན། ཏིལ་དབྱིབས་ལྟ་བུ་ཟླུམ་པོ་སྨད་ཅུང་ཟབ་བ། ཁྲི་མ་ཁྲིའི་སྒོ་ངའི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་ཟླུམ་པོ་ནར་སྣབས་ཅན་བཞི་པོ་དེ་ལས། གྲུ་བཞི་དང་ཟླུམ་པོ། ཁྲོ་བོའི་ཞལ་གྱི་དབྱིབས་ཏེ། ཁྲོ་བོ་རྣམས་དང་ཡི་དྭགས་འབྱུང་པོ་ཤ་ཟ་སོགས་དཔའ་ཞིང་ཁྲོ་ལ་འཇིགས་ཤིང་མི་སྡུག་པའི་ཞལ་རས་ཅན་ལ་བྱའོ། ཁྱད་པར་དུ་གྲུ་བཞི་ནི་ཁྲོ་བོ་ལ་མཛེས་སོ༔ ཏིལ་དང་སྒོང་དབྱིབས་གཉིས་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་དབྱིབས་ཏེ

སྨིག་ཆགས་ཀྱི་ཉམས་ཅན་མཛེས་ཤིང་ལྷན་སྐྱག་པའི་ཞལ་ཅན་ལ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཁྱད་པར་དུ་སྨིག་ཉམས་ནི་དཔལ་དབྱིབས་ལ་བྱའོ། ཞལ་ཚད་ཀྱི་ཐིག་སྒྲུབ་བཞི་ལས། དེའི་ཞལ་སྟོད་དཔྲལ་བའི་ཆ་སོར་བརྒྱད་དམུ་བཅུའི་མཚམས་ནས་གཞུ་ལྟར་བཀུག་ལ། ཞལ་སྨད་འགྲམ་ཟླུར་ཞུག་གི་གྲུ་བཞིའོ། ཞེས་པ་བཅུ། འབྱུང་ལ་སྟེང་བཅུ་སྟེང་པ་ཡོད། གྲྭ་ཡས། ནང་དུ་སོར་གཅིག་ཐེ་བས་གྲུ་བཞི། གཉིས་ཐེ་བས་ཟླུམ་པོ། གསུམ་ཐེ་བས་དཔལ་དབྱིབས། སྟེང་བཞི་ཐེ་བས་སྒོར་དབྱིབས་འབྱུང་བར་ལྟ་བཟོའི་ཁྱུ་མཆོག་སྨན་ཐང་བས་བཞེད། སྨྱུལ་སྐུ་རིང་མཁར་བ་སོགས་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ཚད་ལ་མི་འོང་གི། །ཁྲི་བོའི་ཞལ་ཚད་སྤྱིར་དུ་སོར་བརྒྱད་ལ་གྲུ་བཞིར་བཏབ་ལ་དེ་ལྟར་ཐུམས་བསྟུར་ཞལ་དཔར་མཐོ་སྐྱེན་ཡོད། དེ་ནས་སྤྱིར་དུ་སོར་བརྒྱད། ཞེས་སྨུ་སོར་ལྟ་ནས་གང་གིས་དམན་པའི་ཐིག་བཏབ་པས་གྲུ་བཞིན་ར་སྣ་བས་ཚན་དོའི་ཐིག་གི་སྨྲ་ར་ར་ཟླུར་ཞུག་ནས་ཐེ་བར་གཡང་སེལ་བ་ཤད་དཔྱད། འདི་ལ་ཞལ་ཚད་སྐུ་མ་ལས་ཞེང་དུ་ནས་གང་ཙམ་ཐེ་ཞིང་སྨད་གྲུ་ནས་གོང་ལྟར་བསྐུམ་པའི་མཛེས་ཚོས་བཏོད་པ་ཡོད། ཞལ་དབྱིབས་བཞི་པོ་བདེ་མཆོག་གི་ཞལ་བཞི་དང་སྦྱར་ཏེ། རྩ་ཞལ་ཟླུམ་པོ་ཁྲོས་པའི་ཉམས་ཅན། གཡོན་ཞལ་གྲུ་བཞི་དཔའ་ཉམས། གཡས་ཞལ་ཁྱིམ་བྱའི་སྒོང་ལྟ་བུ་ཆགས་པའི་ཉམས་ཅན། རྒྱབ་ཞལ་དཔལ་དབྱིབས་སྨིག་པའི་ཉམས་ཅན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། སྡོམ་འབྱུང་གི་འགྲེལ་ གཡང་སེལ་ལས། ཞལ་བཞི་འདི་བ་ཤད། ཐིག་ཡིག་ནས་ནས། གཡས་གཡོན་ཞལ་དབྱིབས་བསྟོལ་འདུག་དཔྱད། པ་ལྟར་ན་སོར་སྟེང་སྣང་པའི་སོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་ཚད་དེ་ལས་ཀྱང་ཞལ་སྨད་སོར་གཅིག་གིས་ཆུང་བར་བཞེད་དོ། སངས་རྒྱས་ལ་ཀོས་ཀོ་སོར་བཞིའི་གཡས་གཡོན་སྨན་ལ་ཐུག་པའི་བར་སོར་དྲུག་རེ་དྲུག་རེ་སྟེ། ཞལ་སྨད་ཞེང་སོར་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་ལས། བདེ་མཆོག་གི་ཞལ་སྨད་སོར་གཅིག་དོར་བས་སོར་བཅོ་ལྔ་བར་བྱེད། དེ་བཞིན་གཡོན་ཞལ་གྱི་སྨད་སྟེང་བཅོ་ལྔ། གཡས་ཞལ་གྱི་བཅུ་བཞི། རྒྱབ་ཞལ་གྱི་སྨད་སྟེང་པ་བཅུ་བཞི་བར་བྱེད་ཅེས་བ་ཤད། ཡང་རྩ་ཞལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ཚད་སོར་བཞག །གཡོན་ཞལ་གྱི་སྨད་ནས་སོར་གཅིག །རྒྱབ་ཞལ་ལས་སོར་གཉིས། གཡས་ཞལ་ལས་སོར་སྟེང་གསུམ་ཐེ་བར

མཛད་པ་ལེགས། ཚ་ཞལ་གྱི་སྨྱུན་ཞེང་ནས་བཅུ། སྨྱུན་དཀྱུས་སོར་གསུམ་པའོ། སོར་
གཉིས་དང་བཞི་ཆ་ཙམ་པ། དམར་ཞིང་རླུམ་པའོ། རྩེ་མས་བར་ནས་གཉིས་ཙམ་གྱི་
ཞལ་གདངས་པ། དཔྲལ་བར་ཁྲོ་གཉེར་ཅུང་ཟད་ལྡན་པ་སྐྱེ། དྲང་སྲོང་ཁྲོས་པ་ཐམས་
ཅད་འདི་བཞིན་དུ་བྲིའོ། གཡས་ཞལ་གྱི་སྨྱུན་ཞེང་སོར་གཉིས། དཀྱུས་སོར་གསུམ་
པ་སྔ་བའི་འདབ་མ་འདྲ་བ། འདི་དག་ཆགས་པའི་ཉམས་ཅན་གྱི་ལྷ་མོ་སོགས་ལ་ཁྱད་
ཤེས་པར་བྱའོ། གཡོན་ཞལ་གྱི་སྨྱུན་དཀྱུས་སོར་ཕྱེད་བཞི། སོར་གཉིས་མཛད་པའང་
ཡོད༑ ཞེང་ནས་དཀྱུའམ་སོར་གཅིག་ཕྱེད་པའང་ཡོད། ཤྲཱིའང་པད་འདབ་འདྲའོ།
འདི་དག་ཤ་ཟ་ཡི་དྭགས་སོགས་ཁྲོ་བོ་སོགས་ལ་སྦྱར། རྒྱབ་ཞལ་གྱི་སྨྱུན་དཀྱུས་སོར་
ཕྱེད་གསུམ་མམ། སོར་གཉིས་དང་ནས་གཉིས་ཕྱེད་པ་ཡོད། ཞེང་ནས་དྲུག་པ་ཀ་
ཡི་ལྟོ་བ་འདྲ་བ། སྤྲུལ་མ་སོགས་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ཡང་འདི་བཞིན་ནོ། ཞལ་ཕྱིས་
སླན་ཞེང་གི་རྒྱབ་ནས་སོར་དྲུག་རེ་གཡས་གཡོན་གྱི་ཞལ་སོར་རེའི་རྒྱབ་ཞལ་ཕྱེད་པ་འཁྲམ།
གཡས་གཡོན་གྱི་ཞལ་ཕྲིས་ཆགས་སོར་བཞི་རེ། རྒྱབ་ཞལ་སོར་གཅིག་ཕྱེད་པ་མཛེས་ས་ཆེ། འབྱུང་
ལྔ་ཞལ་མ་གཏོགས་སྤྲུལ་ཞལ་རྣམས་ཞལ་ཞེང་སོར་མོ་བཅུ་བར་འདོད།། ༄ །།སྤྲུལ་
ཞལ་བརྩེགས་མ་ཡོད་པའི་རིགས་ལ་ཚ་ཞལ་ནས་ཀུན་གྱི་སྟེང་མའི་བར་རིམ་བཞིན་རང་རང་གི་
འོག་མ་དེའི་ཞལ་ཚད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཚ་ཞལ་སོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་ལས་སོར་
བཞི་ཕྲིབ་དེ་ཚ་ཞལ་གྱི་སྟེང་གི་ཞལ་གྱི་ཚད་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། བདེ་མཆོག་གི་སྐུ་ལུས་ལ་
འཁྱོགས་གསུམ་འགྱུར་བས་ཆ་གསུམ་པ་ཞེས་གསུང་དེ། མགྲིན་པར་འཁྱོགས་གཅིག །
སྐེད་པར་གཅིག །ཞབས་གཡས་བརྐྱང་གཡོན་བསྐུམ་ལ་གཅིག་སྟེ། ཕྱི་མ་འདི་ལ་
གདན་གྱི་འཁྱོགས་ཀྱང་ཟེར་རོ། སྤྲུལ་སྐུ་མང་པ་རྣམས་ལ་ནང་མ་རྣམས་ཚ་ཕྱག་བཞིན་
ཚད་ལྡན་དུ་བྱ། དེ་ནས་མི་མངོན་པའི་ཕྱུལ་གྱིས་ཇི་སྲིད་སོང་བའི་ཕྱུལ་དུ་ཕྱག་ལྷག་མ་
གཞན་རྣམ་ཇི་ལྟར་འོས་པར་རིག་པས་དཔྱད་དེ་བྲི་གསུངས། ཕྱག་མང་རྣམས་ལ་ཐུག་པ་
གཅིག་ཕྱེད་པ་དང་། ཕྱག་གི་གྲངས་པ་བཞིན་སྐྱག་པ་སྐྱེད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ལ། ཐག

པ་གཅིག་བྱེད་ན་ཡར་ཟླ་བ་གི་གྲངས་ཇི་ཙམ་མང་བ་བཞིན་ཕྱག་པ་ཇེ་སྤྲོམ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ།
དུས་འཁོར་ལ་ཕྱག་པ་དྲུག་ཏང་དཀྱུང་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བཤད་དོ། གསང་བའི་རྡོ་རྗེ་ཕུ་བ
རིང་ཕྲུང་སོར་བཞི་རྩེ་འི་ནོར་དེ་སོར་གཉིས། སོར་དྲུག་པའི་ཕྱིར་ཚད་ངེས་མཐའ་འཁོར་བ
ཞེང་སོར་གཉིས་པ། གཞན་ཡང་ཆུང་ཟད་འགྲེར་སྣ་བས་ཀྱིས་སོར་བརྒྱད་དམ་དགུ་པ་ཁང
ཡོད་ལ། ལེགས་པར་སྤྲོ་ཚེ་སོར་བཅུ་པ་དང་། ཁྲི་བོ་ཞིག་འདལ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡང
གསུངས་སོ། ཕྱས་བུའི་ཕྱག་པ་ནི་ཚོག་ཏུ་འབྱུང་བའི་དཀྱུས་སོར་ལྔ། ཞེང་དུ་སོར
བཞི་འོ། གཞན་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་སྟོད་སྨད་ཀྱི་དཔང་དང་ཞེང་གི་ཆ་ཚད་རྣམས་བཞུགས
སྣང་། རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་མ་གཏོགས་ཕྱིར་བ་ཤད་པ་ཡིན་ནོ། ◦ གདན་གྱི་དཔང་ཚད་སོར
དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལ། འཕྲེད་དུ་ཞལ་ཚད་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ཕྱོར་ལོ་སྤྲོམ་པ་ལྷ་བུའི
ཞབས་གཡས་བརྐྱང་གི་རྟིང་པའི་མཚམས་ནས། གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་གི་རྩེ་བར་ཞལ
ལྔར་བྱེད། འ་ཅིག་གཡས་གཡོན་གྱི་མཐེ་བོང་གི་རྩེ་འི་བར་དུ་ཞལ་ལྔར་བྱེད། ཞབས
དཀྱུས་སོར་བཅོ་བརྒྱད་ཟླ་ནས་རྡིང་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཞལ་ཚད་གསུམ་དང་སོར་ལྔ། ཞབས
སོར་མོ་བཅུ་བཞི་བར་བྱེད་ཅེས། རྡིང་པ་ར་ཞལ་ཚད་གསུམ་དང་སོར་བཅུ་འབྱུང་ངོ། དེ
གཉིས་གང་བདེ་ར་བྱ། གར་གྱི་སྐབས་ལ་ཁྱགར་རྡིང་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མཐོ་ལྔ་བྱེད་པ་ཡོད
ཀྱང་འདི་ར་དེ་ལྟར་མི་བྱ་གསུང་། བརྒྱང་བསྐུམ་གྱི་ཚད་འདི་ནི་བདེ་མཆོག་ལྷ་བུའི་དབང་དུ
བྱས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཁོ་ན་ངེས་པའི་ཁྱབ་པ་མེད་ཅེས་པ་ཤད། གདན་གྱི་ཁྱད་པར་ཟླ
ཉི་སྒྲ་གཅན་གསུམ་བརྩེགས་ལ་སོར་རེ་རེ། དེའི་ལྷག་སོར་དགུ་པདྨའི་ཆར་བྱེད་པ་དང་།
འཇིགས་དུས་སོགས་རོ་གདན་མེད་པར་པད་ཉི་རྐྱང་པ་ལ་ཉི་མ་སོར་གསུམ་པདྨ་སོར་དགུ་སྟེ
ཞལ་ཚད་གཅིག་ཏུ་བྱའོ། གཞན་བདུད་བཞི་རིམ་བརྩེགས་ལྟ་བུ་ལ་བདུད་རེ་རེ་སོར་བརྒྱད་རེ་སྟེ
ཁྱོན་སོར་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་བྱེད་པ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། གདན་གྱི་ཆ་ཚད་ངེས་བསྟན
འདི་ལས་ཆུང་ཆེ་ཡང་རུང་སྟེ། རྒྱུད་ལས་གདུགས་དང་རྒྱལ་ཡོལ་གདན་གསུམ་ཆུང་ཞིང
དོགས་སྐྱོན་ཆེ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་མཁས་པའི་དྲིས་རྒྱུན་བཞིན་རན་ཞིང་མཛེས་པར་བྱའོ།

སྐབས་འདིར་བདེ་མཆོག་སོགས་ཀྱི་འཁྲིད་འཁྲུལ་འཁོར་དང་ཐུམ་ཀམ་དང་དང་བརྒྱད་བསྐུམ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དེ་ནས
ནཱ་རོ༔ འཁྲུལ་དབྱིག་གོར་བ་ཡ་དབུ་རཙོར་ཧོག་ནས་གསང་བའི་བར་འཁྲིད་ལུགས་ཀྱི་འགྲིབ་ཚུལ་ཅན
ལྷུར་བྱས་པའི་དོན་ལ་སངས་རྒྱས་བཞེངས་སྐུའི་འཁྲུལ་དབྱིག་ལྷུར་འདེབས་དགོས་པས་དང་པོ་ཆེས
ཐིག་བཏབ་ནས། གདན་གྱི་ཐིག་གི་སྟེང་ནས་ཡར་ལ། ཞབས་དབང་སོར་བརྒྱད་ལྔ། བྱིན་པ་ཉེར
ལྔ༔ པུས་མོ་སོར་བཞི། བརླ་ཞལ་ཚད་གཅིག །དཔྱི་སོར་བཞི། གསང་བ་ལྟེ་བཀུག་ས
ཀ་རྣམས་ཞལ་རེ། མགྲིན་པ་སོར་བཞི། ཞལ་ཚེད་བཅུ་གསུམ་པ། ཐོད་དབང་བརྒྱད་ལྔ།
གཙུག་ཏོར་སོར་བཞི། ཐོར་ཚུགས་སོར་བཅུ། དོར་ཏོག་སོར་གཉིས་ཏེ་འཁྲུལ་ཐིག་བཅུ་བཞི
བཏབ་པར་བྱའོ། ཚངས་ཐིག་གི་གཡས་དང་གཡོན་དུ་ཆེན་རེའི་ཚད་ཀྱི་རྒྱུན་ཐིག་ལྔ་རེ་བཏབ
ཅིང་། གཡས་ཀྱི་རྒྱུན་ཐིག་སྒྲུབ་ཀུ་ནས་ཕར་རིམ་བཞིན་བརྩེས་པའི་ཐིག་ཁ་ང་དང་པོ་དང་། གཡོན
གྱི་ཆེ། ནོར་གཉིས་པ་བྱེད་དུ་བགོ་བར་བྱས་པས་གཡས་གཡོན་དུ་རྒྱུན་ཐིག་བཅུ་གཉིས་སོ། དེ
ལས་སྐུའི་དབྱིབས་འཁོགས་པ་ནི། སྐུ་མཚམས་འཁྲུད་ཐིག་དང་ཚངས་ཐིག་འབྲུ་དམ་མཚམས་ནས
བཟུང་སྟེ། ཡར་སྤྱི་ཐོར་ཚུགས་ཀྱི་རྩེ་ཐིག་དང་། མར་སྤྱི་བྲུབས་ཀའི་ཞལ་ཚད་ཀྱི་དབུས།
མགྲིན་པོག་རྣམ་མར་སོར་བྱེད་བདུན་གཞལ་བ་དང་ནོར་གཅིག །ཚངས་སྟེང་ནས་གཡས་སུ་སོར་ལྔ་ནམ
ཟུག་གི་སར་མཚན་མ་གཉིས་རྩས་པ་དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་ཐིག་འཐེན། བྲུབས་ཀའི་དབུ་པ་ཀྱི
གཡས་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་ནས་གསང་བའི་མས་ཐིག་དང་ཚངས་ཐིག་འབྲེད་མཚམས་སུ་སྦྱོལ་བས་གཡས
འཁྱེར་གི་ཚད་འབྱུང་། གཡོན་འཁྲིད་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་གོང་གི་མཚན་མ་གཉིས་གཡོན་དུ་བྱས
ནས་སྦྱོལ་དགོས་སོ། འདུན་མོ་ཧུག་ས་ཙམ་ལས་དབུ་འདྲ་རྒྱུ་མེད། ཟུར་གའི་སྐོར་ཚིག་བྲུབས་ཀའི
མས་ཐིག་དང་ཚངས་ཐིག་འཛོམས་ནས་གཡས་སུ་སོར་ཟུར་གཞལ་ལ། དེ་ནས་མཚན་ཆེ་ར
བྱེད་དུ་སོར་བཞི་ག་ཞལ་བ་དེ་ཡི་སྟེང་དུ་མཐོང་... ལྟེ་བ་མིག་ཧུང་ཞེར་མཚན། སྐོར་བཟུང་སྐུ་སོར་མོ་ཉི
ཤུ་བསྐོར་བ་ཟུར་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་མོའི་ཆེ་གས་དེ་སྟེང་ནས་སོར་བཅུ་ཟུར་བསྐྱེད་དེ་བསྐོར་བ་མགྲིག་མའི
མཚམས་ཐིག་དེའི་སྟེང་ནི་ནོལ་དུ་སོར་ཟུར་བསྐྱེད་པ་ཟུར་སོར་རྣམས་ཀྱི་ཐིག་སོག་གོ །ཆེ་ཟུར་སོར
བཀྲ་ཀ་ཅིང་ཟུར་མཚན་བཟུང་བའི་ཚད་ཡིན་གྱི་བརྒྱད་ནས་ཐིག་ངོ། ཡང་སྦྱུགས་ཆེས་བྲད་ས

ནས་ག་ཡོན་དུ་ཞལ་ཚད་ཕྱེད་གཉིས་གཞལ་ལ་དེ་ནས་ཡར་མཚན་རྩེ་ར་སོར་དྲུག་གམ་གཅིག
ཕྱེད་དྲུག་ཀྱང་ཟེར་བསྐྱེད་དེ་ལྟར་གཞལ་བའི་སྟེང་ནས་གཡས་པ་ཇི་བཞིན་དུ་བསྐོར་བྱའོ། །འདི
སྐུ་འགྱིང་སྟབས་ཀྱི་མཚམས། ཐིག་ལས་གཡོན་དུ་སོར་དྲུག་ཡོ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཤེས...
པར་བྱའོ། ཞབས་བརྐྱང་བསྐུམ་གྱི་ཚད་ནི་གསར་བའི་མས་ཐིག་དང་ཚངས་ཐིག་འཕྲད...
མཚམས་ནས། གཡས་རྫོགས་སུ་ཞབས་དཔང་གི་ཡས་ཐིག་དང་། ཕྱིན་ཐིག་བཞི་པ་འཕྲད
མཚམས་སྦྲེལ། དེའི་ཕྱི་ལ་སོར་བཞི་གཞལ་མཚམས་ནས། ཕྱག་ཚངས་འཕྲད་མཚམས
ཐིག་གི་སྦྲེལ་བས། ཞབས་གཡས་བརྐྱང་གི་ཚད་རྫོགས་སོ། །རྐུ་ཞེང་མཚུངས་པ་རབ་བརྐྱངས
ཚེ་པ་རས་རྒྱས་བཞེངས་སྐུ་ལྟར་སོར་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་ཡིན་ནོ་ཟེར། ལྟེ་ཐིག་ཚངས་འདུས་ནས...
གཡོན་དུ་ཞལ་གང་པ་ནས་ཐུར་དུ་སོར་བཞི་གཞལ་མཚམས་སུ་མཚན་ར་ཐུས་ལ་དེ་དང་།
ཚངས་ཐིག་ནས་གཡོན་དུ་ཆ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིན་ཐིག་བཞི་པ་སྤུས་མོའི་ཡས་ཐིག་དང་འཕྲད...
མཚམས་སྦྲེལ་བ་བརྒྱ་གཡོན་ ལྟེ་བཀས་ཟེར། པའི་ཕྱི་ཐིག་གོ །དེ་ནས་པུས་མོའི་མས་ཐིག་ནས
ཞབས་དཔང་ཡས་ཐིག་དང་ཚངས་ཐིག་འཕྲད་མཚམས་ནས་ཞལ་གང་དང་.. ཕྱིན་ཐིག་མཐོ་ཚད་དོལ...
ཕྱིར་བཟེར་དཔྱད། སོར་བཞི་གཞལ་བའི་མཚམས་སུ་སྦྲེལ། ཡང་གསང་མཚམས་ནས་ཚངས་ཐིག
ནས་གཡོན་དུ་སོར་དྲུག་གཞལ་བ་དང་། གཡོན་གྱི་པུས་མོའི་མས་ཐིག་དང་གཞུང་ཐིག་གཉིས
པ་འཕྲད་མཚམས་སྦྲེལ། དེ་ནས་ཞབས་དཔང་ཡས་ཐིག་དང་། ཕྱིན་ཐིག་དང་པོ་འཕྲད་མཚམས
སྦྲེལ་བས་ཞབས་གཡོན་པའི་བསྐུམ་ཚད་རྫོགས་སོ། །ཞབས་བརྐྱང་བསྐུམ་གྱི་དབང་གིས...
གཡས་བརྐྱང་པའི་རྗེས་པའི་བར་ཞལ་བཞི་དང་། གཡས་པའི་མཐིལ་དང་མཐེ་ལྕེ་སྟེ། གཞུང་ཐིག
གས། གཡོན་བརྐྱང་དེ་ལས་ལྡོག་པར་བྱ། དེ་ལྟར་འགྱིང་འཁྱོགས་བརྐྱང་བསྐུམ་གྱི་ཚུལ་འདིས
མཚོན་ནས། རྡོར་དཀྱིལ་སོགས་གདན་བཞུགས་ཀྱི་ཆ་མ་དུས་དང་བཞེངས་ཐབས་ཡང་།
བསྐུམ་བརྐྱང་གི་ཞབས་གཅིག་གདན་ལ་རེག་པ་ག་ར་ཐབས་དང་། ཞབས་གཉིས...
གདན་ལ་རེག་ཀྱང་གཡས་པ་མ་གཡོན་བརྐྱང་བསྐུམ་གྱི་དོར་སྟབས་དང་། མཉམ་པའི
སྟབས་དང་། གཞན་ཡང་པ་བ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་སྟབས་དུམ། ཕྱག་རྒྱུད་དང་ཕྱག...

བསྐོལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྔགས་གི་སྐྱབས་དུམ་སྟེ། སྔགས་ཁ་བས་འདི་དག་གི་བརྒྱུད་བསྐུལ་སྣ་ཚོགས་ཚིགས་ཀྱི་གནས་ནས་བྱེད་ པས་དེ་དག་གི་སྤྱན་ས་སྣ་ཚོགས་ལ་མ་སྒྲོས་པར་ཕྱི་སྣོ་ཐམས་ཅད་ཐྲིག་གིས་བརྗོད་པར་དཀའོ། དེ་ལྟར་དྲུང་སྐྱོང་འབྲས་པའི་རྒྱལ་ཚབ། བདེ་མཆོག་དུས་འཁོར་གྱི་རྡོར་གསང་འདུས་ལ་སོགས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚད་བ་ཤད་པ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཞི་བ་ཞི་སྤྲུལ་བྲོའི་ཆ་ཚད་བསྟན་ཟིན་ཏོ།། ༄ །།དགེ་ཐིག་ཆེན་གཉིས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཚད་ནི། བསླབ་བདུན་ལས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སོར་བཅུ་གཉིས་པའི་མཐོ་བཅུ་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སོར་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་པའི་ཚད་གོང་བཤད་པས་སོར་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་སོང་སྲིད་དང་ཞེང་དུ་ཡང་ཐྲི་བརྒྱུ་ཞེང་སོར་བརྒྱ་ཉེ་ཤུ་པ་ཐིག་མར་བཤད་པ་དེ་བོ་ན་ཡིན། ཐོར་རྒྱུགས་སོར་བརྒྱད་དམ་བཅུ་གང་བ་དེ། སྤྱན་དཀྱུས་ཆ་བྱུན་བྱེད་བཞི་ཞེང་སོར་བྱེད་དོ་བྱེད་པའམ། ལ་ལས་སྤྱན་ཞེང་སོར་བྱེད། དཀྱུས་སོར་བྱེད་གསུམ་མཛད་པ་ལས་གཞན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐབས་དང་མཚུངས་ཞིང་། གཞོན་མཛེས་ཞི་ཞིང་དྲང་ས་པའི་རང་རྒྱལ་ཚབ་དུ་བྱའོ། དེ་ཐག་འཇམ་དཔལ་གྱི་རལ་པའི་ཐུར་ཐུད་ལྟེ་ནི་སྐུ་པང་ས་ཀྱི་སྙན་ལྷག་གཡས་གཡོན་དང་། གཙུག་ཏོར་གྱི་མདུན་རྒྱབ་དགུ་ལྟར་སོར་བཞི་པའི་ཐུར་ཐུད་ལྟ་བཅིངས་པར་བཤད། བྱང་སེམས་རྣམས་གཞོན་ཤ་རྒྱས་ཤིང་གཞོན་ནུའི་ཆ་བྱད་རིན་པོ་ཆེ་དང་མེ་ཏོག་གིས་སྤྲས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དྲུང་སྐྱོང་གི་ཆ་བྱད་ནི་ཕྲ་སྐེམ་པའོ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱི་ཕྲུག་ནི། ཞལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་མ། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞལ་གྱི་ནོར་བུ་སོར་བྱེད། གཙུག་གི་དོར་སོར་གང་། ཐོད་ཁྱིམ་སོར་བྱེད་དོ། ཞལ་སོར་བཞི། གཉིས་པའི་ཐོད་ཁྱིམ་སོར་གཉིས། ཞལ་སོར་དྲུག །གསུམ་པའི་ཐོད་ཁྱིམ་སོར་བཞི། ཞལ་སོར་བརྒྱད། བཞི་པའི་ཐོད་ཁྱིམ་ཞལ་ཀུན་དེ་འདྲ། ལྷ་བཅུ་ཞལ་གྱི་སྐྲ་དཔར་སོར་བཞི། ཞལ་ཞལ་མོ་གཅིག །དེ་ནས་སོར་བཞི་མཇིན་པ། ཕྱག་ལྷེ་ཞལ་ཆེ། དཔྱིའི་གྲིབ་དཔེར་སོར་བཞི་བསྟན་པ་འདུག །དེ་ནས་གསང་བ་ཞལ་གང་། བར་ཞལ

དོ། ཕྱུས་མོ་སོར་བཞི། ཇི་རར་ཞལ་དོ། ཞབས་དཔང་སོར་བཞི་འོ། ཞེང་ལ་ཚངས་ཐིག་གི་གཡས་གཡོན་སོར་
རེ་གཞལ་བ་འདོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞལ་ཞེར། སོར་གསུམ་སྤྲུལ་སྐུའི་ཚ་ཞལ་ཞེར། ཕྱེད་བཞི་ལོངས་སྐུའི་
ཚ་ཞལ། དེའི་གཡས་གཡོན་སོར་ཕྱེད་བཞི་རེ་བསྐྱེད་པ་ཟུར་ཞལ། སོར་བཞི་རྒྱལ་པོའི་ཚ་ཞལ།
དེའི་གཡས་གཡོན་སོར་བཞི་བསྐྱེད་པ་ཟུར་ཞལ། དེ་སྟོག་ཆོས་སྐུའི་ཚ་ཞལ་གཡས
གཡོན་དུ་སོར་ཟུག །གཡས་གཡོན་དུ་སོར་བཞི་བསྐྱེད་པ་ཟུར་ཞལ། དེ་རང་མཚན་ཟུར་
བར་ཚད་མཉམ། དེ་ནས་ཕྱུས་མགོ་སོར་བཞི། དེ་ནས་ཚ་ཕྲག་གི་འཁྲིལ་མཚམས
བཅས། མཐའ་ཕྲ་གཅུན་ལ་སོར་མོ་བརྒྱད་ཕྲ་བའམ། ཡང་ན་ཆོས་སྐུའི་ཞལ་གཡས
གཡོན་གྱི་ཐིག་དང་། ཐུགས་ཐིག་འཕྲད་མཚམས་ནས་མཆན་ཁོག་ནས་གྱེན་དུ་སོར་རེ་གཞལ
བའི་ས་ཀྲས་ལྡེའུ་མིག་བཟུང་སྟེ། རྒྱལ་པོའི་ཚ་ཞལ་ཕྱོད་ཁྲེམ་ཀྱི་ཡས་ཐིག་གི་རྩེ་ཐིག་དང
འཕྲད་མཚམས་ནས་སོར་ཕྱེད་ཕྱུར་དུ་གཞལ་བའི་ས་ནས་ཚད་དེས་བསྐོར་ལ་ནང་ཐིག་དང་།
དེའི་ཕྱི་རུ་སོར་མོ་བཞི་རེ་བསྐྱེད་དེ་ཐིག་བསྐོར་ལྟ་བཏབ་པ་སྤྲུལ་ཕྲག་གི་ཐིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ཚ་ཕྲག
བཞི་བཅུ་དང་ལྡན་པ། སྤྲུལ་ཕྲག་རིམ་པ་ལྔ་པོ་ལས་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀར་ཡང་། སོ་
སོར་ཆ་ཟུག་ཏུ་བགོས་ནས། དང་པོ་བཅུ་གཉིས། གཉིས་པར་བཅུ་བཞི། གསུམ་པར་བཅུ་
དྲུག །བཞི་པར་བཅོ་བརྒྱད། ལྔ་པར་ཉི་ཤུ་རེ་བགོས་པས་ཕྲག་སྟོང་དང་བརྒྱད་དུ་འགྲིགས།
ཕྲག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐིལ་དུ་སྤྱན་རེ་བྲིའོ། ཡང་ན་ཐུགས་ཐིག་ཚངས་འདུས་ནས་གཡས
གཡོན་ཞལ་རེ་གཞལ་བ་མཚན་རྩེའི་སྟེང་དེ་ནས་གྱེན་དུ་སོར་བཞི་གཞལ་སྟེང་ལྡེའུ་མིག་གིས།
ལུས་ཐིག་ལ་སོར་གཉིས་ཀྱིས་མ་རེག་པ་ཙམ་གྱི་བར་ཚད་ཀྱི་བསྐོར་ལ་དེའི་ནང་དུ་སོར་བཞི་རེ་བཞི
རེ། རིམ་སྐུམ་རིམ་པ་ལྔ་བྱས་པས་ཀྱང་དོན་གཅིག་སྟེ། ཕྲག་ཐམས་ཅད་དབུ་ཡི་གཙུག་ཏོར་དང་།
ལུས་མོའི་ལྟེང་ལས་མི་འདའ་བར་མཛེས་པའོ། ཚ་ཞལ་སྤྱན་དཀྱུས་ནས་བཞི་ལྷག་པའི་ཆ་ཆུང་
གསུམ་དང་། སྙིང་ཞེང་སོར་ཕྱེད་དོ་ཅེ། འདི་ནི་ཆོས་སྐུའི་ཞལ་གྱི་དབུ་སྐྲ་མན། ཞབས་
མཐིལ་ཡན་སོར་མོ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་འཛུང་ངོ།། ༈ །ཐིག་ཆེན་གསུམ་པ། རྒྱལ་ཡུམ་མཐོ་
དགུ་པར་བཤད་པའི། སྡོམ་འབྱུང་ལས། ཡིད་དུ་འོང་བའི་རང་གཟུགས་ནི། ཐལ་མོ་
དགུ་པར་མངོན་པར་བྲི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་ཡིད་འཕྲོག
པར་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་ཐལ་མོ་དགུ་པ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་མོ་རྣམས་ནི་

དེ་ལྟར་བྲེ་ཞིང་། དུས་འཁོར་གྱི་སྣ་ཚོགས་ཡུམ། ཀྱེ་རྡོར་གྱི་བདག་མེད་མ། གཞན་ཡང་སྒྲོལ་མ། མཁའ་སྤྱོད་མ། རིགས་བྱེད་མ། དཀྲོས་ཅན། གདུགས་དཀར། སོར་འབྲང་། རྣམ་རྒྱལ། སེང་གདོང་མ། ལོ་རྒྱོན་མ། འོད་ཟེར་ཅན་མ་སོགས་ལྷ་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚད་དེ་ཡིན་ལ། གཞན་དབང་པོ་ཉེ་དབང་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་སོགས་ལྷ་དང་། ཆུ་ལྷ་མེ་ལྷ་རླུང་ལྷ་སོགས་དང་། ཀླུ་དང་ཞི་གཟའ་སོགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྲེ་བར་ཡང་སྡོམ་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་ལས། ཨུ་མ་སོ་ཀླུ་ལྷ་མོ་རྣམས་ནི་འདི་དེ་བསྟན་ལྷ་མོའི་ཚད་ལོན་རབ་བྱུལ། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་སོགས་པོ་རྣམས་ལ་ནི་ལྷ་མོའི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་སྦྱར་ས་དགོས་དེ། གང་ཞེ་ན་མོ་རྣམས་སྟོད་ཞུམ་སྨད་རྒྱ་པ་ལ་པོ་རྣམས་དེ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལྷ་མོ་རྣམས་དཔྲལ་ཞེང་ཆུང་བ། ཕྲག་པ་མཐོ་བ། ཕྱུག་ཁྱགས་དང་། སྐེད་སྐབས་ཕྲ་བ། ནུམ་འབུར་བ། མིག་བར་ཡངས་པ། བཀྲུར་མིག་དང་ལྡན་པ་སོགས་ཡིན་ཀྱང་། པོ་ལ་དེ་རྣམས་ཕྱུངས་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་རམ་ཟད་སྤྱོད་ཁྲིམ་མཁྲིན་པ་ཕྱུས་མོ་ཞབས་དཔང་སོར་གསུམ་དུ་བྱེད་པ་ལྷ་མོ་ལ་མཛེས་ཀྱི་ལྷ་པོ་རིགས་པ་ལ་སོར་བཞི་རེ་བཞི་རེ་བྲ་ཞིང་། དེའི་ཆ་ཚམ། དགེ་དང་བརྣ་ལྡན་ཅིག་ཞལ་དོ། རྗེ་རང་ཞལ་དོ་ལས་ཕྲིན་ལས་སོ་སོར་སོར་ཉེར་གཉིས་རེ་ཕྱུས་ནས་མཛེས་ཆོས་བྲུས་ཀྱང་མི་རུང་བ་མེད་དམ། སྨན་དུ་སྤྱར་གཞན་གྱི་བཤད་པ་མ་མཐོང་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་དེ་ལྟར་སེམས་སོ། སྡོམ་འབྱུང་འགྲེལ་པ་ལས་ལྷ་དང་གཟའ་སོགས་ཐལ་མོ་ཕྱུ་བ་རབ་བཞེད་ཀྱིས་ལྷ་མོའི་ཚད་ལོན་རང་རེས་དགོས་པ་རང་མ་བསྟན་བས་སོ་སྨམ་མོ། ཚད་དེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་ཞལ་རས་ཕྱུགས་ལྡེ་གསང་བ་བཞི་ཆ་ཆེན་ནམ་མཐིལ་རེ་རེ་སྡེ་སོར་བཅུ་གཉིས་སོ། ཐེད་དཔང་མཁྲིན་པ་ཕྱུས་མོ་བོལ་གོང་རྨ་ཞབས་དཔང་བཞི་སོར་གསུམ་རེ་རབ་བདུན་དང་བྱིན་པ་ཞལ་ཚོ་རེ་སྟེ། གསང་ཕྲིག་བར་གྱི་སྐུ་སྟོད་ལ་སོར་ང་བཞི་དང་། དེ་མན་སྐུ་སྨད་ལ་ང་བཞི་སྟེ། བྱིན་གྱིད་ཚད་དུ་སོར་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་པ། ཞལ་ཚད་དགུ་པའོ། འདིར་འཆིག་གིས་དབྱེ་སོར་བཞི་ཐུས་ཉེ་བདུན་དང་རྗེ་རང་ལས་སོར་དེ་ཕྲིབས་སོར་ཉེར་གཉིས། རྟིང་པ་སོར་གསུམ། ཕྱུས་མོ་ སོར་གསུམ། ལོང་བུ་སོར་གཅིག །ཞབས་དཔང་སོར་གསུམ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ཐྲག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་ཚད་ལས་སོར་གཉིས་ཕྲི་ཞིང་། སོ་བྲིར་བཏང་རྟོན་འདི་འདྲ། དཔུང་པ་ཡག་དང་རྫུབ་མགོ་རྣམས་ལ་དེའི་

ཆ་བསྐྱེད་པའང་ཡོད་དོ། བཞེངས་སྐུ་ལ་གོང་བ་ཤད་ལྷར་སྐྲ་མཚམས་ནས་ཞབས་ཀྱི་བར
འཕྲེད་ཐིག་བཏབ་ནས། ཐད་ཀར་ཐུགས་ཀ་ནི་ཚངས་ཐིག་ནས་མཚན་ཁུང་གི་རྩེ་བར
སོར་བཅུ། དཔུང་ལྷུ་ཆ་ཕྲན་བཅོ་བརྒྱད། ལག་ངར་བཅུ་བཞི། ལག་མཐིལ་བཅུ་གཉིས
རྟེ་སོར་ང་བཞི། གཡས་གཡོན་བསྣུམ་པས་སོར་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་དེ་ཞལ་ཚད་དགུ་པར
རྩ་ཞེང་མཉམ་པའོ། ལུས་མོ་འདི་དག་གི་ཞལ་ཐོད་པའི་ཟུར་ཞུམ་པའི་དཔྲལ་ཞེང་སོར
ཟླུག་པ། སྣ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བའི་ཐད་དུ་བར་ཚུད་རྒྱས་པ་སོར་བཅུ་པ། ཟ་འགྲམ་ཀྱི
སྐྱད་ཚུར་ཟླ་བ་སྒོར་བའི་དབྱིབས་ཅན་མཛེས་པ་དཔྱལ་བ་དང་ཤངས་དཀུས་ཀོས་ཀོ་སོར
བཞི་པ་རལ་པ་བསྡེད་བཅིངས་པའི་སྤྱིད་ཚད་སོར་ཟླུག་པ། ཁ་ཅིག་གིས་བརྒྱད་དུ་བྱེད།
སྤྲུལ་མ་སོགས་ལྷ་མོ་ཞི་བ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་དང་སྤྱན་ནི་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱབ་ཞལ་པ་དང
མཚུངས་ཏེ་སྣག་ཙེང་ཞིབ། རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་སོགས་ཚུར་ཟད་ཁྲོས་པའི་ཉམས་ཅན་དུ་བྱ
ཞིང༌། སྨྱན་སྤྱིད་སོར་གཅིག་གམ་ཕྱེད་གཉིས་པ་དཀུས་སོར་གསུམ་པ་བྱའོ། ལྷ་མོ
རྣམས་ཀྱི་མཐུར་ཆོས་སོར་གསུམ་པའི་དབུས་ཀྱི་ཆ་ཚུར་ཟད་མཐོ་བ། སྣ་དང་སྣ
ཤལ་གྱི་སྤྱིད་དུ་སོར་གསུམ་པ། སྣ་ཞེང་སོར་ཕྱེད་གཉིས་སམ་གཉིས་སུ་བཞེད།
མགྲིན་པའི་ཞེང་སོར་དྲུག །མཐའ་ལུམ་འཁྱུར་ཏེ་སོར་བཅོ་བརྒྱད། མགྲིན་པའི
མཚམས་ནས་ཐུག་པའི་མཐར་སོར་བཅུ་པ། ཐུག་པའི་སྣེ་ཚུར་ཟད་མཐོ་བ་སྣེ་ཆ་ཕྲན
གཉིས་ཀྱིས་འཁྱུར་ལ་གྲིམ་པ། དཔུང་མགོ་ལ་ཐུག་པའི་ཆ་ཕྲན་གཉིས་མཐོ་བ་དེ་མེད
པས་ཐུག་པ་ལས་ཚུར་དམའ་བ། དཔུང་མགོ་ཟླུམ་པ། མཚན་ཁུང་ནས་རྐུབ་སོར་རེ་ནས།
ནུ་མའི་རྒྱུར་སོར་བརྒྱད་དམ་སོར་དགུ་དང་ནས་གསུམ་ཙུང་མེད་ཙམ་སྐྱེད་པའང་ཡོད་དེ།
དེ་ངག་གི་གསུམ་འཁྱུར་མཐའ་སྐོར་ཟླུམ་པོ་ནུ་ཏོག་དང་བཅས་པ་བྱ། འབྲུར་ལ་དཔངས
སུ་སོར་བཞི་མཁྲེགས་ཤིང་ཟླུམ་ལ་རྒྱས་པ་ནུ་ཏོག་དང་བཅས་པ་བྱའོ། ལྷ་མོ་འདི་དག
སྐུ་སྨད་འཕྱེལ་ཀ་ཡངས་པ་དང་། ཚིང་ར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ། རྐེད་སྐ་ཆས་དང་མཁྲིག་མ
སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཐེད་ཅིང་གྲིམ་པར་བྱ་དགོས་དེ་ལྷ་གོར་སྐེད་སྐབས་ཐ་མར་སོར་བཅུ

བཞི་དང་། བཅུ་གསུམ་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པའི་ལུགས་གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱུད་ལས་གསལ་
ཁ་མེད་པས་མཛེས་ཆོས་ཀྱི། ལྟེ་བའི་ཐད་དུ་སོར་ཕྱེད་ཀྱིས་ལྷག་པའི་བཅོ་ལྔ། མཐའ་
སྐོར་སུམ་འགྱུར་ཏེ་སོར་ཞེ་དྲུག་ཡོད་པ་སྐུ་སྨད་དེ་ཙམ་སུམ་ཆ་ལ་ཁྱབ། འཕེལ་ཀ་ཆེ་བར་བྱ།
གསང་བའི་པདྨ་འཁྱུས་སུ་སོར་དྲུག །སྐེད་ཀྱི་ཕྱེད་དུ་དབང་རྟེན་ཟེའུ་འབྲུ་སོར་གསུམ་ཙམ་ནོ།
འཕོང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་ར་སོར་བཞི་ཟླུམ་པོ་རྒྱས་པ། བྱིན་མཐིལ་སོར་བདུན། ཀུང་མོ་སྦྲིད་དུ་སོར་
ལྔ། བྱུག་དང་དང་དཔུང་པ་རང་རང་གི་དཀྱུས་ཚད་ཀྱིས་རྩ་བའི་མཐའ་འཁོར་བ། དཔུང་པ་
ལག་ང་ར་མཆན་ཁུང་བཅས་བྱིན་པ་རྣམས། དབྱུས་སྐོམ་ལ་ཚ་བཅུར་བཅད་ཐུབ་པ། སྤྱན་བར་ཡང་
ཤིང་། རྒྱ་བོ་སྐྱ་ལྷ་ར་དམར་ལ་ཡིད་འཕྲོག་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཤིང་ལྷུན་སྡུག་པར་བྱའོ།
གཞན་སྐུ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་སོགས་འདིར་མ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་སྤྱིར་བཤད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་མཚོན་ནས་རིག་པས་དཔྱད་དེ་ཤེས་པར་བྱའོ། གཞན་ཡང་རྒྱལ་བའི་འཁོར་གྱི་དགའ་བོ་
རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ཚད་བྱང་སེམས་དང་འདྲ་ལ། ཁྱད་པར་ནི་དཔའ་བ་དང་སྒེག་ཉམས་གཙོ་ཆེ་ཞིང་།
ཞལ་དང་སྤྱན་དང་ཤངས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཕྲ་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དང་འདྲ་ཞིང་། འཁོར་གྱི་
ལྷ་མོ་རྣམས་ནི། རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་སོགས་གཙོ་མོ་དང་འདྲ་བར་བྱའོ། ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་
བཞུགས་སྟབས་ཀྱི་ཐིག་འདེབས་པ་ལ། ཚངས་ཐིག་གདབ་ནས་འཕྲེད་ཐིག་གི་ཐོག་མར་ཐོད་ཁྱིམ་
སོར་གསུམ། ཞལ་སོར་བཅུ་གཉིས། མགྲིན་པ་སོར་གསུམ། ཞལ་གདང་སྤུགས་ཀ །དེ་
ནས་སོར་བརྒྱད་ལྟེ་བའི་གོང་། དེ་ནས་སོར་གསུམ་ལྟེ་འོག །དེ་ནས་ཞལ་གང་གསང་བ་སྟེ་དེ་
ཡན་ཆད་སྐུ་སྟོད་དོ། དེ་ནས་སོར་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་གཡས་བསྐུམ་གྱི་རྩུས་མོའི་ཡས་མན་གྱི་
དཀྱིལ་དྲང་པོ་དང་། དེ་ནས་སོར་གསུམ་གྱིས་གཡོན་ཞབས་བརྐྱང་བ་ལྟར་ཅུང་ཟད་བསྐུམ་
སྟབས་ཀྱིས་བརྙ་ཞལ་ཚད་དོ་ཡིག་སོར་བདུན་ལྟེ་བ་རག་པ་འཕྲེས་སོར་ལྔ་པོ་དང་། དེ་ནས་
ཞལ་གང་གི་བསྙེའི་མ་མཐའ་དེ་ནས་འགྱིང་སྟབས་ཀྱིས་བྱིན་པའི་ཞལ་དེའི་འོང་ལ་སུ་སུམ་མོའི་
སོར་གསུམ་བསྐོམས་ནས་ལོགས་སུ་མེད། དེ་ནས་ཞབས་དཔང་སོར་གསུམ་སྟེ་སྐུ་སྨད་
སོར་བཞི་བཅུ་ཙ་ལྔ་ནོ། དོན་ལ་སྐུ་ཚད་ཐལ་མོ་དགུ་བ་སོར་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་པ་ཡིན་པར་དགོངས།

སྐབས་ཀྱི་དབང་གི་ལྔ་བའི་སོར་གཅིག །བརླ་ཡི་སོར་བདུན། ཕྱུས་མོའི་སོར་གསུམ་སྟེ་སོར་བཅུ་གཅིག་གབ་པས། སྐྲ་མཚམས་ཚངས་ཕྲེག་ནས་ག་དན་གྱི་བར་སོར་མོ་གོ་བདུན་པའི་སྲིད་ཚད་ཙམ་ཡིན་མོད། འཕྱིར་སྐབས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐུ་ཚད་བསྡོལ་པས་གབ་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་སོར་མོའི་ཚད་བརྒྱད་དང་བརྒྱད་པ་ལས་ཉམས་པ་མེད་དོ། ཞབས་གཉིས་ཀའི་མཐིལ་ནི་རྫིང་པའི་རྩེ་ནས་མཐེབ་རྩེ་འི་བར་ཞལ་དོ། དེ་ལྟར་སྒྲོལ་མ་ཕྱག་མོའི་སྐུ་ཡི་བཞུགས་སྟངས་ཀྱིས་མཚོན་ནས་ལྷ་མོ་ཞི་དྲག་རྣམས། ཕྱག་མོའི་ཞེང་ཚད་འཕྱིར་ཕྱིག་སྒྲོལ་མའི་སྲིད་ཞེང་འཕྱིར་ཕྱིག་སྐར་ཞི་བ་ཡི། ཀྱི་ཞབས་གཡས་གཡོན་གར་རུང་བསྐུམ་པ་དང་བརྐྱང་བ་བཞེངས་བཞུགས་རྣམས་ཀུང་རིགས་བསྒྲེས་ནས་ཇི་ལྟར་རིགས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།། ༈ །།ཐིག་ཆེན་བཞི་པ་གཞོན་སྐྱེ་ན་ལྔ་ཤིན་རྗེ་འབྲོས་པ་ལྷ་ཕྱུའི་འབྲོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཚད་ནི་ཞལ་ཚད་བརྒྱད་པ་སྟེ། སྡོམ་འབྱུང་ལས། ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མོ་དབང་ཕྱུག་པ། ཐུན་པོ་ཐུན་མོ་ཆེ་བརྒྱིས་པ། དྲག་ཅིང་འཇིགས་པའི་གཟུགས་རྣམས་ནི། ཐལ་མོ་བརྒྱད་པ་རྣམས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། ཀ་ཤིན་རྗེ་ནག་པོའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། ཁྲོ་བོ་ཕྲུང་ལ་སྒོམ་པར་བཤད། སྐུ་ནི་སོར་བཞི་བྱ་བ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུང་པའི་དོན་ནག་པོ་སྐྱོད་པས་བཀྲལ་བ་ལྟར་ག་ཤིན་རྗེ་འབྲོས་པ་ལྷ་ཕྱུའི་ཁྲོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཚད་ལ། ཚངས་པའི་ཐིག་བཏབ་ནས་སྲིད་ཚད་མས་ནས་ཡར་བརྩི་སྟེ། ག་དན་ཞལ་གང་། ཞབས་རྡབ་སོར་བཞི། ཉིན་པ་སོར་བཅོ་བརྒྱད། ཕྱུས་མོ་ཆ་ཆུང་བཞི། རང་བཞིན་དུ་བརྐྱང་ན་བརླ་སོར་བཅོ་བརྒྱད་ཡིན་ཀྱང་། འཕྱིར་ཐབས་ཀྱིས་གབ་བཅུལ་སྣ་ཚོགས་ཀོང་། གསང་བ་ལྟེ་བ་བྲུབས་ཀ་རྣམས་ཞལ་ཚད་རེ། མགྲིན་པ་བཞི། ཀོས་ཀོའི་ཞབས་ཅས་སྐྲ་མཚམས་པར་ཞལ་མཐོ་གང་སྟེ་སྤྱི་རམ་མཐོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ཐོད་ཕྲེང་ཙ་བརྣས་དབུ་སྐྲ་དམར་སེར་གྱེན་དུ་བརྫེས་པའི་རྩེ་བར་ཞལ་ཚད་གང་དང་གདན་བསྣམས་པས་ཐལ་མོ་བཅུ་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མཛད་དོ། རང་བཞིན་སྲིད་དུ་ཞལ་ཚད་བརྒྱད་པ་ཡིན་ཀྱང་། འཕྱིར་སྐབས་ཀྱིས་བརླ་ཡི་ཕྱུམ་ཆ་གཉིས་ཏེ་ཞལ་ཚད་གཅིག་གསུམ་པས། བོན་ཅིང་གབ་པས་བརླ་སོར་དྲུག་ལས་མི་མངོན་པས་སྲིད་དུ་ཚངས་ཐིག་ལ་མཐོ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། ཡང་འཕྱིར་སྐབས་ཀྱིས་བརླའི་སོར་བཅོ་

བརྒྱད་གནས་པ་དང་། བླའི་ཕྱམ་གཉིས་དང་རྡོ་རིང་གི་ཕྱམ་གཅིག་གནས་པར་ཁྲིད་དེ་
འགྲེང་སྟབས་ཀྱིས་རེས་མེད་དུ་འོང་ངོ་། ཞེང་དུ་མཚན་ཞེང་གཡས་གཡོན་དུ་ཞལ་
ཚད་དོ། དཔྱང་པ་སོར་ཉི་ཤུ། ཕྲག་ངར་དང་སྨུག་མགོ་ཞལ་རེ་རེ་སྤྱི་ཐད་ཞེང་དུ་ཞལ་
ཚད་བརྒྱད་ལས་སོར་བཅུ་དྲུག །ལྷག་པས་སོར་གོ་དྲུག་པའི་བཞི་ཆ་ཙམ་གྱིས་ཞེང་ཆེད་
ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ་ཁྲོ་བོ་རྣམས་འཇིགས་ཤིང་མི་སྡུག་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས་རྒྱུ་ཞེང་
མཁྱེན་པ་སོགས་ཞི་བའི་མཚན་དཔེ་དང་བསྟུན་མི་དགོས་པར་བྱུང་ལ་སྦྱོར་བ་རབ་ཤད་པ་
བཞིན་ནོ། ལུགས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྤྱི་བོར་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་དེའི་སྟེང་ཞེང་ཁྱོན་ལ་སོར་བཅུ།
དཔྱང་པ་སོར་བཅུ་བཞི་ཙམ་ཏེ་རྒྱུ་ཞེང་མཉམ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཞི་བའི་སྦྱོར་ཞེང་ལས་
ཀྱང་ལྷུང་བས་མི་མཛེས་པ། ཚད་སྒོ་ནས་མཚན་ཆེ་བར་ཞལ་ཡང་། དཔྱང་པ་སོར་
བཅོ་ལྔ་ཐུབ་ནས་ཞེང་དུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་དཀྱུར་ལྔ་བཟོ་མ་ནས་པ་དགོས་པ་བཞེད་པ་མིག་སྔར་
མཛེས་ཤིང་ཁྲོ་བོ་སྐྱིམ་ལ་སྦྱར་བ་རབ་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲོད་ཚང་ལས་ཞེང་ཆད་ཆེ་བ་ལེགས་སོ།
ཁྲོ་བོ་ཐལ་མོ་བརྒྱད་པ་དེ་དག་གི་ཞལ་རྒྱབ་པ་ལྔ་སུམ་སྐབས་ན་ གདོང་སྤྱིན་ཁྲོས་པ་རྣམས་ལ་
ཁམས་གསུམ་ཁྱི་མཚེ་བར་བ་ཡང་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། སྐབས་འདིར་ལུགས་གཞན་ན་
གདོང་སྤྱིན་ཁྲོས་པ་ལྔ་ཕྱུའི་ཁྲོ་བོ་རྣམས་ལ་རྡོ་རྗེ་དང་བདུན་ཞལ་གང་ཐུབ་པའི་བདུན་ཕྱིར་སྟབས་
ཀྱིས་ལྟོ་བར་གནས་པ་ལས་སྤྱིར་ཚད་གཞན་གོང་བཞིན་དང་། ཡི་ཐུར་ དེ་སྟེང་དབུ་སྐྲའི་ཞལ་གང་
བསྟན་ཏེ་སྤྱིར་ཚད་མཐོ་བརྒྱད་པར་བྱེད་ཀྱང་དོན་ལ་མཐོ་བདུན་པར་ཕྱག། ཞེང་དུ་ཚེས་ཐིག
ནས་མཚན་ཕྱུར་བར་སོར་བཅུ། དཔྱང་པ་སོར་བཅུ་བཞི་ལས་གཞན་གོང་ལྟར་བྱེད་པའི་ཆ་ཚད་
འདི་ནི་ཁྲོ་བོ་འཚུར་མི་མཛེས་ཤིང་སྟོད་ཁྱུམ་བ་རྐྱང་ཀྱིས་ཁྲོ་བོ་ཐལ་མོ་བརྒྱད་པའི་ཕྱམ་གྱི་ཆད་
དུ་འགའ་བམ་སྨན་མོ། གོང་བསྟན་ཞལ་ཚད་བརྒྱད་པ་ཞེང་དུ་དེ་ལས་ལྷག་པ་འདི་ནི་གདོང་
སྤྱིན་སྤྱིན་པོག་ཤིན་རྗེ་ཁྲོས་པ་ལྔ་ཕྱུའི་ཁྲོ་བོ་སྤྱི་ཡི་སྒོ་ཚོགས་ཏེ་བ་ཁྱབ་པ་པར་མཛད་ཏེ། ནས་གི་
རྣམ་འགྱུར་ཐ་མི་ཉི་རྒྱུད་དང་མཁས་པའི་གྲིས་རྒྱུན་བཞིན་གང་ལྟར་ཐུས་ཀྱང་མི་འགལ་ལོ། དེ་
ཡང་ནང་གསེས་སུ་དཔལ་བ་ཡང་དང་ཀོས་ཀོ་རྣམས་སོར་བཞི་རེ། ཞལ་སོར་བཅུ་གཉིས་

ཡིན་ཀྱང་གདངས་པའི་ཚེམ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྲིད་ལ་སོར་མོ་གཉིས་ཡོད་པར་བྱས་པས
སོར་བཅུ་བཞི་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚད་ཀྱི་ཞལ་སྐད་རིར་ཕྱིར་མཁྲལ་པའི་ཆ་དེ་ལས་སོར་གཉིས
གྲི་སྟེ་གཞན་པ་དང་། ཞལ་དབྱིབས་གྲུ་བོ་ལྟ་བུ་བཞི། གྲུ་མོ་ཟླུམ་པོ་དེ་གཉིས་ཞལ་སྐད་རྒྱས་པ།
ཞལ་རས་གྲོས་ཤིང་ཁྲོ་གཉེར་བསྡུ་བ། ཤས་དབ་རྫེ་ས་པ་ཞལ་གདངས་ཤིང་མཆེ་བ་གཙིགས
ལ་ལྕེ་གས་འདྲིལ་བ་སྟེ་དེ་ཡང་། ཞལ་དང་ཤངས་བར་ཀྱི་ཆ་སོར་རྩེད་དོ། ཡ་མཆུ་མ་མཆུའི
ཆ་ལ་སོར་རྩེད་དོ། སོར་འོག་ཚེམས་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ལ་སོར་རྩེད་དོ། ཚེམས་གཉིས་ཀྱི་བར
དུ་སོར་གཉིས་པ་ལ་ལྕགས་འདྲིལ་བ། མཆེ་བ་བཞི་སོ་རམོ་རེ་རེ་སྟེ་ཚ་བའི་ཞེང་ལ་སོར་རྩེད
དང་ ཆ་རིང་བ་གཅིག །དེ་ལྟར་ཞལ་གདངས་པའི་སྲིད་དུ་སོར་བཞི། ཞལ་ཀྱི་འཁྱུས་སུ་སོར
མོ་རྩེད་བདུན་ལས་མཆེ་བ་གཡས་གཡོན་བར་དུ་སོར་མོ་རྩེད་གསུམ་རེ། གཡས་གཡོན
ཞལ་ཁུག་སོར་རྩེད་གཉིས། ཞལ་གྱི་རྒྱུའི་དཔང་ལ་སོར་གཅིག་ནས་གཅིག །སྨིན་མའི
དཔང་སོར་གཉིས། སྨིན་འཁྱུས་སོར་བཞི། སྨ་རའི་སྟོད་ཆ་སོར་གཉིས། སྨ་ར་འཁྱུས
སོར་རྩེད་བཞི། སོ་གདན་དམར་སོར་གཅིག །དཀྱུས་སོར་གཉིས་སུ་རྩེད་དོ། སྲིན
དམར་ལ་ཟླུམ་པ་ཅན་ སེ་བོང་གི་དཀྱུས་སམ་སོར་གསུམ་པའི་ཞེང་ཅན། ཕྱུང་ཟུར་གྲུ་གསུམ་པའི
རྣམ་པ་ཅན། མཆུ་སོར་རེ་གྲུ་ཁུག་གཉིས་ཅིམ་རྫེས་གྲུ་གསུམ། ཡང་ན་བདེ་མཆོག་ཚ
ཞལ་ལྟར་གྲུ་གསུམ། མཁུར་སྟོང་སོར་གཉིས་སམ་བཞི་གང་མཛེས། འགྲམ་ཞེང་སོར
བཞི་ ལྟ་བའི་ཞེང་སོར་གཉིས། དཀྱུས་དང་སྣ་ཞལ་གྱི་ཚད་རྒྱུད་ནས་གསལ་ཆེན་མོད
མཁས་པའི་གྲིས་རྒྱུན་བཞིན་བྱ། སྣ་གཉིས་བར་གྱི་ངོར་ཞེང་གྲིས་ཆར་སོར་བཅུ་གཉིས།
མགྲིན་ཞེང་སོར་བཅུ། དྲང་ཀྱིལ་སོར་བཞི་ཟླུམ་ཞེང་འཁྱུར་ལ། དཔུང་རྩེའི་ཞེང་གྲིས་ཆར
སོར་བརྒྱད་དང་གཅིག་གི་སུམ་ཆ་ཙམ་པ། ཕྲག་ངར་གྱི་ཞེང་ཕྲས་ཆར་སོར་རྒྱུ་དང་སོར་གཅིག
གི་སུམ་ཆ་གཉིས། ཕྲག་མཐོང་ཞེང་ལ་གྲིས་ཆར་སོར་བཞི། དེ་རྣམས་རང་རང་གི་ཞེང
ཚད་སུམ་འགྱུར་གྱིས་མཐའ་འཁོར་བ། ལྟེ་བའི་ཐད་ཁར་སོར་མོ་ཤུབ་སྐོར་བས་རྒྱུ་ཙུ།
ལྟེ་འཁོར་རྒྱ་ངར་ཐབས་སུ་སོར་རོ། གསུམ་པ་སྐོར་ཞིང་ བ། མཚན་མའི་སྲིད་དུ་སོར

བཞི༔ འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་སོར་བཞག། བཀླུའི་ཚ་བའི་ཞེང་བྲིས་ཆ་ར་སོར་བཅོ་ལྔ།
དབྱུང་ཆ་གསུ། པ་བཀླུ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཞི་བའི་སྐུ་བས་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་སྐྱི་རྣམས་ལས་ཕྱུང་ཆ་རེས་ལྷག
པས་སྦོམ་པར་བྱེད། ཕྱུས་མོའི་མཆེམས་སུ་སོར་བཅུ། ཀྱིད་ཕྱུས་སོར་བརྒྱད་དང་སོར་བཞི
ཆ་གསུམ། ལོང་ཕྱུའི་ཐྲང་ཀར་སོར་ལྔ་དང་སོར་གྱི་བཞི་ཆ་གཅིག །དེ་ཀུན་ཞེང་ཆད
ཕྱུམ་ཕྱུར་གྱི་མཐའ་སྐོར་རོ། ཞབས་མགོ་རྫིང་པ་རྣམས་མཐེབ་རྩེ་བ་ར་སོར་བཅུ
པའི། བརྒྱང་བསྐུམ་གྱི་རྫིང་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཐལ་མོ་གསུམ་པ། དབུ་སྐྲའི
དབུས་ན་རིན་པོ་ཆེའི་ཅོད་པཎ་སོར་དྲུག་པ། དབུ་སྐྲའི་སྟེང་དུ་རིགས་བདག་སོར་བཞི
ཙ་བ་ཡིན་ནོ། གདོང་སྤྱན་ཁྲོས་པ་རྣམས་ལ་ཉམས་གསུམ་ཕྱི་མཆེ་བ་དང་། སྲིན
པོ་ཁྲོས་པའི་ཉམས་ཅན་རྣམས་ཡན་ལག་སྦོམ་ལ་རྒྱུ་པ་དང་ལ་རྒྱུས་པས་གྲིམ
པར་བྱ། ཞིང་སྐྱོང་རོལ་པའི་སྟབས་དང་གར་གྱི་ཉམས་ནི་དགུ་དང་ལྡན་པ། གསུམ་པ
ཕྱུང་བ། དབུ་སྐྲ་དམར་སེར་གྱེན་དུ་བརྫེས་པ་སོགས་འཛིངས་ལ་ཟིངས་ཟིངས་པར་བྱའོ།
དེ་ལྟར་སྦྱར་ཞིང་གསུམ་སུ་འབྱུང་བའི་ལྷ་ནི་ཐལ་མོ་བརྒྱད་པ་ཙོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར།
གསང་བདག་གདུམ་ཅན། རྡོ་རྗེ་ཧཱུྃ་མཛད། ཕྱར་པ། ཆེ་མཆོག །ཀུ་ལི་དང་དམར།
རྡོ་རྗེ་གཙུག་ཏོར། རྟ་མགྲིན་སོགས་ཁྲོ་བཅུ། གྲོ་ལོད། གུར་དྲག །ཆོས་རྒྱལ།
ཡེག་ཙེ་ག་ཤིན་ཛེ་ག་ཤེད་སོགས་ཁྲོ་བོ་གང་ཞིག་ག་ཤིན་རྗེ་དང་གདོང་སྤྱིན་དང་སྲིན་པོ་ཁྲོས་པའི
ཚུལ་ཅན་གྱི་ཁྲོ་བོ་ཞལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཐིག་འདིའི་འོངས་ཡིན་ལ། ག་ཤིན་རྗེ་དང་། ཐག
བཟང་རིས་དང་། དྲག་གཟའ་དང་། མ་ལྷ་སྲིན་པོ་སོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། ཕྱག་རྡོར
ཞི་བ་སོགས་སྐྱེམས་ལ་མཛེས་ཤིང་རོལ་པའི་ཁྲོ་བོ་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚད
ལྟར་ཐལ་མོ་བཅུ་པ་དང་དབུ་སྐྲ་ཡར་ནས་སོར་ཕྱུབ་པར་གསུངས་སོ། འདིར་ཁྲོ་བོའི་འགྱིང
བག་དང་སྟངས་སྟབས་ཀྱི་ཐིག་འདེབས་ནི་ཚད་ལ་ཐིག་བཏབ་ནས་དེའི་ཕྱག་པར་སུ་ཞལ་གང་།
ཞལ་སྟོད། ཞལ་སྟོད། ཞལ་གང་གི་གྱེན་ཐིག་བཞི་དང་། གཡོན་དུ། ཞལ་སྟོད།
ཞལ་སྟོད། ཞལ་གང་། ཞལ་གང་གི་གྱེན་ཐིག་བཞི་བཏབ། སྟེང་དུ་འཕྲེད་ཐིག་ནི

ཚངས་ཐིག་གི་སྟེང་ནས་ཕྱུར་བུ། ཞལ་གང་དབུ་སྐྲ། མཐོ་གང་ཞལ་རས། སོར་
བཞི་མགྲིན་པ། དེ་ནས་ཞལ་གང་ཐུགས་ཀ །ཞལ་གང་ལྟེ་བ། ཞལ་གང་གསང་
གནས། སོར་བཞི་པུས་མོ། ཞལ་གང་རྗེ་ངར། སོར་བཞི་ཞབས་དཔང་།
ཞལ་གང་གདན་ཕྲེག་བརྟན་ལ། དེའི་སྟེང་ནས་འཁྱིར་ཐིག་བཙོ་ཁ་བ་ལྟེ་ད། མགྲིན་
འོག་ཐུགས་ཀ་གཉིས་གཡས་སུ་སྟོད་ཞེར་ཞལ་ཚད་ཡོད་པ་དེའི་དབུས་ནས། འདི་ར་འདིར་
འཁྱིར་ཐིག་སོགས་ལ་དང་། ཕྱག་རྡོར་སོགས་བདག་ཐིག་སྣང་འཛུད། ཐིག་ཆེན་ལྔ་པ་མིའུ་ཐུང་
གི་ཚད་དོ། ཞལ་ཐུགས་ལྟེ་གསང་བྱིན་པ་བཞི་ཞལ་རེ། བདུ་ཞལ་གང་ཡིན་ཀྱང་
ལྟེ་བར་གབ། སྐྲ་དཔང་མགྲིན་པ། པུས་མོ་ཞབས་དཔང་རྣམས་སོར་གསུམ་རེ
བསྡོམས་པའི་ཞལ་གང་སྟེ་སྨིན་ཞལ་ཚད་དྲུག་ཀ་ཡིན་ཀྱང་། ལྟེ་བའི་མཐར་རྩ་སོ་སོར
གསུམ་གྱིས་པུས་མོ་ཡན་ཆད་ཁྱད་པར་ཅན་པས་བདུའི་ཞལ་གང་གབ་ནས་ཕྱིར་དུ
མཐོ་ལྔ་བོ། ཞེང་དུ་ཐུར་སྟེང་ཞལ་གང་། དཔུང་པ་ལག་དང་། ཕྱག་མགོའི་སྒྲིད
དུ་ཞལ་རེ་སུམ་པས། ཞལ་བརྒྱད་འཕྲུར་བ་དང་། སྒོམ་སུ་མཐིན་ཞེར་སོར་བརྒྱ།
དཔུང་རྩར་སོར་དགུ་ཉམ་བརྒྱ། བདུའི་རྩ་བར་གོར་བཅུ་དྲུག་གམ་བཅུ་བདུན་ཏེ།
དེ་རྣམས་སུམ་འགྱུར་གྱི་རང་རང་གི་རྩ་བ་འཁོར་བའོ། གཞན་སྟོད་སྨད་རང་རང་
གི་ཚད་ཀྱི་སུམ་འགྱུར་བསྐོར་བ་ལྟར་ལུར་རོ། ཕྲིག་འདིས་འདིར་གཏོགས་པ་གཟུར
མགོན་སོགས་ཡིན་ཏེ་མིའུ་ཐུང་གི་ལ་པའི་ཚད་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།
གཞན་ཕྱག་དྲུག་པ་ཟེར་བ་རྣམ་སོགས་ཀྱང་། འདི་ར་གཏོགས་པར་བཞེད་པ་ཡོད། ད
ལྟར་ཐིག་ཆེན་ལྔ་པོས་འོག་དབུབ་ནས་གཞན་དེས་མཆོད་པ་ཞར་བྱུང་དུ་བསྟན་པ་ལ།
མགོན་པོ་ཞིགས་ལྡན་སྲིན་པོ་ཁྲོས་པའི་ཆ་ཕྱད་ཅན་ནི། ཞལ་ཚད་བརྒྱད་དང་དྲུག
དང་ལྔ་དང་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ཅི་རིགས་སྣང་ལ། ཁྲོ་བོ་ཤིན་ཏུ་ཐུང་ཞིང་སོགས
ཐལ་མོ་དགུ་པ་དང་། བརྒྱད་པ་དང་། དྲུག་པ་དང་། ཕྲ་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་
ཅེ༔ རོ་ལངས་ཐལ་མོ་བཅུ་གཉིས་པ་པ་སྟེ། མཐོ་གཉིས་ལྷག་པའི་སོར་ཉེར་

བཞི་དེ་ཉིད། བཅུས་བགོས་པས་སོར་དོན་གསུམ་ནས་གཅིག་གི་ལྷུ་ཚེ་རེ་ཐོབ་པ་དེ
མཐོ་བཅུ་སོ་སོར་བསྟན་པས་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཞེས་པ་ཡིན། གོང་དུ་ལུས་ཚད
མཐོ་ཉེར་དྲུ་སོར་བརྒྱམས་ཀྱི་ཡང་། ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་དང་། ཞལ་ཉིད་ལ་ནི་ཕྲུར
དུ་སོར་བ་མེད། གཞན་དག་ལས་ཇུར་པའི་ཚུས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའོ། གཞན་བརྡ་སོགས
ཀྱི་ཚད་དམིགས་པས་ལམ་བ་ཡོད་པ་ལ་ནི་ནུར་གི་ཚེ་རིགས་སུ་བགོ་བར་བྱའོ། ཕྱིབ་ཀུན
ལས་བཏུས་པར། བཏུ་དར་མི་ལྷུ་སྤུང་ཚོགས་པ་དག་རྣམས་ནི་མཐོ་ལྔ་པར་བྱའོ། དེ་ལ
ཞལ་མཐོ་གཅིག །མགྲིན་པ་ནས་གསང་བའི་བར་མཐོ་གཉིས། གསང་བ་ནས་རྐང
མཐིལ་བར་མཐོ་གཉིས་དེ་ལྟར་བ་ཡིན་ནོ། གཞན་ཡང་གཞུང་སོ་སོའི་ཚད་སྒྲ་ཚོགས་སུ
གསུངས་ཏེ། འབྱུང་པོའ་དུལ་ཕྱེད་མཐོ་གསུམ་པར་ཡང་བ་ཡིན། རོ་ལངས་བརྒྱད་བསྐོར་གྱི
ཁྲོ་བོ་ལྷུ་ནུ་མཐོ་བཅུ་གཅིག་པ། རལ་པ་ཕྲུགས་ལྡེ་གསང་བ་བརྡ་རྣམས་ཞལ་ཚད་རེ་མགྲིན་པ
ཡུས་མོ་ཞབས་དཔང་སོར་བཞི་རེ། རྡོ་རྗེ་གདན་བཅས་ཞལ་དོ་རེའོ། གཞན་ཡང་སྟན
ཐང་པས་ཡིན་དུ་ཁྲོས་ན་གདོང་པ་དྲུག་ཅེས་བ་ཡོད་པ་ལ་ཚགས་ཞིག་དགག་པ་བརྗོད་ཀྱང་། ཐེག
དམས་ཡིན་དུ་ལེགས་ས་ཡིན་དེ་ལྟར་སྤྲིད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་མངོན་ནོ། ཡང་ཡིན་ཁྲོས
པ་ཞལ་ཚད་གསུམ་པའོ། ཞལ་ཁྲིམ་མཐོ་གང་། དེ་ནས་ཞབས་དཔང་ཡན་མཐོ་དོ་ཕྱི
སྲིད་དུ་མཐོ་གསུམ། ཚངས་ཐིག་གཡས་གཡོན་དུ་སོར་མོ་དྲུག་པ་གསུམ་བཏབ་པས་ཁྲང་ཞེང
དཔུང་པ་ཕྱག་རར་གྱི་ཚད་དེ། སྲིད་ཞེང་གི་ཚད་རྣམས་ཁྲོ་བོ་གཞན་ལས་ཕྲུང་ཞིང་ཕྲོམ་པར
གསུངས་ལ། ཕྱིན་པའི་སྤྱེད་རྩ་མ་གསུམ་པས་ནོན་པ། ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་སྲིད་དུ་མཐོ་རེ།
དབུ་སྐྲ་གྱེན་བརྫེས་ཀྱི་དཔང་མཐོ་གང་། རོ་གདན་སོར་བརྒྱད་དང་དྲུག་པང་འདེས། ཉི་ཟླ
པདྨའི་དཔང་སོར་བརྒྱད་ཙམ་མམ། མཐོ་རེ་ཕྲམ་ཀྱང་མི་འགལ་བས་གང་མཛེས་དང་། མི
སྡུག་པར་གར་དགུའི་ཉམས་ལྡན་བྱའོ། གཞན་ཡང་ཡིན་དུ་ཁྲོས་ན་ལུས་ཕྱེད་དགུ། དབུ
ཕྱེད་ཞལ་ཚད་དུ་གྲགས་པ་ཡོད། སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་བཞུགས་དུས་ཡིན་རིའི
སུལ་ཞུས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཚད་སྟོན་པའི་མདོ་ཡི་དོན་བསྡུས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་ལྡན
དེ་དེ་ལུགས་ཀྱིས་ཆ་ཚད་རྣམས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དེ་རྒྱུད་སྡེ་ནས་གསུངས་པའི་ཆ་ཚད་ལས་ཆུང

ཟད་འདྲ་མིན་སྣང་བ་གང་གི་ལུགས་ལྷུར་བླངས་ཀྱང་མི་འགལ་བ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་མ་དག
གིས་གསུངས། ཁ་ར་སྣང་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚད་ནི་སྤྱིར་དཔང་མཐོ་སྦྱིན་བདུན་པ་ལྟར་ན།
གདོང་པ་མཐོ་གང་། མགྲིན་པ་སོར་གསུམ། དེ་ནས་གསང་བའི་མཐའ་བར་མཐོ་གཉིས་
དང་སོར་གསུམ་སྟེ་དོན་ལ་སོར་ཉེར་བདུན་པ། དཔྱི་སོར་བཞི། བརླ་དང་བྱིན་པ་སོར་
བཅོ་ལྔ། པུས་མོ་བར་རྟིང་པའི་དཔང་སོར་བཞི་རེ་སྟེ། སྤྱིར་ཚད་མཐོ་བདུན་པ།
ཞེང་དུ་ཕྲག་སྤྱིན་སོར་བཅུ། དཔུང་པ་བཅུ་བཞི། ལག་དང་ལག་མགོ་སོར་བཅུ་གཉིས་
རེ་སྟེ། ཞེང་དུ་མཐོ་བརྒྱད་པ་སྟེ་ཆུ་ཞེང་མི་སྙོམ་པའོ། ལུགས་འགའ་ཞིག་དུ་མི་གཟུགས་
ངན་རྣམས་ལ་སྤྱིར་དུ་རང་ཁྲུ་སྦྱིན་བཞི་རབ་ཡོད་པ་འདེས་དཔེར་མཚོན་ནས་མི་རྣམས་ནི་མཚན
ཉིད་དང་མི་ལྡན་པས་ཆུ་ཞེང་མི་མཉམ་པ་དང་། སྒོམ་ཁྲ་རིང་ཐུང་སོགས་ངེས་མེད་འགྱུར
བ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཡང་གདོང་ལ་མཐོ་གང་། མགྲིན་པ་སོར་གསུམ། མགྲིན་ནོག
ནས་གསང་བའི་བར་སོར་སུམ་ཅུ། བརླ་དང་བྱིན་པ་བཅུ་བདུན། པུས་མོ་དང་རྟིང་པ···
སོར་གསུམ་རེ་སྟེ། སོར་གྲུ་བཞི་ཁྲུ་བདུན་པ་སྤྱིད་ཚད་དང་། ཞེང་དུ་ཕྲག་སྤྱིན་ནས་དཔུང
པའི་མཐར་ཕྱག་པར་སོར་ཉེར་བཞི། ཉི་པའི་དཔུང་པ་ནས་གྲུ་མོའི་རྩེ་བར་ཉེར་བཞི་སྟེ་སོར
གོ་དྲུག་མཐོ་བརྒྱད་པའོ། ཡང་མི་རྣམས་ལ་ཆུ་ཞེང་གཞན་པའི་ཚད (སོར་གཅིག་ལྷག་འདུག་དཔྱད།)
ཀྱང་ཡོད་དེ། སྐྲ་དཔང་སོར་བཞི། གདོང་མཐོ་གང་། མགྲིན་པ་སོར་དོ། སོར་དོ་ཕྲུམ···
(འདུག་པ་གཡའ་ཟེལ་ལམ།) དཔྱད། སྙིང་ལྟེ་གསང་བ་གསུམ་མཐོ་རེ། །བརླ་དང་རྗེ་ངར་མཐོ···
སྦྱིན་དོ་རེ། པུས་མོ་དང་རྐང་ཞབས་སོར་གསུམ་རེ། ཧྲྀ་ནི་བརླའི་ལོངས་སུ་བརྩིས་པའོ།
དེ་ལྟར་སྤྱིར་དུ་སོར་གོ་བདུན་མཐོ་བརྒྱད་པ་སྟེ་ཁྲུ་བཞིར་ཆུ་ཞེང་མཉམ་པ། འཛམ་གླིང་
རང་ལུས་གྲུ་བཞི་འདོམ་གང་། དུ་གྲགས་པའོ། གླིང་འདིའི་མིའི་ཉི་ཚན་གྱི་ཁྭན་རང་རྣམས
ཀྱང་མིའི་ཚད་བཞིན་ནོ། རང་རྒྱལ་ལ་ནོར་དོག་གི་རྒྱུ་དང་ཐྲལ་པའི་གཙུག་ཏོར་ཅུང་ཟད
ལྷག་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཤེ་བ་ཡོད་པའོ། ཚད་ནི་མི་རྣམས་བཞིན་ནོ། ལྷམ། གླིང་གཞན
གྱི་མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཁྭན་རང་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོའི་གླིང་དེའི་ལུས་ཚད་དུ་བྱའོ། རང་སེམས

ལྷན་སྐྱེས་འོད་གསལ་ལ་ངོ་སྤྲོད་པ་སོགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་སྟོན་པའི་མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བླ་མ······
རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ཚད་སངས་རྒྱས་ལྟར་བལྟ་ཞེས་སྟོན་གྱི་དམ་པ་དག་གསུངས་སོ། སྐུ་གཟུགས
དེ་དག་བཞེངས་པ་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་དབང་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ། གསེར་ཕྱེད་པར་དུ་མར་བསྒྱུར་ཏེ།
སྐུ་གཟུགས་ལ་ཕྱག་ཚ་འདི་ང་དུང་མཐུག་ཚོ་མ་རྒྱ་མཐུན་པ་དང་། སྐུ་རྣེ་ཀྱང་རིང་ཡོད་མེད་ཞིབ་ཚ་མ་གྲུ།
ཁ་དཔེ་དང་ཡང་ཕྱོགས་བསྒྱུར་མ་གྲུ་ལ། མཐིལ་ལྷས་ཚོམ་ཀྱིས་བཙོས་ཀྱང་ཡི་གེ་མ་དག་པ་མང་པས་ཞིབ···
དཔྱད་དགོས་ཞེས་མི་ཕམ་པས་སོ།། ||༄༅། |ཐིག་གི་ལག་ལེན་མདོར་བསྡུས་··
བཞུགས། ན་མོ་མཉྫུ་ཤྲཱི་ཡེ། གང་འདོད་བཞི་ཡི་དབུས་སུ་ནི། |ཕྱི་ནང་དུ་···
ཚངས་ཐིག་དང་པོ་གདབ། |དེའི་དབུས་ནས་བསྐོར་སྐུད་ཀྱིས། |ཚངས་ཐིག་སྟེང་
འོག་མཚན་མ་འདམ། |ཡང་ན་ཟླུམ་བསྐོར་ཟུར་ཀྱང་རུང་། |རྒྱ་གྲམ་མཚན་མ···
གཉིས་སྟེང་ནས། |བསྐོར་ཆ་ཕྱང་ཟུང་......ཕྲ་མོའི་ཚད་ལས་བར་བསྐྱེད་ལ། |གཡས
དང་གཡོན་དུ་ཉ་རྗེས་བྲི། |དེ་ལྟར་འཕྲེད་ཀྱི་ཚངས་ཐིག་བཏབ། ཚངས་ཐིག་དང་པོའི
དབུས་ནས་བཟུང་སྟེ་ཅི་ཙམ་འདོད་པའི་ཟླུམ་སྐོར་རམ། ཉ་རྗེས་ཕྲུས་ནས་སྟེང་འོག་གི་རྒྱ་གྲམ་གཉིས···
པོའི་སྟེང་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་རྒྱ་གྲམ་གྱི་མཚན་མ་ཕོག་པའི་བར་དུ་འཕྲེད་ཀྱི་ཚངས་ཐིག་གཉིས་པ་བཏབ···
དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཟླུམ་སྐོར་རམ་སྟེང་འོག་གི་ཉ་རྗེས་བྱེད་པའི་སྐོར་ཚའི་བར་ཚད་དེ་ལས་ཆུང་རིང་བར་མ་བྱས་ན···
ཉ་རྗེས་སམ་རྒྱ་གྲམ་གྱི་མཚན་མ་མི་ཕོག་པས། ཟླུམ་སྐོར་བྱེད་པའི་ཤིང་ཐུས་བར་ཚད་དེ་ཟླུམ་པོའི་ཕྱེད་ཚད་ཡིན···
པས་ན། དེའི་བར་ཚད་ཀྱི་ཐུམ་ཚ་ཙམ་ཕྱིར་བསྐྱེད་ནས་བསྐོར་ན་ཉ་རྗེས་ཟླུམ་པོའི་ནང་དུ་ཁེར། ཟླུམ་ཐིག་གི་སྟེང་
འོག་ཚངས་ཐིག་འཕྲེད་མཚམས་ཟླུམ་པོའི་དཀྱིལ་ཚད་དང་། ལྟེ་མིག་གམ་སྐོར་ཚའི་བར་ཚད་ཕྱུང་ནས་བསྐོར་ན།
ཟླུམ་པོའི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཉ་རྗེས་འབབ། ཟླུམ་པོར་བསྐོར་ན་ཁ་ལྟོ་ཁབབ། དེ་ལས་རྩེ་རིང་བརྒྱང་ན་ཁ་ལྟོ་ལ་ཡོ···
བཟུར་མི་འོང་ཡང་། ཁ་ལྟོ་ཕྱིར་རིང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། ཉ་རྗེས་སམ་ཁ་ལྟོ་དེ་འཕྲེད་ཐིག་བཅལ་
པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཚམས་ཚོད་དུ་འབབས་པར་བྱའོ། ལྟར་ཡང་འཕྲེད་ཐིག་གི་མཚན་མ···
བཅལ་བའི་ཆ་དེ་འོན་ཡིན། གཡས་གཡོན་སྟེང་འོག་གི་རྒྱ་གྲམ་བཞི་སྟེང་ནས་གཡས་གཡོན་དུ། ཉ་རྗེས
ཕྲུས་པས་མཚམས་པ་ལྟེ་ཟུར་ཐིག་གཉིས་པོ་འབྱུང་། ཟུར་ཐིག་མཐའ་བཞིའི་རྒྱ་གྲམ་སྟེང་། གྲུ་བཞིར··

ཐིག་གདབ་ལོགས་ཐིག་བཞི་སྟེ། དེ་ལྟར་ཐིག་ཆེན་བརྒྱད་ཅེས་བྱ། དཀྱིལ་འཁོར
སོགས་ཀྱི་གཞི་ཐིག་གོ། ༄༅ ། །འདི་ལ་འདབ་མ་གཙོད་འདོད་ན། །གཉིས་པའི
བརྒྱད་རྣམས་གོང་གིས་འགྲུབ། །ཟླུམ་པོའི་ཕྱེད་ཚད་གང་ཡིན་ ཟླུམ་པོར་བསྐོར་བའི་མཐོང་། སྐོར
ཀྱི་ཚད་དེ་ཀ་རང་ཡིན་ངེས། ཚངས་ཐིག་དབུས་མ་དང་ཟླུམ་པོ་འཕྲད་པའི་ ཀྲུ་གྲམ་གཉིས་ནས་གཡས་གཡོན
དུ། །ཟླུམ་པོའི་སྟེང་དུ་མཚམས་བྱ། །དབུས་ནས་དེ་ར་སྦྲེལ་འདབ་དྲུག་ལ། །གཡས
གསུམ་གཡོན་གསུམ་མཉམ་པར་འགྱུར། །དེ་འདྲའི་མཚན་མ་དྲུག་ཡི། །རེ་རེ་བར
བཞག་སུམ་ཆ་གདབ། །གྲུ་གསུམ་ཐིག་ཡིན་བར་བཞག་རྣམས། །སྦྲེལ་ན་ཆོས་འབྱུང
བསྐོར་མ་སྟེ། །ལྟེ་བ་ནས་ཆོས་འབྱུང་། །དེ་ཡི་ཚེ་ར་ཐིག་འཐེན་ཟླུང་དྲུག་ལ། །ཆོས་འབྱུང་བསྐོར
མཚམས་བཅས་དུ་ ཐིག་གདང་བཅུ་གཉིས་གདབ། །གྲུ་གསུམ་ཐིག་གི་ཕྱོགས་གསུམ་པོ།
།གསུམ་དེར་བགོས་ན་དགུ་ཐིག་འགྱུར། །ཟླུམ་པོ་གྲུ་བཞི་ཟླུག་མདང་། །གྲུ་གསུམ་ཟླུར
བརྒྱད་ལ་སོགས་པ། །ཕྱེ་ཉེས་ནང་དུ་ཚད་གང་གིས། །བསྐྱུམ་མམ་ནང་ནས་ཕྱིར་བསྐྱེད་དེ།
ཟླུམ་པ་ཡིན། བསྐོར་རམ་གཞན་ལ་ཐིག་གདབ་པ་ཡིས་ནི། །རིམ་པ་དུ་དགོས་ཡོ་མེད
རྟོགས། །གཉིས་པའི་བརྒྱད་སོགས་ཟླུང་རྣམས་ཆ་བགོ་སླ། །གསུམ་ལྔ་བདུན་སོགས་ཉིས
འགྱུར་སུམ་འགྱུར་སོགས། །གང་འགྲིགས་དགུ་མཐའི་གྲངས་བཞིན་ཅི་རིགས་བགོ །དེ་དག
གང་ལའང་བསྒྲིག་རྒྱུ་མེད་པ་ཡི། །བཅུ་གཅིག་བཅུ་གསུམ་བཅུ་བདུན་བཅུ་དགུ་དང་། །ཉེར
གསུམ་ཉེར་དགུ་སོགས་གཅིག་ལ་སོགས་པ། །གང་འོག་གང་ཟུང་དག་ལས་སྤུར་འཕྲེ་བྱ། འདི
ཡན་ཆད་མཐའ་རྫོགས་པར་ཐིག་བཏབ་སྟེ་ཞེང་ཆ་འགྲིགས་རེས་སྤུར་དགོས། །དཔེར་ན་བཅུ་གཅིག་འདབ་མ
བྱེད་འདོད་ན། དང་པོ་བཅུ་འདབ་བྱས་པའི་ཆ་གཅིག་དེ། །ཆ་ཕྲན་བཅུ་གཅིག་བྱས
པའི་ཆ་ཕྲན་བཅུས། །ཟླུམ་པོའི་མཐའ་ནས་རིམ་བསྐོར་བཅུ་གཅིག་འགྲུབ། །ཡང་ན་དང
པོར་བཅུ་གཉིས་ཆར་བྱས་ལ། །དེ་ཡི་ཆ་གཅིག་ཆ་ཕྲན་བཅུ་གཅིག་དགོས། །ཕྱིར་ཀྱི་བཅུ
གཉིས་ཚད་ལས་ཆ་ཕྲན་རེས། །རིམ་པས་རིམ་བསྐོར་བཅུ་གཅིག་འདབ་མ་འགྲུབ་སོགས།
།གོང་འོག་དག་ལས་འགྲུབ་ལ་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ། །དེ་ཕྱིར་རི་ཙམ་འདོད་པའི་ཟླ་ཚུད་དང་།

།ཚད་མ་ཉམ་གཞན་གྲིམ་དེ་ཡིས་སྨྲ་ཕྱུང་དགག ། ཀྲི་ཡིས། དྲུས་ནས་གཉིས་གསུམ་པ་བཞི་ལྔ་དྲུག
བདུན་པའོ། །བཞི་གཉིས་བརྒྱད་དེ་གསུམ་གསུམ་སྐྱ་ལ་སོགས། །དེ་ལྟར་འོས་པ་དེ
བཞིན་རིག་པས་དཔྱད། །ཁང་པ་ལ་སོགས་ས་ཕྱོགས་ཆེ་ཆུང་རྣམས། །ཁྲུ་དང་འདོམ་དང་རྒྱང
གྲགས་ལ་སོགས་ས་པ། །སྲད་བུ་སོགས་ཀྱིས་ ཤིང་འདམ་ཚད་སོགས་མཐུང་ངོ། དེ་བཞིན་མཐོང
གཞལ། །འདི་དག་ཚད་ཀྱི་རིམ་པ་ཡང་། །དཔལ་ལྡན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས། །ཕྲ
རབ་རྡུལ་བརྒྱད་རྡུལ་ཕྲ་མོ། །དེ་བརྒྱད་སྐྲ་ཡི་རྩེ་མོ་སྟེ། །སྐྲ་རྩེ་བརྒྱད་ནི་སྲོ་མའི་འབྲུ། །དེ
བརྒྱད་ཤིག་དང་དེ་བརྒྱད་ནས། །ནས་བརྒྱད་སོར་མོ་ཞེས་བྱའོ། །སོར་མོ་ཉེར་བཞི་ཁྲུ
གང་ལ། །ཁྲུ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་འདོམ་གཅིག །གཞུ་འདོམ་ཉིས་སྟོང་རྒྱང་གྲགས་ལ། །རྒྱང
གྲགས་བཞི་ནི་དཔག་ཚད་དོ། །ཞེས་གསུངས་དེ་ལྟར་བཙེ་བར་བྱ། །མངོན་པའི་གཞུང་ལས
གཞུ་འདོམ་ནི། །ལྔ་བརྒྱར་རྒྱང་གྲགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། །རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད
བཞེད༔ །བརྒྱ་སོགས་འདབ་གྲངས་མང་པོ་གཅོད་འདོད་ན། །ཕྱེད་ཆ་སུམ་ཆ་སོགས་བགོས
རིམ་པར་བྱ། དཔེར་ན་བརྒྱ་འདབ་གཅོད་ན། དང་པོ་སྨྱུ་ཐུར་གྱི་ཕྱེད་ལྔ་བཅུའི་ས་ཕྱོགས། དེའི་ཕྱེད་ཉེར་ལྔའི་ས།
དེ་ལྔར་བྱས་ན་ལྔའི་ས་ཕྱོགས། དེ་ལྟར་བགོས་པ་འདབ་མ་རེ་རེའི་ས་ཕྱོགས་ཡིན་པས་དེ་བོ་ནའི་ཚད་ཀྱིས་ཟླུམ་བསྐོར་མཐའ
ནས་རིམ་པར་འཇལ་བས་འགྲུབ། བརྒྱ་དང་གཅིག་ལྔ་བཅུ་ལ་བརྒྱ་ཐིག་གིས་ཤོག་བྱས། མཐར་རྫོགས་ལ་ཚེ་འདབ་མ
འགའ་ཞིག་གི་ཁར་ནས་གཅིག་ལྷག་པོར་འོང་བའི་ལག་རྫོང་བྱའོ། །འདབ་གཅིག་ཚད་བྱས་རིམ་པར
བསྐོར་བ་ལའང་། །པད་འདབ་འཁོར་ལོ་རྩེ་རྣོན་རྩེ་ཟླུམ་སོགས། །གང་འདོད་ཤོག་ཚད
གཅིག་ལས་རིམ་བསྐོར་འགྲུབ།། ༄ ། །དེ་ལྟའི་རལ་བ་མ་དགོས་པར། །འདབ་གྲངས
བདེ་བླག་གཅོད་འདོད་ན། །ཡུངས་ཀར་ཙམ་ནས་མཐོ་སོགས་པར། །གང་འདོད་འདབ་མའི
ཆ་རེའི་ཚད། །ཤིང་སྲུ་རྩེ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཡིས། །ཐིག་ལམ་དྲང་པོར་འདབ་མ་འགྲངས། །
ཅི་ཙམ་འདོད་པའི་མཚན་མ་བྱ། །འདབ་གྲངས་དུ་འདོད་དེ་ཉིད་ཀྱི། །བར་ཚད་ཆ་ཐུག་མཉམ
པར་བགོས། །དེ་ཡི་ཆ་གཅིག་ཚད་དེ་ཡིན། །མཐོང་སྐོར་བར་ཚད་བྱས་པ་ཡིན། །ཟླུམ་སྐོར
བསྐོར་ལ་དེའི་མཐའ་ནས། །ཕྱིར་ཀྱི་འདབ་གྲངས་ཆ་གཅིག་གིས། །མཐོང་སྐོར་བར་ཆ

བརྒྱད་བཟུང་ལ། །རིམ་བསྐོར་འདབ་གྲངས་དུ་འདོད་འགྲུབ། །མཐོང་སྐོར་བར་ཚད་གང་
ཡིན་པ། །ཟླུམ་པོའི་མཐར་རྣ་དྲུག་འགྱུར་ཏེ། །ཟླུམ་པོའི་དཀྱིལ་ཚད་གང་ཡིན་པ། །
མཐའ་ལ་གསུམ་འགྱུར་ཡིན་པས་ན། །ཚད་འདིར་ནི་ཀུན་ལ་དཔགས་སྦྱོ་ཞེས། །དེའི་ཕྱིར་
ཕྱིན་དུ་ཟླུམ་སྐོར་བཟུང་ནས་དེ་འདབ་གྲངས་གང་འདོད་དུ་གཅོད་ན། ཟླུམ་སྐོར་ཕྱེད་པའི་མཐོང་སྐོར་གྱི་
བར་ཚད་དེ་མཉམ་ ཤོག་བུ་གཞན་འདབ་གྲངས་ཀ་ར་ཕྱེད་བརྡོད་པའི་གྲངས་སུ་ཆ་མཉམ་པར་བགོས་ལ།
དེའི་ཆ་དྲུག་བསྒོམ་པའི་ཚད་ཀྱི་མཐོང་སྐོར་བར་ཆ་བཟུང་པས་ཟླུམ་པོའི་མཐའ་ནས་རིམ་པར་བསྐོར་ནས
འདབ་མ་དུ་འདོད་ཡོ་མེད་འགྱུར་རོ། ཡང་ན་ཟླུམ་པོའི་དཀྱིལ་ཚད་འདབ་གྲངས་སུ་འདོད་བགོས་པའི་ཆ་གསུམ་
བསྒོམ་པས་མཐའ་ནས་བསྐོར་བས་འགྲུབ། ཟླུམ་པོའི་དཀྱིལ་ཚད་གསུམ་འགྱུར་ནི་མཐའ་ཚད་ཡིན་པས་དེ
འདབ་མ་དུ་འདོད་བགོས་པའི་ཆ་རེས་འཇལ་ཀྱང་འདྲའོ། །ལག་གོམས་དམན་ལ་ཕན་ཕྱིར་དུ། །ཨུ་གྲུ
སྒྲུག་རྩོ་ཟླའི་ཞེ་ར་དྲུག་ལ། །ཐུན་གསེར་ཞིག་ཕྲ་རྡུལ་བཀོད་པས། །བཟོ་གནས་ཞེས
རབ་འཕེལ་བར་ཤོག། །མངྒ་ལཾ།། ༄༅། ན་མོ་མཉྫུ་ཤྲཱི་ཡེ་ནཱ་ཡ། ཟླུམ་ཐིག
གི་འདབ་མའི་གྲངས་བཅད་པའི་ལག་ལེན་ལ། གང་འདོད་ཟླུམ་བསྐོར་རྫས་པའི་བསྐོར་ཆེའི
བར་ཚད་དེ་ཟླུམ་པོའི་མཐའ་ནས་ལྔ་ཤོག་བར་ཚད་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ཆ་མཉམ་དྲུག་ཏུ
བགོས་པའི་ཆ་ཕྲན་དེའི་ཚད་ཀྱིས་འདབ་མ་དུ་དགོས་བགོ་ནས་ཏེ། ཆ་དྲུག་གི་ཚད་བསྒོམས་པ
དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཟླུམ་པོའི་མཐའ་ནས་རིམ་པར་བསྐོར་བ་དྲུག །འདབ་ལྔག་ཆད་མེད་པ་འགྲུབ།
ཆ་ཕྲན་ལྔའི་བར་ཚད་ཀྱི་ཞིང་ཐུས་བསྐོར་བས་བདུན་འདབ་འགྲུབ་སྟེ། ཅུང་ལྷག་ན་ཅི་ལྷག
པ་དེ་ཆ་བདུན་བགོས་པའི་ཆ་རེ་ལྔ་མའི་ཚད་ལ་བསྣན་ཏེ་ཚད་པས་བདུན་ འདབ་མ་སོ་དྲུག་ཐུས
པའི་གཅིག་ལྷག་པོ། །ཞབ་རྩེ་སོགས་ཀྱིས་སྟོགས་ཚད་དུ་ འདབ་འགྲུབ། དེ་བཞིན་ཆ་ཕྲན
བཞིའི་ཚད་ཀྱིས་ཟླུམ་ དྲུག་འདབ་གཉིས་རེ་བསྒོམ་པས་གསུམ་འདབ་པོ། པོ་མཐའ་ནས་རིམ
གཞལ་དགུ་འདབ་ཡང་དག་འགྲུབ། ལྷག་སྣ་བས་ཀྱིས་ཅུང་ལྷག་བྲུང་ན་དེའི་ཚེ་དབསྣན་སྣམ
པར་བྱ། ཆ་གསུམ་པའི་དགུ་འདབ་དེའི་ཆ་གསུམ་བསྒོམ་པས་སུམ་འདབ་ཡིན་ནོ། ཚད་ཀྱིས་བཅུ
གཉིས་ བཞི་འདོད་ལས་ལྔ་བཅོལ་ལོ། འདབ། གཉིས་ཀྱིས་བཅོ་བརྒྱད། ཆ་ཤིའི་དུ་ཐ་བ་རྣམས་

ཉི་ཟླ་རྩེ་གཉིས་རྩེ་སྦྲེལ་བས་ཞལ་ན་བདེ། གཅིག་གིས་ཚད་ན་འདབ་མ་སོ་དྲུག་པ་འགྲུབ་
པོ༔ དེའི་བཞི་རིམ་པ་བཞི་འདབ་གྲུབ་པོ། ཆ་སྦྲན་དྲུག་པོའི་སྟེང་དུ་ཆ་བྲན་གཅིག་བསྣན་
ཏེ༔ མདུན་གྱི་ཚད་རིམ་མཐར་བསྐོར་ནས་མཐིལ་ན་ལྔ་འདབ་འགྲུབ། ཅི་ལྟག་
པ་ཆ་ལྔར་བགོས་པའི་ཆ་རེ་རེ་འཕར་བར་བྲིས་པས་འགྲུབ་པོ། ཆ་སྦྲན་བརྒྱད་ཅན་
ལ་རྒྱགས་པ་མེད་པས་བཞག །ཆ་སྦྲན་དགུས་ཚད་ཀྱིས་མཐའ་ནས་གཞལ་ན་བའི···
འདབ་ཆད་ལྷག་མེད་པ་འགྲུབ། ཆ་སྦྲན་བཅུའི་འདབ་མ་སོ་དྲུག་ཕྲུམ་པའི་ཆ་གཅིག་ལྷག་འོང་།
བར་ཚད་ཅན་གྱི་ཤིང་ཐུར་བསྐོར་ན་འདབ་མ་གསུམ་པ་འགྲུབ། གལ་ཏེ་ལྷག་ནས་ཆ···
གསུམ་བགོས་ཆ་རེ་བསྣན་ཏེ་བསྐོར། དེས་གྲངས་ཇི་འདོད་འགྲུབ་པས་དེ་ཕན་ཆད···
རྩི་མི་དགོས་སོ། བཞི་འདབ་ཕྱེད་མར་ཕྱེས་ན་བརྒྱད་འདབ་འགྲུབ། ཡང་ན་ཆ་སྦྲན་ཕྱེད་ལྷས···
བསྐོར་བས་བརྒྱད་འདབ་འགྲུབ། ཐུར་ལྟག་ན་རིག་པས་མཉམ་པར་བཟོ། དེ་ལྟར་ཆ་སྦྲན་ནས་བཞི··
ལྔ་དྲུག་བདུན་དགུ་བཅུ་སྟེ། །འདི་དྲུག་པོ་ནས་ཀུན་གྲུབ་པོ། །གཅིག་གཉིས་གསུམ་ཡང་
ཞར་ལ་འོང་། །དེ་དག་འགྱུར་བས་ཆ་གཞན་རྟོགས། ཡང་ན་ཆ་དྲུག་གི་ལོ་ནས་ཀུན་འགྲུབ་བོ།
ཉིས་འགྱུར་སུམ་འགྱུར་བཞི་འགྱུར་བཅུ་འགྱུར་སོགས་སོ། འདི་རྣམས་ལ་དང་པོར་ཤོག་ཚད་གཞན་མ···
དཔེ་བྲིས་ཏེ་ཞིབ་ཆ་བྲིས་ནས་ཚད་རིས་པར་བྱས་ན། དེ་རྗེས་ཤི་ཀྱིའི་འཁོར་ལོ་དཀྱིལ་ལ་རང་སྦྱང་རྩིས་པར་ཐེག
བདག་པས་ཚོག་གོ །འདི་རྣམ་འདུས་པ་ཁ་ཡར་པའི་གྲངས། བཅུ་གཅིག་བཅུ་གསུམ་ལ···
སོགས་པ་ཐིག་ཚད་ཀྱིས་བགོས་ན་ཐུ་རྐྱང་བས་ཐིག་ལྟག་གིས་བསྒྲུབ་ན་འདེབས། དེ་ཡི
ལྟར་བྱེད། དཔེར་ན་འདབ་མ་བཅུ་གཅིག་པ་བྱ་དགོས་ན། དང་པོར་ཚོད་ཀྱིས་སྣང་བའི
ཚམ་གྱིས་ཟླུམ་སྐོར་འོས་སླམ་པའི་བར་ཚད་ཀྱི་མཚན་མཚམས་བྱས་ལ། དེ་ཉིད་ཆ་བཅུ···
བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་ལྷག་པའི་བར་ཚད་རིས་མཐོང་སྐོར་བརྒྱད་དེ་ཟླུམ་པར་བསྐོར་ལ། དེའི
མཐའ་ནས་ད་ལྟ་ཆ་སྦྲན་བཅུ་གཅིག་བགོས་པ་དེའི་ཆ་སྦྲན་དྲུག་དེ་བསྲུམས་པ་བར་ཐིག་ལྷ་པར··
བསྐོར་བས་བཅུ་གཅིག་པ་འགྲུབ། བཅུ་བཞི་གི་སྟེང་དུ་ཆ་གསུམ་བསྣན་ཏེ་བསྐོར་བཏམ།

ཡང་ན་དང་པོར་བཅུ་གཉིས་བགོས་པར་ཆ་ཕྲན་གཅིག་བསྣན་ཏེ་བསྐོར་ལ། དེའི་ཆ་ཕྲན་
དྲུག་བསྡམས་པའི་བར་ཆད་ཀྱིས་མཐའ་ནས་བསྐོར་བས་བཅུ་གསུམ་འདབ་འབྱུང་བ་
སོགས་རྩ་ཨེ་སྤྲིད་བར་རིགས་འགྲེས་ཞེས་པར་བྱ། གལ་ཏེ་རྒྱུར་ལྷག་པ་སོགས་བྱུང་ན་ཆ་
མ་སྙོམས་པའི་ལགས་སྦྱར་ཀྱིས་ཡིན་པས། ལྷག་པ་དེ་ཙམ་ཕྱོགས་ཚད་འཕར་ཏེ་
བསྙམ་ཞེས་པར་བྱའོ། སྔར་དཀའ་བའི་འདབ་གྲངས་ཐམས་ཅད་འདི་བཞིན་བྱས་ན་བདེའོ།
འདི་ཉིད་གནད་ནི་ལྟེ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆེ་ཆུང་གི་བར་ཚད་ཅི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཤིང་སྣུའི་བར་
ཚད་དེས་གྲངས་དུ་འདོད་ཆ་སྣ་ཞིག་སྟེང་ནས་ཕར་ཕར་གཞལ་ལ་ལ་དེ་མཚམས་ནས་ཟླུམ་
བསྐོར་བྱས་པ་ལ། ཆ་དུ་ཡོད་དེའི་ཆ་དྲུག་རེ་ལ་བསྡམས་པའི་བར་ཚད་དེས་ཟླུམ་པོའི་
མཐའ་ནས་རིམ་པར་བསྐོར་ན། སྔར་གྲངས་དུ་ཡིན་དེའི་འདབ་མའི་གྲངས་ཡིན་པ་རྣམ་
པ་ཀུན་ཏུ་རེས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། ཡང་ན་ཅི་ཙམ་འདོས་པའི་ཟླུམ་པོའི་མཐའ་ནས་
མཐའི་བར་གྱི་ཤོག་ཚད་རེ་བཅུ་རང་ཉི་ཤུ་སོགས་ཆ་མཉམ་པ་གང་འདོད་དེའི་ ཚང་ས་ཕྱིག་གི ཆར་
བགོས་ལ། དེ་སྟེང་གང་རུང་འདོད་པའི་ཆ་དེ་ཙམ་བསྣན་ནས། དེ་གཉིས་ལྟེ་བ་བྱས་
པའི་ཆ་དེས་སྐོར་ཆའི་བར་ཚད་བྱས་པའི་ཟླུམ་སྐོར་ལ། ཕྱི་མའི་ཆ་གང་འདོད་དེའི་ཆ་
གསུམ་བསྡམས་པས་མཐའ་ནས་རིམ་བསྐོར་བྱས་པས་གང་འདོད་འདབ་མགྱུས་སྟེ་ཕྱི་མ
དང་དོན་འདྲའོ། **ལགས་སྦྱར་གྱི་**སྒྲུང་མ་འཁྲིག་ན་དེ་མཚུངས་སུ་བསྙམ་པར་བྱའོ། ཤརེ
དག་ནི་ནས་གི་ཟླུམ་སྐོར་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཟེ་ཙམ་བསྐྱེད་ཞེས་ཀྱི་ཐིག་རིས་ལྡང་པ་གསྟེ། ལྟེ་བ་ནས
ཕར་ཕར་ཤིང་ནུས་འདབ་གྲངས་དུ་འདོད་རིམ་པར་གཞལ་ནས་ཁྱབ་རང་དགོས་བཅེ་ཞེས
པར་བྱའོ།། ༄ །།ནང་གི་ཟླུམ་སྐོར་སོགས་ལ་ལྟོས་མེད་དགོས་པར་རང་བཞིན་གང་འདོད་
འདབ་མ་གཅོད་ན། ཤིང་ནུས་འདབ་མ་གཅིག་གི་ཞེང་ཅི་ཙམ་འདོད་པ་དེའི་ཚད་ཀྱིས་ཐིག
ལམ་དྲང་པོར་འདབ་མ་དུ་འདོད་པའི་གྲངས་སྒྲུང་ལ། གིས་ཚད ཚད་དེ་ཉིད་ཟླུག་ལྟེ་བཟུང་
པའི་ཆ་གཅིག་གིས་སྐོར་ཆའི་བར་ཚད་བྱས་ཏེ། ཟླུམ་བསྐོར་གྱི་ཐིག་བཏབ་པའི ཤིང་ནུས་ཅེ་གཉིས
པ་ **མཐའ་ནས་**ཕྱིར་གྱི་འདབ་གྲངས་དུ་བཅད་དེའི་ཆ་གཅིག་གིས་རིམ་པས་བསྐོར་བས་ཕྱིར

གྲངས་གང་ཡིན་བཅད་པ་དེའི་འདབ་མ་འགྲུབ་པོ། །གལ་ཏེ་ནང་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་རིམ་པས་འདབ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་བཅད་དགོས་པའི་སྐབས་ལ། །དང་པོ་ལྟེ་བ་རྫི་ཙམ་འདོས་པའི་ཟླུམ་པོ་བྲིས་ནས། །དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་རིམ་བཞིན་འདབ་མཐམ་རྩེ་ཕས་རྣམས་ཞེང་དང་ཀྱུས། ཆེ་ཆུང་གང་དགོས་ཀྱི་ཚད་འདི་ཙམ་སླམ་པ་བསྒོས་གཞལ་ལ་ནས། །རིམ་པས་འདབ་གྲངས་བཅད་པར་བྱ། །འདབ་མ་འཛམ་རྩེ་བས་རྩེ་ཚངས་ཐིག་སྟེང་དུ་འབབ་དགོས་པའི་རིགས་ལ་འདབ་མ་གཅིག་གི་བར་ཚད་དེ་ཕྱེད་མ་རྒྱས་པའི་དབུས་ཚངས་ཐིག་སྟེང་དུ་བཀོད་ནས། །དེའི་མཐའ་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྐོར་ཆས་རིམ་པར་ཚད་པས་ལེགས་པར་འགྲིག་པར་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན་ཟླུམ་ཐིག་གང་ཡིན་དེའི་ཕྱི་ནས་ལྟེ་བའི་བར་ཆ་དྲུག་བགོས་པའི་ཆས་གཞལ་བ། །དེས་གསུམ་ནས་དགུ་པའི་བར་དུ་འགྲུབ་པ་དེས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ། །ལྔ་ལ་བཞི་ཆའི་གཅིག་ལྷུར་བསྐྱོམ་པའི་ཆ་རེ་བསྐྱུམ་པའོ། །དྲུག་གི་ཆ་

ཡང་ན་བཞི་འདང་ངེ་སྣ་ལ།

གཅིག་ལྷུར་བགོས་པའི་ཆ་རེ་བསྣན་པས་འགྲུབ་པ་དང་། །བདུན་ལ་དྲུག་དང་བརྒྱད་ལས་འཕར་སྟེས་དེ་བཞིན་འགྱུར་སྟེ། །ཆ་ཐུན་གཅིག་བདུན་དུ་བགོ་བ་ལས་མང་མི་དགོས་ཏེ། དགུ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཕོངས་སུ་འདུ་བ་དང་། །དེ་ཕན་ཆད་དགུ་མཐེ་གྲངས་བཞིན་འཕྲུལ་ཐབས་ཚོགས་ལ། །ཐུ་དཀའ་རྣམས་སྐེག་ལུག་གིས་འགྲུབ་པས་སོ། །ཕྲ་བའི་ཆ་རྣམས་ཐབ་རྩེ་སོགས་ཀྱིས་བགོའོ། །འདབ་མ་མིན་པར་ལྷ་ཕྱུད་ལ་ཡི་གེའི་གྲངས་མང་ཉུང་གང་ཡོད་ཆ་མཉམ་པར་བཀོད་འདོད་པས་ལྟེ་བ་ནས་ཟླུམ་པོའི་མཐའི་བར་ཚད་ལ། །ཡིག་གྲངས་འཕྲུལ་རྟེན་མིང་གཞི་རྣམས་ཅད་བཅད་དེ་ཡིག་འབྲུ་རེ་རེ་སོ་སོར་བརྩིས་པའི་གྲངས་དེས་བཅད་པའི་ཆ་དྲུག་རེ་རེ་བསྡམས་པའི་བར་ཚད་བྲིས་པའི་ཤིང་བུ་ལ༔ རིམ་གཞལ་ལ་བྲིས་ཏེ་སེར་རྟགས་བཏབ་ཚོགས་མོད་ཀྱི། །ཐོག་ཆུང་བར་ཆ་མ་དང་པོ་བགོ་དཀའ་བས་ཟླུམ་སྐོར་མཐའ་ནས་མཐའི་བར་གྱི་ཚངས་ཐིག་དེའི་ཚད་དེ་ཉིད་ཡིག་གྲངས་སུ་ཡོད་ཀྱི་གྲངས་སུ་བཅད་པའི་ཆ་གསུམ་བསྡམས་པའི་ཆ་དེས་རིམ་གཞལ་ཡི་གེ་རེ་རེའི་ས་ཚོན་དུ་ཕྱེས་པར་བྱ་སྟེ། །ཡིག་འབྲུ་ལ་ཞིང་ཆེ་ཆུང་ཡོད་མོད། །ཕྱིར་ས

ཁོངས་ཙམ་ཚོད་ནས་འཁྲིག་པར་བྱ་བ་ལག་སྦྱར་ཀྱིས་བདེ་བ་བརྟག་ཏུ་ནུས་སོ། དེ་ལ་ཡིག
གྲངས་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བྱུ་ལ། དང་པོ་ཟླུམ་པོའི་བར་ཚད་སྦྱོར་དུ་བྱ། དེ་ཆ་ལྔར་བགོས་པའི་ཆ…
གཅིག་ཟླུམ་བུ་ལྔར་བགོས་པའི་ཆ་རེ་ལྔ་བཅུའི་ཆ་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་གསུམ་ས་སྦྱོར་ཀྱི
ཡིག་རེ་འི་ས་ཁྱོན་ཡིན་པ་སོགས་ཧ་ས་དེ་དུ་རེས་རིམ་བསྒྲིས་ཏེ་ཞེས་པར་བྱའོ། རག་ཨོ
རི་གསུམ་ལྔ་བྱུ་ལ། ལྔ་བཅུའི་ཆ་ཚད་རེས་གཞི་བཟུང་ལ། ཡི་གེ་རྐྱང་བ་ཁྲག་ཡིས…
ཁོངས་ནས་ཁ་ལྔག་ཏུ་ཡོད་འཕར་བར་བྱའོ། ངབ་ཞི་ལྔ་བུ་སོགས། དགུ་རྒྱུག་ངང་ཞི…
ཡིན་པས་དང་པོར་ཆ་བགོ་ལུགས་དགུ་མཐའ་གྲངས་བཞིན་བགོ་ལུགས་ཞེས་པར་བྱའོ།
ཡིག་མགོའི་ཐིག་ནི། ཐིག་པར་སྦྱར་ཀྱི་ཞིང་དེ་ཆ་གསུམ་བྱས་པའི་ཆ་གཅིག་སྦྱིར་བཞེས
པ་གི་གུ་སོགས་ཀྱིས་ཡིན་པས། ཆ་གཅིག་ཡིག་མགོའི་སྦྱོགས་དང་། ཆ་གཉིས་ཡི་གེའི
ལུས་ཀྱིས་ཡིན་པས་བར་དེར་ས་ར་པོའི་ཟླུམ་སྐོར་བྱའོ། ཡིག་མགོའི་སྦྱི་ནང་གང་སྟོན…
དེའི་ཡིག་མགོའི་ཐིག །དེ་ལྟར་སུམ་གཉིས་དང་། སུམ་གཅིག་གི་བར་དུ་འདེབས་དགོས་
པ་ཡིན་ནོ། ཡིག་རིམ་སྦྱི་ནང་མང་པོ་འཁོར་དགོས་ན། དེ་ལུགས་ཆ་མཚུངས་རིམ…
བསྐོར་ཀྱི་སྦྱི་འཐད་ལ་ཁད་པའི་མཚམས་ནས་རིམ་པས་བཀྱག་སྦྱི་འཁྲིག་པར་འགྲོ་ཞེས་པར་
བྱའོ། འདི་ནི་འཁོར་ལོའི་རྩིབ་སོགས་འདབ་གྲངས་བདེ་བླག་ཏུ་གཅོད་པའི་གནད་ཡིན་པས
ཉེ་བར་མཁོ་བ་མཐོང་ནས། སྔར་བཤད་པམ་མཐོང་ཡང་གསར་དུ་བསྣོན་དཔྱད་པའང་རྙེད་
དོན་འདི་ཉིད། ཤིང་འབྲུག་ཟླ་ཚེས་ལ་མི་སྨན་པས་བྲིས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ། ཐིག
གང་ཕྱིར་གྱུར་དང་པོར་ཚངས་ཐིག་གྲང་པོ་གཅིག་བཏབ་ལ། དེའི་སྟེང་ནས་ཟླུམ་སྐོར་བྱ་གསོལ་སོ། འཁོར
ལོའི་རྩིབ་རྩེ་སྦྱུར་ལ་མི་རེག་པའི་ཆེད་དུ། སྦྱུར་དང་མཐུག་ཙམ་གྱིས་གོང་འཁོས་བཞག་ལ།
ནང་དུ་སོར་ཟླུམ་བསྐོར་འཁོར་ལོའི་རྩ་བ་འབབ་པའི་ས་འདང་དེ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། རྩེ་ཟླུམ་རྣམ
གང་ཡིན་དེ་འདྲས་མཆོན་ནས་རྩིབ་རྩེ་འི་ཐིག་སྤྱང་ཐིག་བཏབ་པའི་ཤོག་ཚད་གཅིག་གིས་བྱས
ཀྱང་རུང་། རྩིབ་པར་ས་ཁྱོན་སྦྱེད་དུ་བགོས་པའི་སྦྱེད་དབུས་སུ་མཚན་མ་བྱ་བ་རྩིབ་རྩེ་འི་ས་བའོ།
པད་འདབ་ཀྱི་རྩེ་ཟླུམ་པ་དང་། འདབ་མ་སྣར་གྱི་ས་ཚད་གཅིག་ལེགས་པོར་བྱས་པའི་ཤོག…

ཚད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཆུག་པར་མཉམ་པར་བྱའོ། །ས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དེ་འདྲའི་
རིགས་འགྲེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་འཁོར་ལོ་ཆ་མཉམ་པ་ལེགས་པར་འོང་ངོ་།
མནྟྲ་ལཾ། ཛོ་ར་མེ་རི་སོགས་ཞིན་དུ་ཆ་མཉམ་ཟིན་པའི་དཔེ་ཕྱུ་རིས་ཡོད་ན། དེ་ལ་
བཀབ་ཤོག་བྱས་ཏེ་བྲི་བའམ། ཁབ་བརྒྱབ་པའམ། ཡང་ན་དེ་ལ་སྐོར་ཆས་ཚད་བླང་
སྟེ་ཅི་ཤེས་ལ། ཐིག་བཏབ་པས་ཆོག་གོ །མནྟྲ་ལཾ། ཕྱི་ཐིག་འདབ་མའི་མཚན་
མའི་སྟེང་ནས་ལྔ་པའི་དཀྱིལ་དྲུང་པོར་ཐིག་ཤིང་བཟུང་ལ། ག་ཤན་ཐིག་གི་འདབ་གྲངས་
དུ་བཅད་ཀྱིས་མཚམས་ལས་མི་བརྒལ་བར་ཐིག་བཏབ་ལ། དེ་སྟེང་དམར་ནག་གང་འོས་
ཀྱིས་བྲི་བར་དགོས་བྱའོ། །དགེའོ།། །༄༅། ཙཀྲ་བྲི་ལུགས་བཤད་ཡིག་བཀྲུགས།
ན་མཿ གུ་རུ་ཤྲཱི་ཧེ་རུ་ཀཱ་ཡ། འདིར་འཁོར་ལོ་བྲིས་ནས་སྣེ་སྟོང་འཁོར་ཀྱུལ་ལ་
བལྟས་པས་དེས་པ་བསྐྱེད་ལ། དབུས་ཀྱི་ལྟེ་བར་ཧཱུྃ་ལྟ་བུ་བཀོད་ན། དེའི་མདུན་
ཞབས་ཀྱུའི་ཐད་ནས། ཤར་དུ་བསྟེ་ སྲུ་ཁྲུད་ཀྱི་ཡིག་མགོ་ཀུན་ཙོམ་པ་ལྷགས་ཕྱིར་
བསྐོམ་པ་དང་མཐུན། ཕྱི་ལ་སྐྱ་ཡོད་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཧཱུྃ་གི་ཀླད་དཀར་ཀྱི་ཐད་
ནས་ལྷགས་མགོ་ཐམས་ཅད་བཞག་འདུག་པ་ཕལ་ཆེར་ལ་མཐོང་། དེ་གཉིས་གང་
བྱས་ཀྱང་ནང་གི་ལྷགས་མགོ་གར་ནས་བཟུང་བ་དེའི་ཐད་ནས་ཕྱིའི་ལྷགས་མགོ་ཀུན་ཀྱང་
འཛིན་དགོས་སོ། འཁོར་མི་དགོས་པའི་སྐྱུར་བ་ལ་ཡིག་མགོ་ཕྱིར་བསྟན་ཡིག་ངོ་
ནང་བསྟན་བྱ། འཕྲེང་གཅིག་གིས་ཁྱིམ་གོར་མི་འཁོར་རིགས་ལ་ཨོཾ་ནས་བཟུང་སྟེ་
ནས་བརྩམས་ཏེ་ནང་དུ་སྐྱིལ་འཁྱིལ་བ་ལྟར་བསྐོར། ལྷགས་མཇུག་དང་པོའི་ཨོཾ་ཀྱི་
ཐད་ཀ་དང་འགྲིག་པར་བྱས་འདུག །ལྡོག་པ་སོགས་དྲག་པོ་ལ་ཡིག་མགོ་ནང་གི་ས་
བོན་སྐྱོད། ཀང་བ་དང་ཡིག་ངོ་ཕྱིར་བསྟན། འཕྲེང་རིང་ན་ཨོཾ་སྲུ་ཁྲུད་ཀྱི་ནང་དུ་བཞག
སྟེ་ཕྱི་ཕྱིར་སྐྱིལ་འཁྱིལ་ལྟར། ལྷགས་མཇུག་ཕྱིར་བཏོན་དང་པོའི་ལྷགས་མཚམས་སུ་འགྲིག་
པར་བྱ། འདི་དམིགས་གསལ་མེད་པ་སྤྱིའི་ཞེ་རྒྱ་གི་འཁོར་ལོའི་སྒྲོ་ལུགས་ཡིན།
དམིགས་གསལ་ཞབ་ཤད་པ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་བྱ། ཡིག་མགོ་སྟེ་རོལ་དུ་ག་ཏར་དེ་བྲིས་ན།

ཕྱོགས་ཕྱིར་གཡས་འཁོར་དུ་བཀོད་པ་འདིང་ལ། ཀླུང་འཁོར་སོགས་ཕྱེད་ཆེ་ཤ་ཡོན་དུ···
བསྐོར་བའི་ལུགས་ཡིན། ཡིག་མགོ་ནང་དུག་ཏ་དང་ན་ཕྱོགས་ཕྱིར་གཡོན་དུ་བསྐོར
ཏེ་བྲི་དགོས་པ་དང་། བསྐོར་ཚེ་གཡས་སྐོར་འདོང་བའི་ལུགས་ཡིན། དེ་ག་ཉིས་གར···
ཡང་ཁ་སྤུབ་ན་ཕྱི་མ་ལས་གོ་ལྡོག་སྟེ་འཁོར་བའི་ལུགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། འཁོར་ལོ་
བསྐོར་རྒྱུའི་རིགས་ལ། གཡས་འཁོར་ཡིན་ན། ཞབས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཁ་ཕྱིན་དུ་བསྟན
ཚད་ཡིག་མགོ་ནང་དང་ཁང་བ་ཕྱིར་བསྟན་དགོས། དེ་འདྲ་བརྩེགས་པ་ཀྲུར་བ་ཡིན་ན
དེས་ཆོག །སྟེང་འོག་ཁ་སྤྱུར་དགོས་རིགས་ལ། སྟེང་ནས་ཁ་ཐུར་དུ་བསྟན་ཚད···
ཡིག་མགོ་ཕྱི་ཡིག་ཁང་ནང་བསྟན་ཕྱིར་དགོས་རེས་ཀྱི། སྟེང་འོག་གཉིས་ཀའི་ཡིག་མགོ···
ཕྱིར་བསྟན་ནམ་ནང་བསྟན་གང་རུང་ཡིན་ནའང་འཁྱེན་བསྟན་ཀྲུར་བ་ལས་སྟེང་འོག་ཁ་སྤྱར
བྱས་ན་བསྐོར་ཕྱོགས་ལོག་འདུག །དེ་ཡང་ཞིབ་ཆ་ལྟེ་བ་སྦྱུར་སོགས་ཆ་ཚད་འཁོར
ལོ་གཅིག་གི་ཚད་བཞིན···ལྟར་བྱས་ལ། བཀོད་ལུགས་འདྲ་བར་རྒྱུ། དེ་ནས་དབུས་ཀྱི···
ཡི་གེ་གཉིས་མགོ་ཕྱོགས་གཅིག་གཏད་ལ་ཁ་སྤྱུར་བས། སྔ་ཕྱུད་ཡི་གེ་རྣམས་ཐད···
ཀར་འཐབ་པ་མགོ་བསྒྱུལ་བ་ཞིག་འདོང་འདུག ལྟེ་བའི་ཡི་གེ་མེད་པའི་དཀྱིལ་སྟོང་དམ···
ཐུག་པ་ཅན་ལ་སྔ་ཕྱུད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་པོ་གཉིས་ཐད་ཐད་འཁྲིག་པ་བྱས་ན་རེད་འདུག །འཁོར
དགོས་པ་ལ་སྟེང་འོག་གི་འཁོར་ལོའི་ཡིག་མགོ་སྤྱོན་རྒྱུ་ལ་འདི་ཕྲུ་མ་བྱས་པར། ཕྱོགས
གཅིག་བསྟན་ནས་འཁོར་ལོ་ཁ་ཐམ ནས་མི་གཅོད་པ་གཡས་མི་འགྲུབ་ཚེས་རིག་འཛིན་གོང
མ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་གདམས་སུ་འདུག །མི་ཀླུང་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་མི་དགོས་པའི་རིགས···
སྟེང་འོག་གི་འཁོར་ལོ་ཁ་སྤྱར་བ་ནི། འོག་མ་དཀྱུས་མ་སྟེང་མ་དེ་ལ་བཀབ་~ཤོག་བྲུས་ནས
ཆ་ཚད་མཉམ་པར་བྲིས་ལ། འོག་མའི་ཡི་གེ་རྣམས་སྟེང་མ་ལ་ཕྱིར་ལོག་ཏུ་བྲིས་པ་ཁ་སྤྱར
ཆོ། ཡི་གེ་གཅིག་གི་རྣམ་པར་འཁྲིག་པ་ཅན་འདི་སྤུ་འགྱུར་གྱི་ཤ་···ཤེད་རྒྱུད་ འོག་མའི་རྒྱབ་ནས་
བཀབ་ཤོག་བྲུས་ཏེ་བྲིས་པས་འགྲིགས་སོ། སོགས་ནས་ངེས་བསྟན་ཡིན་ཏེ། གཤིན་རྗེ་གཤེད་
ནག་པོའི་རྒྱུད་ལས། སྔ་དང་ཕྱི་མ་ཉམ་ཉིད་དང་ལྡན། རམ་ཅིག་ཡི་གེ་དགོད་པར་ཡང་།

ཀ་ཁ་དབྱངས་ཡིག་ལ་སོགས་ཏེ། །ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་དགོད་རྫོགས་སོ། །གཉིས་ཀ
རྣལ་མར་བྲིས་གྱུར་ན། །ཡབ་ཡུམ་ཆེ་རོལ་སོར་གྱུར་ཏེ། །འཁོར་ལོ་ལེགས་པས་རྣལ
འབྱོར་སྤྱོད། །ཞེས་དང་། ཕོ་ཡིག་ཁ་ཕྱིར་བསྟན། མོ་ནང་བསྟན་དུ་གསུངས་སོ།
བསྐོར་མི་དགོས་ན་འདི་ལྟར་བྲི་ལ་བར་དུ་ལིངྒ་འཛོག་པ་འང་ཡོད། འཁོར་ལོ་གཅིག
ཡིན་པ་ཞིག་གི་སྟེང་རྩིག་གཉིས་ཀའི་འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བ་དང་རྩིབས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད
ཕྱི་འམ་ནང་དུ་སྟོན་ཚུལ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་འདྲ་འདྲ་བྲིས་པ་གཉིས་ཡ་རམ་རབ་འབྱམ་སྒྱུར་ན།
དབུས་དང་ཤར་གྱི་དང་པོའི་ཡི་གེ་གཉིས་གཅིག་ཅིང་མགོ་སྟོན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཛིང་ལ།
ཞབས་མའི་གཡས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྟེང་མའི་གཡོན་པ་དང་གཡོན་དུ་གཡས་པ་སྤེལ་བ
དཔེར་ན་ཕོ་མོ་སྦྱོར་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། འདྲ་བར་དེ་གསར་མའི་འཛིན་ས་བྱེད་འཁྲུལ
འཁོར་སོགས་སྟེང་འོག་ཁ་སྦྱོར་ཅན་རྣམས་ཁ་དེ་བོ་ན་ལྟར་དགོས་པ་ར་ར་ཤད་འདུག
།འདི་ནི་ལྟེ་བའི་ཡི་གེ་བཙོ་ཆེ་བར་དམྱད་པ་སྟེ། དབུས་དང་ཤར་གྱི་དང་པོ་མ་གཏོགས་པ
དེ་འཕྲེས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་ཐམས་ཅད་རང་རང་ཐད་ཀར་མི་འབབ་བསྐྱེ། ཞབས་ཀྱི་སྔགས
འབྲུ་གཉིས་པ་དང་། སྟེང་གི་ཐམ་སོགས་ཐད་ཀར་འབབ་པ་མགོ་སྟོན་ཕྱོགས་གཅིག
པ་ཕོ་མོ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ལྟར་འོང་། སྟེང་འོག་གི་འཁོར་ལོ་གང་རུང་གཅིག་ཡིག་མགོ
ཕྱིར་བསྟན། གཅིག་ནང་བསྟན་བྱས་ཏེ། སྟེང་འོག་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་སྟེ་དེ
གཉིས་ཁ་སྦྱར་ན། དབུས་ཀྱི་ཡི་གེ་མགོ་སྟོན་ཕྱོགས་གཅིག་ལ། གཡས་གཡོན
བསྐོལ་ལུགས་གོང་ལྟར་དང་། ཕྱིའི་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་སྔགས་འབྲུ་རྣམས་རང་རང་སོ་སོ
ཐད་ཀར་འབབ་ཀྱང་མགོ་མཇུག་བསྐོལ་བ་ཅན་དུ་འོང་བ་འདུག །འདི་རྣམས་སྟེང་ཞབས་ཡི
གེའི་སྒྲིག་འདྲ་མཉམ་བྲིས་ན་དེ་ལྟར་ཡོང་ངོ་། །སྟེང་རྩིག་གི་སྔགས་གཅིག་ཀྱང་ས་ཆ
ཆེ་ཆུང་དུ་ཤོར་ན། རང་སྔགས་ཐད་ཀར་འབབ་འདུག །སྟེང་རྩིག་གི་འཁོར་ལོའི
སྔགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་དེ་འདྲའི་དཔྱད་པ་མི་དགོས་པར་འདུག །སྲུང་འཁོར་གྱི་སྔགས་རྣམས
རྩིབས་བརྒྱད་སོགས་གང་རུང་ལ་དགོད་དུས་རྩིབས་རེ་རེ་ལ་འདར། རྩིབས་ལ་བསྐོར་དགྲའི

ཕྱགས་ཆ་ཚང་རེ་བྲིབ་སྐོར་འཁོར་སོགས་དམིགས་བསལ་འགན་ལ་སྦྱར་བ། །དམིགས་བསལ་མེད་པའི་སྤྱིར་བཏང་ལ་ནི་རྩིས་དུ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་བཀོད་རྒྱུའི་ཕྱོགས་འབྲུ་ནི་རེ་འགྲིག་ན་དེ་དང་། མིན་ན་གཉིས་སམ་གསུམ་སོགས་ཅི་འོས་སུ་བགོས་ནས་འབྲི་ཞིང་། ཁམ་འགྲིགས་ན་རེ་ཟུར་ལྷན་གཅིག་བྲིས་ཀྱང་། ཕྱགས་སྦྱོང་བར་མཆད་པར་ཡོད་པས། འགལ་བ་མེད་པར་མངོན། པདྨ་དང་ཨུཏྤལ་ལྟ་བུ་ཁ་མ་བྲལ་བ་འདྲ། ཕྲལ་ན་པདྨ་དང་ཨུཏྤལ་ལྟ་བུར་བྲིས་པ་མཐོང་སྟེ། ཕྱགས་སྒྲའི་ པདྨོཏྤལ་ལྟ་བུ། ཚུལ་མ་ཞིག་པར་བཀོད་ལུགས་ཡང་ཞལ་བ་ཟུར་ཟོ། གཅིག་གཉིས་བསྒྱུར་ཏེ་བྲིས་པས་ཚོག་མོད། དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པ་སམ་ཚར་གཅིག་གིས་ཆོག་པ་ཡིན་འདུག །སུ་ཁྲུད་ཀྱི་ཕྱགས་ལ་ནི་ས་ཐྱོན་དང་བསྟུན་ཏེ་ཆ་མཉམ་པར་ཚར་རེ་བྲི། ཚར་གྲངས་ཅི་ཤོང་བྲི་ཞེས་དམིགས་གསལ་བ་ཤད་པ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་ཕྱིན་ནང་རིམ་པ་དུ་ཤོང་བྲིབ་ཡིན། དེར་ཡང་ཕྱི་ཚང་གི་ཕྱགས་ཀྱི་མགོ་མཇུག་ཐད་ཀར་འགྲིགས་ལེགས་ཏེ། ཁྱད་པར་བསྐོར་རྒྱུའི་རིགས་ལ་ལེགས། སྒྱུར་འཁོར་སོགས་ལ་འང་འགྲིགས་པར་སྐྱུ་འདུག །ཡང་ཕྱགས་ལ་འདོར་གསོལ་སྒྱུར་ཆོག་པ་ལ། འདོར་གསོལ་དོན་ཆ་རྒྱུས་བསྟུས་ཅི་རིགས་ཚོག་མཚམས་ཁྲིགས་གེར་འཁོར་བའི་ཚོད་བྱ། དབྱངས་གསལ་རྟེན་སྙིང་བྲི་བ་ལྟ་བུ་ལ་འང་རེས་མཚོན་ཏེ། སྒྱུར་བ་སོགས་ཐལ་ཆེར་ལ་ཚར་གྲངས་བསྒྱུར་བ་འང་འགལ་བ་མེད་པའི་སྐབས་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིར་ཚར་གཅིག་གིས་ཚོག །འདོར་གསོལ་བྲི་དགོས་ན་དེ་ལྟར་དང་། མིན་ན་སུ་ཁྲུད་ས་སྦྱོར་ཆེ་ཡང་། དབྱངས་བཞི་བའི་སུ་ཁྲུད་ལ། ཆ་བཅུ་དྲུག་བགོས་པའི་ཁྱོན་རེ་རེ་ལ་དབྱངས་ཡིག་རེ་རེ་བྲིས་པ་དེས་མཚོན་ནས་ཀུན་ལ་འགྲེ་དབྱངས་གསལ་རྟེན་སྙིང་གསུམ་སུ་ཁྲུད་གཅིག་ལ་བྲི་བའམ། སོ་སོར་བྲི་བསྒྲག་པ་ཤད་ལྟར་བྱ། རྒྱས་དུ་རྗེ་ར་མེ་རི་དགོས་མི་དགོས་སོ་སོའི་སྐབས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ། སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲི་ཚུལ་དམིགས་བསལ་མེད་པ་སྤྱིར་བཏང་རྣམས་ལ། སྙིང་མའི་ཕྱག་ལེན་སྤྱིར། སྒྱུར་བ་དང་ཞི་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡིག་མགོ་ཕྱིར་བསྟན་དུ་བྲི་བ་དང་། བསྐོར་རྒྱུའི་འཁོར་ལོ་ལ་ནི། གཡས་སུ་བསྐོར་རྒྱུ་ཡིན་ན། ཞབས་འཁོར་ཡིག་མགོ་ནང་བསྟན། ཕྱིར་

འཁོར་ཁ་སྒྱུ་རྒྱུ་ཅན་ཡོད་ན་ཡིག་མགོ་ཕྱིར་བསྟན་དབྱི་དགོས་པ་བགོར་བཞིན་དང་། དབང་
དྲག་དང་དྲག་པོའི་སྤྱི་བྲག་བརྗོད་པ་སོགས་ལ་གོང་མ་ལ་སྤྱི་ལུགས་བསྒྱུར་ལུགས་གཉིས་
ཀ་བརྗོད་སྤྱི་གཡོན་འཁོར་མཛད་པར་འདུག ། འགའ་ཞིག་ཇུ་བས་དཔར་ཡིག་མགོ་ཕྱིར་
བསྟན་ཡིག་ངོ་ནང་བསྟན་དང་། བཤད་འཁོར་སོགས་ཀྱང་གཡས་བསྐོར་བྱེད་པའི་དམིགས་
བསལ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་བྱ། ལྟེ་བར་ཡིག་ཡོད་རིགས་ལ་སྔགས་པ་ལེཚར་ཡིག་ངོ་
བསྟན་དང་། ཡང་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་ཡིག་མགོ་ཕྱིར་བསྟན། འགའ་ཞིག་ནང་བསྟན།
འཁོར་ལོའི་རྩེ་བས་རྩེ་འདང་ཕྱིར་བསྟན་ནང་བསྟན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་དམིགས་
བསལ་ཅན་རྣམས་ནི་སོ་སོའི་གཞུང་དང་དཔེ་རིས་བཞིན་མཛོད་པར་བགྱི་བ་དང་། སྤྱིར་
མཚན་རྩེ་མ་རྟུག ། བསྐོར་ཕྱོགས་མ་ལོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ནད་གཞན་སེམས་ཅན་ཀུན་འཁོར་
དུ་རྒྱས་པར་བྱ་དགོས་སོ། ། དུས་འཁོར་གྱི་འཁྲུལ་འཁོར་ལས་ནི་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་འཁྲུལ་
འཁོར་གྱི་མགོ་ཕྱོགས་པ་བཞིར་སྟོན་ལུགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ཡིག་མགོ་
ཕྱིར་བསྟན་ནང་བསྟན་གཉིས་དང་། ཕྱག་ལས་འཕྲེང་བརྩེགས་མ་གཡས་པ་བསྐོར་དུ་བཀོད་པ་
དང་། གཡོན་བསྐོར་དུ་བཀོད་པ་བཞི་འོང་འདུག དཀྱིལ་ཀྱི་རི་མ་ནི་ཀུན་གྱི་ཉེར་འདོན་ཞེས་གསུངས།
དབུས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་མདུན་ཤར། སྟེང་ཕྱོགས་སམ་རྒྱབ་རྒྱུ། ས་བོན་ཁ་རྒྱུར་བསྟན་དེའི་
གཡས་ལྟོ། གཡོན་བྱང་དུ་བཙེ་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་བཀོད་ལུགས་ཤེས་པར་བྱའོ། འདི་འདྲའི་
གནད་གསུམ་ཤེས་ན་འཁོར་ལོ་བྲི་སྐོར་ལ་ཕྱོགས་པ་མེད་ཅིང་། མ་ཤེས་ན་ཅི་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་
ལས་མི་འགྲུབ་པས་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་ཕྱག་ལ་ག་པར་མགོ་འཁོར་བའི་སྐྱོན་
སེལ་དུ་འཁོར་ལོ་སྟེང་འོག་གཉིས་ཀྱིས་ནས་ཁ་སྦྱར་ཏེ་ཉམས་བླངས་ཤིད་དེ་ལས་རེས་པ་
ཉིད་པ་རིག་འཛིན་གོང་མའི་གདམས་ངག་དང་སྦྲགས་པས། སྨན་ཆད་གོང་དེ་ཕྱིར་མི་ཕམ་
པས་པ་སྐགཉྫ་ཆོས་ལ་ཧཱུྃ་དགོན་དུ་བརྗོད་བྱུང་བྲིས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ་ལོ། དཔེར་ན་འཁོར་
ལོ་རྩིས་པའི་ཞེའི་ལྟེ་བར་ཨ། ཕྱོགས་བཞིར་ཧ་རི་ནི་ས་ཡིས་ལ་མགོ་ཕྱིར་བསྟན་དང་། ནང་བསྟན་རྩ་གཉིས་ཡིས་ཏེ།
ཁ་སྦྱར་ནས་ལྡེབ་དང་ཤེས་སོ། རེས་མཚོན་ནས་འཁོར་ལོ་ཆེ་བའི་ཉམས་ཀྱང་ལོན་ནོ། །མངྒ་ལཾ།

Fiveyear course with each year's
breakdown.

163.

First Year Course

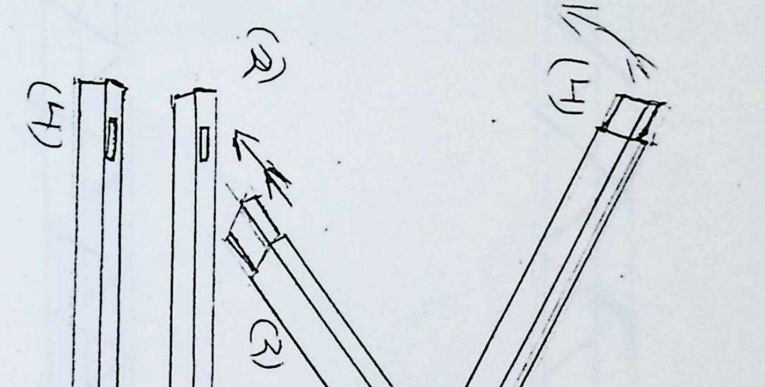

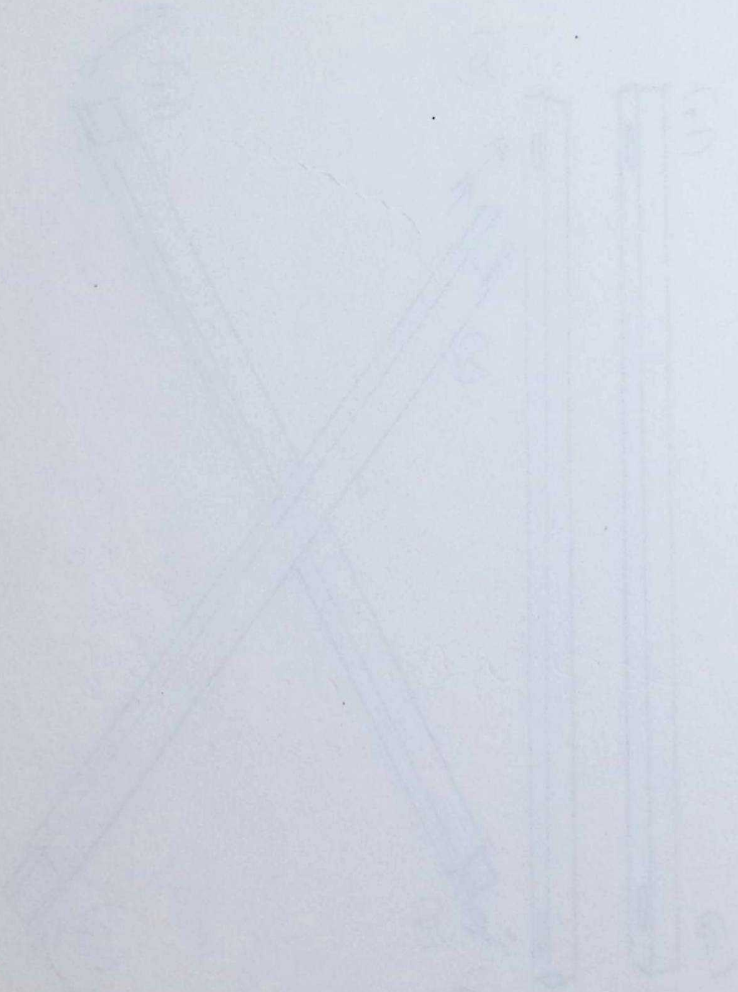

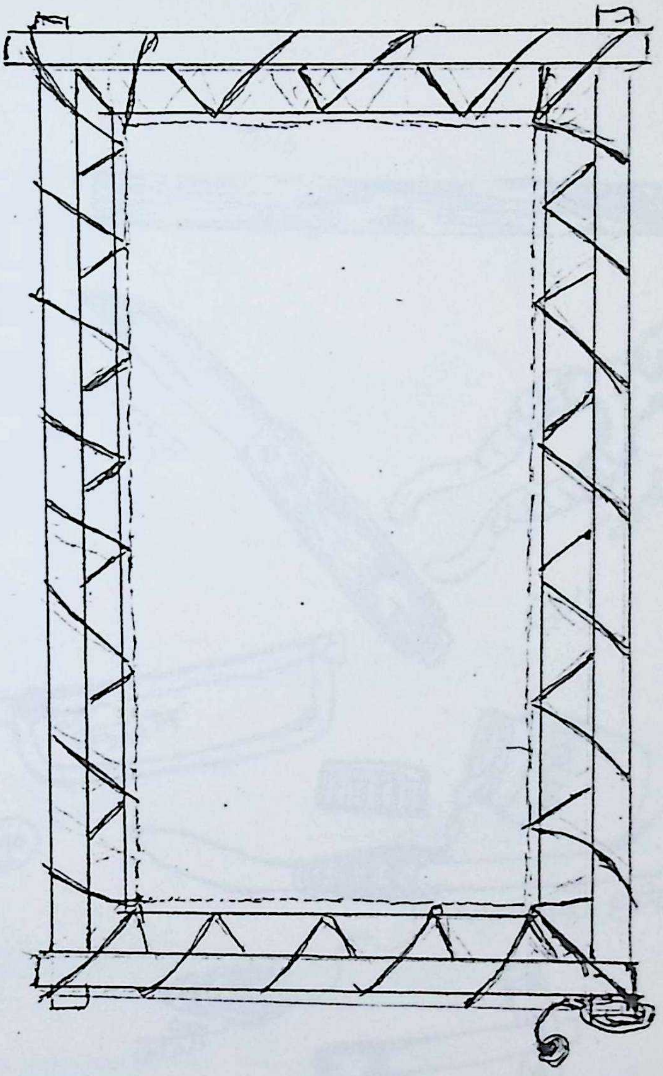

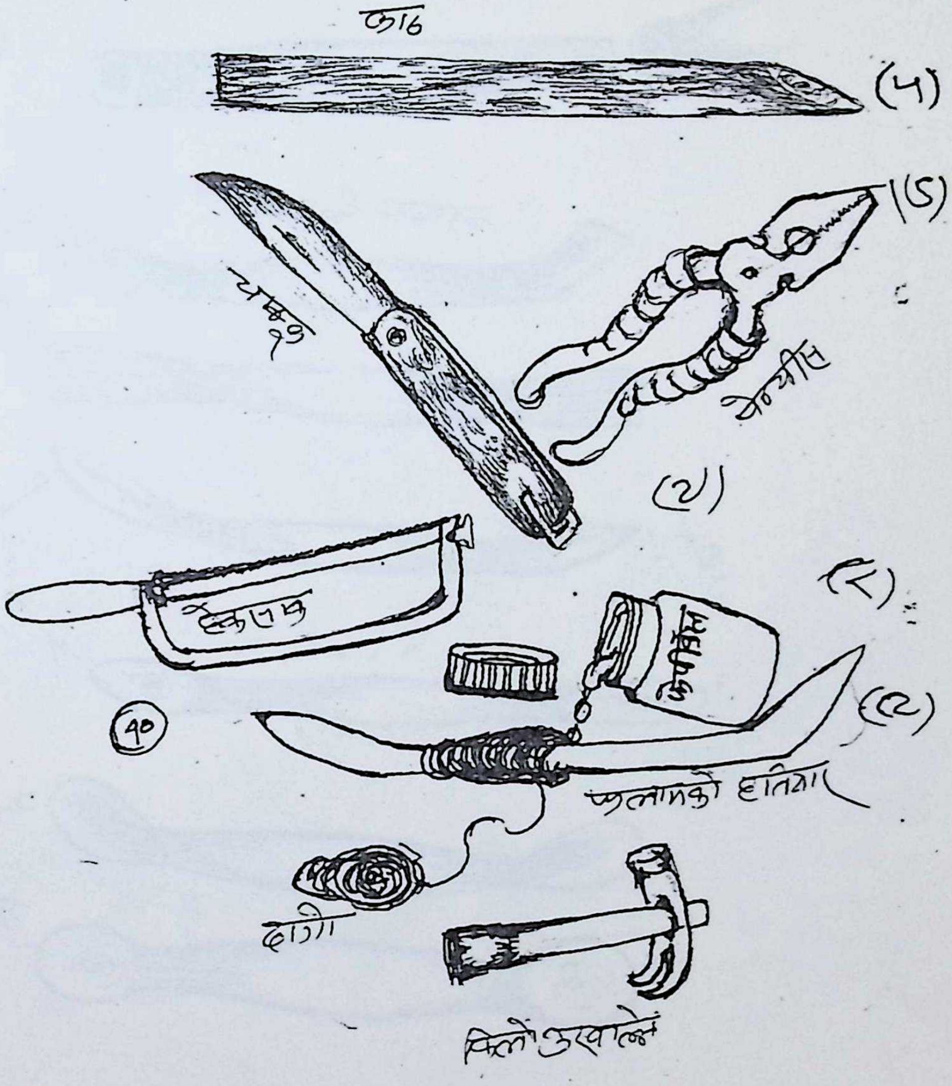
काठ
(५)
(६)
(७)
(८)
(९)
१०
धागो
किलो उखाल्ने

काठको
सुर्ती खाउने सामान हरु

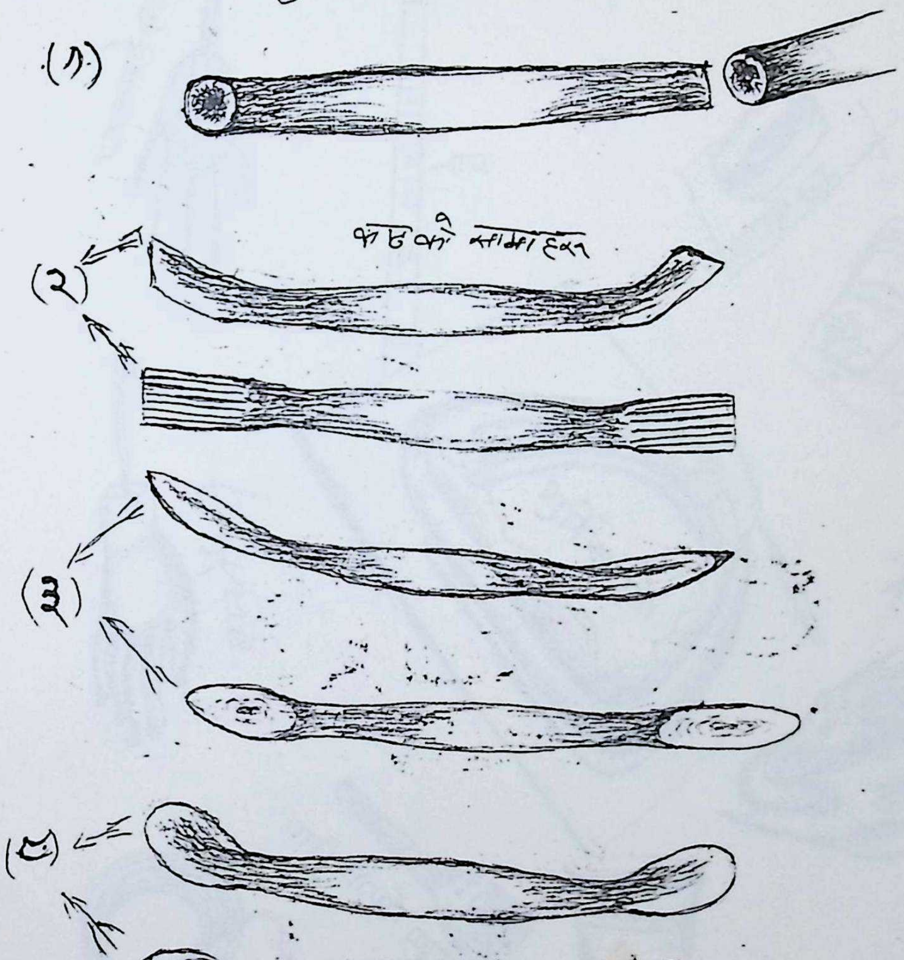

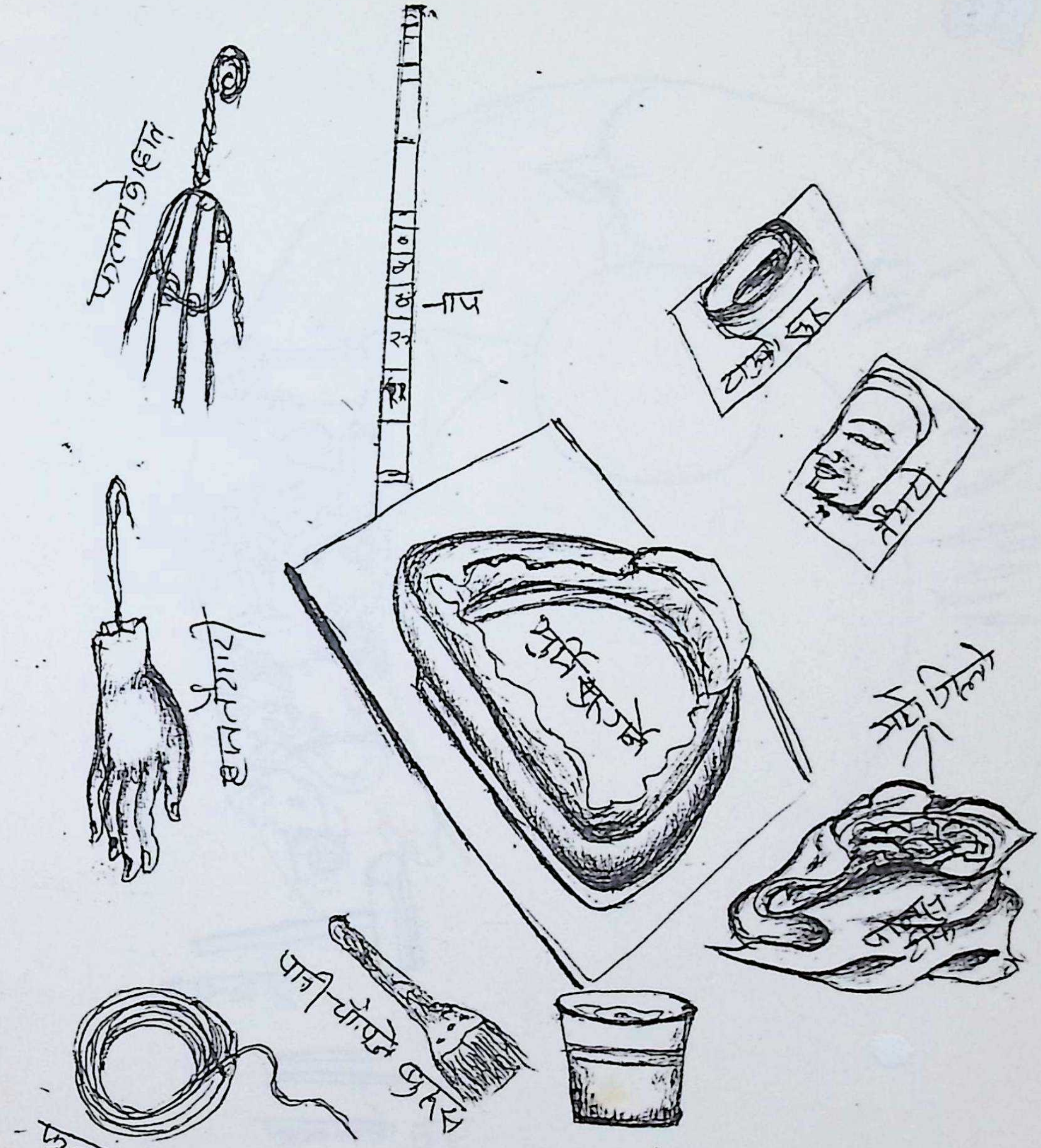
नाप
फलामको तार
पानी

[illegible]

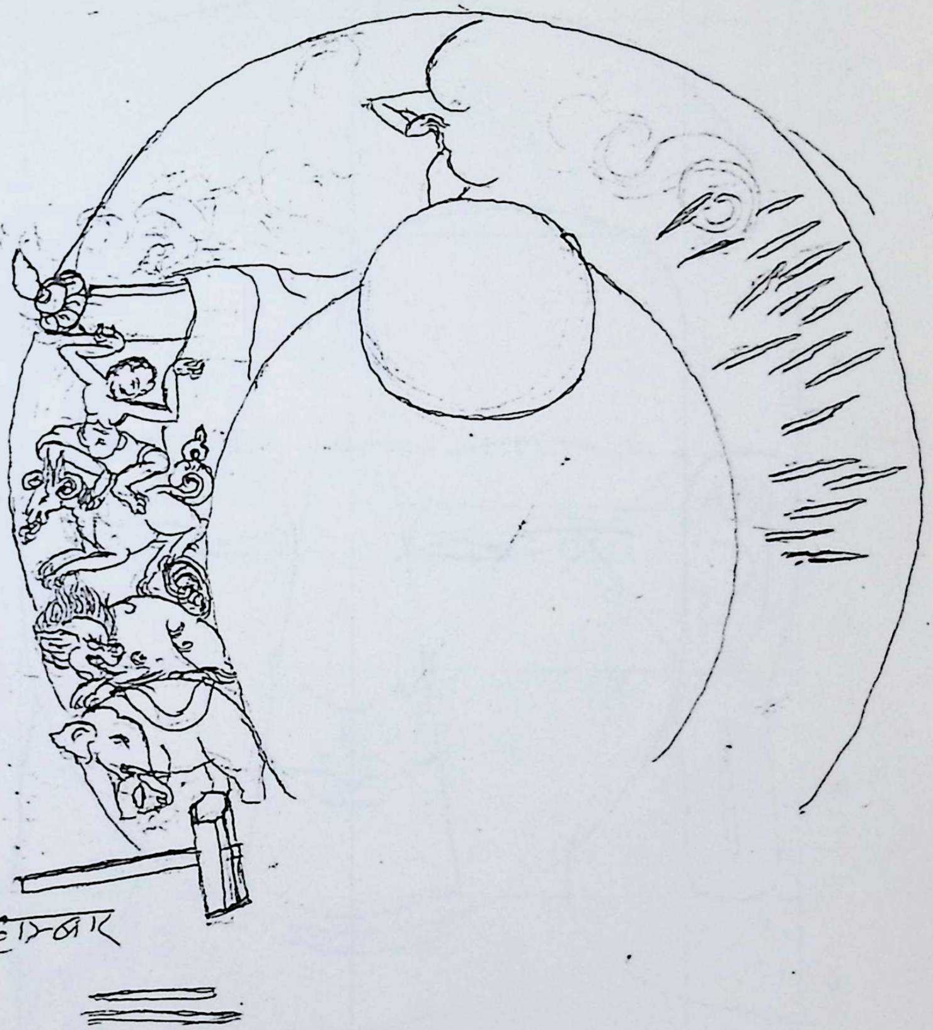
ह्यामर
फलामको छड

ག

(༣)

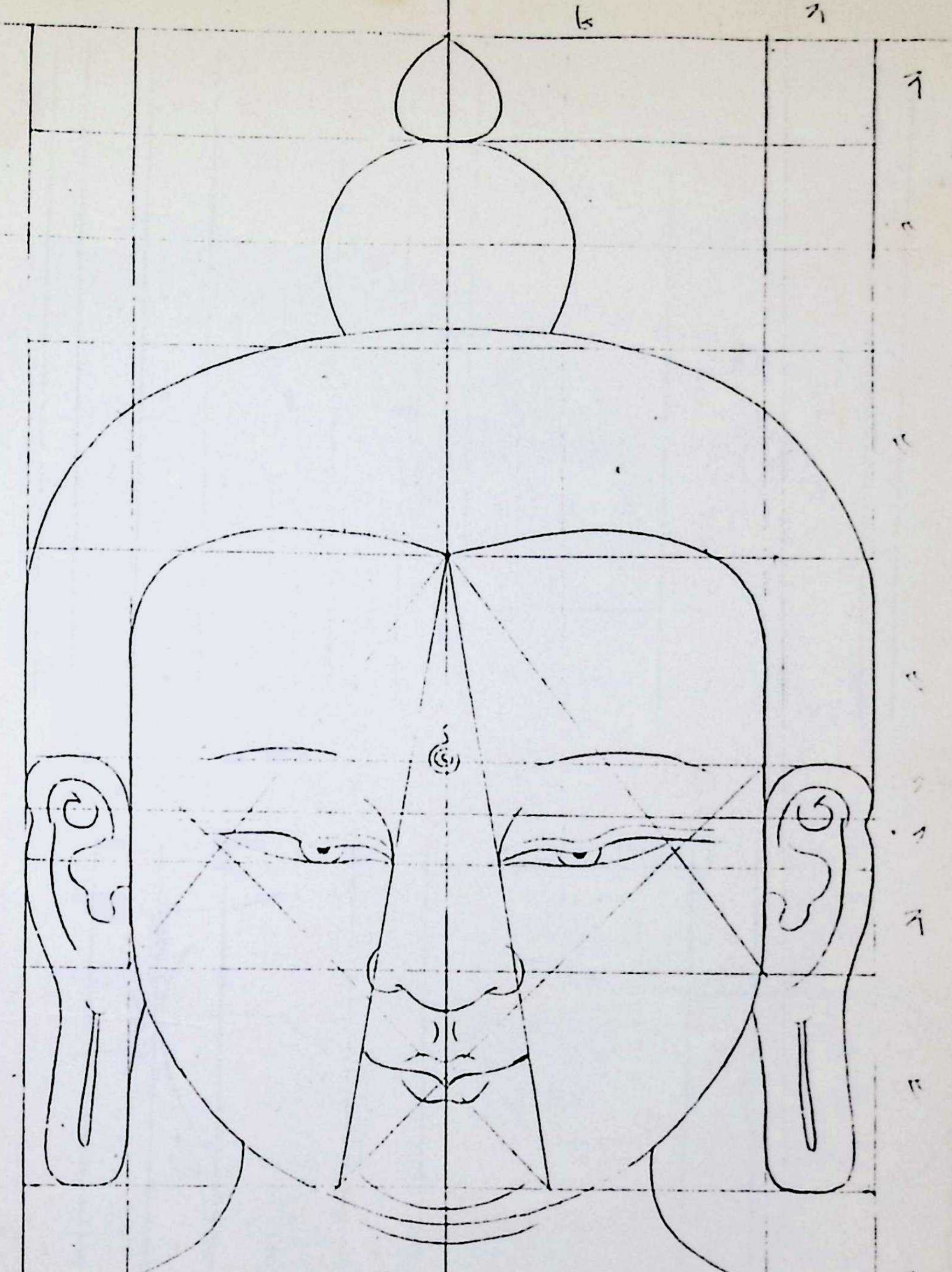

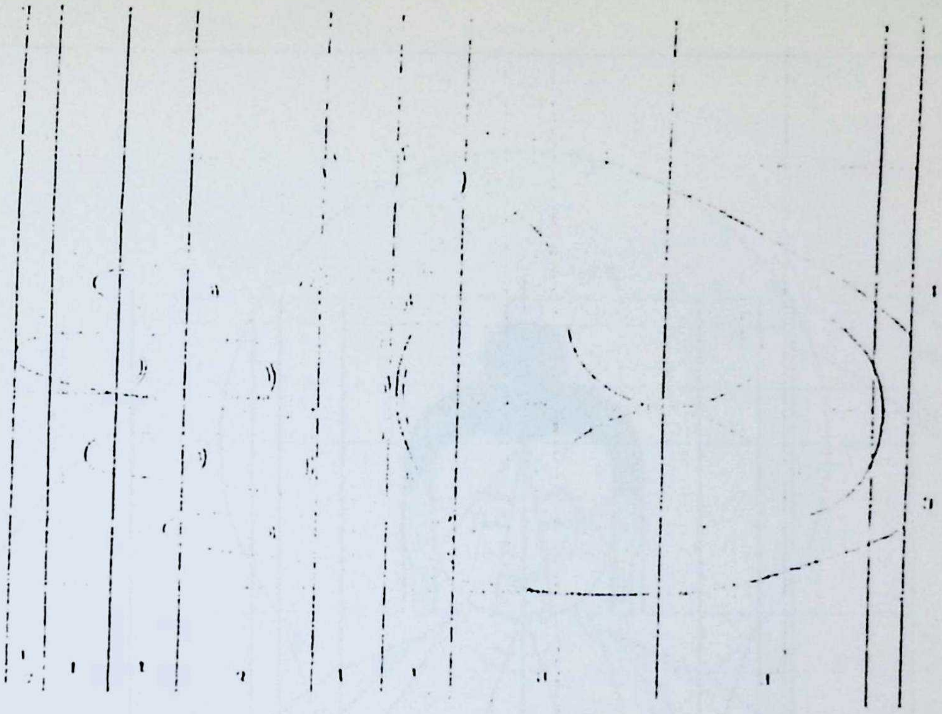

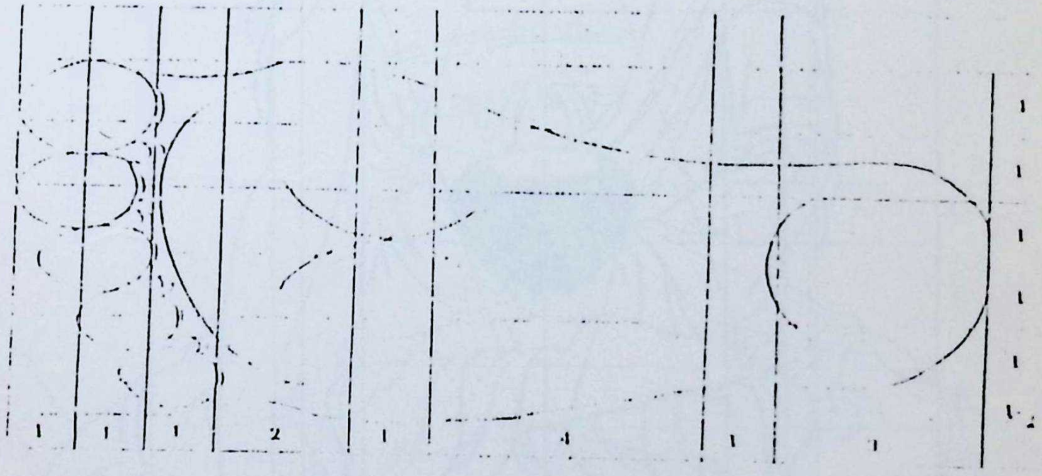

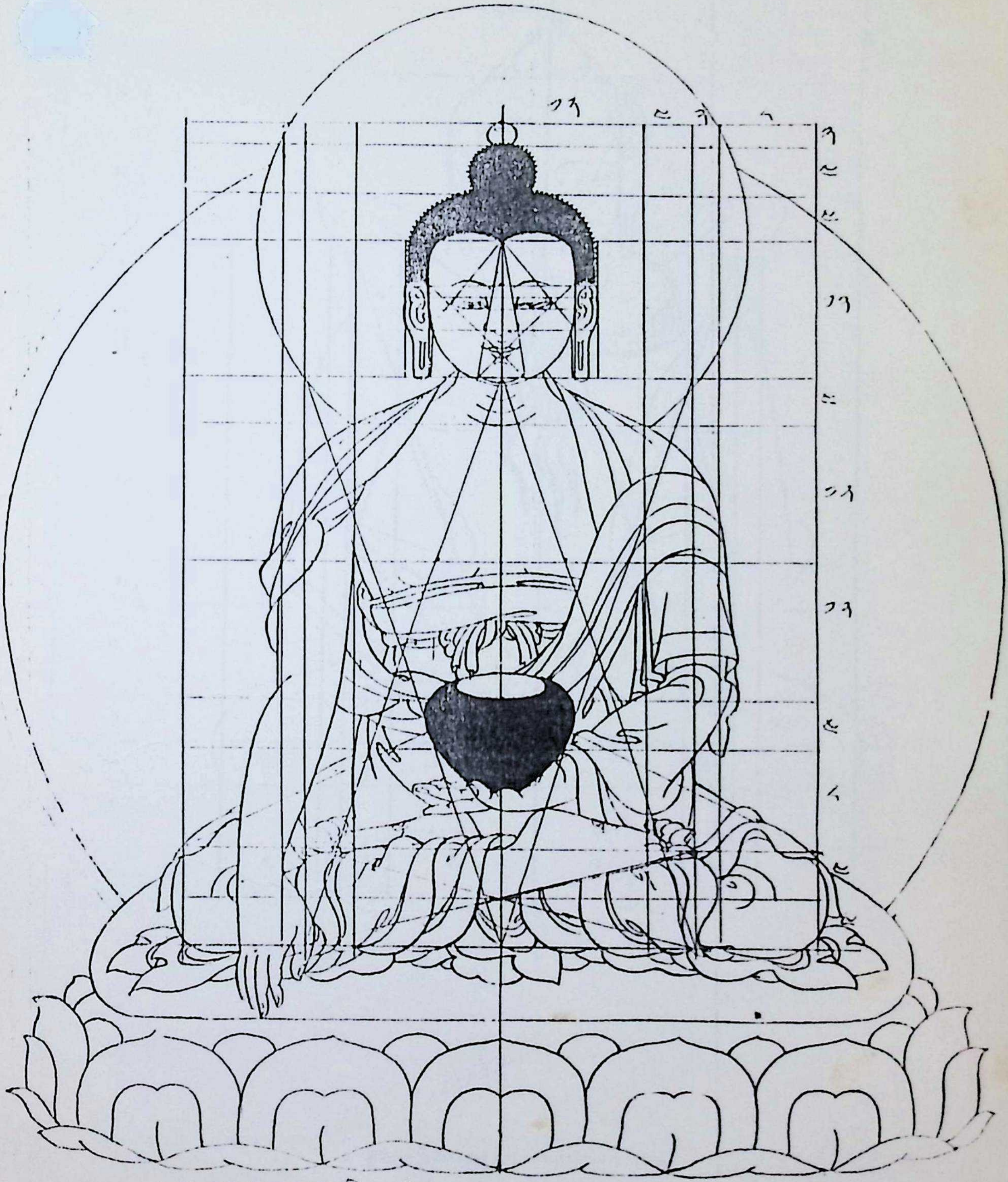

༄། །བཞུགས་པ་སྐུ་བྱེད་ཚད་གསང་གཞུང་ཡན་ཞལ་ཚད་ལྔ། །

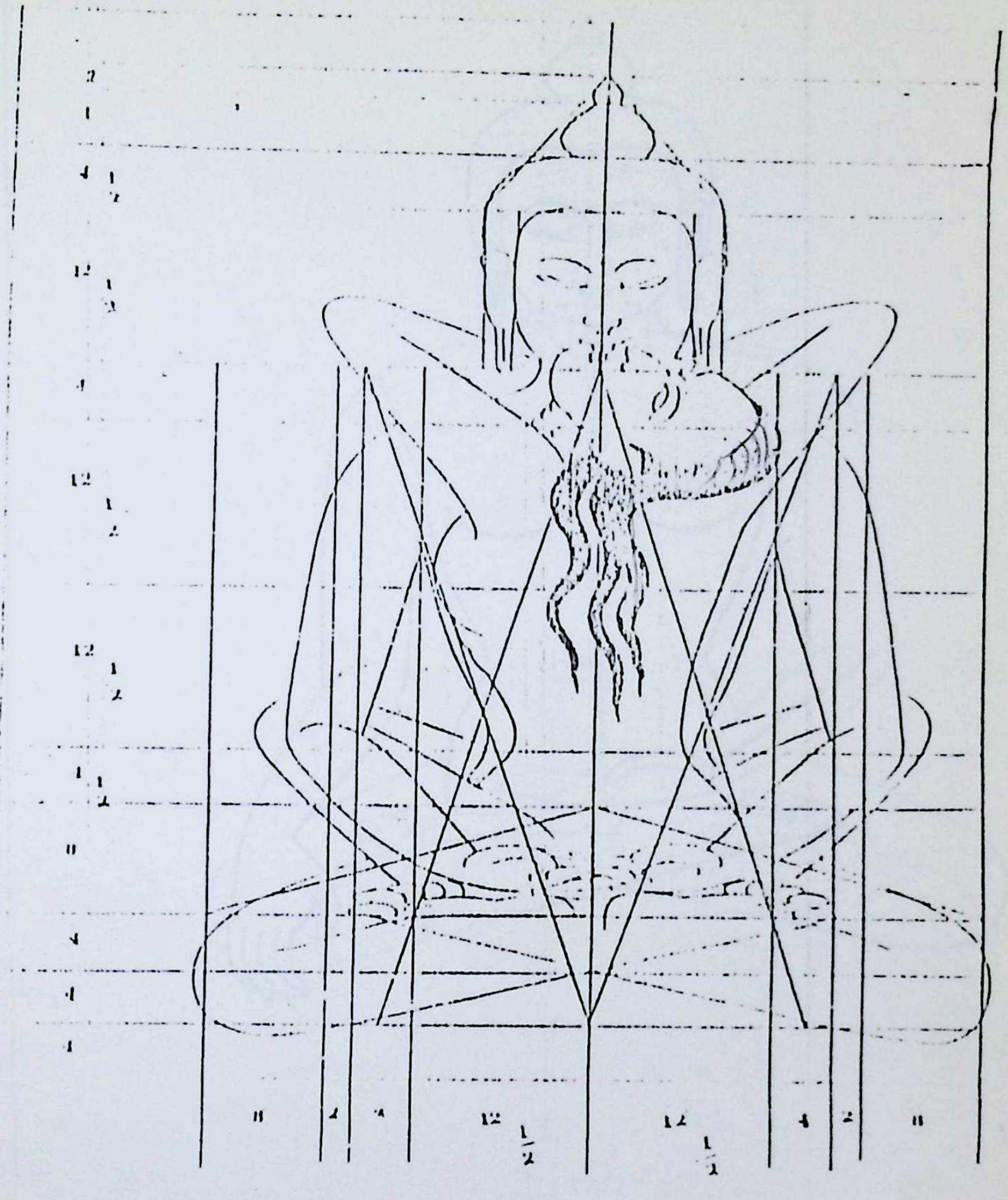
2
1
4 1/2
12 1/2
4
12 1/2
12 1/2
1 1/2
8
4
4
4
8 2 4 12 1/2 12 1/2 4 2 8

[illegible]

(ཀ)

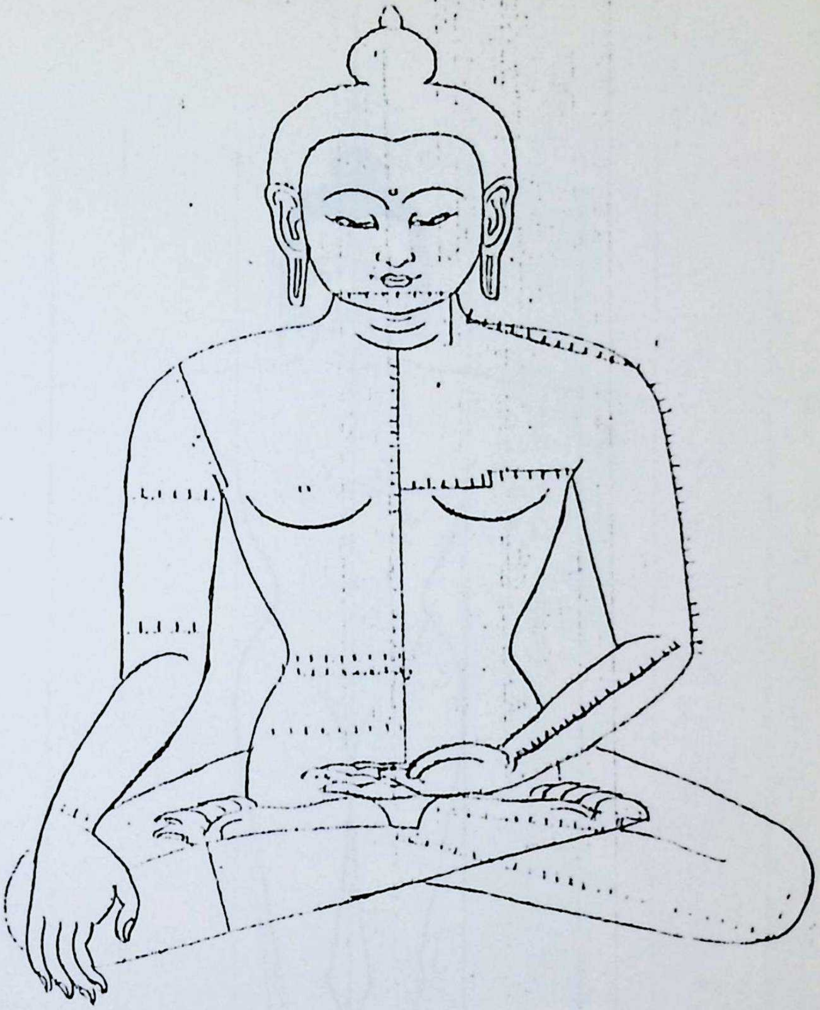

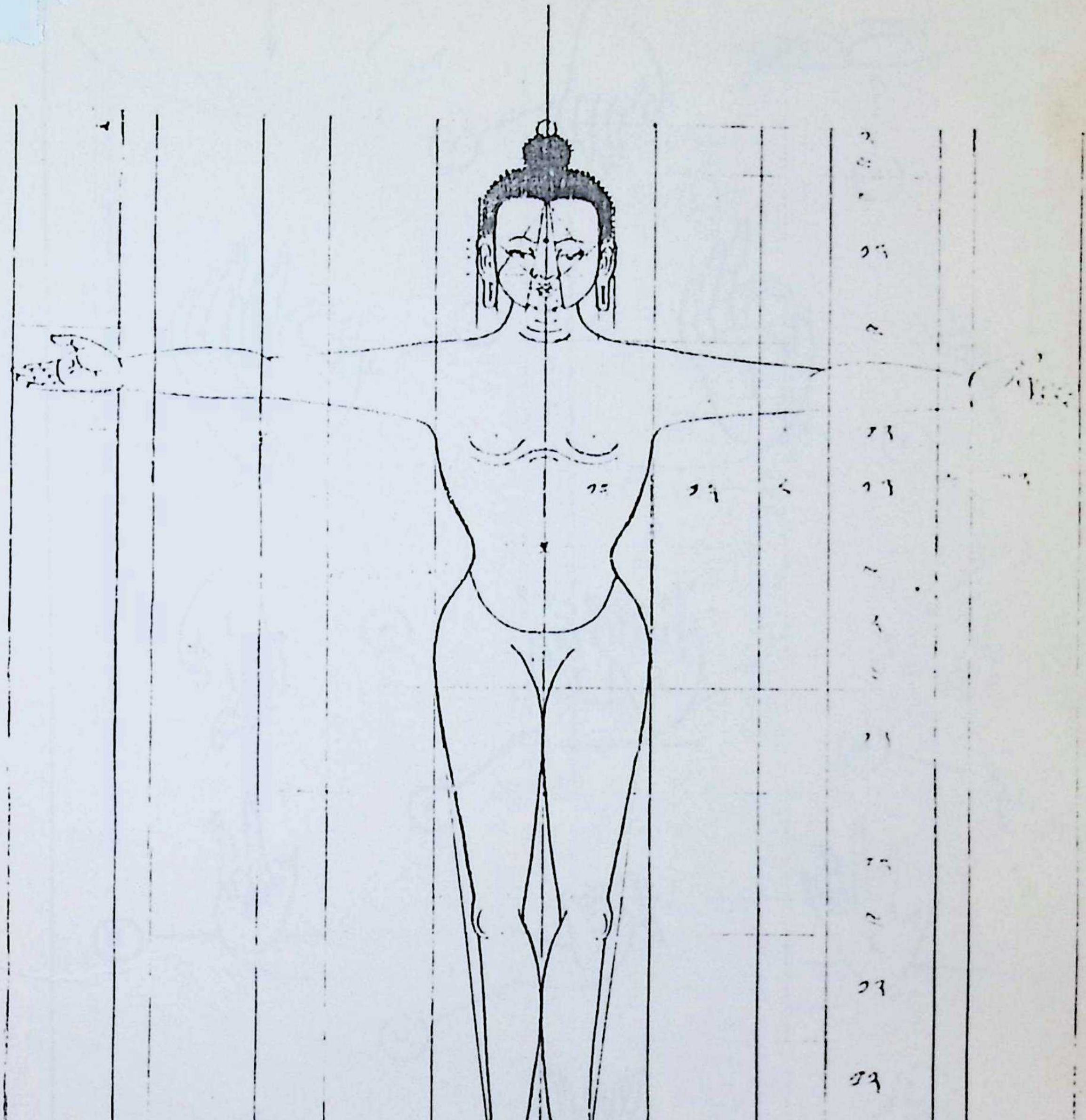

༄། །སྐུ་ཡི་སྐྱིད་ཞིང་མཉམ་པ་ལ། །ཕྱ་སྒྲོ་རྡོ་རྗེ་ཞིང་གང་བ། །ཁྲིད་ཞིང་སེ་སོ་ཞབ་ཏིག་བྱ།།

[illegible]

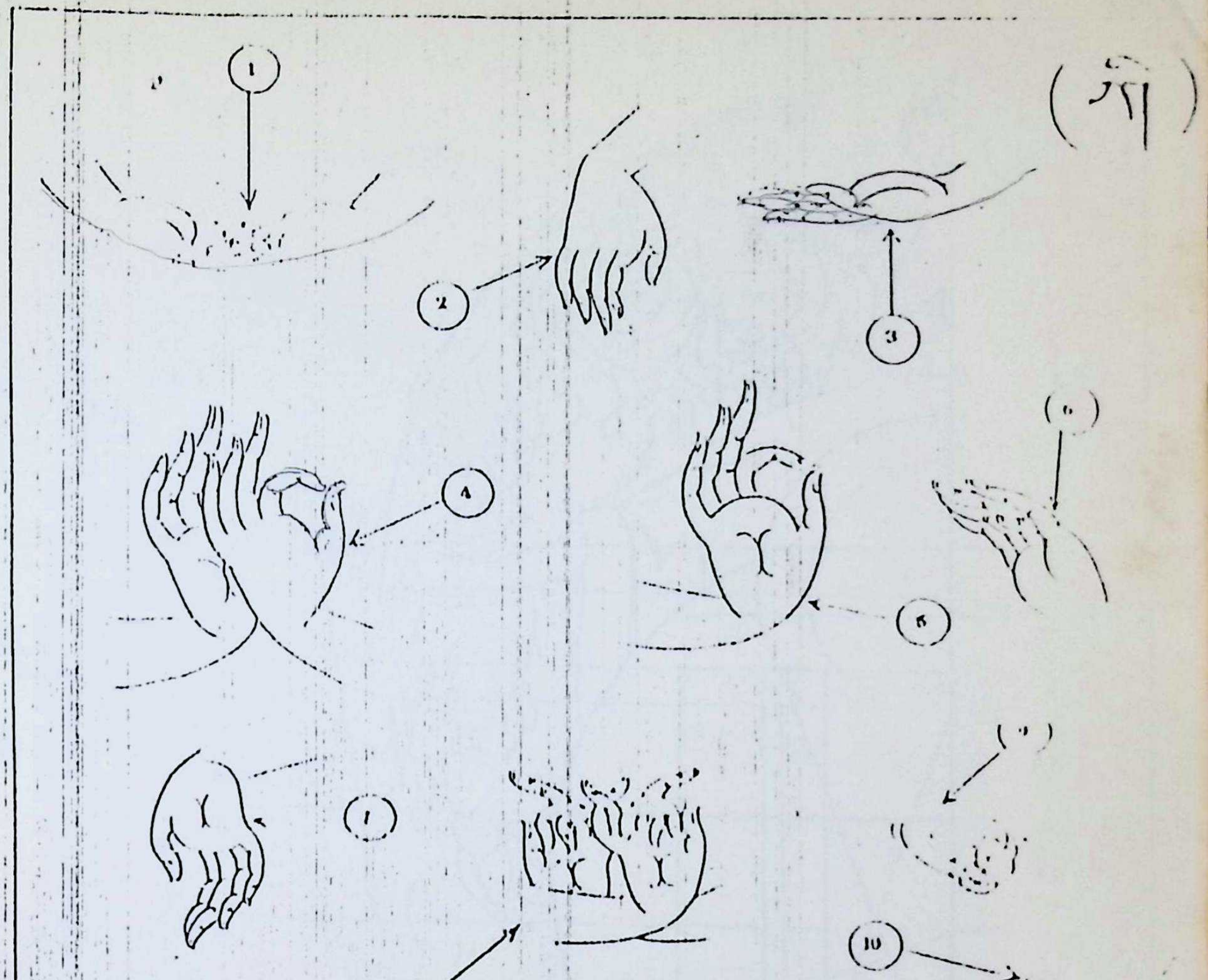
1
2
3
4
5
6
8
10
11
12
13
14
15
16

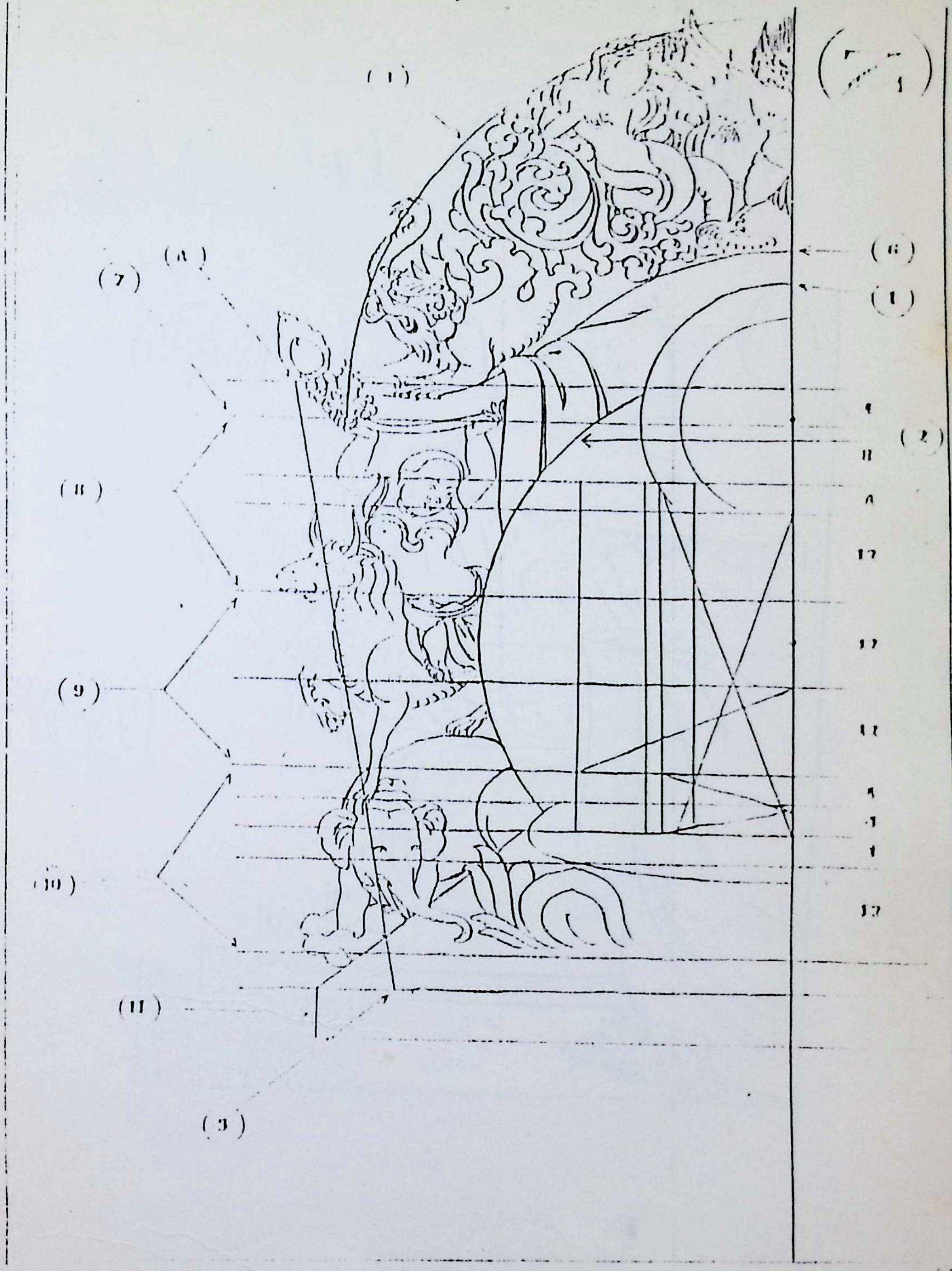
(7)
(2)
(9)
(11)
(3)

(3)

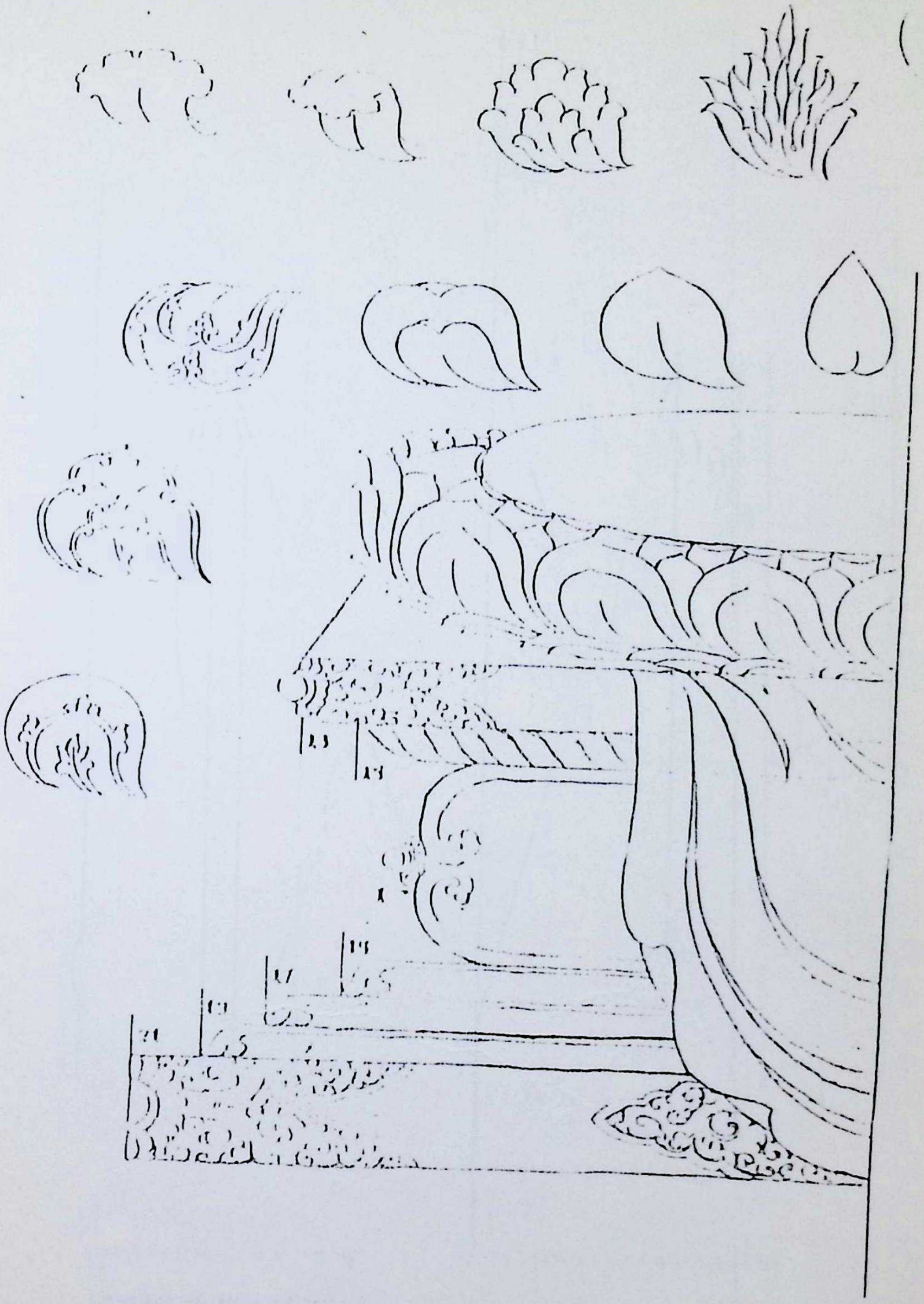

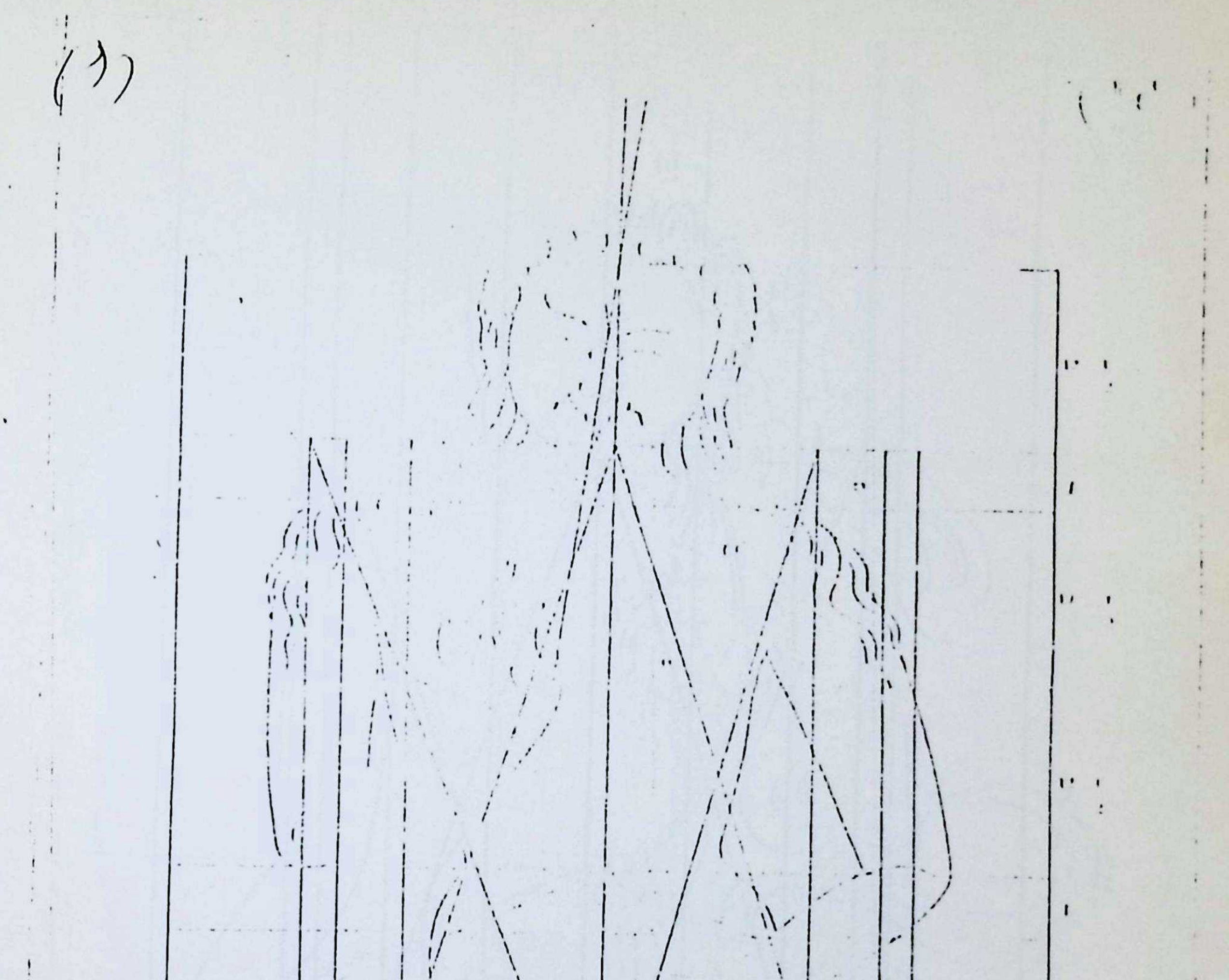

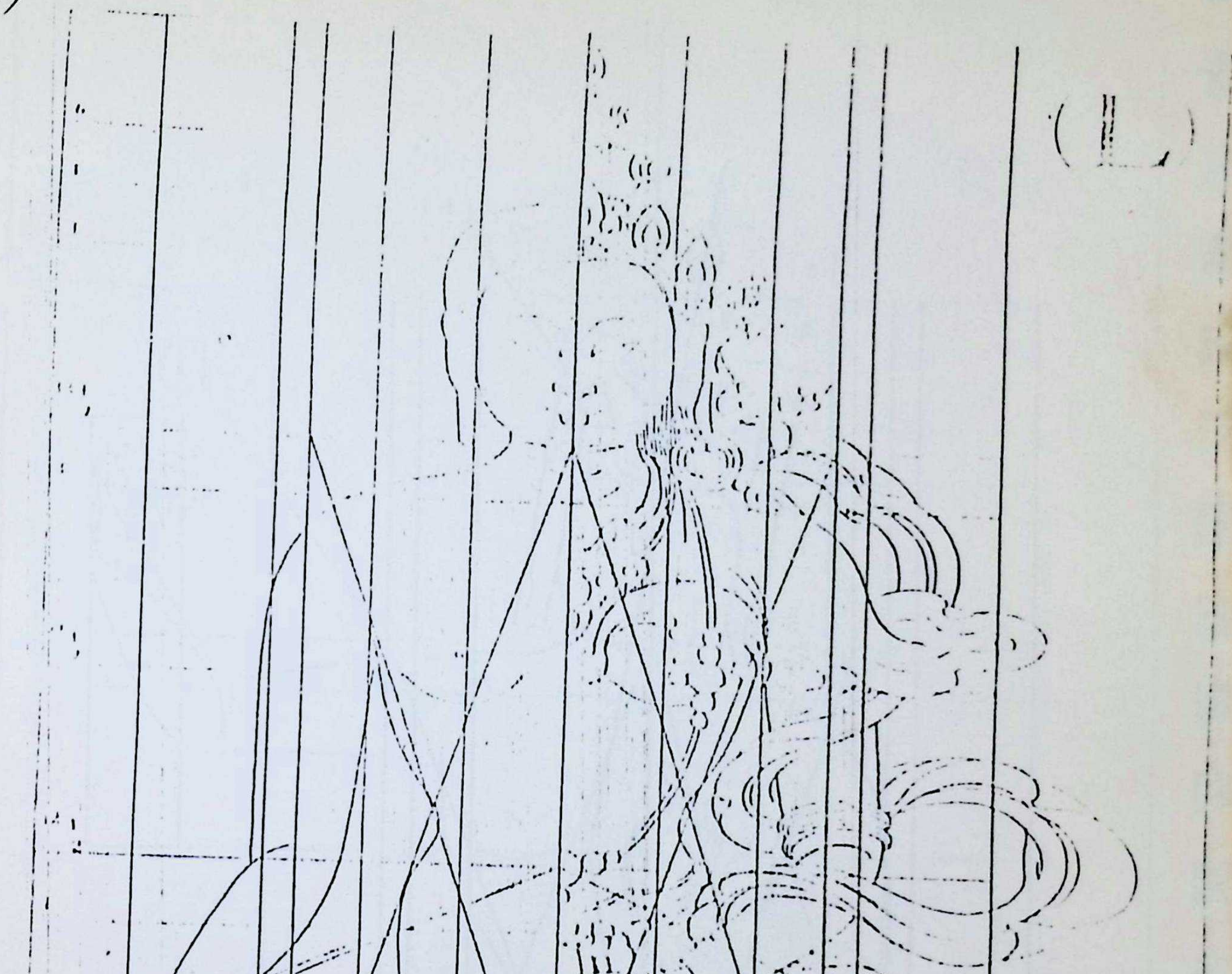

(7)

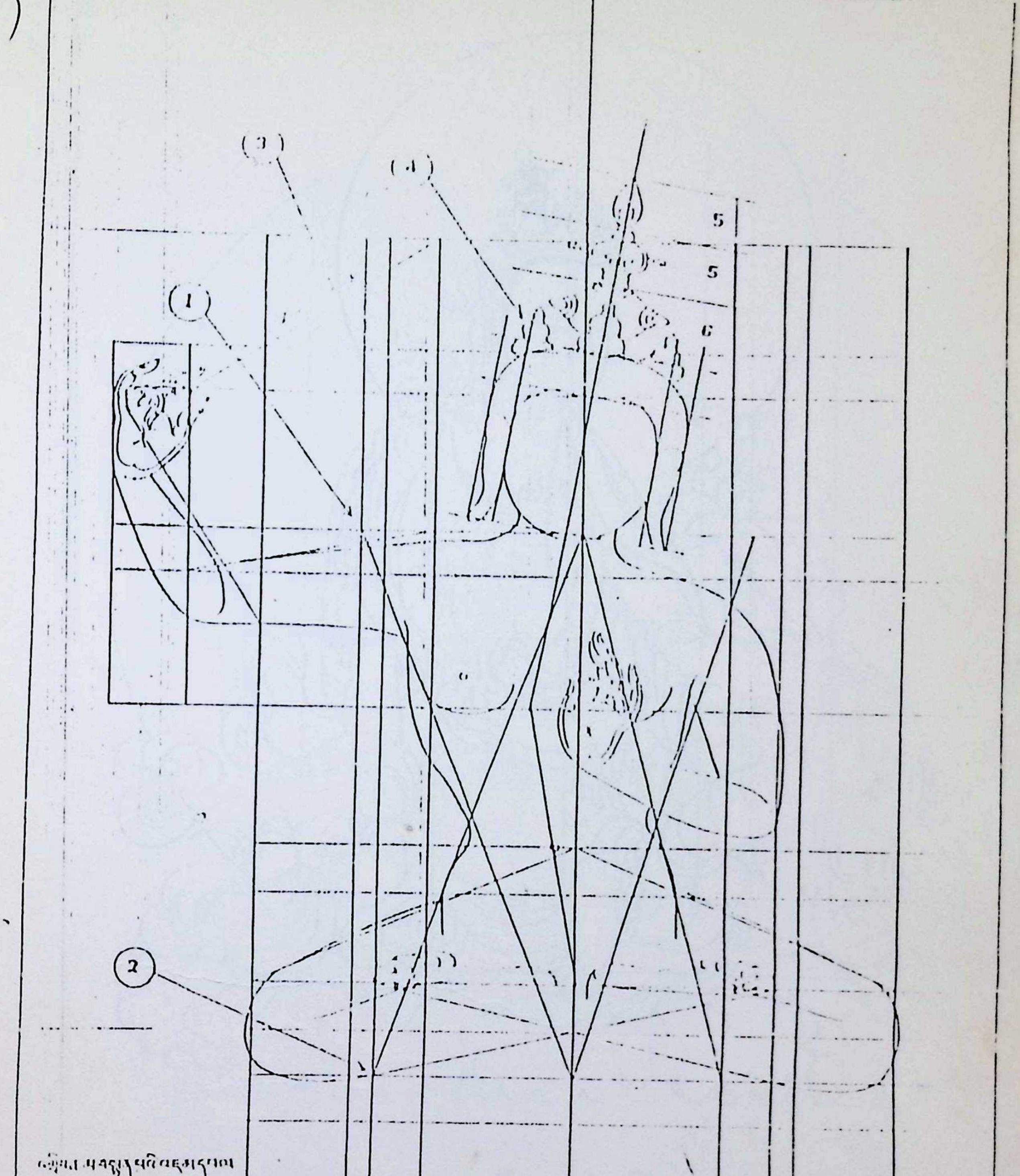

[illegible]

[illegible]

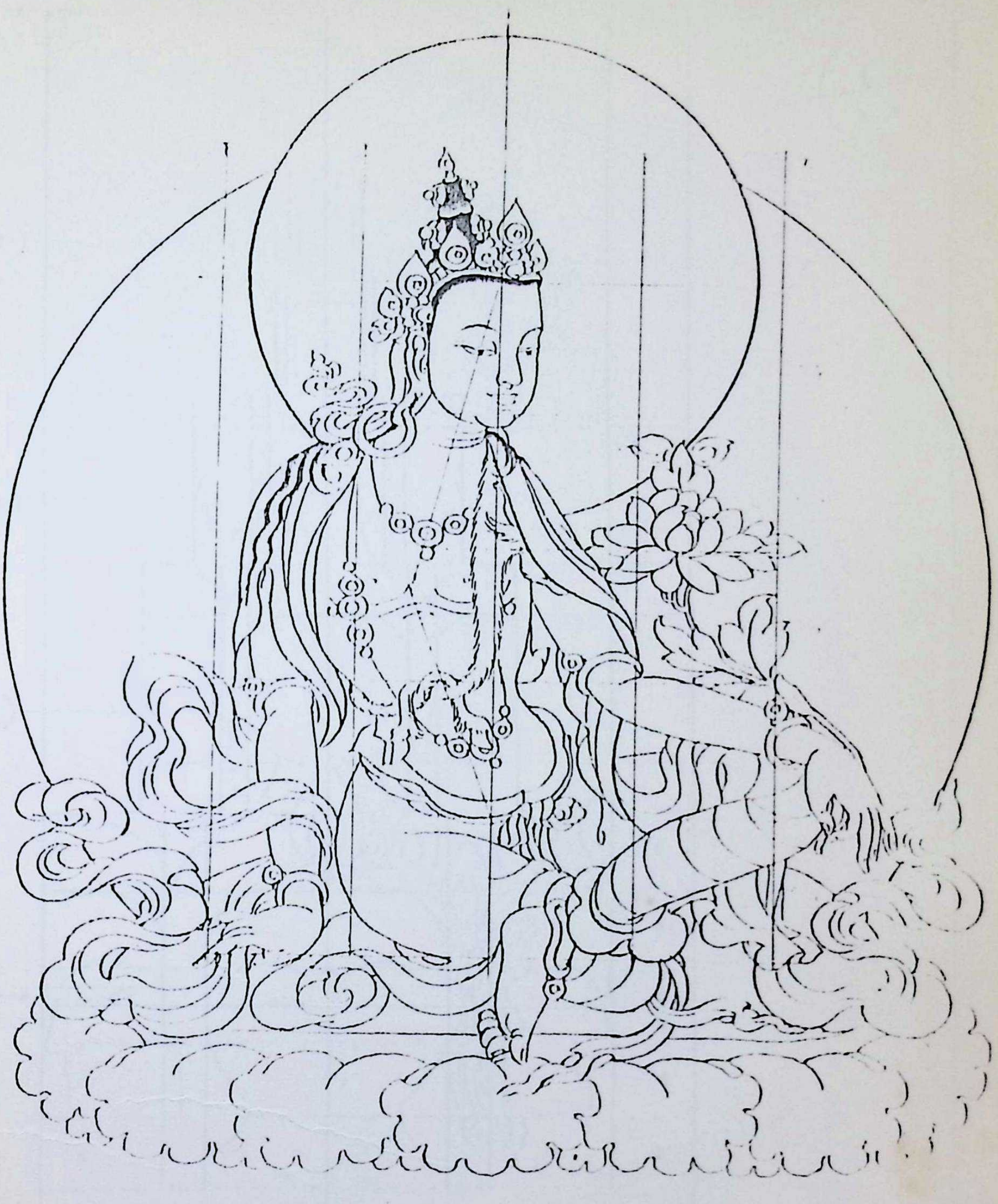

སྤྱན་རས་གཟིགས་སྙིང་རྗེ་ལ་བཟང་པོའི་བཞུགས་སྟངས།།

(9)

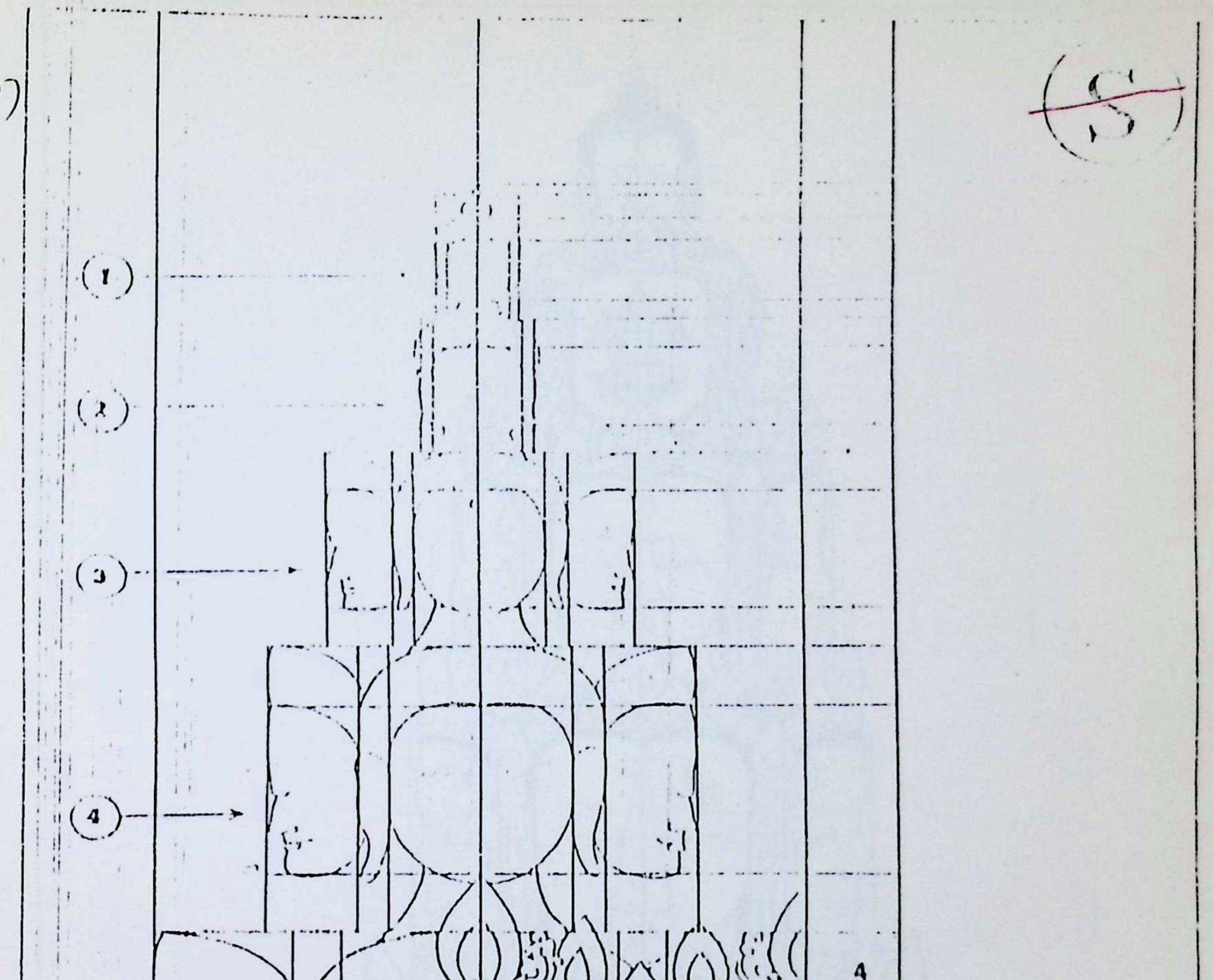

(૧)

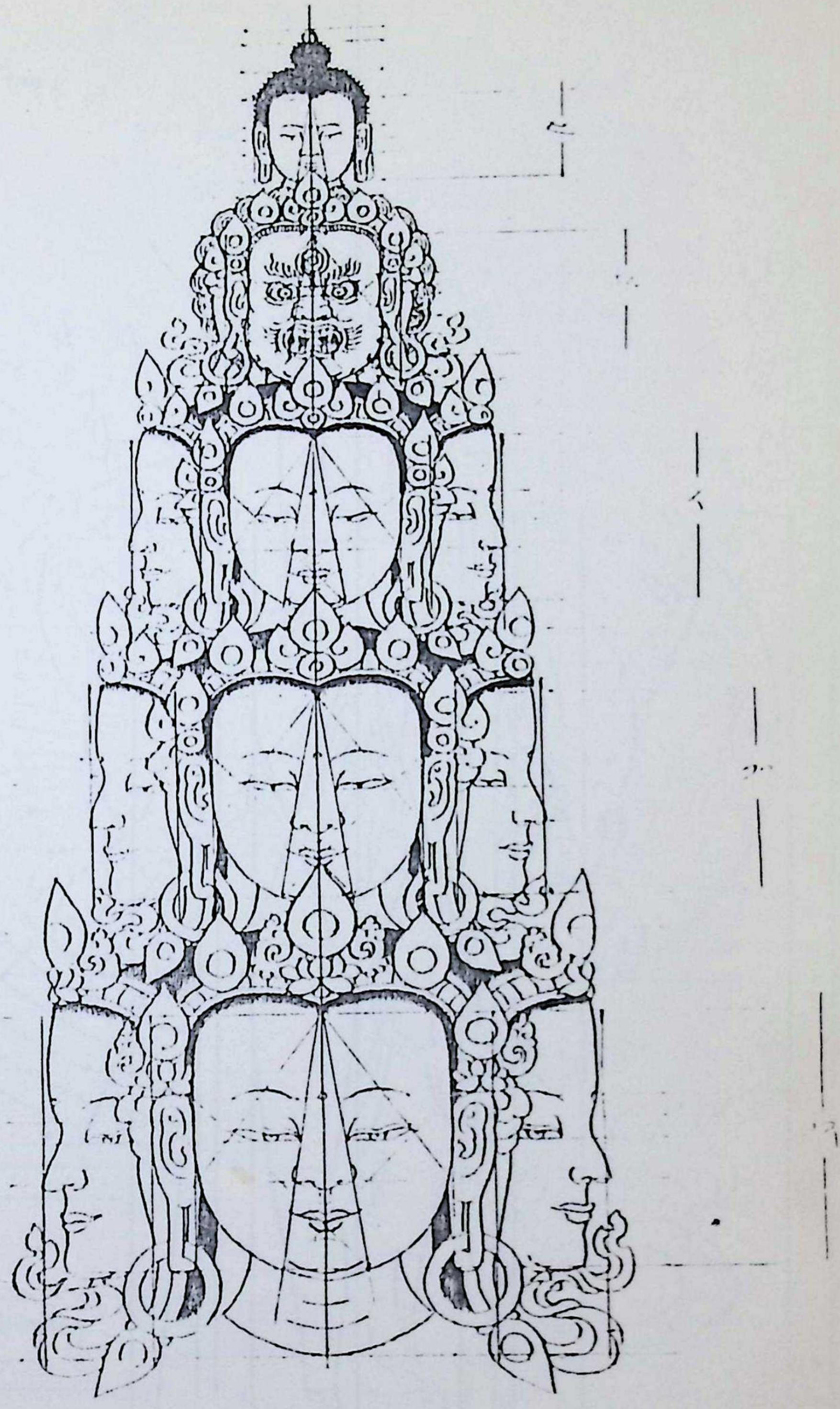

༄། །ཀྱི་ཞལ་ཀྱི་ཅེ་ཅུ་གོ་དགུ་ཞམ་ཀེང་དེ་ཐེབ་སྐྱུར་བའི་ཞལ་ཚད་
གདག་ཤེ།

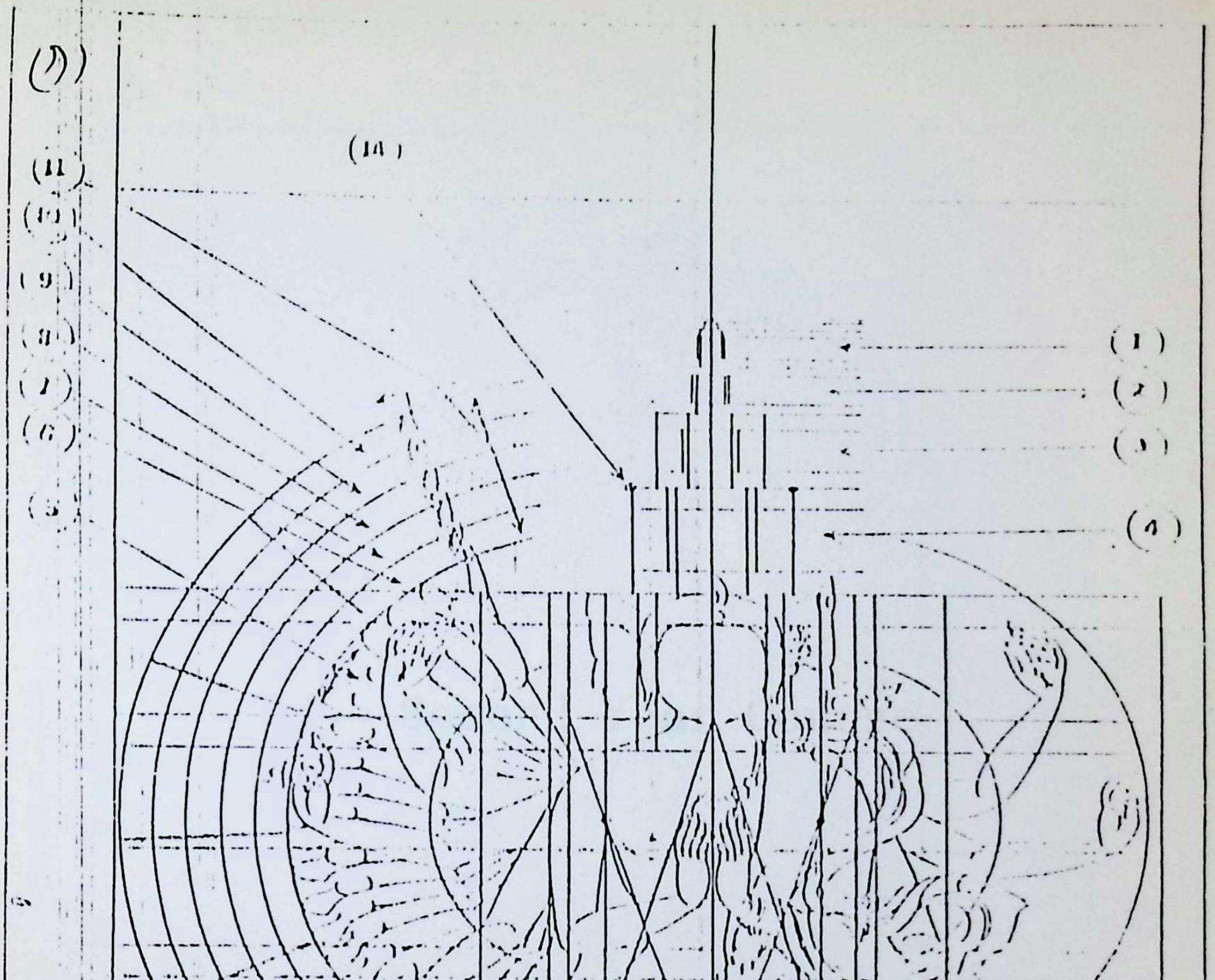
(1)
(4)
(9)
(11)
(12)
(13)
(14)

179

176 177 178 Missing

Second Year Course

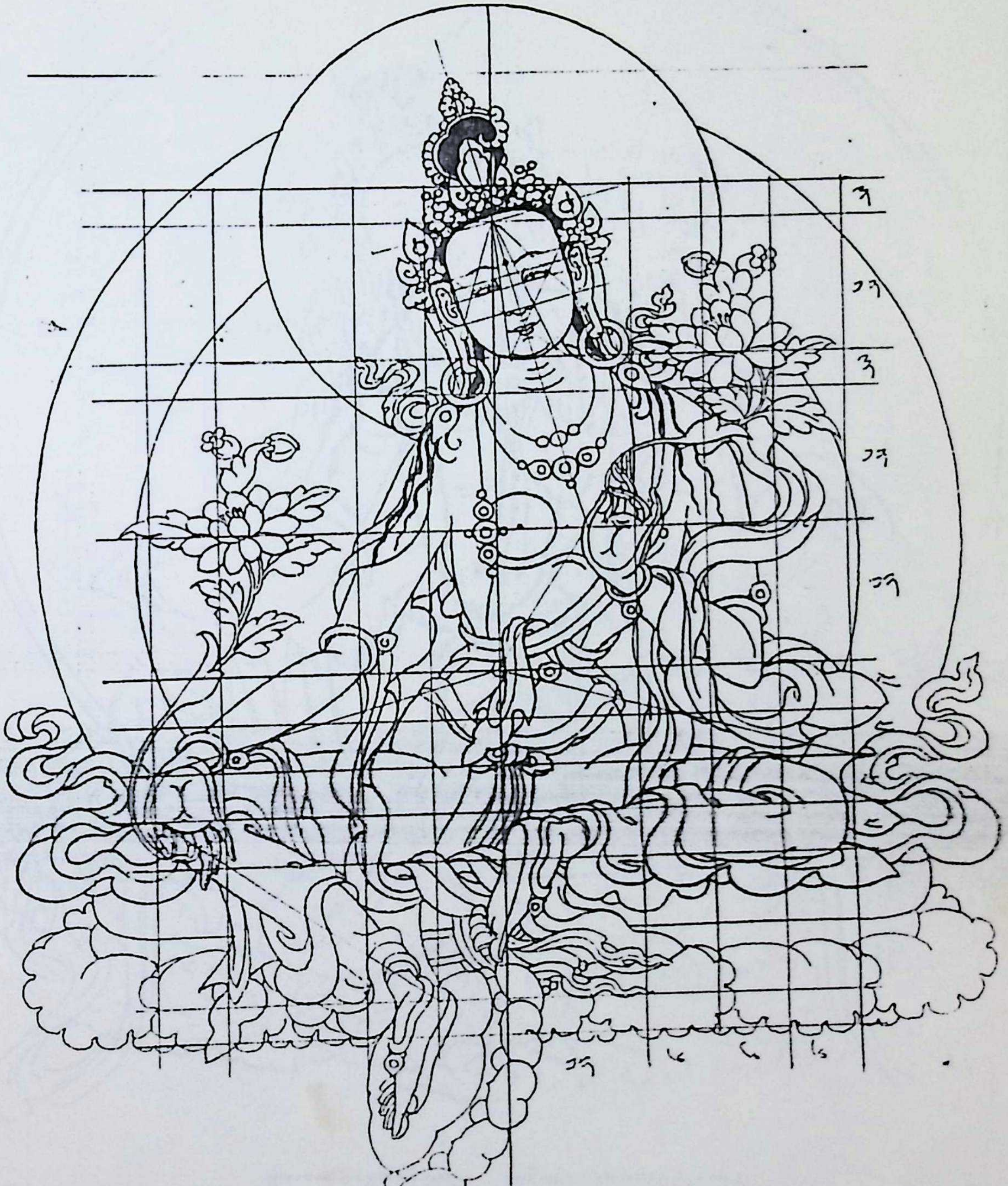

༄། །གདེང་བ་དགུ་པ། སེང་ཟོ་བཅུ་དང་བརྒྱད།

(2)

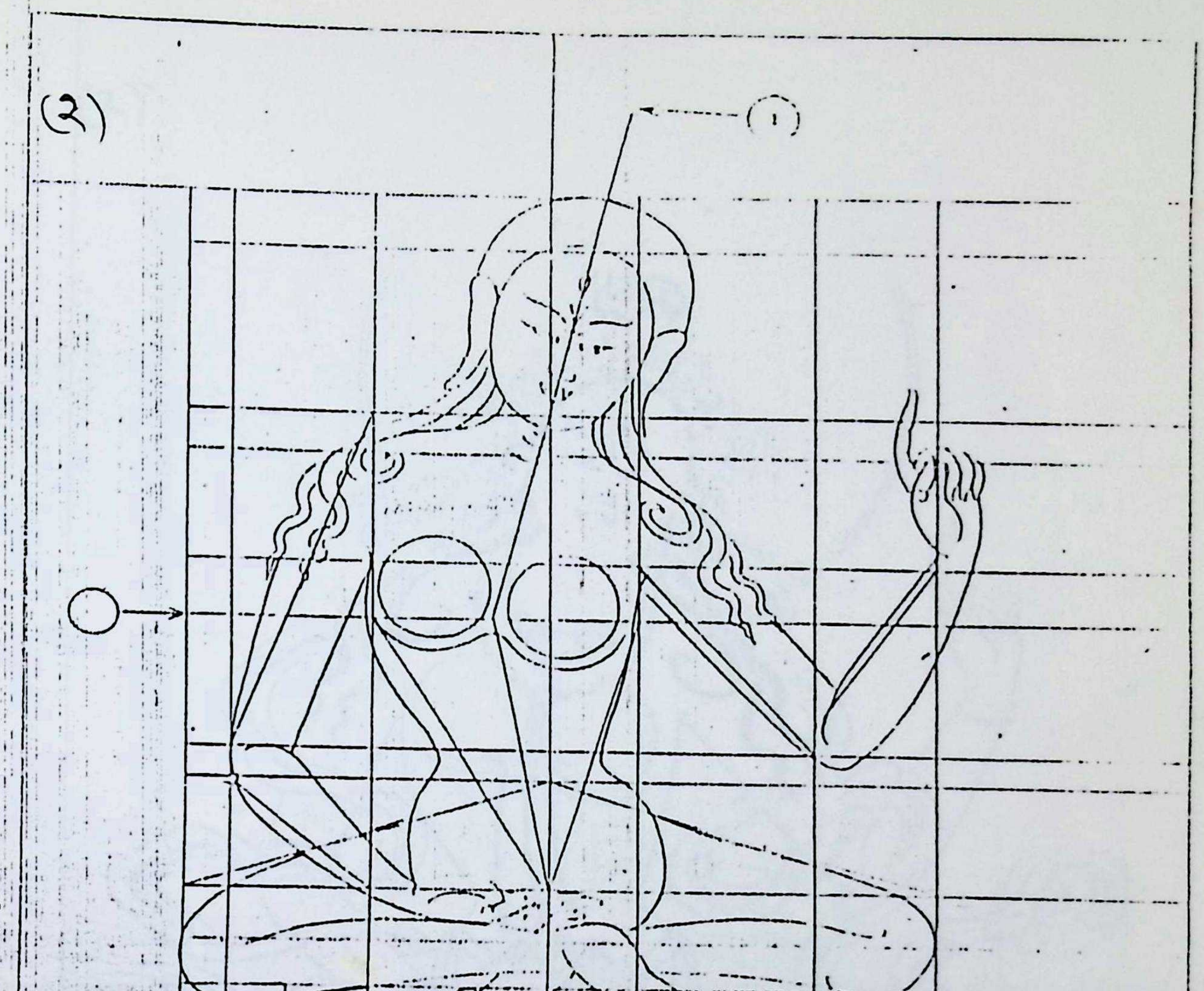

(3)

(२)

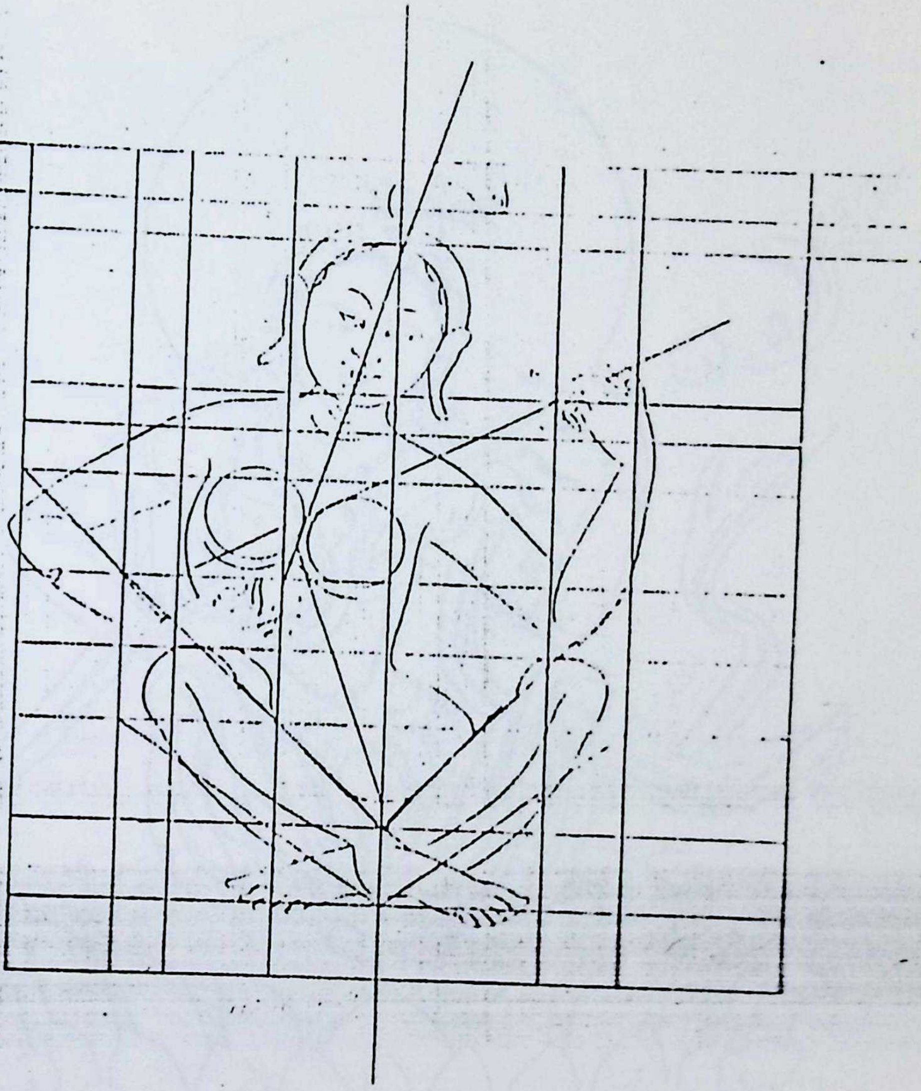

(2)

[illegible]

(7)

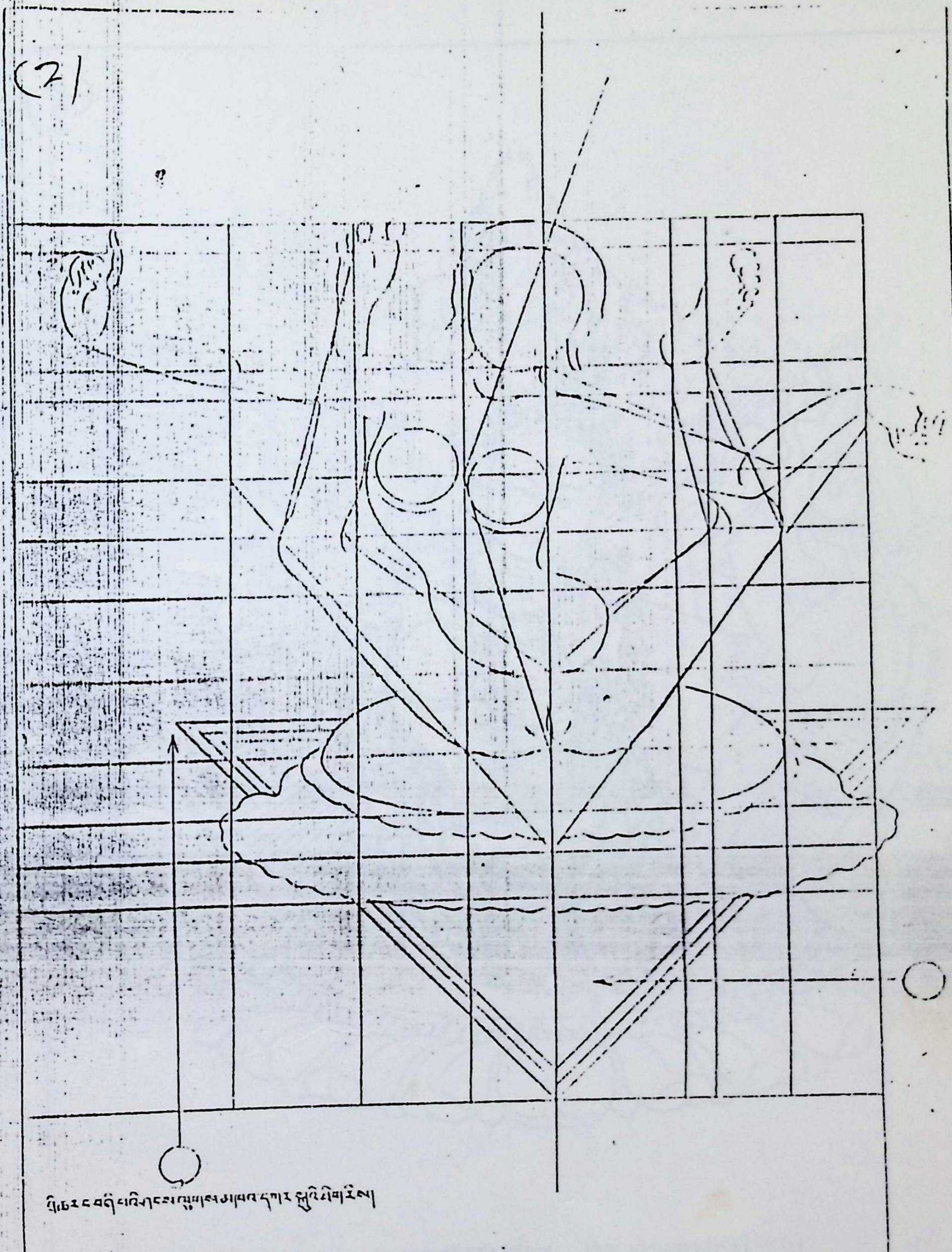

ཀྱི་ཚར་ང་བཞི་པ་རིགས་ངས་ལྷུགས་མཁའ་དཀར་སྐུའི་ཞིག་རིས།

(2.)

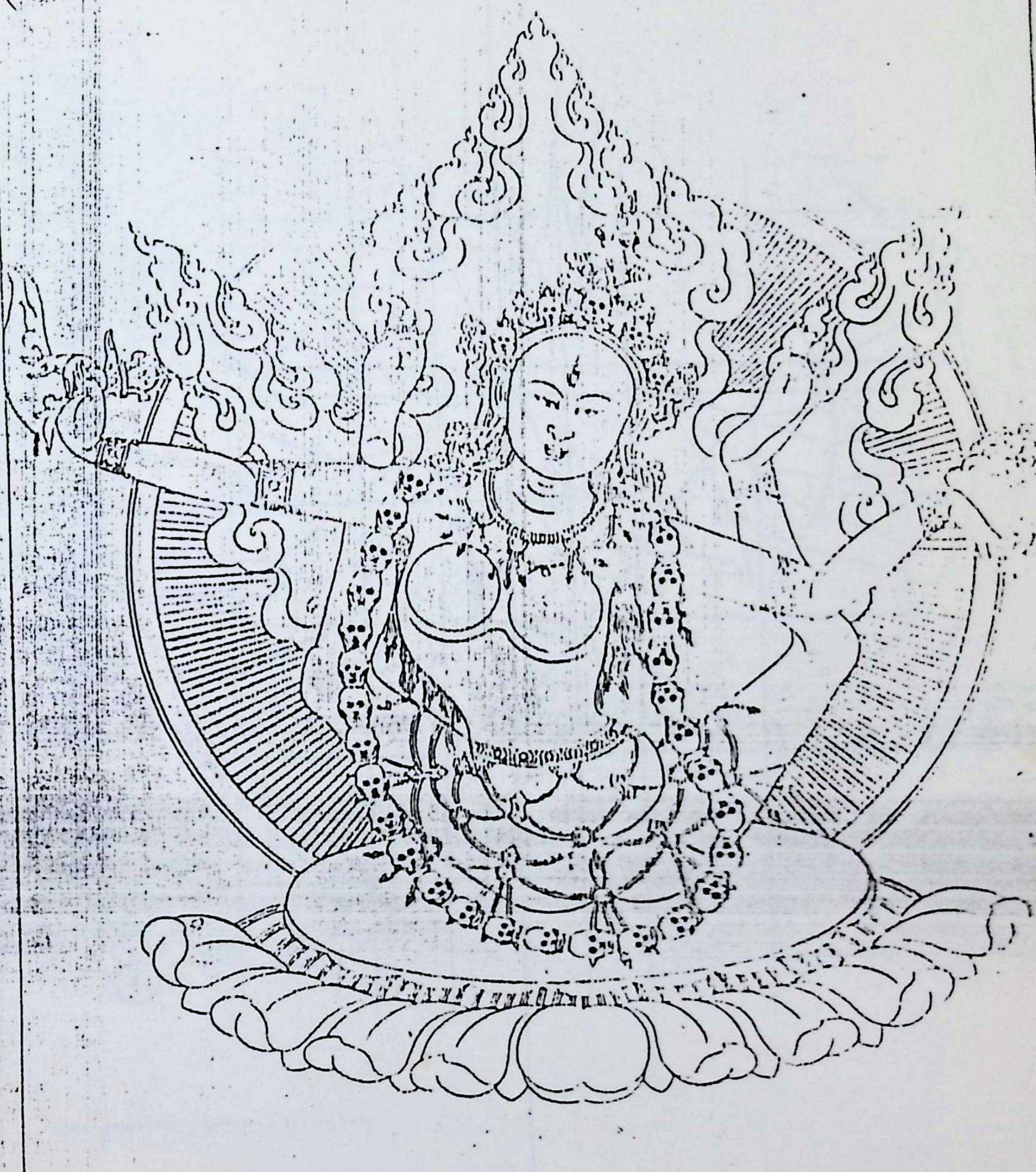

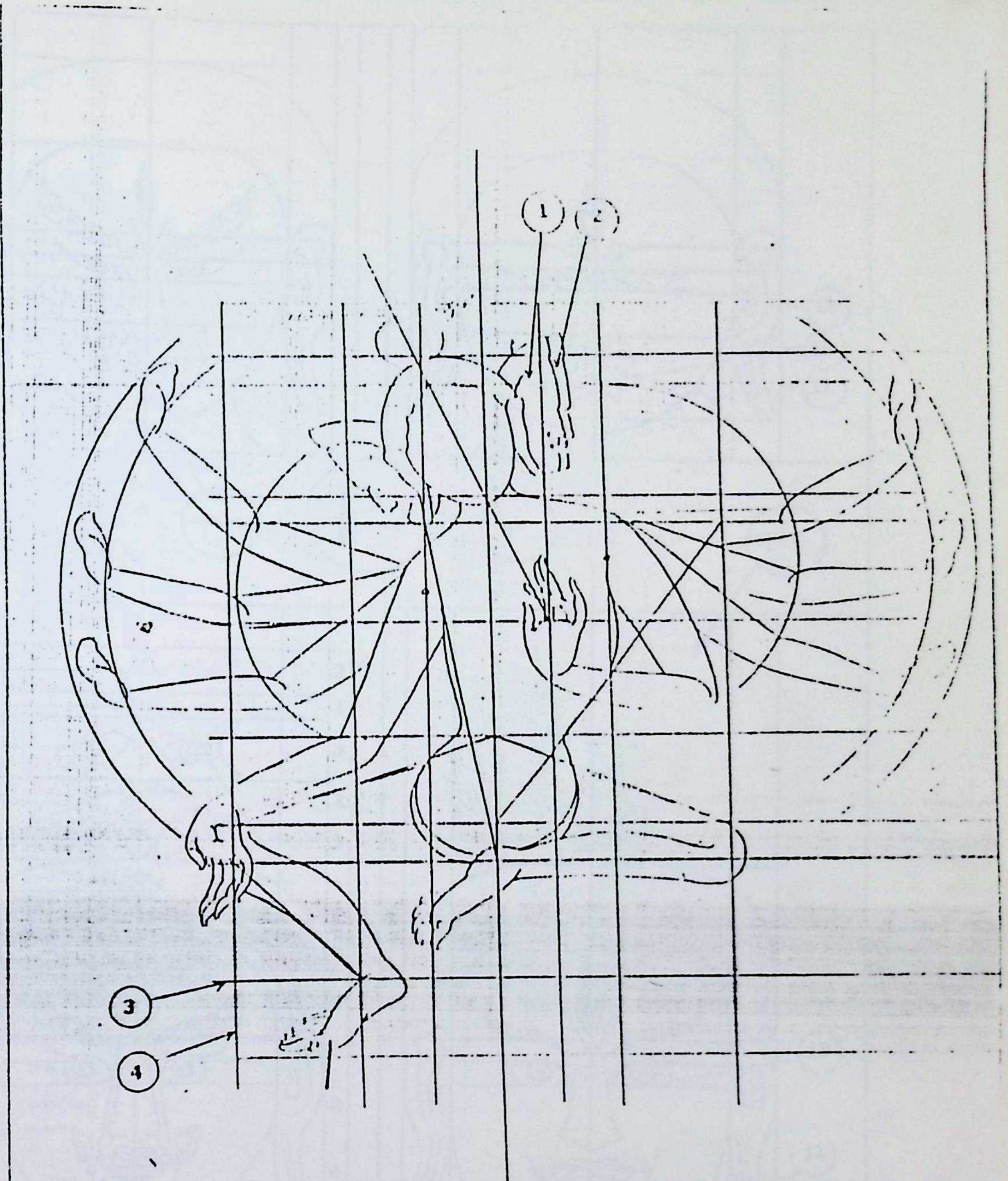
1
2
3
4

[illegible]

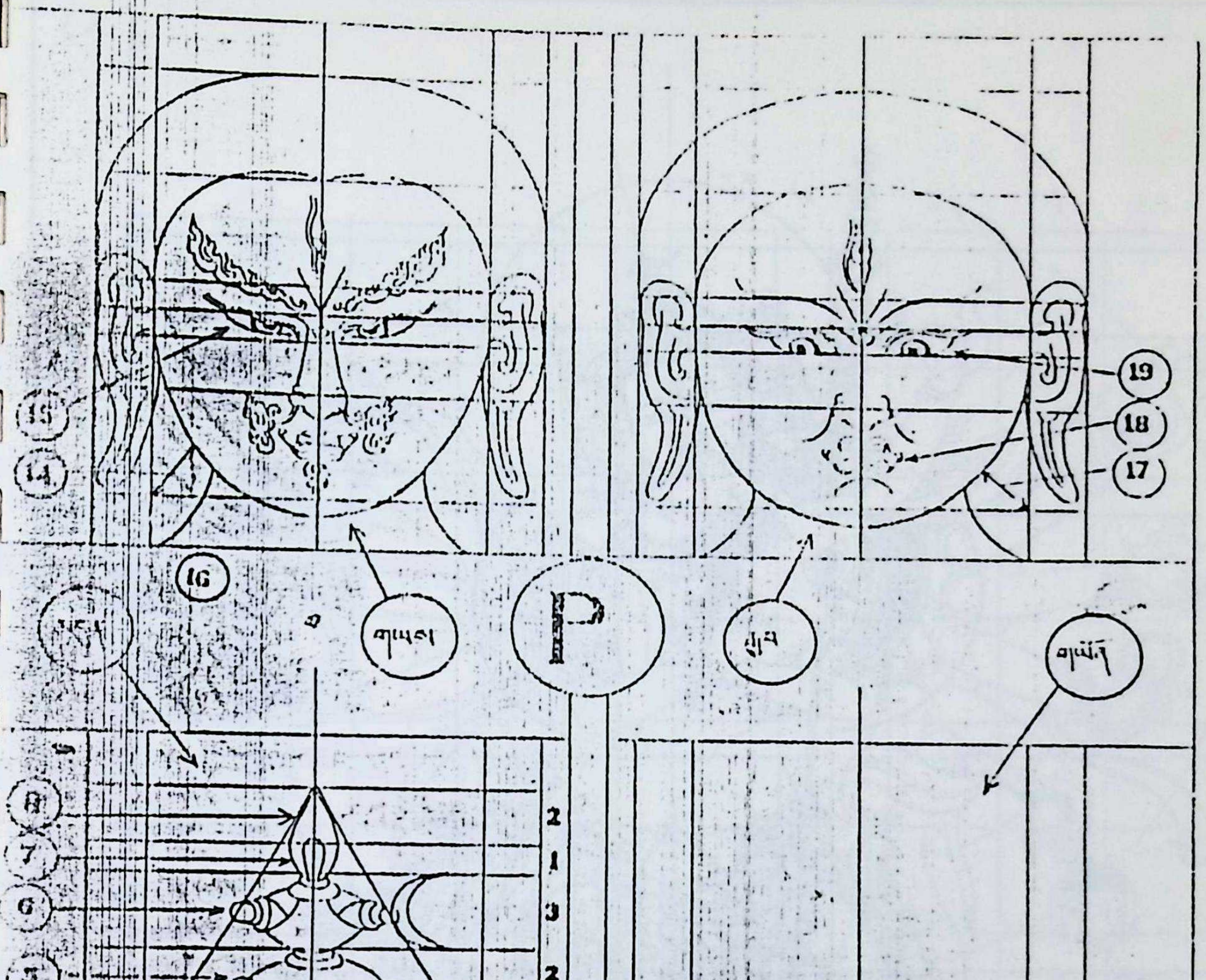
19
18
17
15
14
16
P
8
7
6
5
4
3
2
1
9
13
12
10
11

(༢)

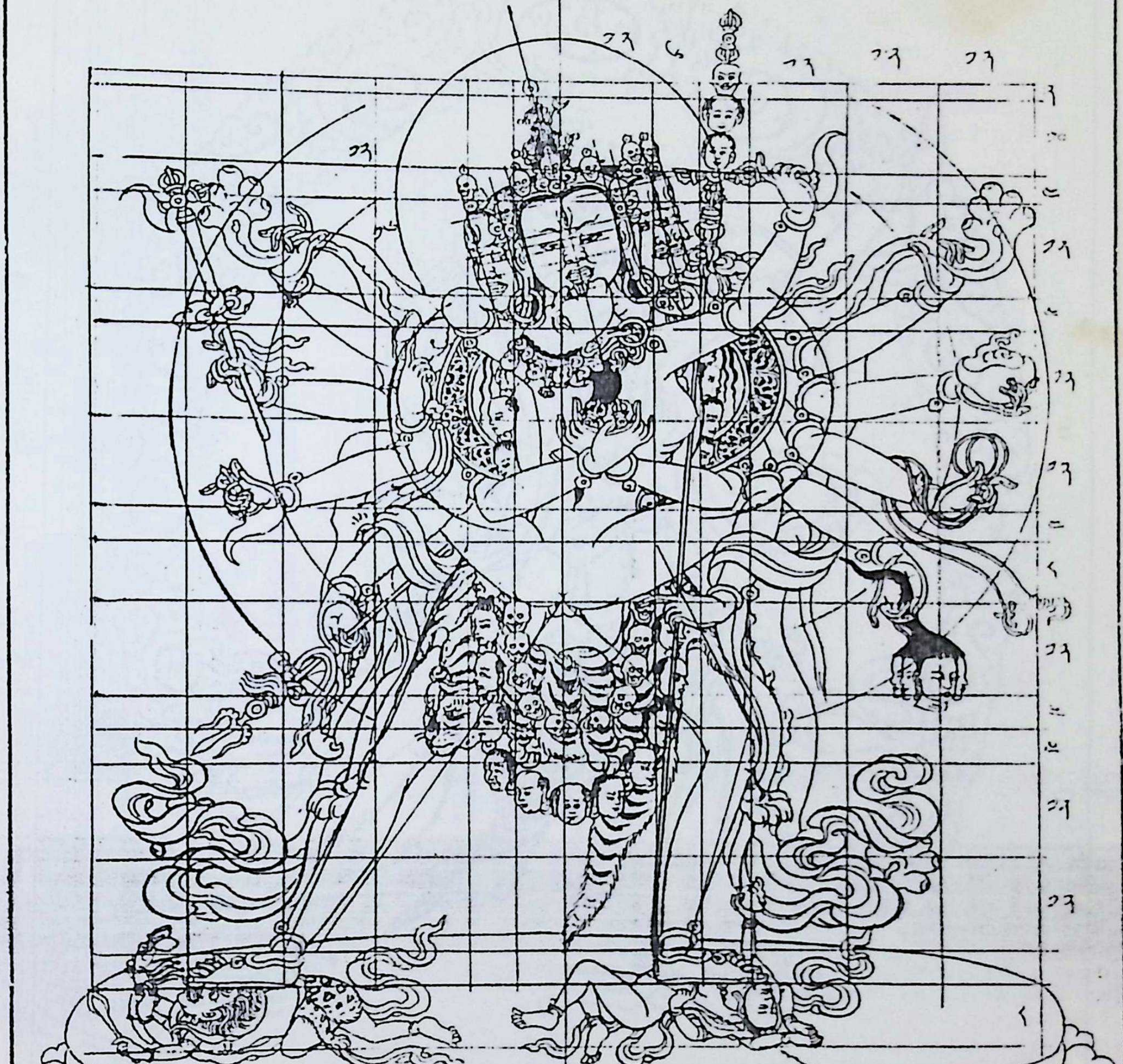

༧། །ཏྲར་སྐྱོང་ཁྲིས་པ་ཐལ་མོ་བཅུ་པ།།

(2)

ཆེ་བའི་ཆེ་མཆོག་ཀུན་ཏུ་བཟང་། །ཧེ་རུ་ཀ་དཔལ་ཕྱི་ར་ཐོ་དྲུ་བ།

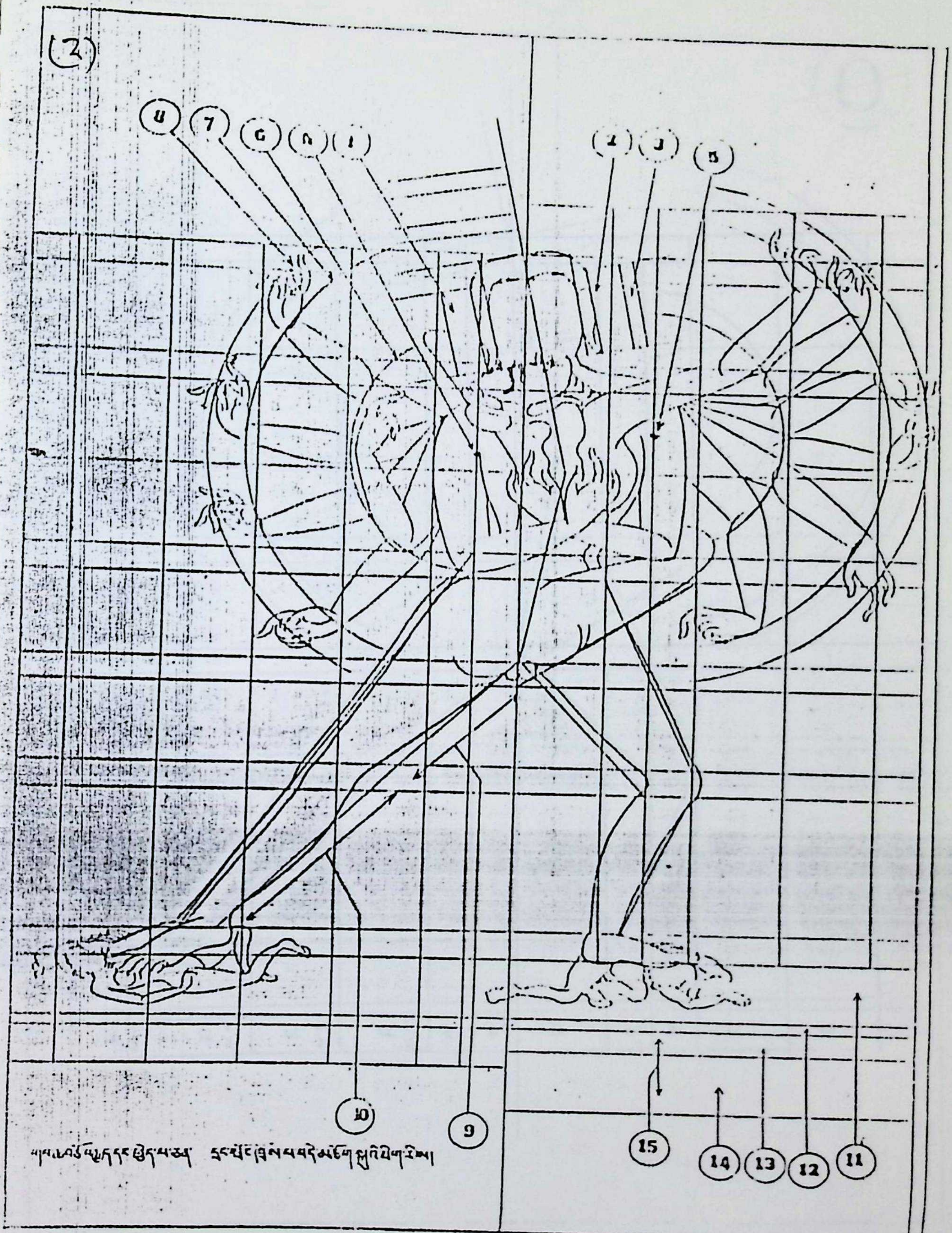

ཡབ་ཡུམ་ཚོམ་ལྷ་ཀུན་དང་ཕྱེད་པ་ལྟར། ངང་པོའི་ཁྲིམས་པ་བདེ་མཆོག་སྐུ་ཐིག་ཡིན་ནོ།

(3)

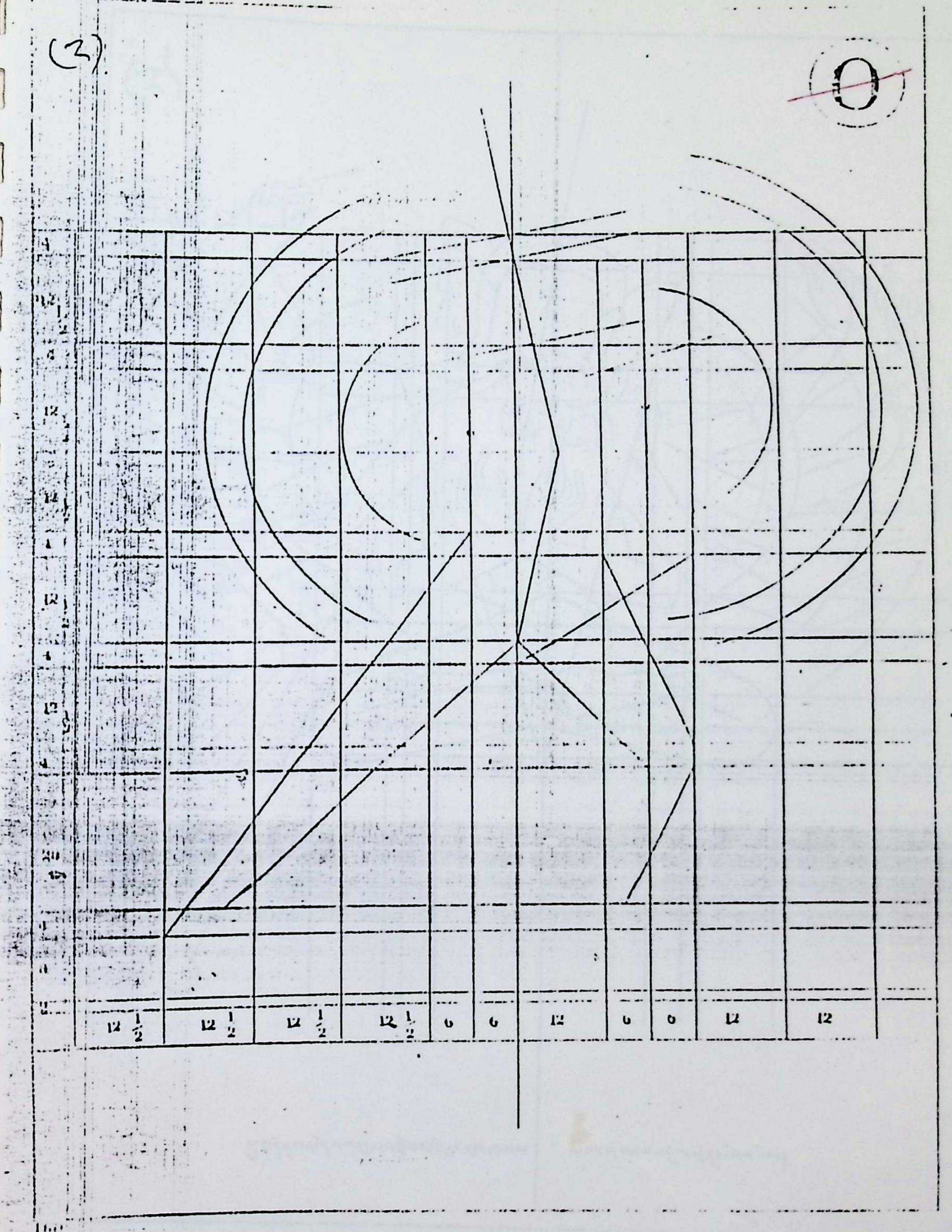

(2)

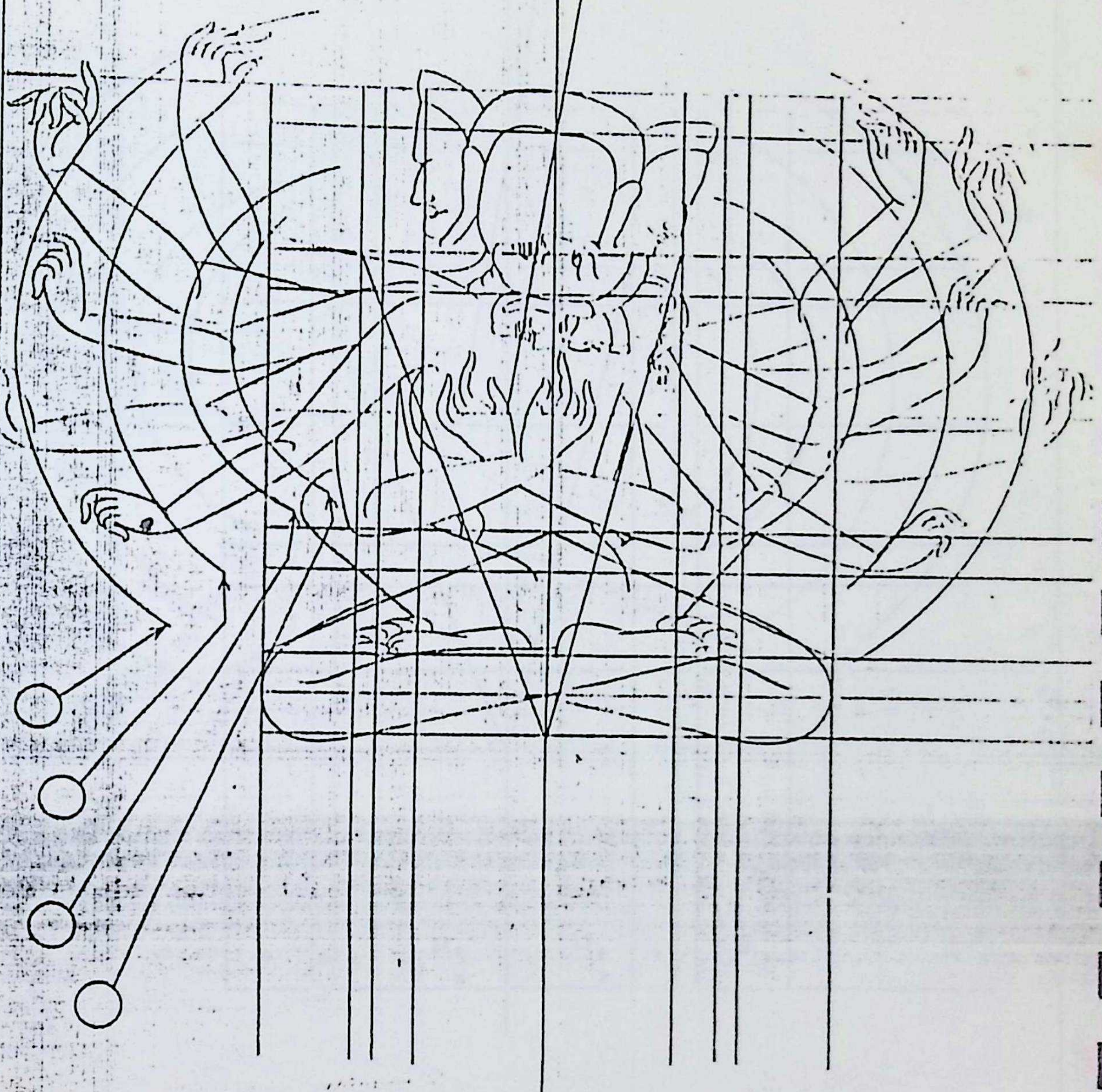

སྐུ་རྫོང་ནས་ཕྱེད་པ་གསུམ་འཁྱིལ་བའི་དྲང་ཐང་ཁྲམ་པ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ།

(2)

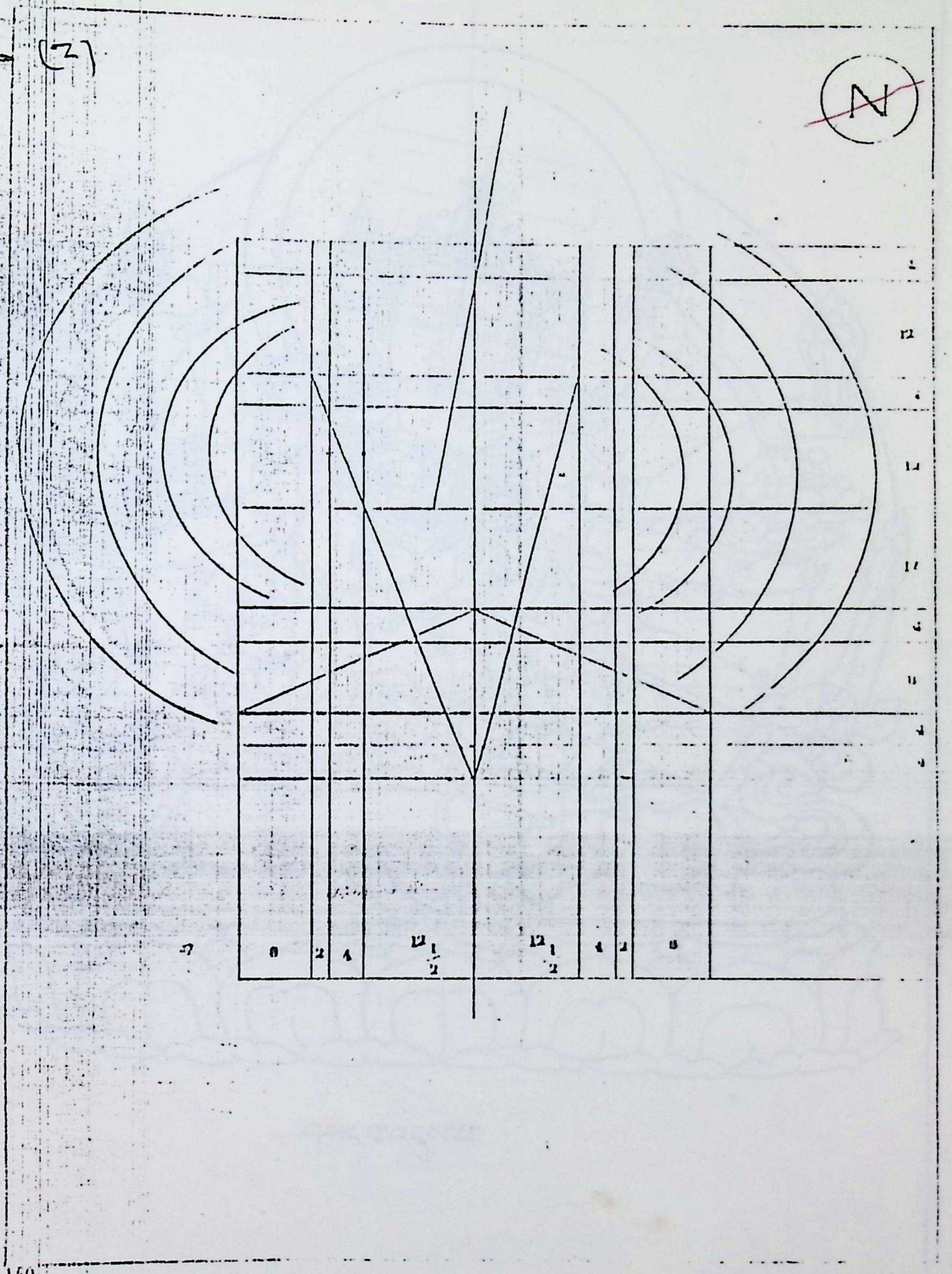

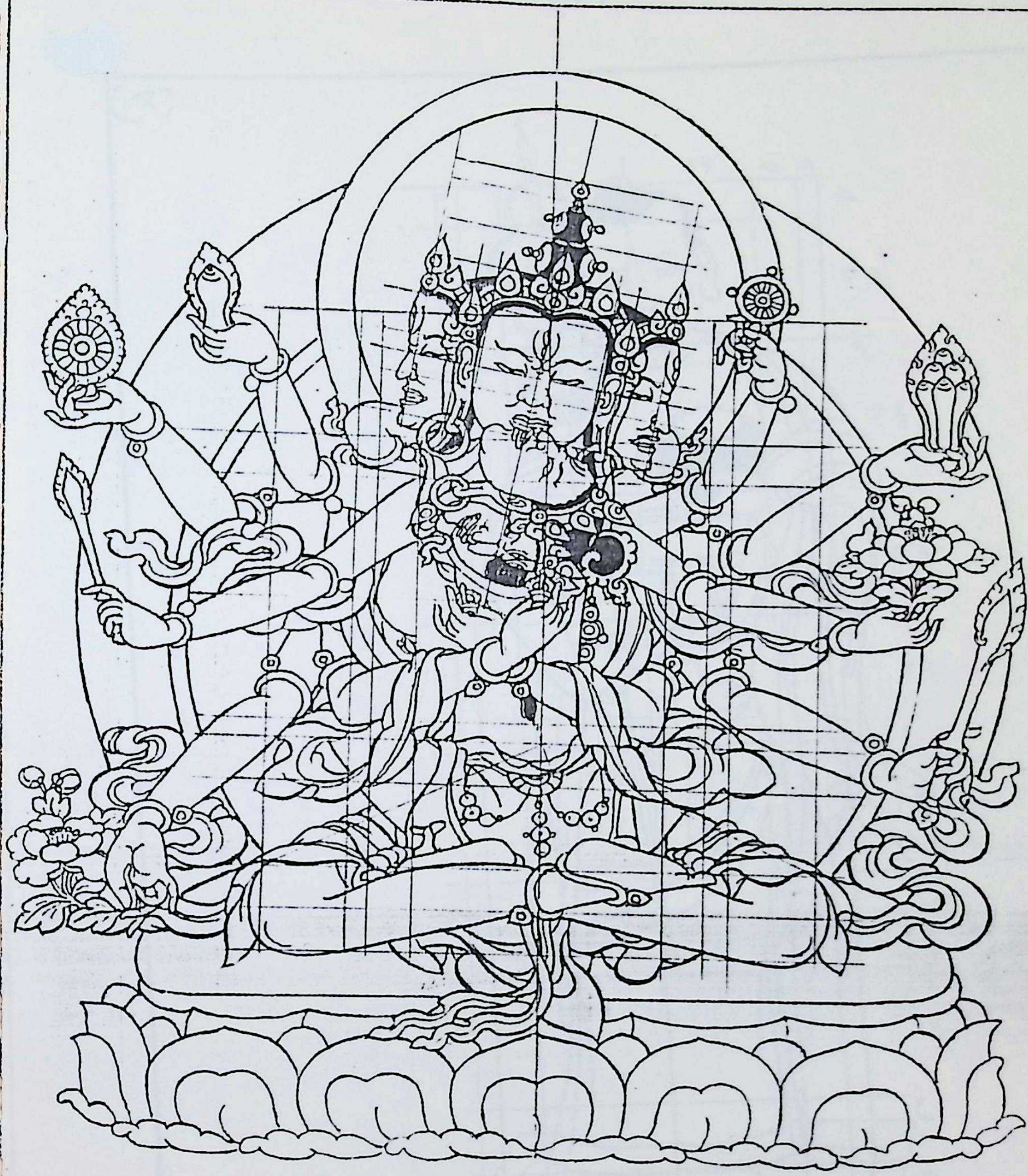

གསང་བ་འདུས་པ་

(༢)

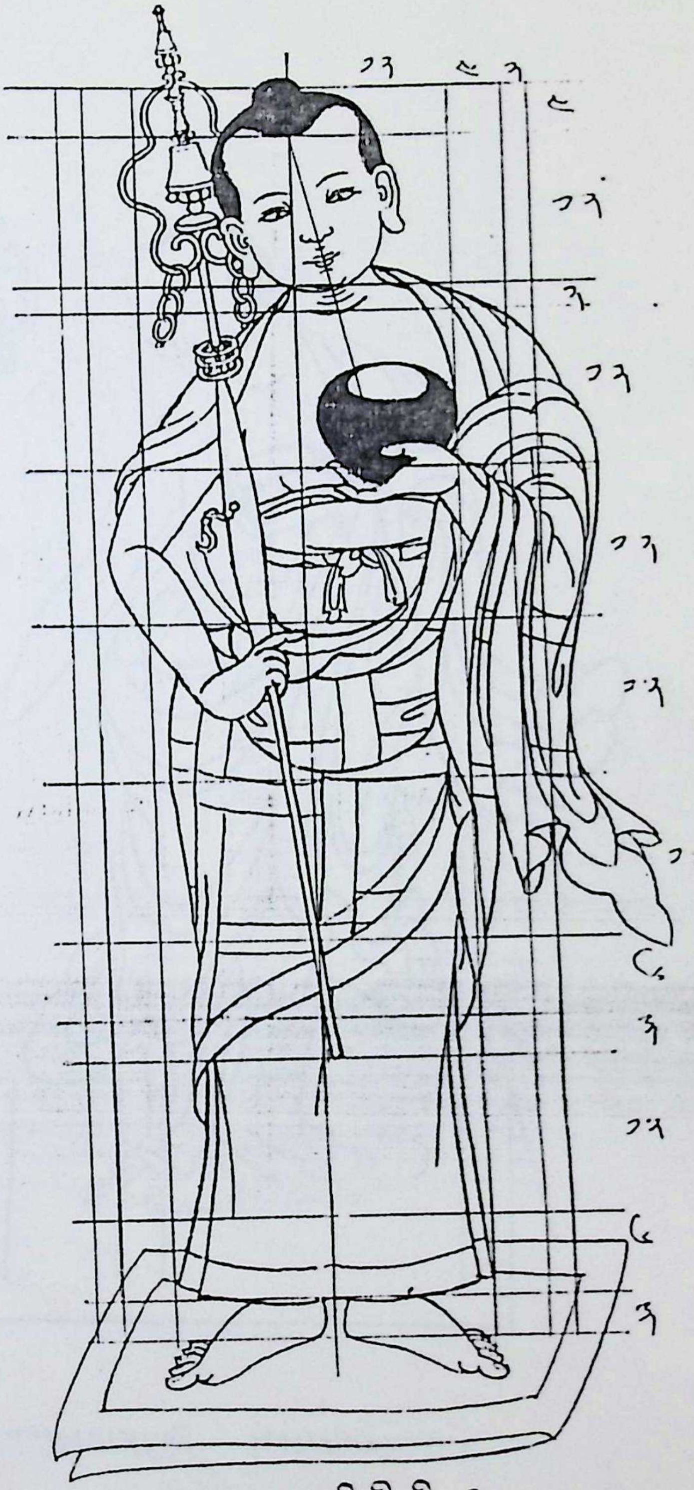

༄། །རང་རྒྱལ་དང་ཉེ་མི་ཡི་ཆད།།

(3)

[illegible] [illegible]

(3)

(2)

(Y)

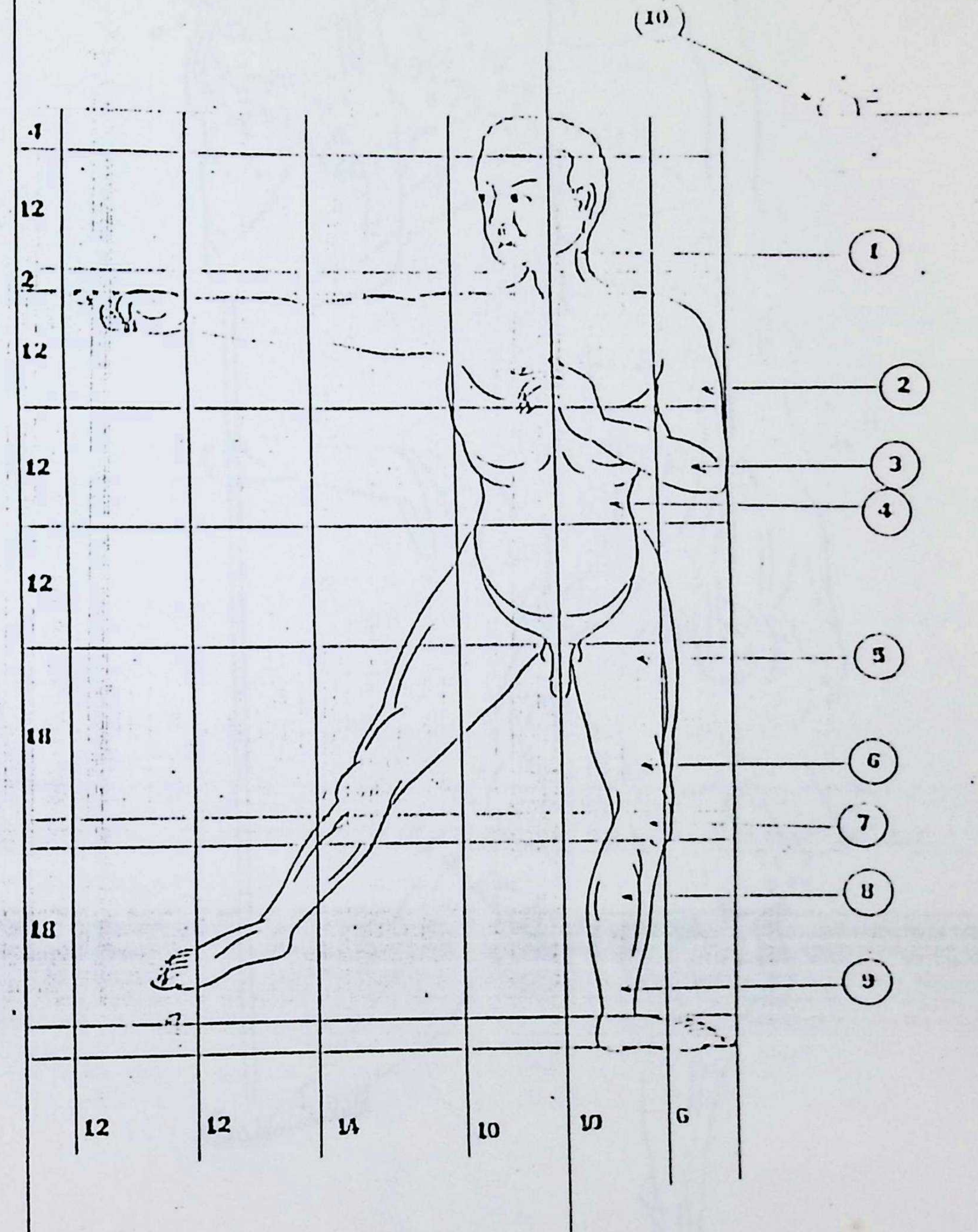

འཛམ་གླིང་གི་རི་ལུགས་ཅན།

(3).

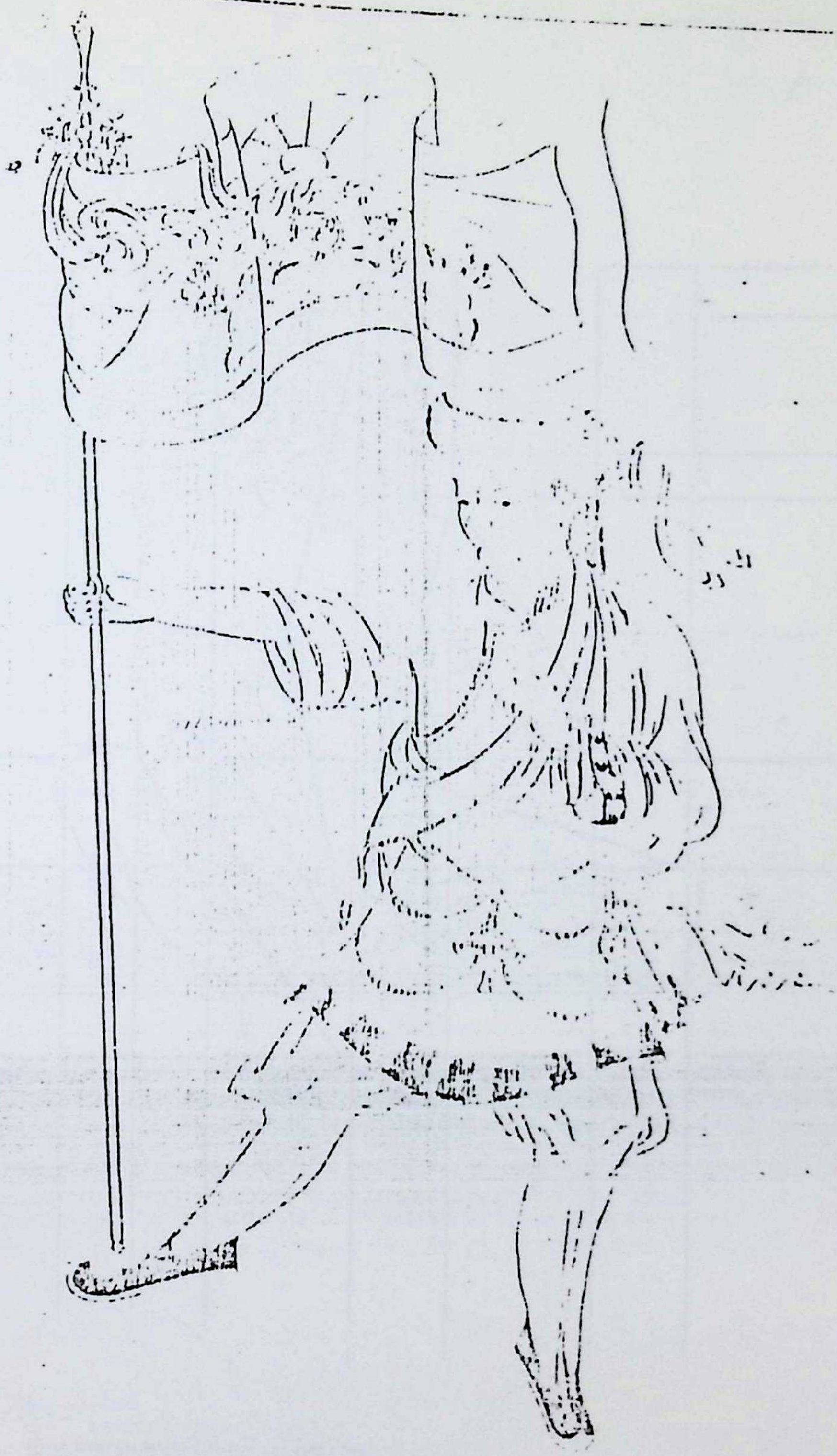

༡ རྒྱལ་པ་བདུད་ཀྱི་བོང་། རྒྱལ་མཚན་ཐོགས་པ་ཡིན། ། རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་ལ་བཅུ་ལ་བའི་དཔལ་བ་འབོག་བརྒྱུད་གོ། །

(2)

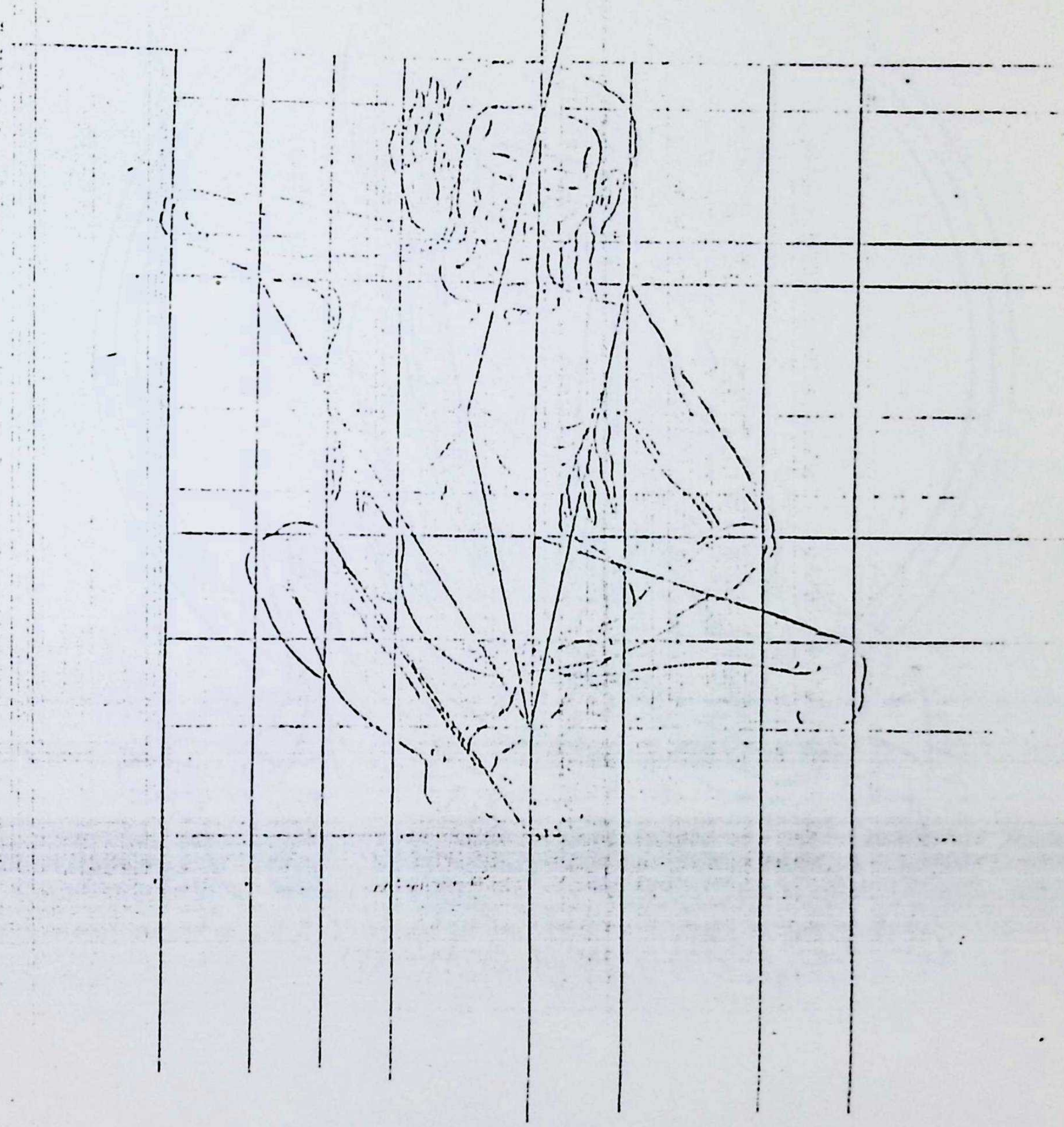

[illegible]

(2)

(3)

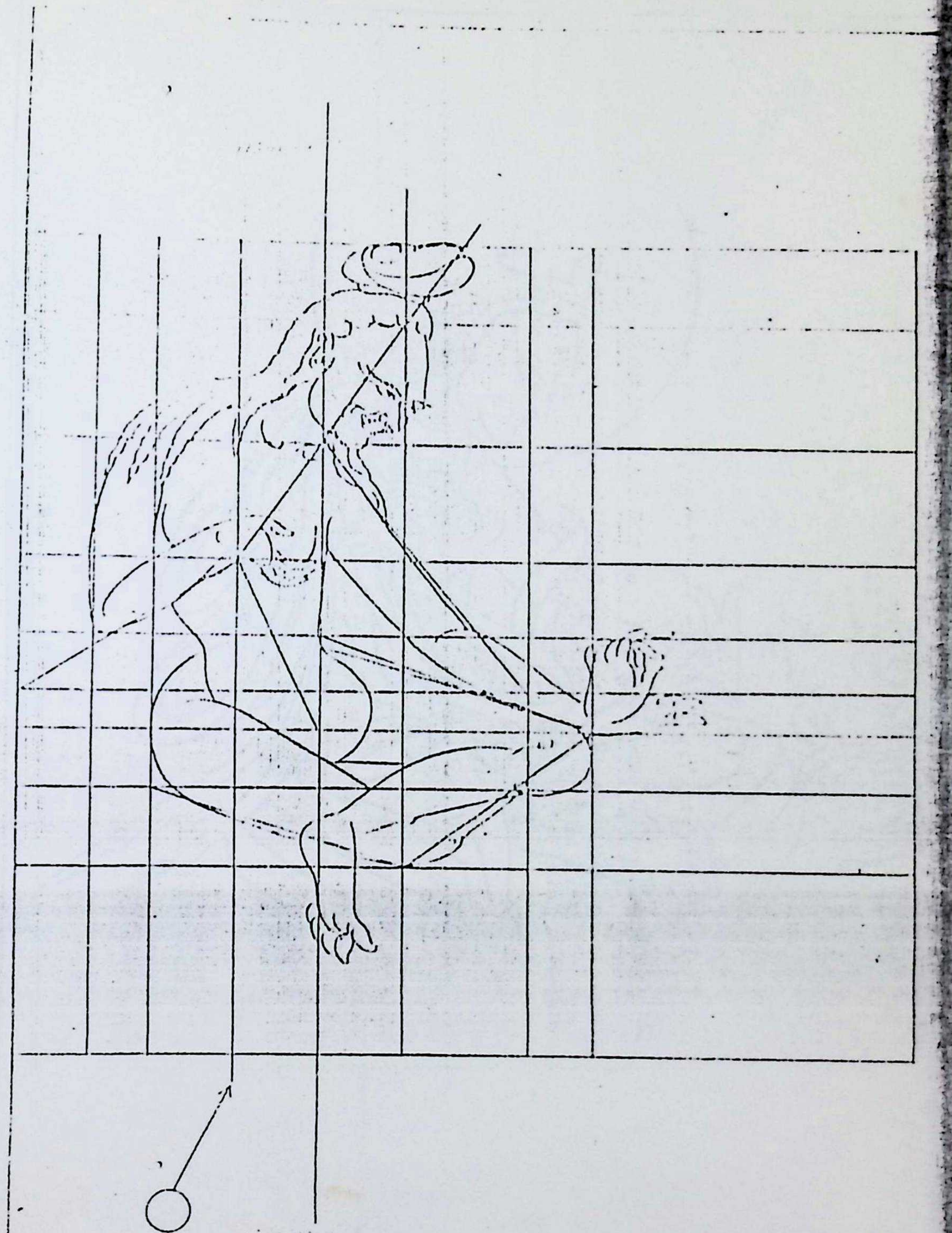

དཀྲུ་རེ་གཅིག་གཡས་པའི་ཉེ་ལ་པའི་རྒྱུ་མོ་དཔེ་རིས།

(23)

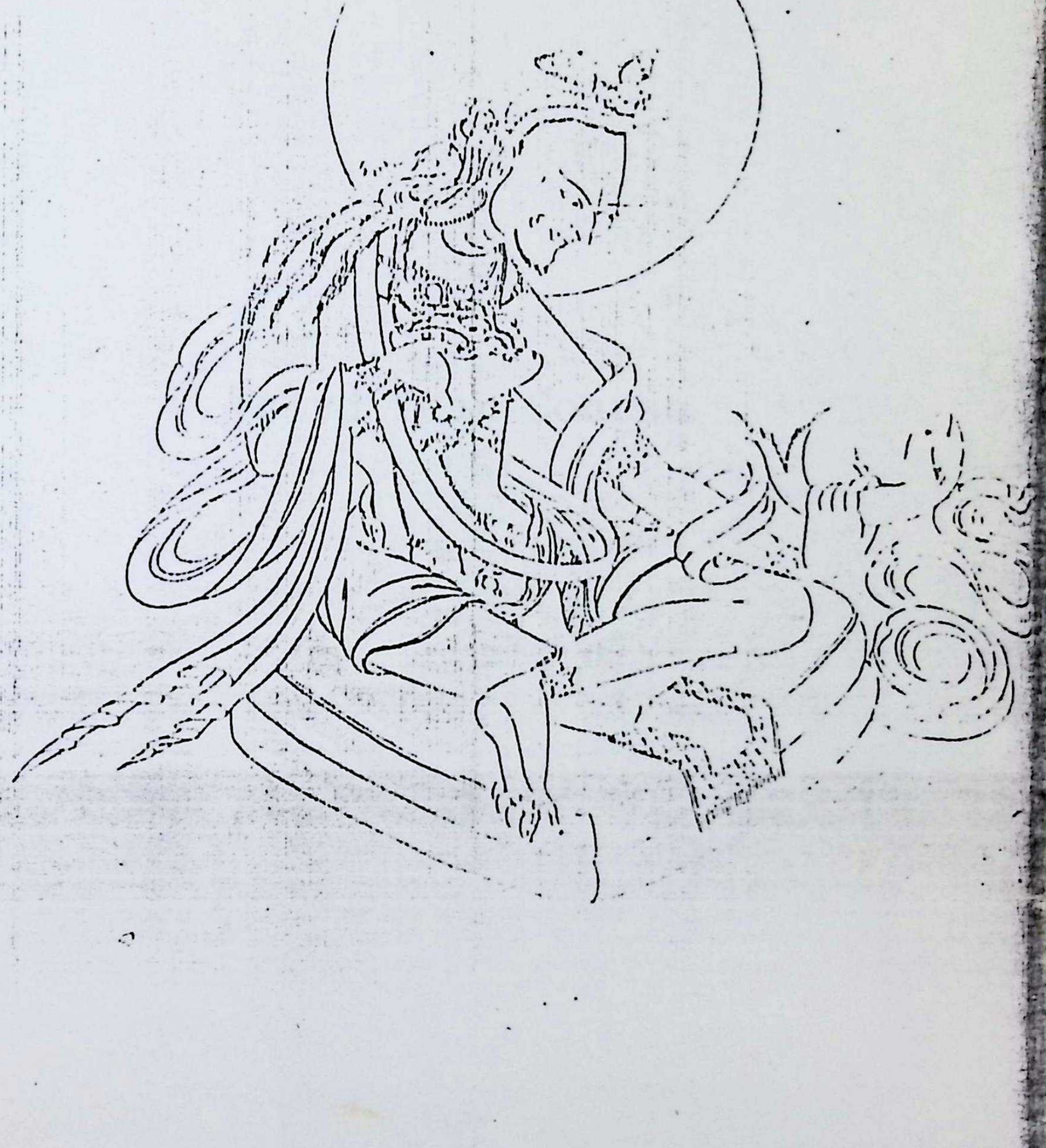

[illegible] ། ། [illegible] ། །

Third Year Course

(३)

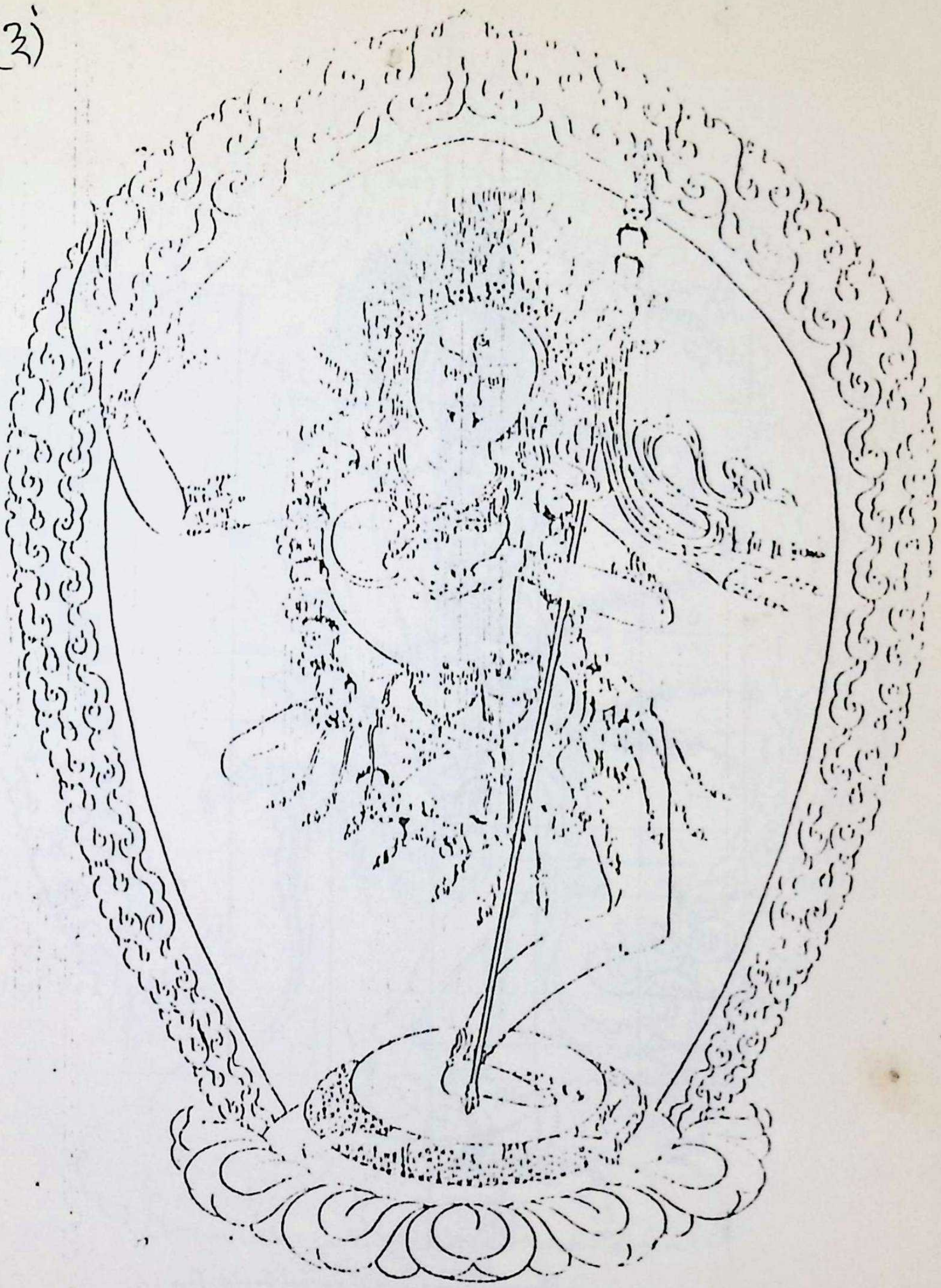

[illegible]

(༣)

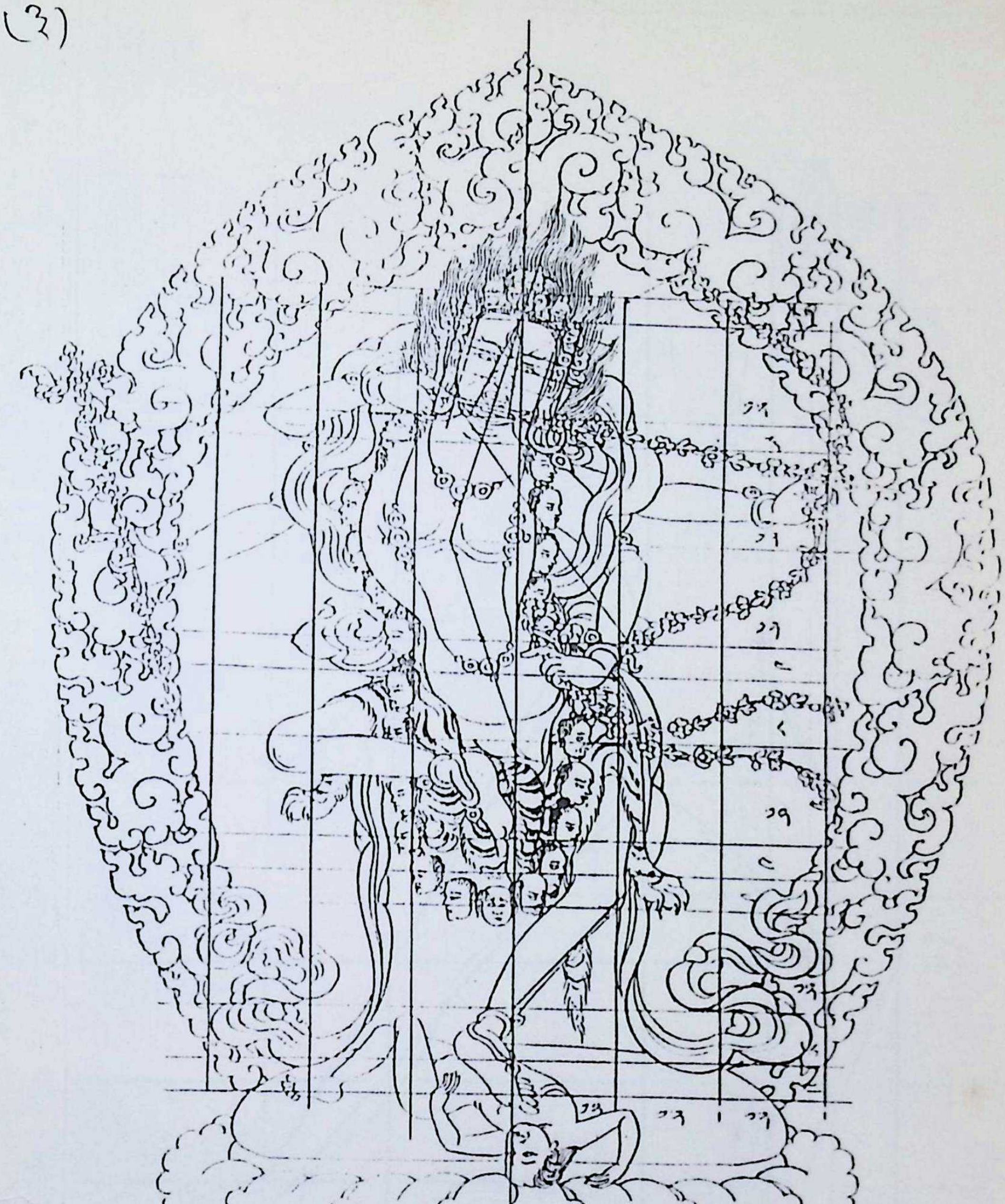

༧། །ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མོ་ཡ། ཞེང་སྲིན་མི་མཐོ་བརྒྱད་པ།།

(ཀ)

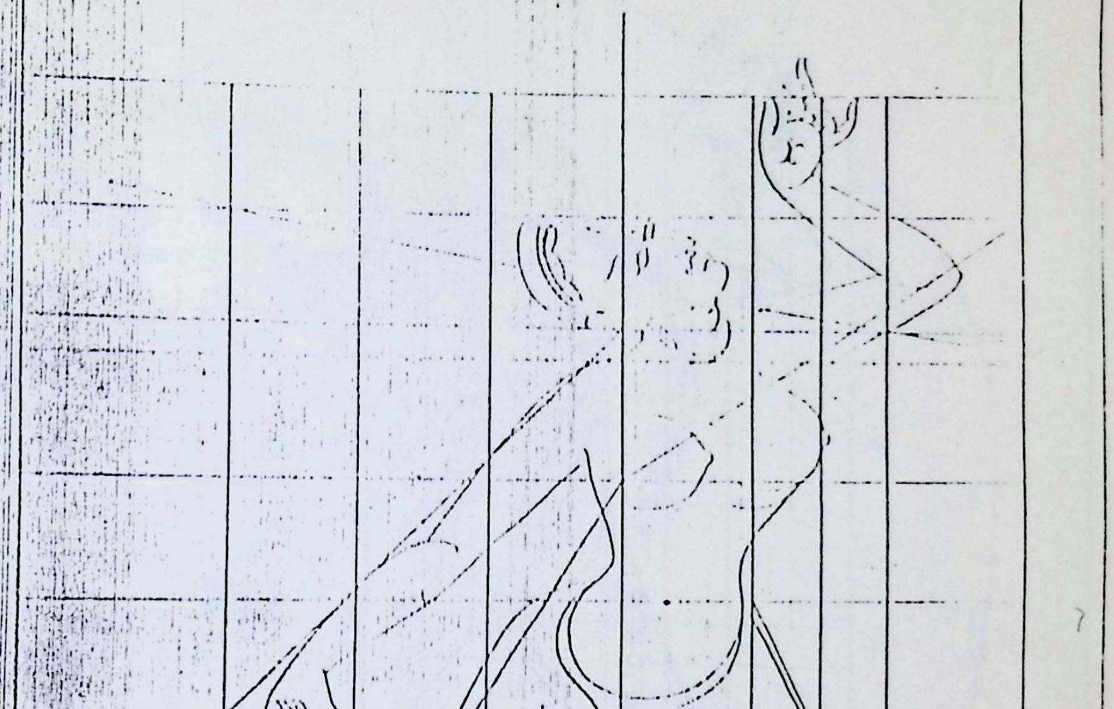

(༣)

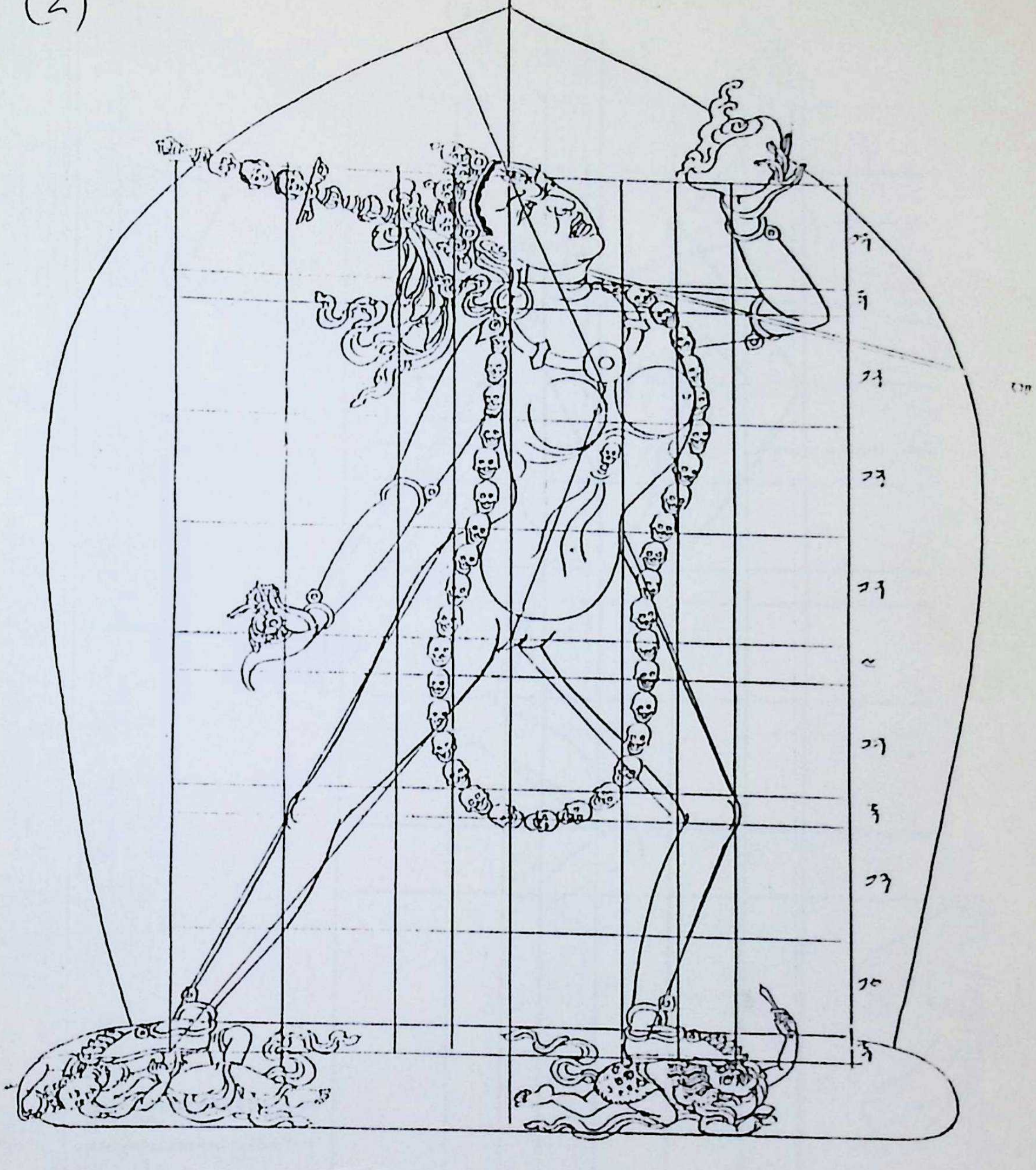

༄། །ཡ་ཕྲོ་བརྒྱད་པ་སོར་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག།

(ཞ།

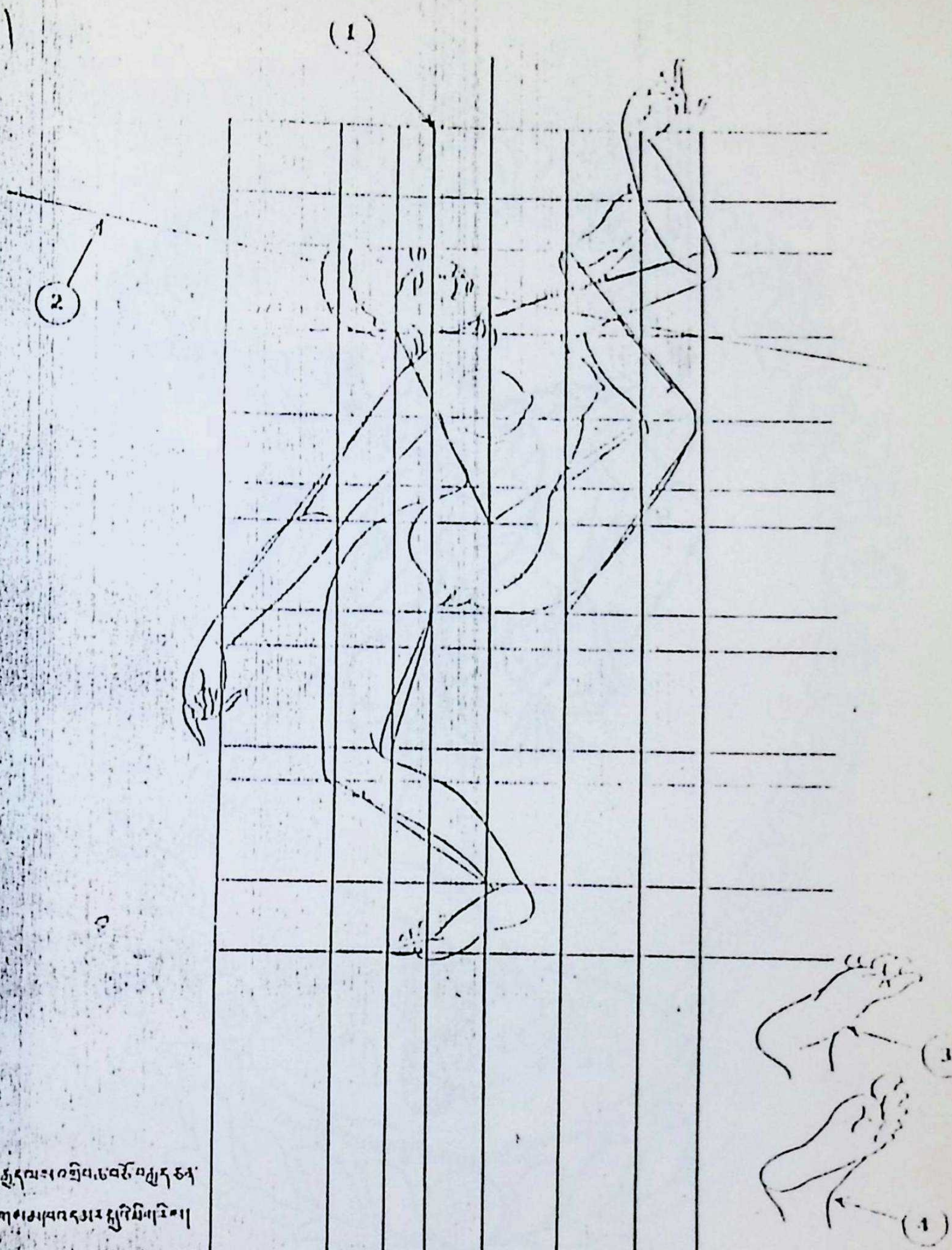

ལྷ་དང་བརྒྱད་ཀྱལ་འཁྱིལ་ཞབས་བསྐྱེད་ཅན་
།དམ་ལྕུག་མ་མཁའ་འདར་ལྷ་ཡི་མོ་ཞིག །

(3)

[illegible]

(3)

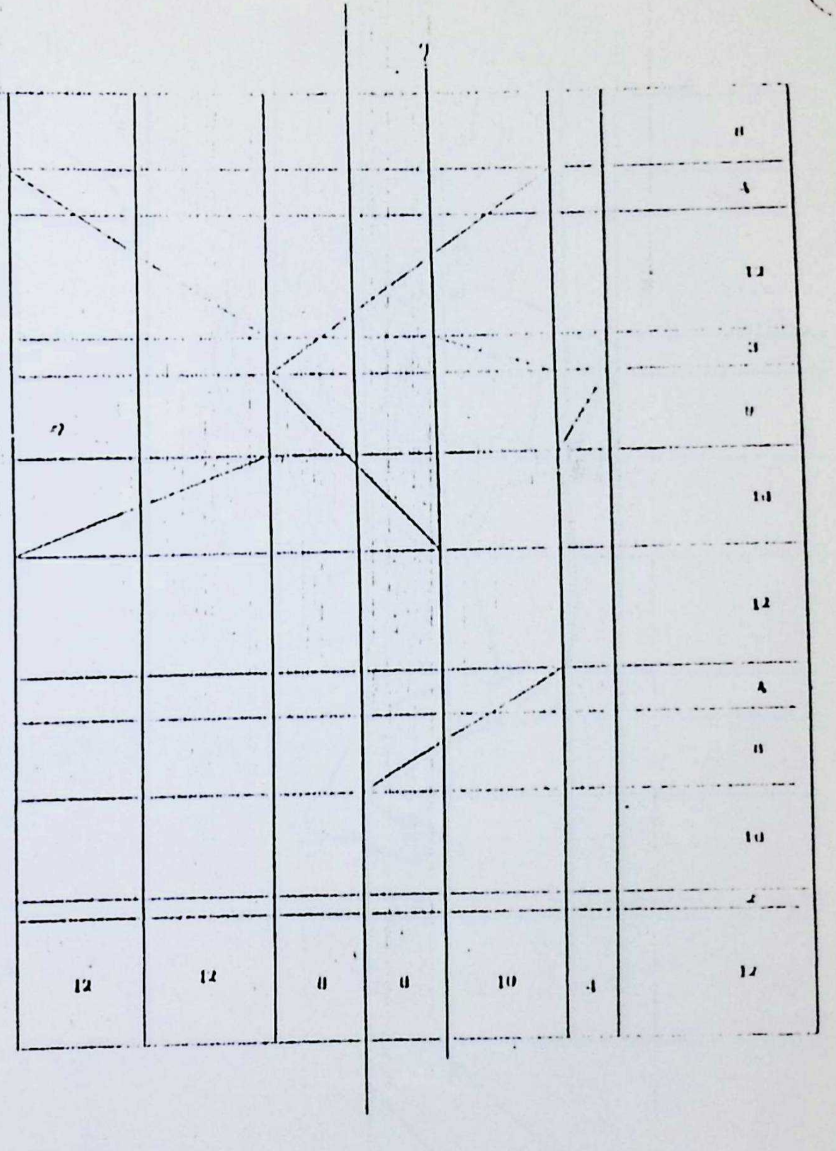

[illegible]

[illegible]

(12)

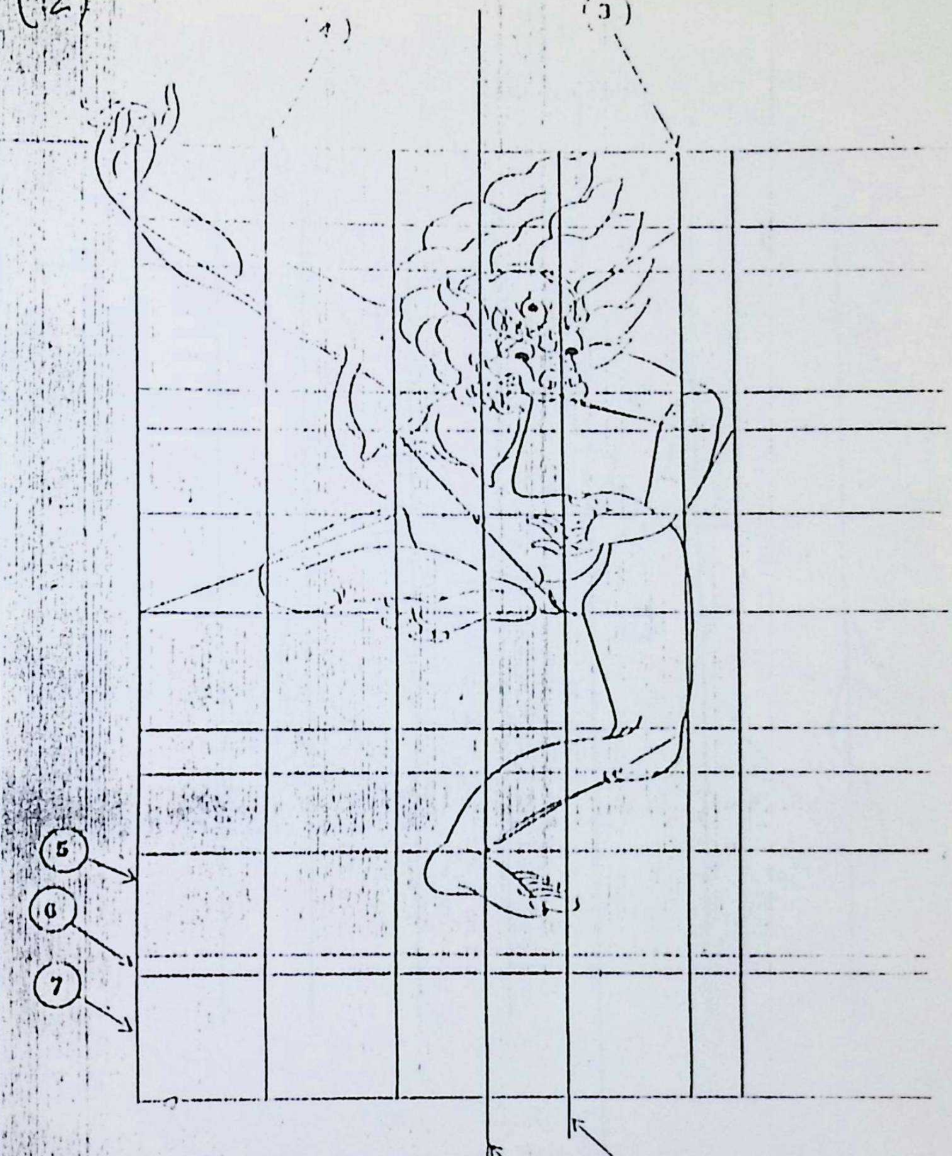

[illegible] སེང་གདོང་

སྐུའི་ཐིག་རིས།

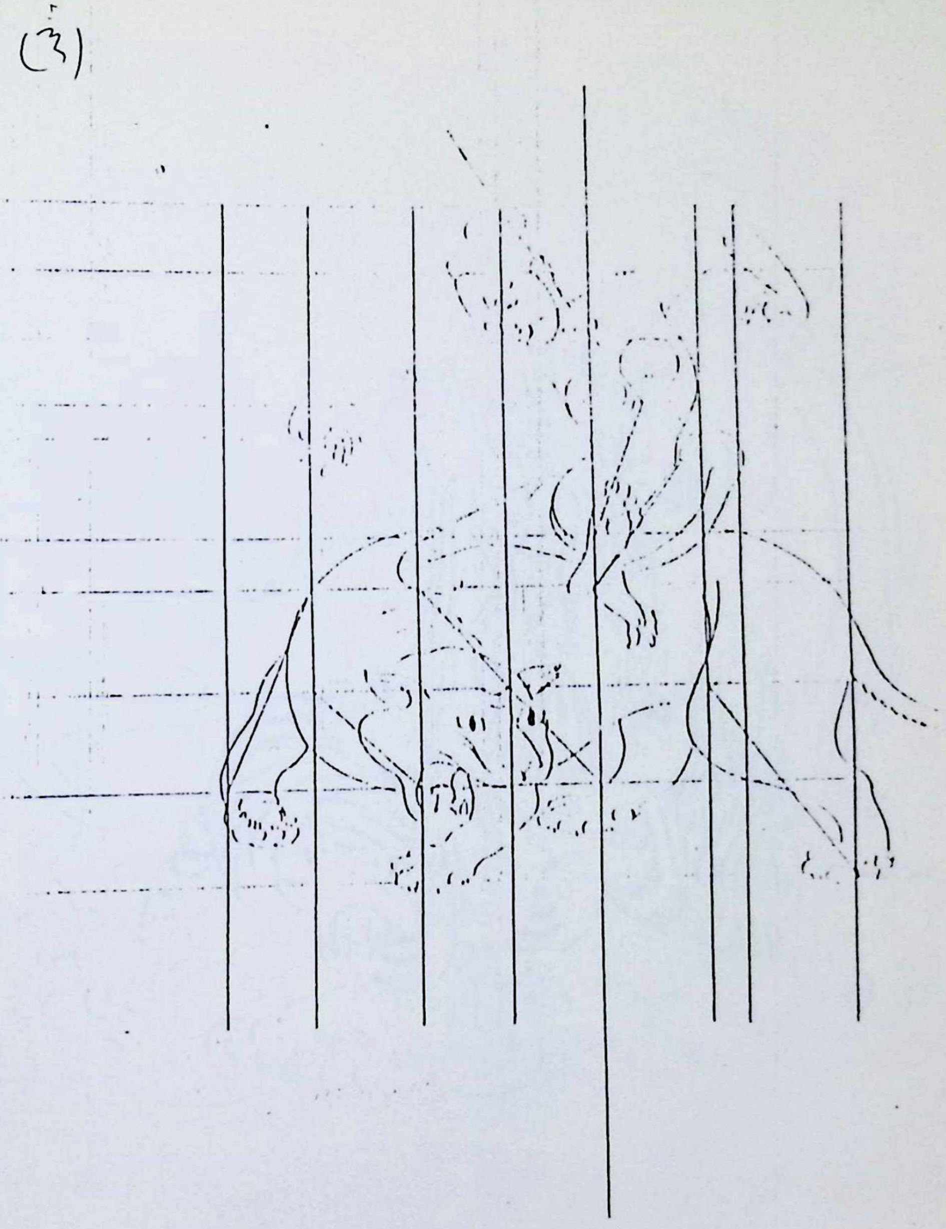

(༣)

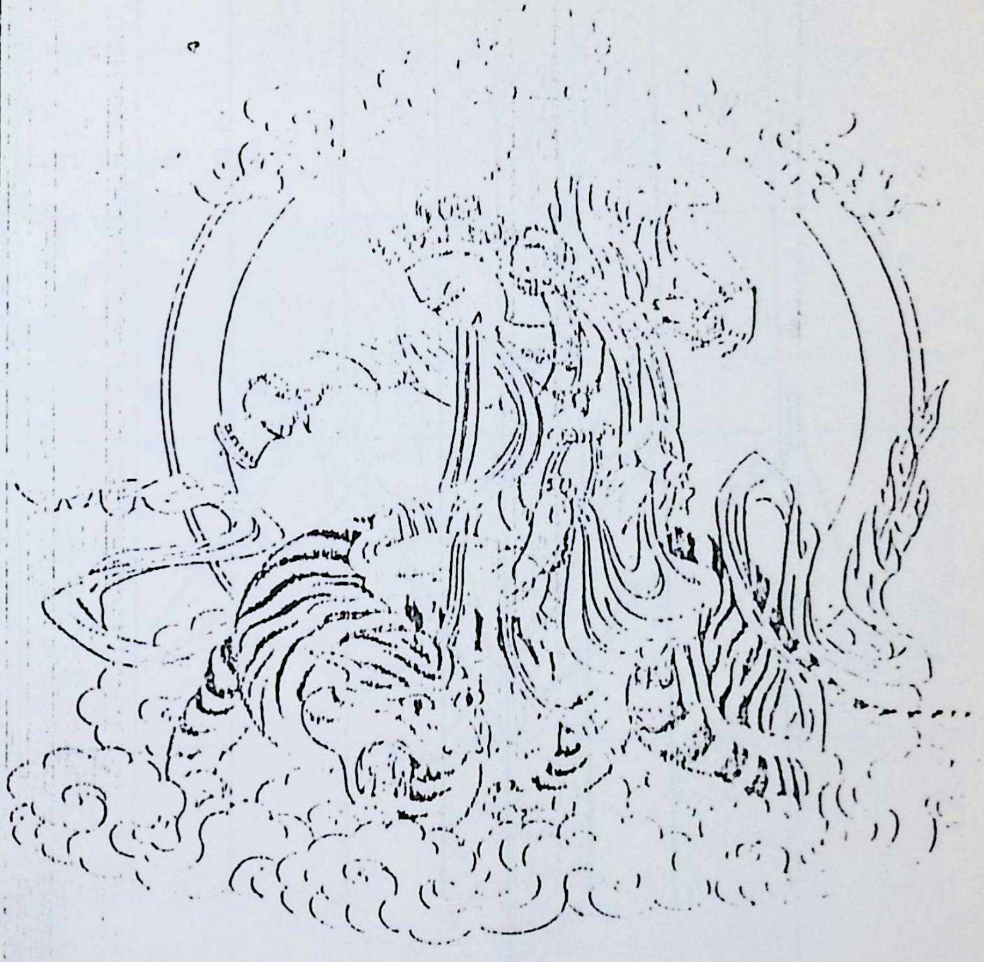

(2)

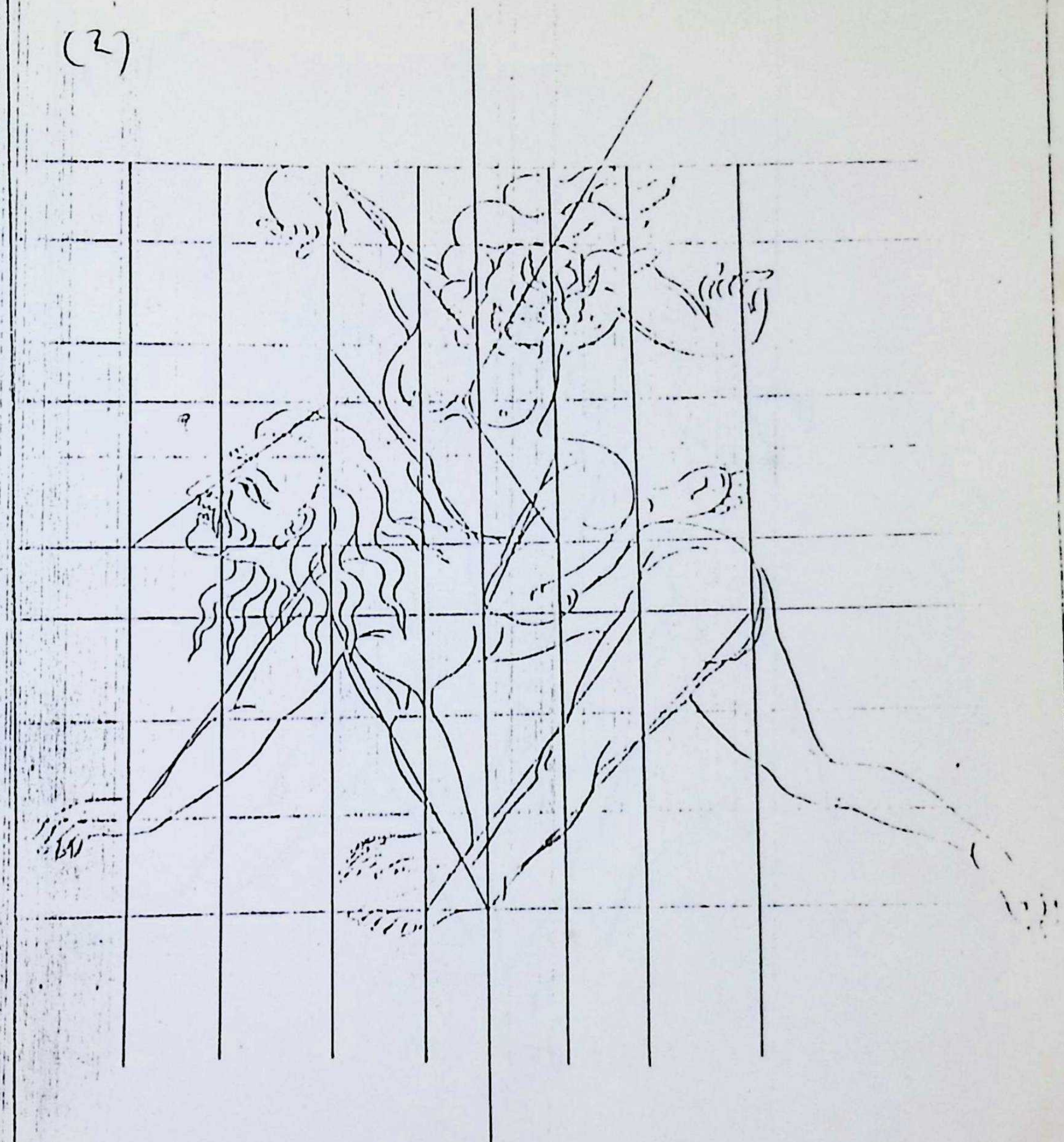

[illegible] [illegible]

(7)

(3)

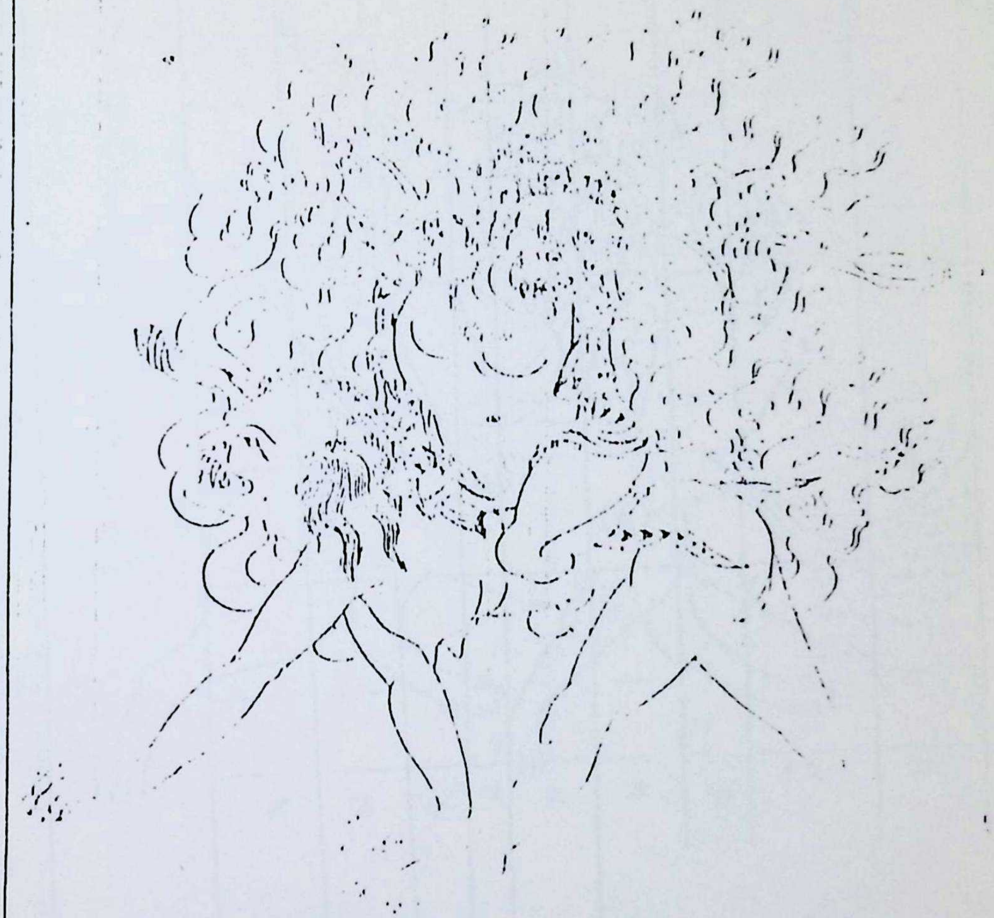

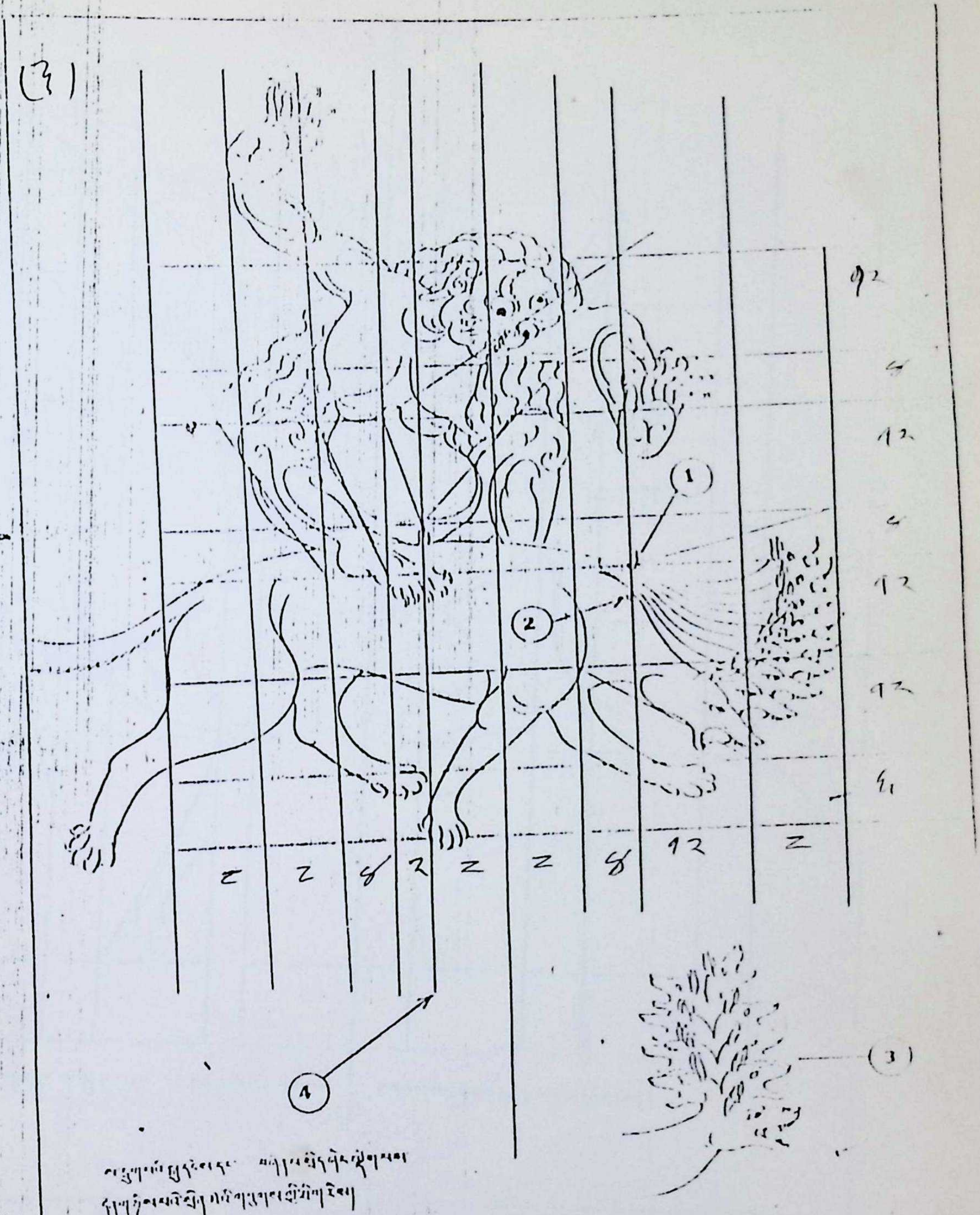
1
2
3
4

[illegible]
[illegible]

(3)

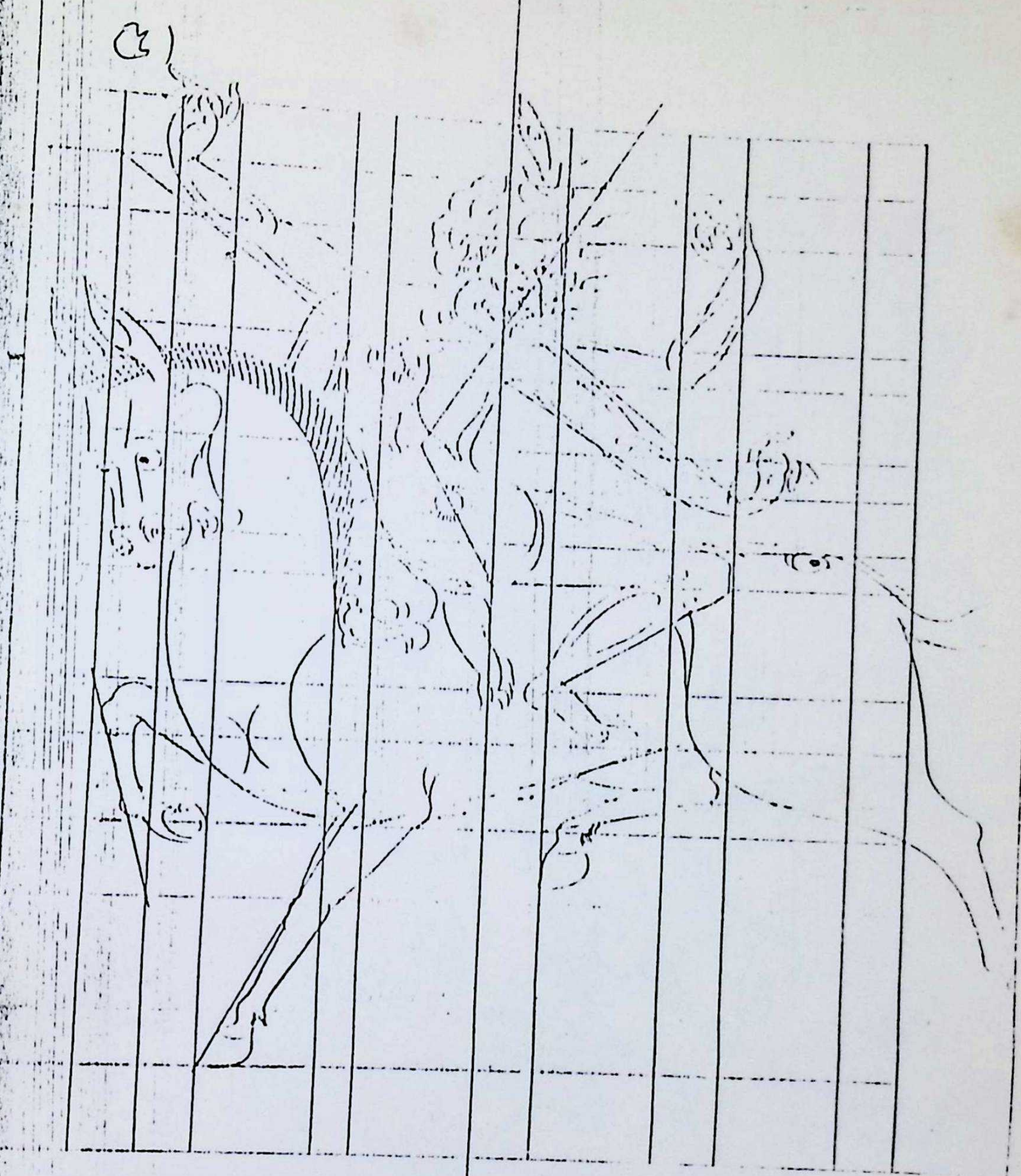

[illegible]

(31)

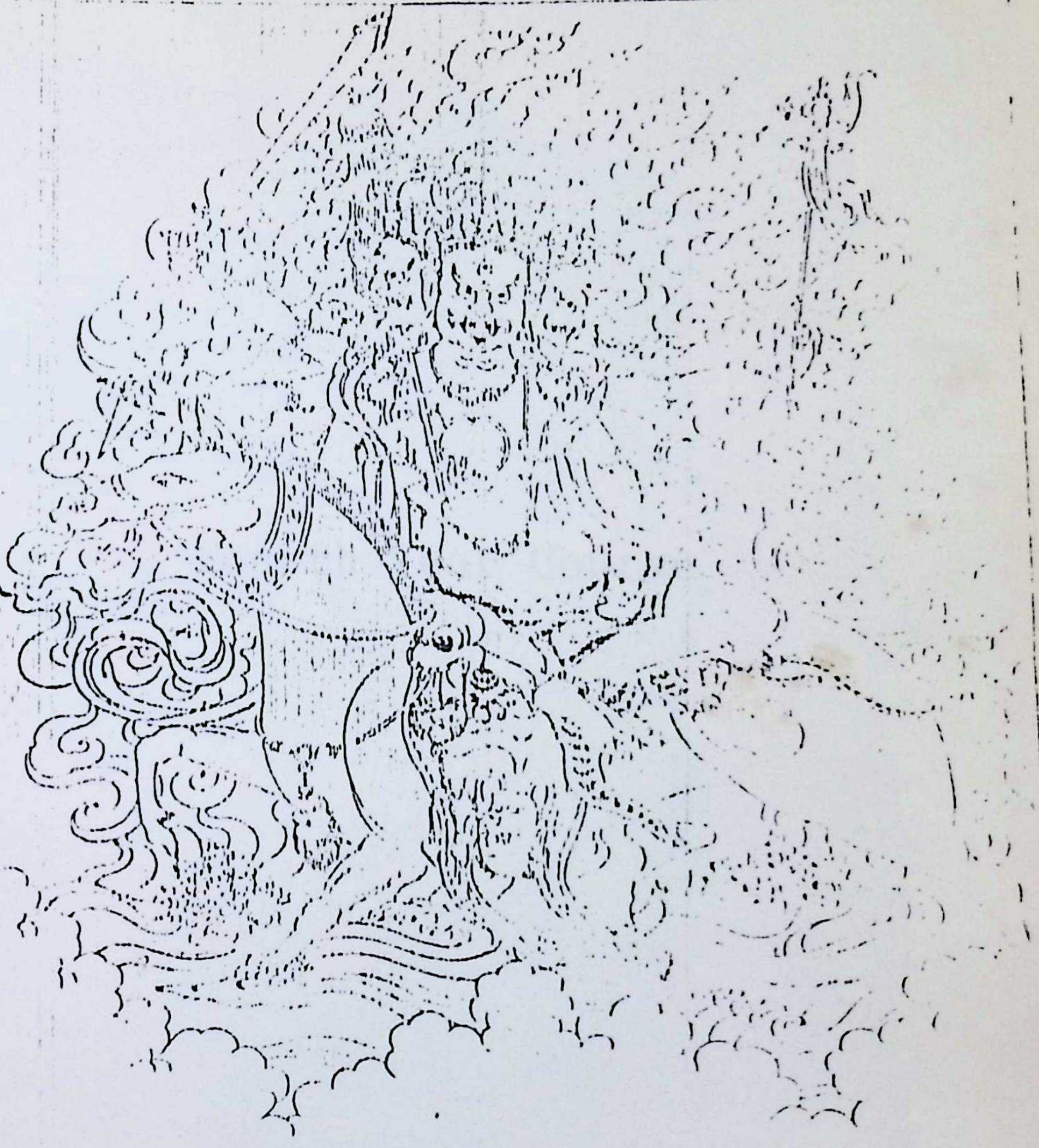

Fourth Year Course

(8)

(11)

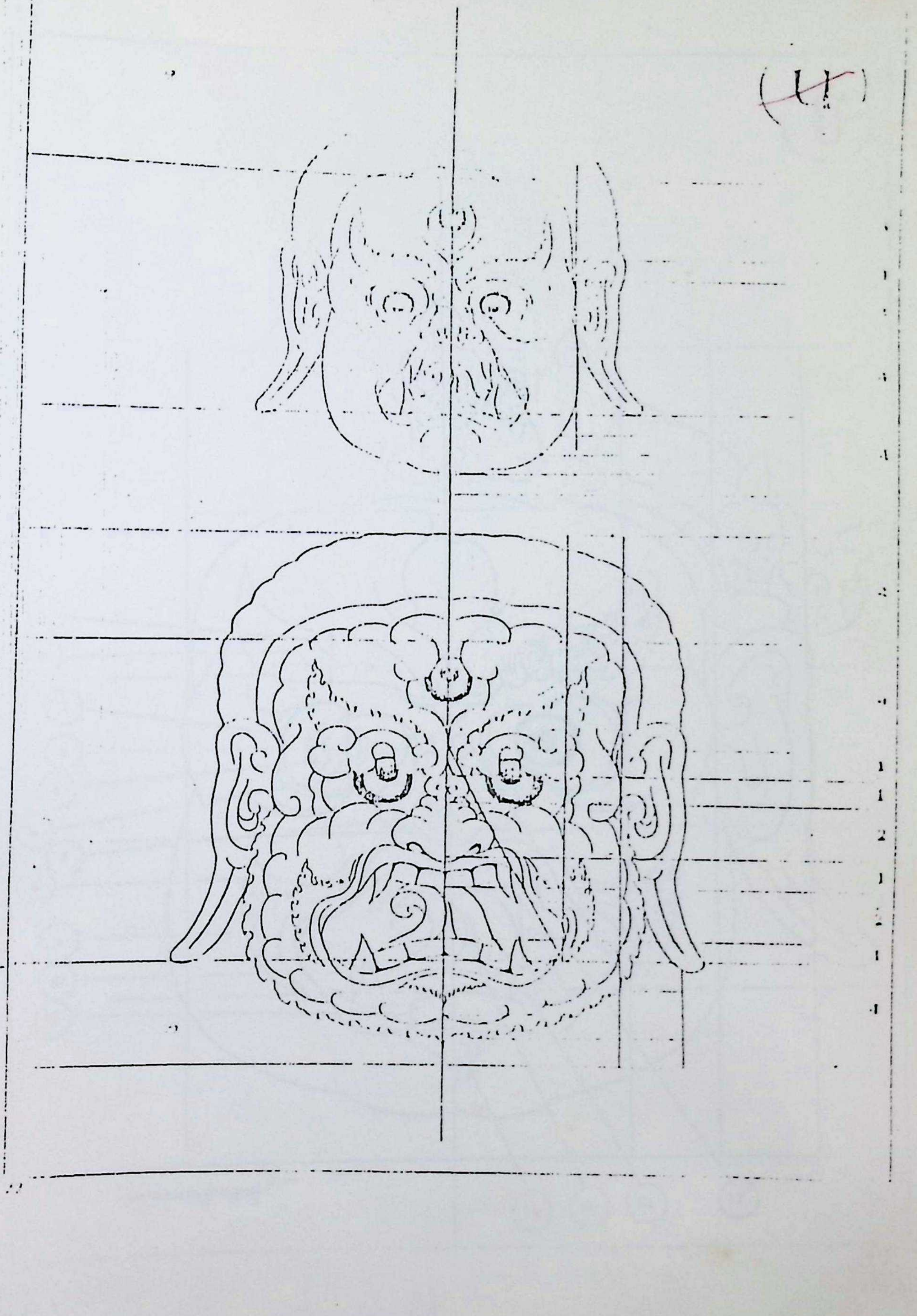

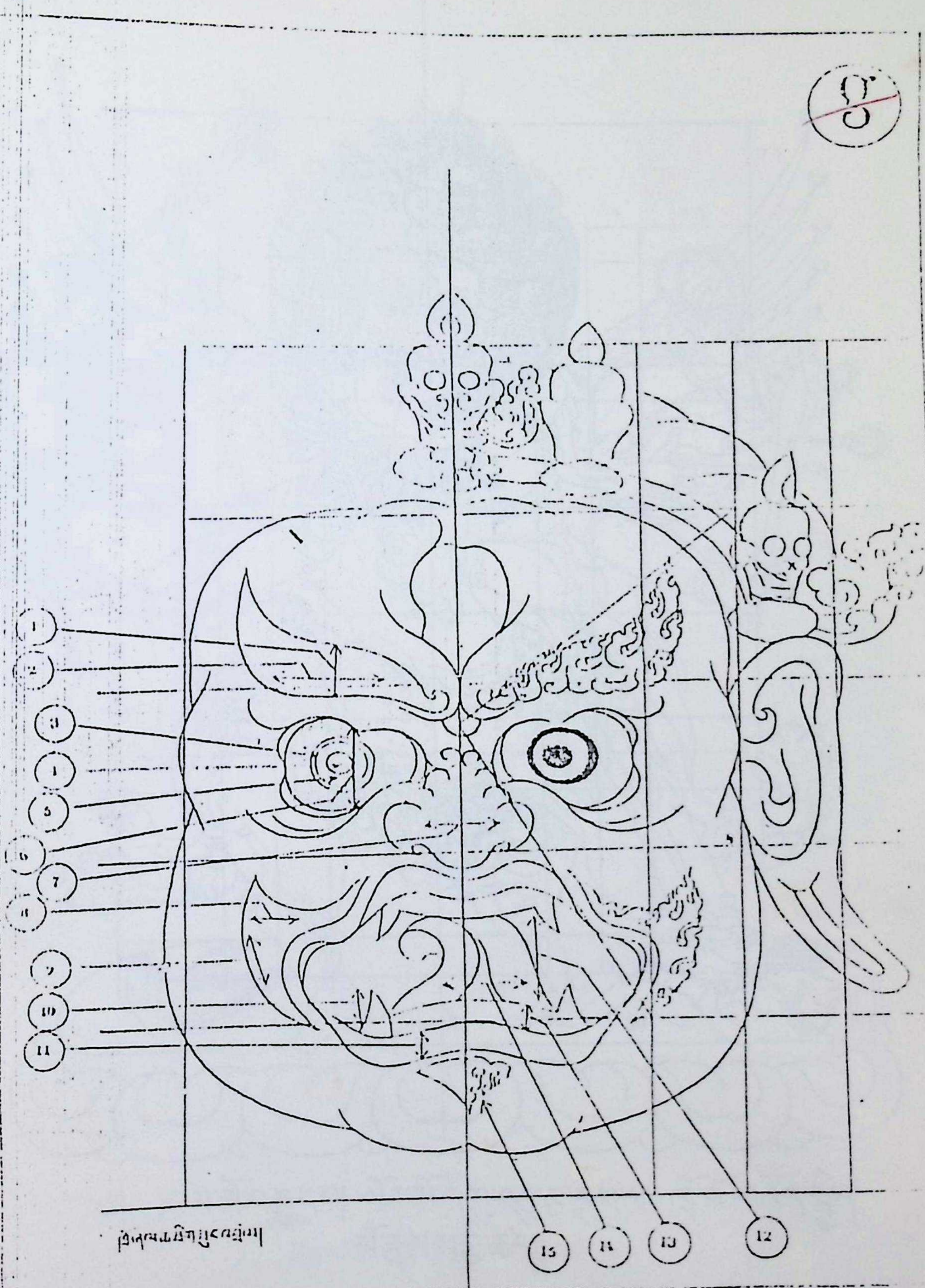

ཁྲོ་ཞལ་ཐིག་རྐྱང་འགྲོས།

(4)

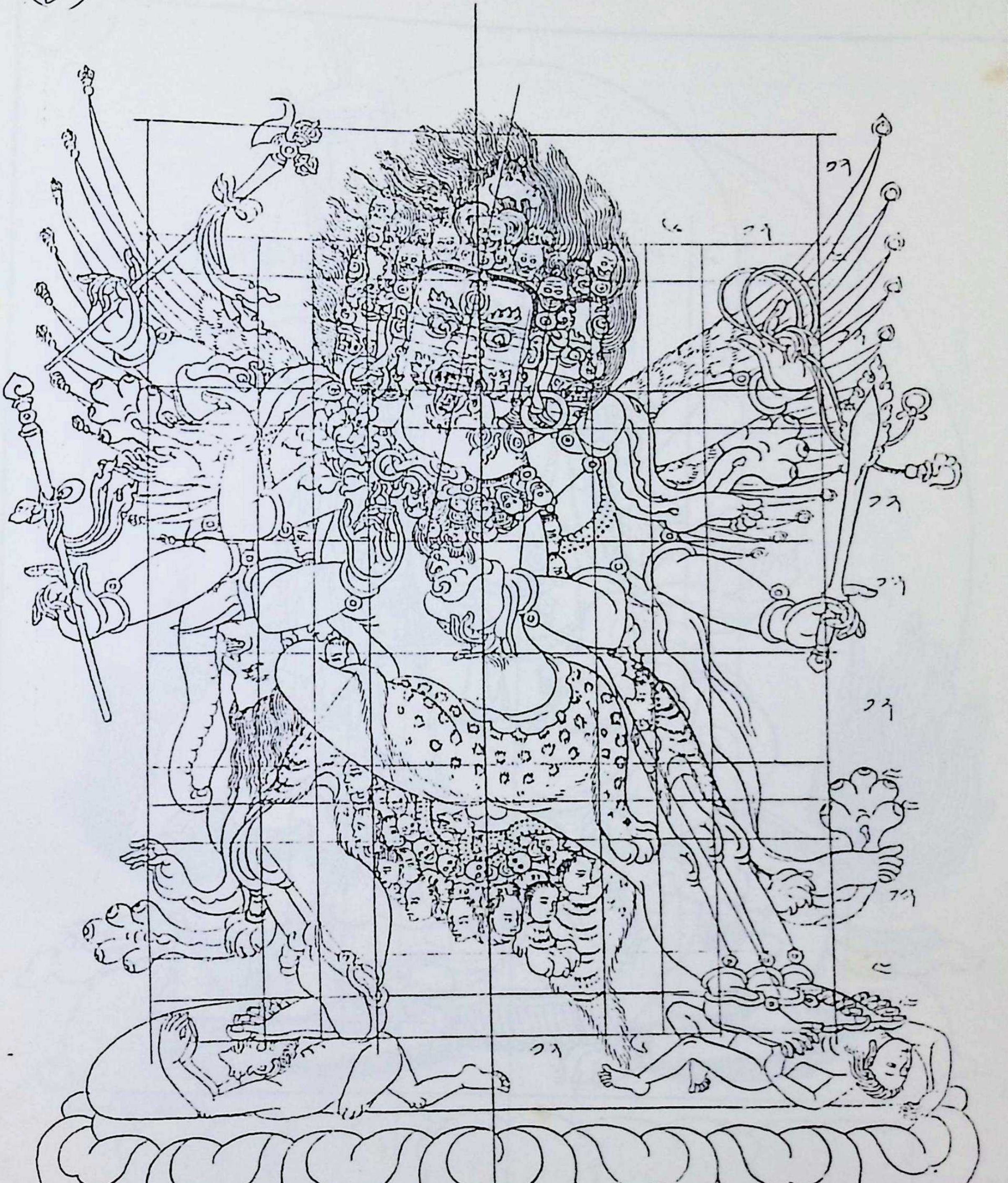

༄། །ཞལ་མེ་བརྒྱད་པ། ཨེར་མོ་དཀྲུ་ཕྱུ་ཙེ་རྡུག་པ། ཁྲོ་བོ་གཞེད་སྐྱེན་
ཡེ་ཐྲལ་ས་ཀྱི་ཆད།།

(༤)

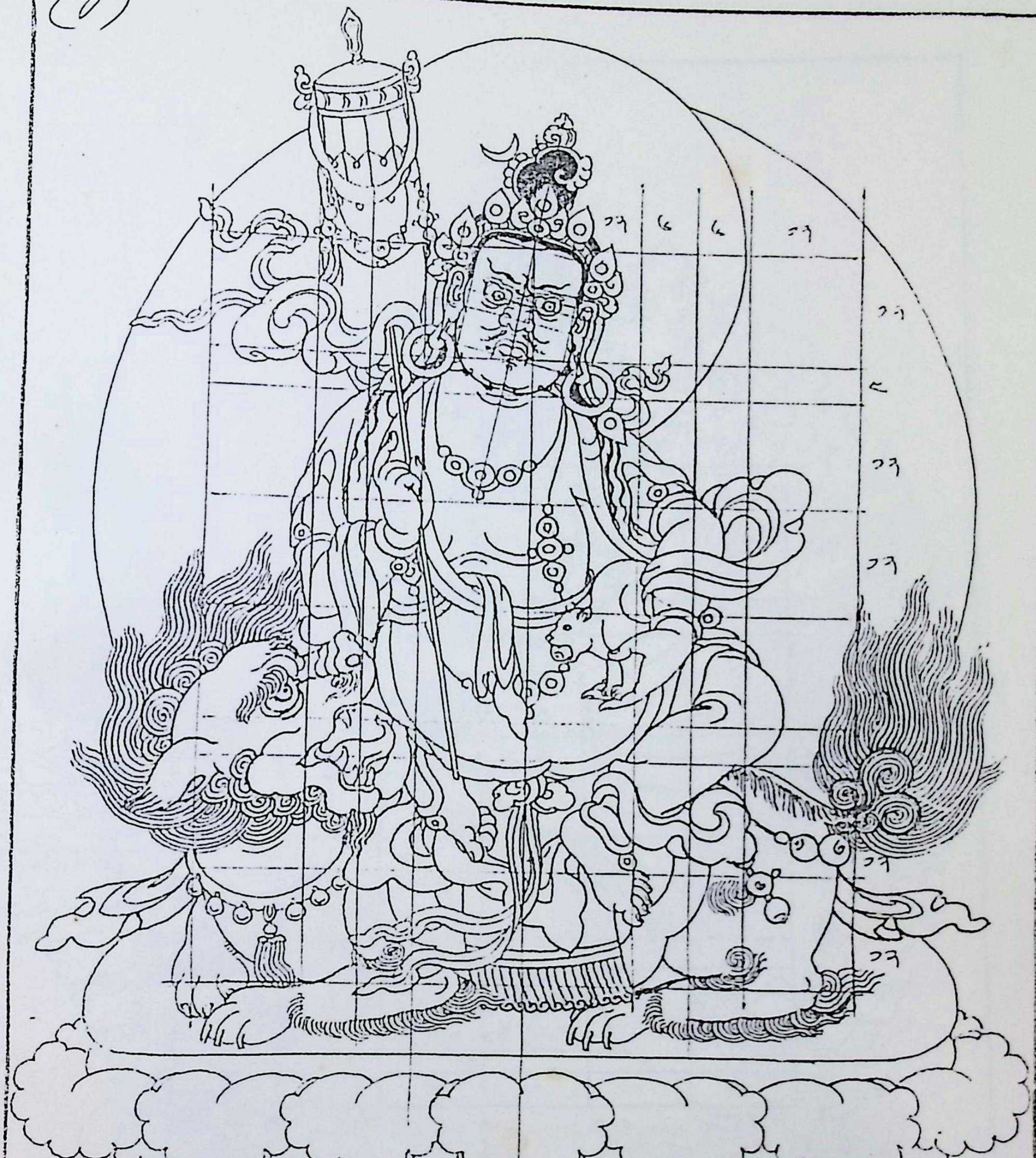

༄། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་ཐོས་སྲས།

(༥)

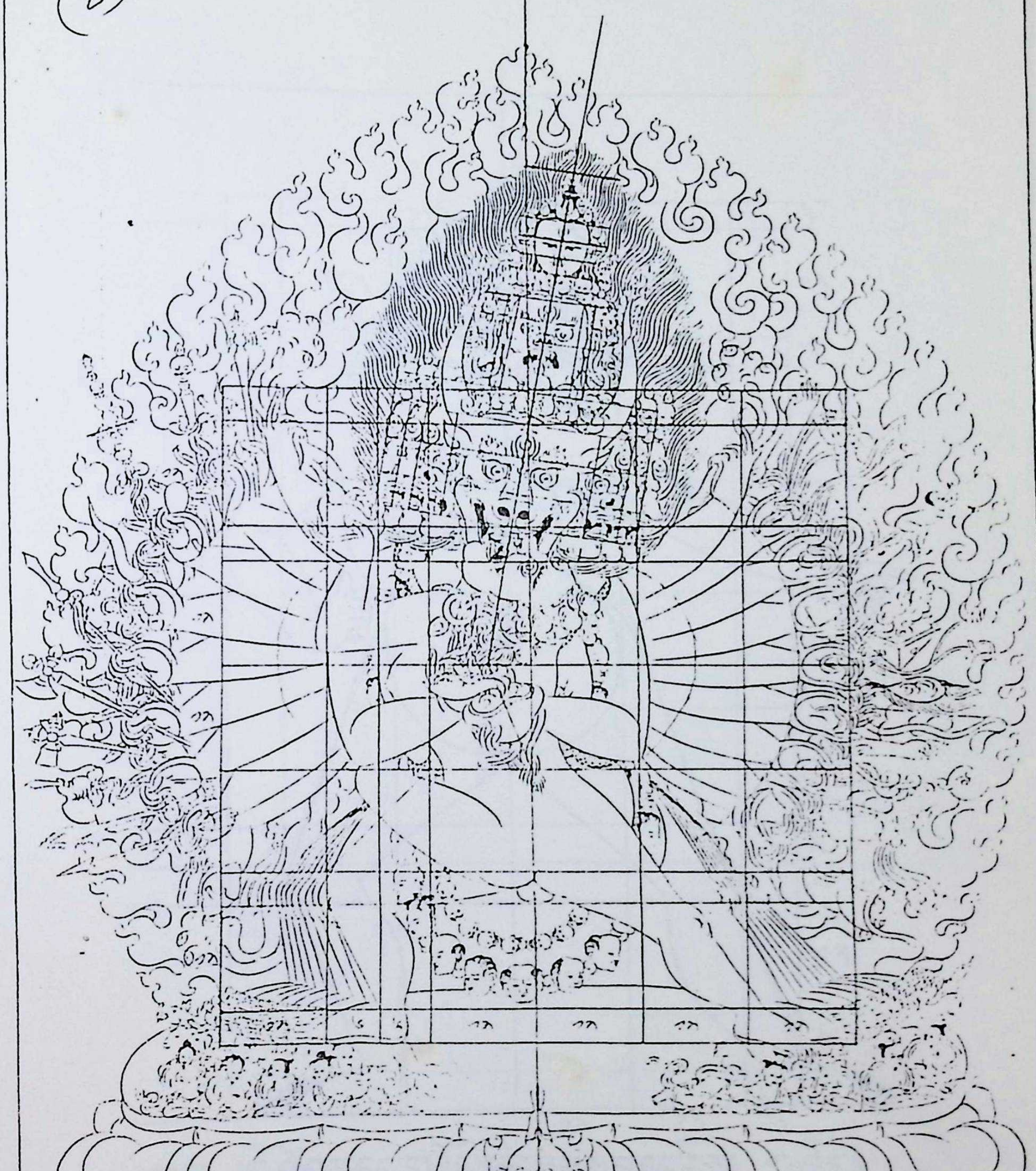

ཐིག་ཆེན་ལྔ་པ་འཇིགས་བྱེད།

(༤)

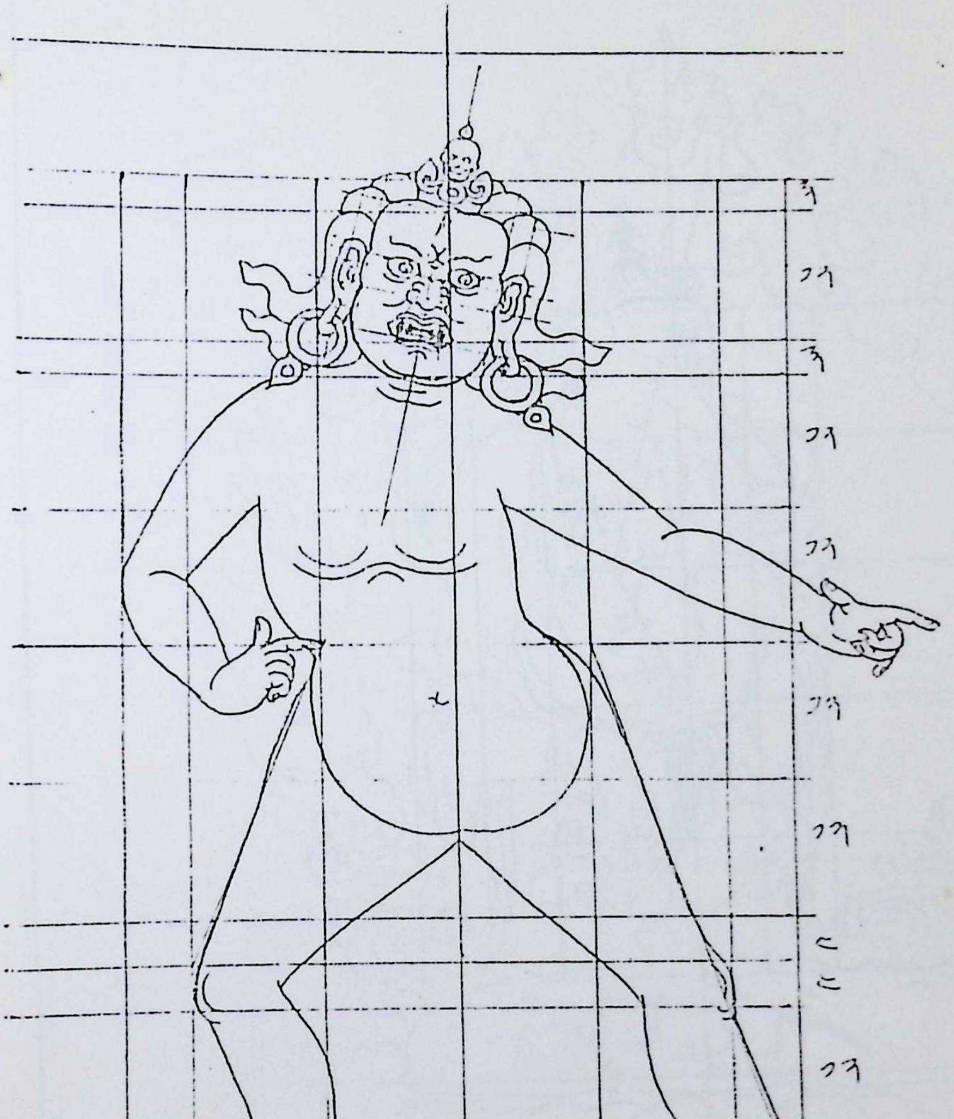

༄། །ཁྲོ་བོ་ཕྲ་རུ་དང་གནོད་སྦྱིན་ཐགས་པ་བཟང་རིས། ཀ་ཤིན་ཏེ་
སྲིན་པོ་མི་ལྷ་དྲག་ཀ་གཟང་སོགས་ཞལ་ལ་བཀྲད་པ།

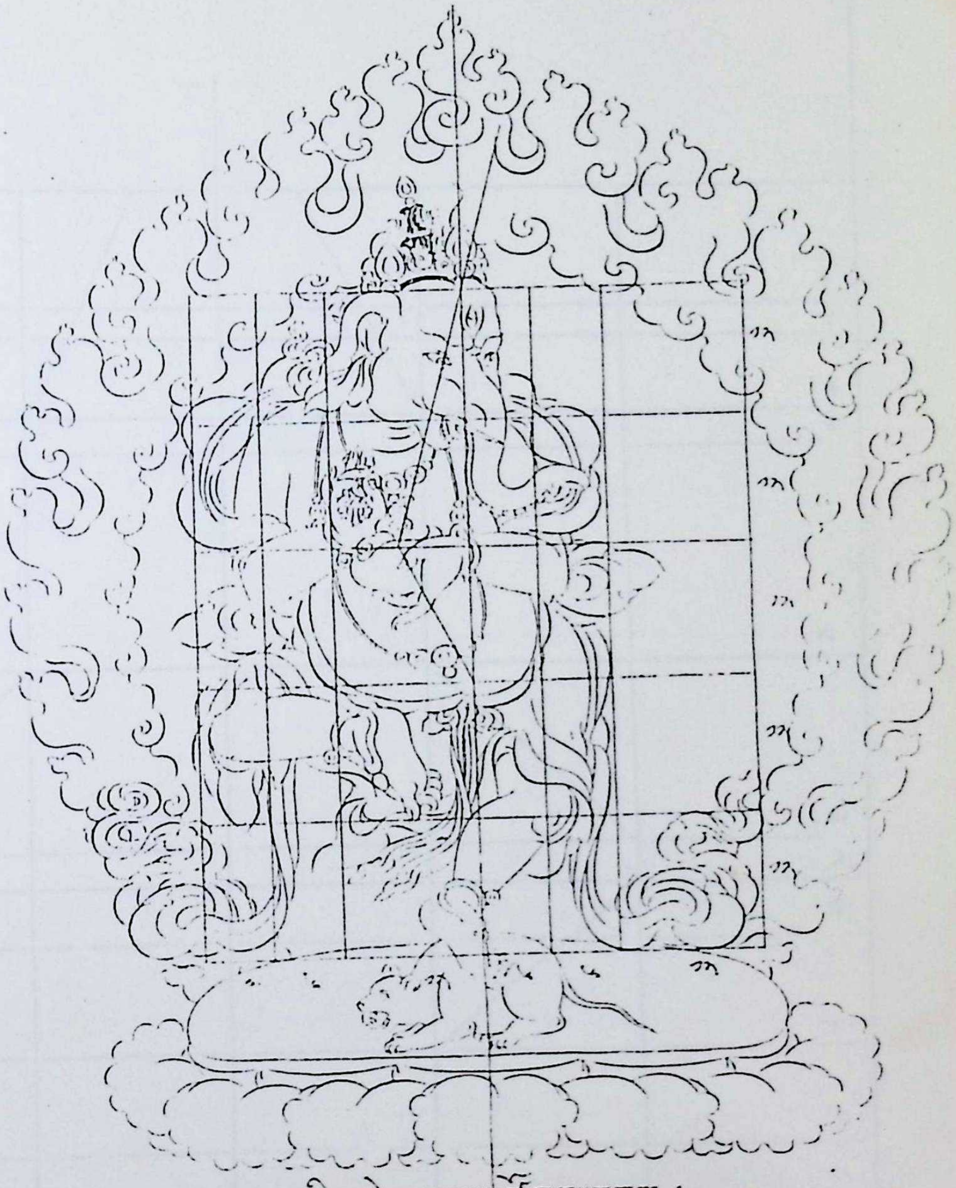

༄། ཐེག་ཆེན་ལྷ་པ་ ཚོགས་བདག །

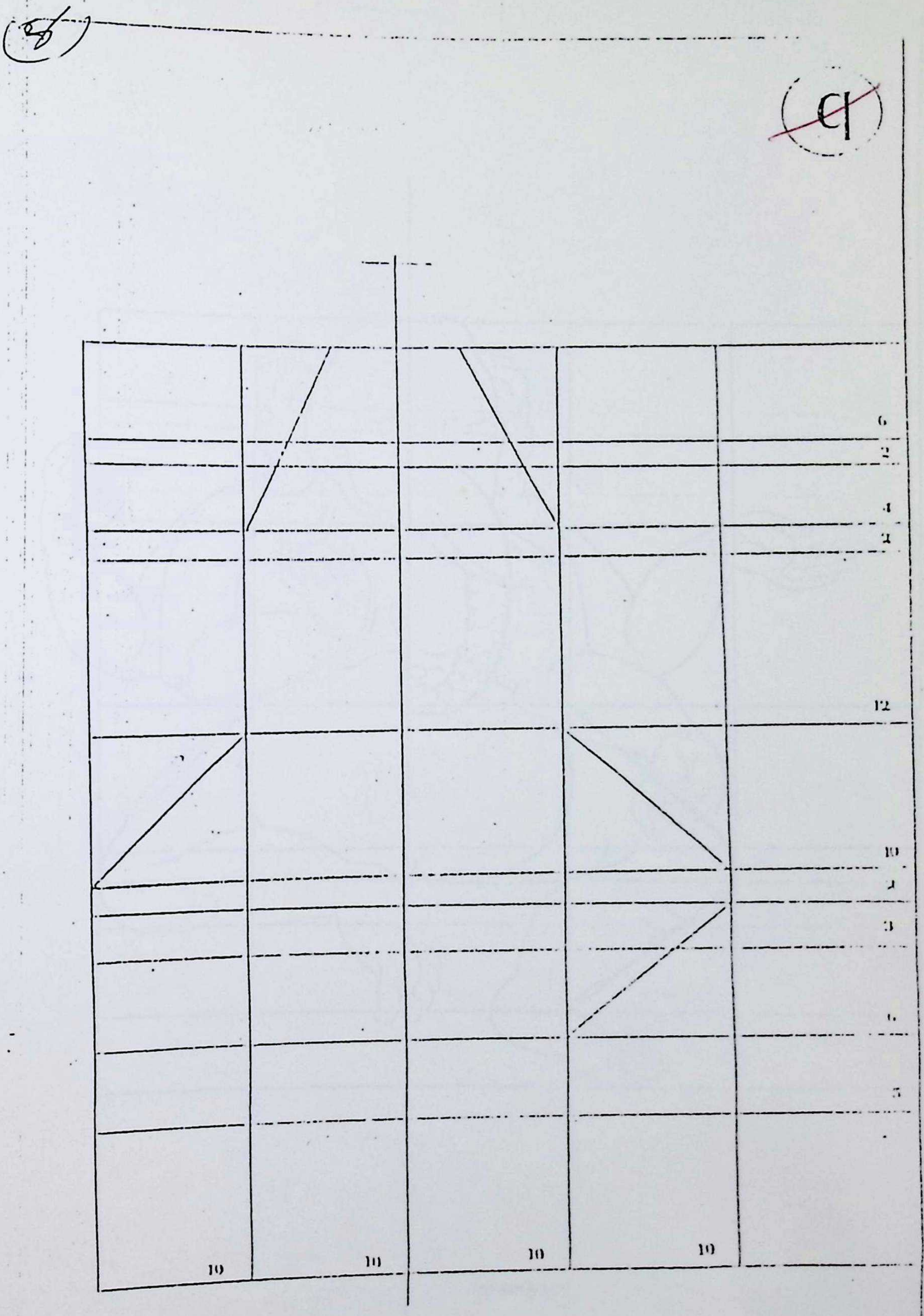
9
6
2
4
2
12
10
2
3
6
5
10
10
10
10

(8)

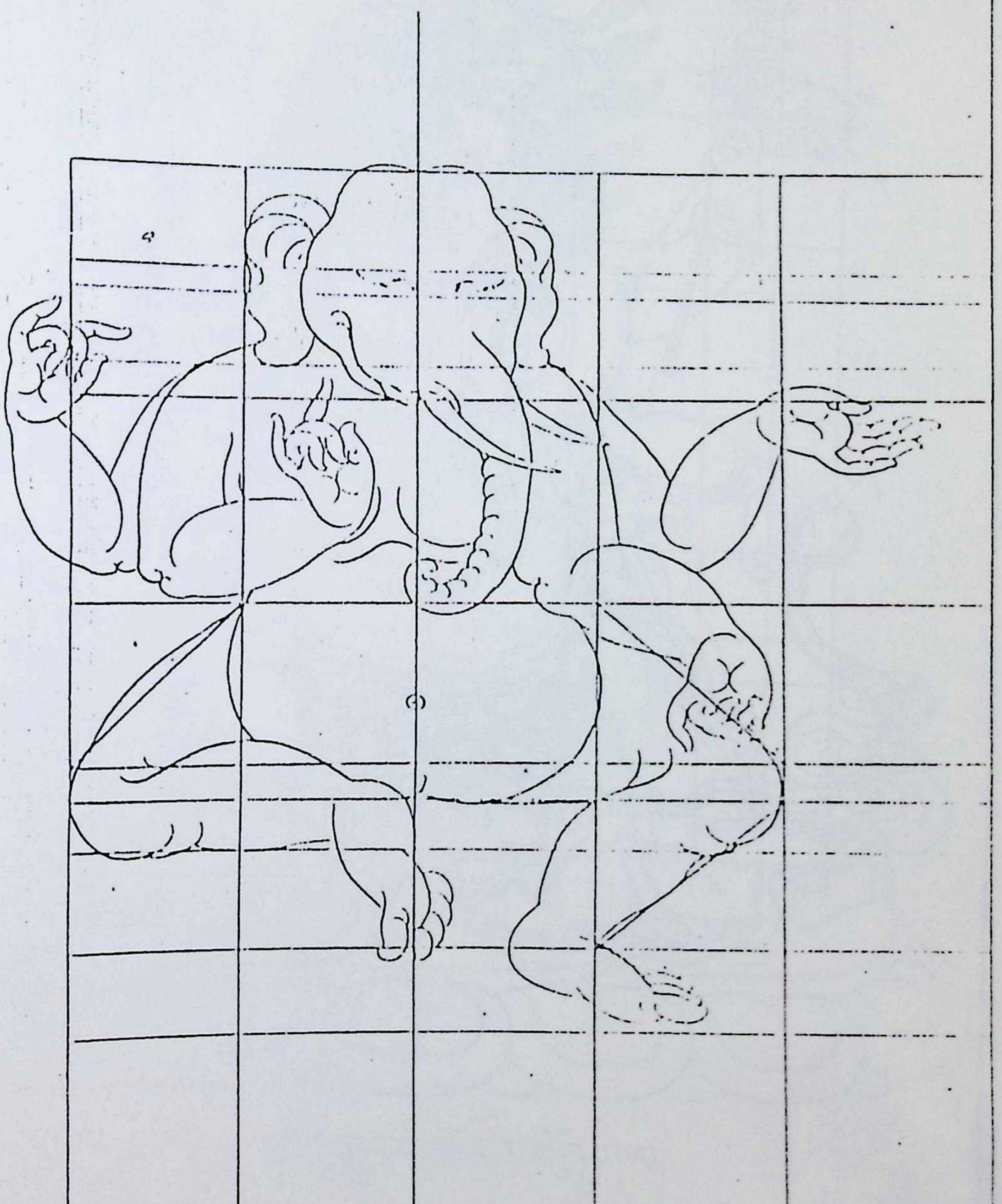

(༥)

༄། །ཞི་ངུ་སྲུང་གི་ཚད་མ་ཞིའི་ཀྲུག་ཀ་པ།